

# TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

## TUTANAK DERGİSİ

35'inci Birleşim  
17 Aralık 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

### İÇİNDEKİLER

#### I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

#### II.- GELEN KÂĞITLAR

#### III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

##### A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)

##### A) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### B) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### C) CUMHURBAŞKANLIĞI

1) Cumhurbaşkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### Ç) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### D) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### E) İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

1) İletişim Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İletişim Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### F) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### G) DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI

1) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### Ğ) MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### H) SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI

1) Savunma Sanayii Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

- 2) Savunma Sanayii Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 1) STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI
- 1) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### IV.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı, Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması
- 2.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması
- 3.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz ile Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde İYİ Parti Grubu adına yaptıkları konuşmaları sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması
- 4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında İYİ Partiye sataşması nedeniyle konuşması

#### V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 2.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 4.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 5.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 6.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 7.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 8.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

#### VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

##### A) Tezkereler

- 1.- Cumhurbaşkanlığının, 2025 yılı Haziran ayında düzenlenen Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 113'üncü Oturumu'nda kabul edilen 192 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Sözleşme ve 209 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Tavsiye Kararı hakkında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından bütçe görüşmeleri sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi sunulmasına ilişkin tezkeresi (3/1253)

#### VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,  
Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,  
Diyarbakır'ın Bismil ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,  
Diyarbakır'ın Sur ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,  
Diyarbakır'ın Lice ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,  
Diyarbakır'ın Kocaköy ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,  
Diyarbakır'ın Silvan ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,  
Diyarbakır'ın Kulp ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/36718), (7/36719), (7/36720), (7/36721), (7/36722), (7/36723), (7/36724), (7/36725)

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'ın Ergani ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

Diyarbakır'ın Çüngüş ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

Diyarbakır'ın Hazro ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

Diyarbakır'ın Çermik ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

Diyarbakır'ın Eğil ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

Diyarbakır'ın Dicle ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

Diyarbakır'ın Hani ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/36726), (7/36727), (7/36728), (7/36729), (7/36730), (7/36731), (7/36732), (7/36733)

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'ın Çınar ilçesinin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/36840)

4.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'ın merkezinde ve ilçelerinde doğal gaz hizmeti sağlanmayan mahallelere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/36891)

17 Aralık 2025 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün dokuzuncu turdaki görüşmeleri yapacağız.

Dokuzuncu turda yer alan kurumları okutuyorum:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Cumhurbaşkanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, İletişim Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı, Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı.

### III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

#### A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226)<sup>1</sup>

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)<sup>2</sup>

#### A) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### B) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### C) CUMHURBAŞKANLIĞI

1) Cumhurbaşkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### Ç) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI

1. 226 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na ektir.

2. 227 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncü Birleşim Tutanağı'na ektir.

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

1) İletişim Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İletişim Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI

1) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI

1) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI

1) Savunma Sanayii Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Savunma Sanayii Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

1) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dokuzuncu turda söz alanların adlarını sırasıyla okutuyorum:

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sümeyye Boz, Muş; Hüseyin Olan, Bitlis; Mithat Sancar, Şanlıurfa; Ayşegül Doğan, Şırnak; Celal Fırat, İstanbul; Hakkı Saruhan Oluç, Antalya.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mustafa Erdem, Antalya; Okan Konuralp, Ankara; Gamze Taşcier, Ankara; Aşkın Genç, Kayseri; Gökçe Gökçen, İzmir; Süreyya Öneş Derici, Muğla; Yüksel Mansur Kılınç, İstanbul; Burhanettin Bulut, Adana; Cem Avşar, Tekirdağ; Mehmet Tahtasız, Çorum; Sevdâ Erdan Kılıç, İzmir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Zeki Korkutata, Bingöl; Resul Kurt, Adıyaman; Ahmet Gökhan Sarıçam, Kırklareli; Abdulkadir Emin Önen, Şanlıurfa; Ayşe Böhürler, Kayseri; Şebnem Bursalı, İzmir; Mehmet Sait Yaz, Diyarbakır; Osman Sağlam, Karaman; Mehmet Şahin, Kahramanmaraş; İbrahim Ethem Taş, Antalya; Havva Sibel Söylemez, Mersin; Ali Taylan Öztaylan, Balıkesir.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Selçuk Özdağ, Muğla; Hasan Karal, İstanbul; Necmettin Çalışkan, Hatay; Sema Silkin Ün, Denizli; Birol Aydın, İstanbul; Mehmet Karaman, Samsun.

İYİ Parti Grubu adına Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa; Yüksel Arslan, Ankara; Ayyüce Türkeş Taş, Adana; Selcan Taşcı, Tekirdağ; Mustafa Cihan Paçacı, İstanbul; Hüsmen Kırkpınar, İzmir; Uğur Poyraz, Antalya; Hakan Şeref Olgun, Afyonkarahisar.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Musa Küçük, Gümüşhane; İbrahim Ethem Sedef, Yozgat; Edip Semih Yalçın, İstanbul; Tamer Osmanağaoğlu, İzmir; İsmail Özdemir, Kayseri; Yaşar Yıldırım, Ankara; Muhammed Levent Bülbül, Sakarya.

Şahısları adına, lehinde, Mevlüt Kurt, Kahramanmaraş; aleyhinde, Ali Yüksel, Konya.

Yürütme adına Vedat Işıkhani, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı; Cevdet Yılmaz, Cumhurbaşkanı Yardımcısı.

BAŞKAN - Şimdi gruplar adına söz taleplerini karşılayacağım.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk söz Muş Milletvekili Sümeyye Boz'a ait.

Sayın Boz, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen, takip eden değerli halklarımız; cezaevlerinde direnen siyasi tutsakları saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Birazdan size emeğin dünyasından bahsedeceğim ama bu size bir paralel evren gibi gelebilir çünkü günlerdir iktidar partisinin yapmış olduğu anlatımlar bizi bu hisse sürükleyebilir. Şimdi, harcamalara bakıyoruz, bütçe harcamalarına, harcamaların yüzde 99'unun cari transferlerden kaynaklandığını görüyoruz ve işte bu, bütçenin bize gerçek işlevini ele veriyor. Bu, kaynakların toplumun refahına değil sistemin kendi açıklarını kapatmak için kullanıldığını ortaya koyuyor. "Cari transfer" adı verilen şey halkın, yoksulun, işçinin, emekçinin, küçük esnafın cebinden toplanan kaynakların aşağıdan yukarıya doğru tekrar, yeniden dağıtılması demek, bu anlama geliyor. Aynı zamanda, SGK'nin yıllardır büyüyen finansman açığı ve nedense hiçbir şekilde kapanmayan bu açık, işte böyle böyle halkın cebinden, kaynaklarından kesilerek toparlanmaya çalışılıyor. Kriz derinleşirken kamusal desteklerin büyümesi

gereirken, tersine, her yıl budandığını görüyoruz. Ekonominin daraldığı, yoksulluğun arttığı bir dönemde tasarrufun hep aşağılardan, hep tabandan başlaması işte bu bütçenin sınıfsal yapısını çok net ortaya koyuyor.

SGK'ye bakıyoruz, SGK bugün yalnızca mali bir kurum değildir, milyonlarca yurttaşın tedaviye erişiminin kapısını tutan bir yapıdır ancak genel sağlık sigortası prim borcu milyonlarca yurttaş için artık sağlık bakımından bir engele dönüşmüştür. 2025'te sağlık harcamalarının yüzde 60'ın üzerine çıkmasına rağmen işsiz kalan, güvencesiz kalan yurttaşlar prim borcunu ödeyemediği için tedavi alamadı, muayene olamadı ve aynı zamanda tahlil yaptıramadı. Sayıştay raporlarına göre SGK'nin 318 milyar TL alacağı var ve bu alacağın en büyük kısmı ise işverenlerden oluşuyor ancak devlet ne yapıyor? Gidip büyük işverenlerden, patronlardan bu vergileri tahsil etmek yerine yine işçinin, emekçinin, yoksulun ümüğünü sıkıyor, oraya dadanıyor.

Emeklilere geldiğimizde ise 5510 sayılı Yasa'yla kamu emekçileri kazanılmış olan haklarının önemli bir kısmını yitirdi, maaşları yoksulluk sınırının çok çok altına düştü, hatta açlık seviyesine geriledi. Sosyal adalet, sosyal devlet anlayışını zayıflatan bu yasayla büyük bir kargaşa ve eşitsizlik yarattınız. Öyle ki bu yasayla aynı gün sayısına sahip aynı statüde çalışmış olan emekliler arasındaki maaş farkı devasa bir uçuruma dönüştü ve siz böylelikle ciddi bir adaletsizlik yaratmış oldunuz. BAĞ-KUR emeklilerinin durumu da bundan çok farklı değil. Aynı ülkenin vatandaşı aynı primi ödüyor, aynı vergiyi ödüyor ama bu 2 emekçiden 1'i 7200 gün prim günü, diğeri ise 9000 gün prim ödemek zorunda. Üstelik, yasal olarak korunması gereken emekli maaşları fiilî hacizlerle, blokelele bankalar tarafından tutulabiliyor yani emeklilerin asgari geçimi bile bu şekilde gasbediliyor. Sayın Bakan, günün sonunda başka mecralarda da yaptığınız gibi siz de gelip bu kürsüden emeklilik sistemini öveceksiniz, asgari ücretin Avrupa'dan daha iyi durumda olduğunu savunacaksınız ki hatta, yaptınız da. "Biz emeklilerin primini ödemesi çok zor olmasına rağmen yirmi yıl ödeme aldık ama onlara kırk yıl boyunca ödeme yapıyoruz." dediniz ve bu hâliyle Raci Kaya'ya da ilham kaynağı oldunuz ki kalkıp emeklilerin maaşlarının düşük olmasını onların çok yaşamasına bağlayabildi örneğin.

Maliye Bakanlığı bütçesi konuşulurken Sayın Bakan, burada birçok hatip -hatta günlerce- Ulus'taki emeklilere değindi ama ben burada başka bir parantez açmak istiyorum. Eğer bu haberi A Haber ya da Anadolu Ajansı yapmış olsaydı "Emeklilerin keyfi yerinde, Ankara'nın göbeğinde, lüks otellerde konaklıyorlar, işte Türkiye Yüzyılı vizyonu." diye manşet atarlardı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ama burada görülmeyen bir kısmı daha göstermek istiyorum: Emekli kadınlar; onlar bu senaryonun da görülmeyeni, duyulmayı, Bianet'e göre emeklilerin yüzde 58'i kadın olmasına rağmen üstelik. Emekli kadınlar şu an kime bağımlı yaşıyor, nerede, nasıl ortamda bir hayatta kalma mücadelesi veriyor, kimse konuşmuyor çünkü her öykünün görünmezi yine kadınlar olmaya devam ediyor. Ama tam da bugün, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesini konuşurken biz emeklilerin sesi olmaya çalıştık. Bütün emekli sendikaları ve emeklilerle yapmış olduğumuz görüşmeler sonrasında onların doğrudan taleplerini, onların yaşamış oldukları hak gasplarını, maaşlarındaki eşitsizlikleri giderecek olan bir kanun teklifi hazırladık ve bugün o kanun teklifi Meclis Başkanlığına sunuldu. Umuyoruz ki bu eşitsizlikleri ve adaletsizlikleri, yıllardır sürdürülen bu hukuksuzluğu giderecek olan bu kanun teklifi kabul edilir ve yıllardır süren bu adaletsizlik sona erer.

İşsizlik Fonu'na değinmek istiyorum. İşsizlik Fonu ise bildiğiniz gibi, yurttaşın nefesi olmak için kurulmuştu ancak bugün o nefesi kesecek bir servet transfer aracına dönüştü. Fon kaynakları işçilere değil işverenlere, patronlara aktarılıyor çünkü. Bu Fon'un işverenlere aktarılan kısmı ne kadar biliyor musunuz? Tam yüzde 69'u. Devlet işsizliği önlemek ve azaltmak yerine işsizlik üzerinden faiz kazanmaya devam ediyor. TÜİK'in güvenilirliği tartışılabilir verilerine göre bile ülkede 3 milyondan fazla işsiz var ve sadece 517 bin kişi işsizlik ödeneği alabiliyor. Yani, TÜİK bile işsizliği ancak bu kadar gizleyebilmiş maalesef. Üstelik işsizlik maaşı alabilmek için de birçok kriter var, bir sürü kritere uymanız gerekiyor yani işsizler arasında bile bir eşitsizlik var. Tabii, bu eşitsizlikten Muş da payını alıyor. Geleceği işsizlik kıskacına alınan gençler çareyi metropolde ve yurt dışında arıyor. İstihdam alanı yaratmaya yönelik olan belediye projeleri ise ya iptal ediliyor ya reddediliyor ya da belediyeler tasarruf tedbirlerine takılıyor.

Asgari ücret ise başka bir gündem. Asgari ücret açlık sınırının 6 bin TL altında. Bu ücret, yaşam standardı değil açlıkla terbiye politikasıdır çünkü siz asgari ücreti düşük tutup vergi kalem ve oranlarını yükseltirseniz, artırırsanız toplumun refah düzeyini aşağıya çekersiniz. Düşük asgari ücret, toplumun tamamını aşağıya çeken bir yer çekim politikasıdır ve bu yer çekim politikasında siz asgari ücretliye açlığı reva görürken Kırgızistan'ın 58 milyon dolar borcunu silebileceksiniz mesela. Asgari ücretli kendisine intiharlar tasarlarken siz savaş konseptine 4 trilyon dolar harcayabileceksiniz mesela.

Kadın emeği ise başka bir boyutu, bu ülkede her 2 kadından 1'i çalışmıyor, çalıştırılmıyor ya da görünmez kınıyor. Kamuda kreş oranı oldukça düşük, bir devlet eğer çocuk bakımına düşük destek veriyorsa söylediği şey açıktır: "Çalışmayın." Kadın kooperatiflerine ayrılan destekler her yıl küçülüyor, sosyal güvenlik sistemi hâlâ erkek istihdam modeline göre kurulmuş durumda. Kadınların kesintili çalışma hayatı, bakım yükü ve ev işi emeği ise görünmez kınıyor. Yani bu, çifte bir yoksullaştırma stratejisi ve rejimidir. Kadınların ücretsiz bakım emeği alınıyor, sonra da istatistiklere yansımıyor. Yani burada aslında bir çeşit sihirbazlık söz konusu. Kadın çalışıyor, üretiyor, taşıyor ama devlet onu istatistiklerde görmüyor. Bu nedenle soruyorum: Gerçekten halktan yana bir politik iradeniz var mı? Eğer varsa ilk yapılması gerekenler şunlar: Öncelikle bugün vermiş olduğumuz, emekliler için vermiş olduğumuz kanun teklifi mutlaka kabul edilmeli; asgari ücret yoksulluk sınırının en az yarısı kadar olmalı ve 46 bin TL'ye çıkarılmalıdır; genel sağlık sigortası borçları silinmeli, kadınların bakım yükü güvenlik altına alınmalı; İşsizlik Fonu gerçek işlevine döndürülmelidir. Tabii ki bu tabloların, anlatmış olduğumuz bu meselelerin hepsinin değişmesi mümkün ancak bunun için bir teknik düzenlemeden çok daha fazlasına ihtiyaç var. Demokratik toplumu, barışı tartıştığımız bugünlerde böyle bir yaşam tahayyülü için öncelikle demokratik, emeği önceleyen, ekmek ve barış perspektifi bulunan siyasal bir yönelim değişikliğine ihtiyaç vardır çünkü barış olmadan ekmek de adalet de olmaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Boz, teşekkür ediyorum.

İkinci söz, Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'a ait.

Sayın Olan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; Çalışma Bakanlığı bütçesinde sağlığı konuşmamak olmaz. Türkiye'de sağlığa ayrılan harcama yüzde 4,3 iken OECD ülkelerinde bunun tam 2 katıdır. Türkiye sağlık harcamalarında kişi başına satın alma gücünde sondan 3'üncüdür. İlaç harcamalarının gayrisafi millî

hasıladaki satın alma gücü 2009 yılında yüzde 1,6 iken bugün bu oran binde 9'a düşmüş. Türkiye'de yıllar geçtikçe sağlığa halkın cebinden ödediği prim dışında çıkan para da artmaktadır. 2023 yılında toplam sağlık harcamalarının yüzde 22,5'ini yurttaş cebinden öderken bir yıl sonra yüzde 1,5 artarak yüzde 24 olmuş. Burada birkaç reçete göstermek istiyorum, bir emeklinin raporlu reçetesi. Emekli raporlu bu reçeteye bir kuruş dahi ödememesi gerekirken yüzde 17,5 ödüyor. Başka bir raporlu hasta yine, bu da hiçbir kuruş ödememesi gerekirken yüzde 38 ödüyor. Başka bir reçete, bir kutu ilacın fiyatı 148 lira, 148 liranın dışında hastanın cebinden ödediği para 150 lira. Böylelikle hasta artık gittikçe cebinden daha fazla para ödemek zorundadır. Özel hastanelere "iyileştirme" adı altında 110 milyar TL öderken 30 bin serbest eczacının derdine derman olacak 6-7 milyarı ödememek için binbir dereden su getiriyorsunuz Sayın Bakan; sermayedarlara gelince kesenin ağzını açıyorsunuz ama 7/24 sağlık hizmeti veren eczacıları görmüyorsunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, Sayın Bakan, aslında sizin Bakanlığınızın adının Çalışma Bakanlığı değil "sermaye bakanlığı" olması lazım. Söyler misiniz Sayın Bakan, Çalışma Bakanı olarak bugüne kadar işçiler, emekçiler için ne yaptınız? "Bir canımız var, o da başımıza bela olmuş." diyor bir emekli yurttaş; ne kadar acı ne kadar korkunç! İşte, siz, emekçiyi, emekliyi canından bezdirir hâle getirdiniz Sayın Bakan. Yarın asgari ücret görüşmelerinin ikinci turu; TİSK'e diyorsunuz ki: "Elinizi taşın altına koyun." Peki, siz kimin adına gidiyorsunuz; sermayedarların adına mı yoksa çalışanın, emekçinin adına mı? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Kamuoyu bunu öğrenmek istiyor açıkçası. Yirmi üç yıldır emekçinin bedenini taşın altına koydunuz, ya siz, parmağınızı taşın altına koydunuz mu? Bugün, yoksulluk sınırı 100 binlere dayanmış, açlık sınırı 30 binlere dayanmış. Peki, siz, işçi için ne yaptınız Sayın Bakan? Bir defalık için bile olsa emekçiden yana, çalışandan yana parmağınızı taşın altına koyun. Biz DEM PARTİ olarak asgari ücretin en az 46 bin lira olmasını istiyoruz.

Sayın Bakan, sermaye, cansız bedenler üzerinden bile işlemeye devam ediyor, kasım ayında 216 olmak üzere 2025 yıl içinde 1.956 işçi, iş cinayetinde canını kaybetti. Bunlar rakam değil Sayın Bakan, yarım kalmış hikâyeler var burada. O isimlerden biri Zafer Açıkgozoğlu. Zafer Açıkgozoğlu hastanede çalışırken kanalizasyona gönderiliyor ve burada enfekte oluyor, daha sonra yaşamını yitiriyor. Bakın, yazdığı mektupta şunu diyor: "Biliyorum, arkamdan iki üç gün ağlayacaksınız, 4'üncü gün unutacaksınız tıpkı her yıl ölen 1.500 işçi gibi. Yine Soma'da hayatını kaybeden 301 işçi gibi beni de unutacaksınız."

Yine, Afgan işçi var, biliyorsunuz Sayın Bakan, Vezir Muhammet cinayeti; ruhsatsız maden ocağında çalıştırılıyor, orada hayatını kaybediyor. Maden ocağı sahibi bunun bedenini yakarak ortadan kaldırmak istiyor. Bunun sebebi aslında Afgan olmasıdır, göçmen olmasıdır, öteki olmasıdır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, bakın, eşi ne diyor, eşi ne diyor Sayın Bakan: "İnsan olan bunu nasıl yapar? Sadece eşimi değil benim ve çocuklarımın geleceğini de yok ettiniz."

Son olarak 13 yaşındaki işçileştirilmiş çocuk Ahmet Yıldız gibi. Burada 3'ünün de fotoğrafı var. İş yerinde çalışırken pres makinesine bedenini kaptırıyor ve orada can veriyor. Açılan mahkeme sonucunda işverene 30 bin; Sayın Bakan, sadece 30 bin bir tazminat çıkıyor ve bu da ne yazık ki 24 taksite bölünüyor Sayın Bakan, 24 taksite. Bu bir candır diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Şanlıurfa Milletvekili Mithat Sancar'a ait.

Sayın Sancar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben bugün barıştan söz edeceğim, barışı anlatacağım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu sözcüğü çok sık duyacaksınız konuşmamda. Aslında yıllardır barışı istiyoruz, barışı konuşuyoruz, barışı savunuyoruz. Şimdi tam da somut olarak gündemimizde bu kavram ve bu olgu.

Aslında barış çok da makbul bir kelime değil, bir kavram değil bu topraklarda. Barışseverlik genellikle naiflikle eş değer tutulur; barışseverleri, barış savunucularını naif hatta gafil bulanlar çoktur. Bu anlayışta olanlar, iki savaş arasındaki hazırlık döneminden öte bir barışın mümkün olmadığını söylerler. "Barış" dediğiniz şey onlara göre yeni bir savaşa hazırlık, bundan ötesi değil.

Barış savunucuları ise en kırılgan, en zayıf ateşte bile barışı inşa etmenin imkânını ararlar; barış fikri asla azla yetinme anlamına gelmez ama azla yetinmese bile azın da değerini bilir, en kış şartlarında da barış kültürünü ve imkânını geliştirmenin yoluna bakar, "İnsan insanın kurdudur." tezine karşı "İnsan insanın yurdudur." düsturuna biat eder ve barışı mübarek bilirler.

Sisifos'u biliriz, Yunan mitolojisinde yokuş yukarı kaya yuvarlama cezasına çarptırılmış bir kahraman, daha doğrusu bir antikahraman. Bu kader, onu yüzyıllardan beri beyhude gayretin, boş uğraşın simgesi kılmış. Olsun, Sisifos mübarek bir kahramandır. Gökten taş da yağsa o yine o kayayı yuvarlıyor, yılmıyor "Gidemezsem de hac yolunda ölürüm." diyen karınca misali. Hedefe varamasa da taş sonunda hep geri yuvarlansa da o yolu gitmek değerli bir tecrübedir, bir azimdir, bir inattır, bir inançtır.

Evet, barış zahmetlidir, uğraşmak gerekir. Bir sürü düşünürden alıntı yapabilirim ama çatışmanın ya da savaşın teorisini olarak bilinen filozoflardan Hobbes "Barışı elde etme umudu olduğu sürece onun tesisi için her şey yapılmalıdır." der. Peki, barış nasıl inşa edilir? Pek çok yolu, yöntemi, farklı metotları vardır. Öncelikle şunu söyleyeyim: Barış bir anlaşmadan ibaret değildir; barış bir durum, bir son durak değildir; barış bir etik, politik tercih ve kapasitedir. Bu açıdan bakıldığında, toplumun kendini yeniden kurmasının en etkili yöntemi ve en önemli sonucudur. Barışı inşa etmenin yolu toplumsal müzakere ve demokratik siyasetten geçer.

Şimdi yaşadığımız sürecin önemli köşe taşlarından 27 Şubat deklarasyonunu burada altını çizeceğim bazı hususlarla tekrar hatırlatmak isterim. Sayın Öcalan şunu söylüyor: "Eğer konuşarak tek bir kişinin bile hayatını kurtarabiliyorsak bunu yapmak en büyük görevdir." (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) 27 Şubat barış ve demokratik toplum deklarasyonunun ruhunu burada görmek, burada aramak gerekir. Sayın Bahçeli'nin 22 Ekim 2024 tarihindeki tarihî konuşmasına verilmiş tarihî bir karşılıktır bu açıklama. Dünyada bugüne kadar yaşanan tecrübelerin, örneklerin klasik şemasını ters yüz etmiştir. "Silah, konuşmanın önünde engelse o zaman bu engeli kaldırmakla başlayalım, konuşarak çözüme gidelim." demektir bu, "Diyalogla çözümü yaratalım." demektir. Demokratik siyasete ve topluma güçlü bir çağrıdır söz konusu olan burada yani sürecin toplum merkezli bir zemine taşındığını gösteren stratejik bir tercih ve aynı zamanda dönüştürücü bir hamle.

Esasen siyaset de... Yine, bir filozofa atıfla söyleyeyim, benim siyaset fikrimi biçimlendiren en önemli düşünürlerden birisi Hannah Arendt der ki: "Siyaset, insanların eşit olarak bir arada konuşabilme sanatıdır." Gelin konuşalım, itirazlarımızı, eleştirilerimizi,

kaygılarımızı hatta kırgınlık ve kızgınlıklarımızı dile getirelim ama kin ve nefretle değil medeni bir şekilde. Demokratik siyasetin en önemli meselesi ve mesuliyeti budur zaten. Ne? Nefretin denetim altına alınması; bu da bir filozofun sözü. Nefret, siyaset değildir değerli arkadaşlar; siyaseti ortadan kaldırmaya dönük ağır bir saldırdır. Nefret, insaniliği de yok eder; bu da her türlü kötülüğe giden yolu alabildiğine açar.

Evet, toplumda da bu sürecin bir tehdit olarak algılandığını söyleyip nefret ve kin dilini bunun üzerine inşa etmeye çalışanlar var. Soğuk savaş döneminde ABD'nin Rusya ve Sovyetler Birliği'yle imzaladığı Nükleer Silahsızlanma Anlaşması da tepkiyle karşılanmıştı o zamanlar. Bir barış anlaşmasına toplumun neden karşı geldiğini Başkana anlatmaya çalışan bir senatör şöyle diyor: "Muhtemelen, memleket barışı da sanki savaş kadar büyük bir tehditmiş gibi yaşayacak." Yani, aslında, çatışma, nefret, kin ve savaş zihinlere yerleştirildiğinde kolayca dönüştürülemez; bunu dünyadaki pek çok tecrübeden biliyoruz ama bizim bunu dönüştürme sorumluluğumuz var. Şimdi içinde bulunduğumuz dönem tam da bu sorumluluğun hayati bir hâl aldığı zaman dilimidir. Büyük bir imkân, büyük bir şans var karşımızda.

Dünya değişiyor, Orta Doğu dönüşüyor; buna seyirci kalma lüksümüz ve şansımız yok. Dünyada ve bölgede yaşanan değişim basit bir düzenleme değil siyasal mimarinin kökten değişmesidir. Bugüne kadar hep Orta Doğu'da yaşanan gelişmelerin Türkiye'ye etkisini konuştuk, şimdi Türkiye'den Orta Doğu'ya yayılacak etkileri konuşma zamanı. Gelin, hep birlikte Orta Doğu'yu barış ve demokrasi yoluyla dönüştürmenin öncüsü olalım ve hep birlikte modelini oluşturalım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Büyük barışı ancak böyle kurabiliriz. Başta Suriye olmak üzere bölgenin tümünü kapsayacak demokratik, eşitlikçi, özgür bir düzenin yolunu bizler hep birlikte kuralım.

Barış sadece bir çatışmasızlık değil, tıpkı bir ağacın sadece gövdesiyle hayatta duramayacağı gibi barış da tek başına şiddetsizlikle var olamaz. Barışın kökleri olmalı yani hakların tanınması; dalları olmalı yani eşitliğin sağlanması; yaprakları olmalı yani devletin ve toplumun demokratik dönüşümü; aksi hâlde, o ağaç ilk fırtınada devrilir. Eğer barış kalıcı değilse zaten barış durumundan söz edemeyiz, bunun için de barış hukukuna ihtiyacımız var. Şimdi barış hukukunu kurmanın zamanıdır. Aslında geciktik bile, on üç on dört ayı bulan bu süreçte barış hukukunun sütunlarını çoktan dikmiş olmamız gerekiyordu.

3 boyutu olduğunu söyleyeceğim barış hukukunun. Biri, evet, çatışmasızlığı kalıcı hâle getirmek ve bunu sağlayacak hukuksal düzenlemeleri yapmak; barış hukukunun birinci boyutu bu. Çatışmayı ancak böyle kalıcı olarak sonlandırabiliriz ama çatışmayı bitirmek barışı sağlamaya yetmez. Barış hukukunun ikinci unsuru, çatışmayı doğuran sorunları çözmeye yönelik yöntemler geliştirmek ve düzenlemeler yapmaktır. Evet, çatışmanın bir sebebi, bir kaynağı vardır; burada da adı "Kürt sorunu"dur. Bu sorunu çözecek yolları açalım, temelleri atalım, bunun hukukunu oluşturalım. Barış hukukunun üçüncü boyutu, barışı bütünsel hâle getirecek çalışmalar, düzenlemeler, tedbirlerdir. Bunların da temelinde demokratikleşme ve demokratik toplumun inşası yer alır. Bunların hepsi birbirine bağlıdır değerli arkadaşlar, birini diğerinden koparamayız. Evet, bitişik olabilir ama her adım diğerine mutlaka kapıyı açmalıdır.

Bu Meclis tarihî bir görevle karşı karşıyadır. Barışın hukukunu kurarak yeni yüzyılı demokrasi, özgürlük, eşitlik üzerine inşa etme imkânına sahiptir. İlk Meclis gibi, 1920'deki Meclis gibi bu yolu açabilecek imkânlar mevcuttur; yeter ki irade gösterelim, konuşalım, tartışalım ama kavga etmeyelim; söz söyleyelim ama hakaret etmeyelim. Barışı isteyelim, çatışmanın sadece acı getirdiğini görelim. Biz, acılar haber olmasın diye barış bir hukuk olmalıdır diyoruz.

Barış toplumun içinde zaten var, bunu çok çeşitli tecrübelerle yaşayabiliriz. Akil insanlarda görev yaparken 2013-2015'te bunu çok somut, çok açık görmüştüm. Asıl, barışın toplum içindeki bu güçlü köklerinin büyümesini önleyecek siyasal tutumlardan vazgeçelim. Kimsenin her yapılarına tartışmasız destek ve onay vermesini beklediğimizden değil; dönüşmenin yolunun bir arada, eşit ve özgür yaşamının yolunun barıştan geçtiğini bildiğimiz için söylüyoruz bunu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bölünme korkusu yıllardır, nesillerdir taşınan bir büyük yük ama bu yükten kurtulalım. Barış bizi ayırmaz, birleştirir; yine deklarasyona bakın, evet, entegrasyondan, bütünleşmeden söz ediliyor. Biz de diyoruz ki: Bütünleşmenin, eşit ve özgür bir şekilde bir arada yaşamının garantisi barış savunuculuğudur, barış yoludur. Barış, büyük masalarda değil insanın insana yeniden dokunabildiği yerde başlar. Bu sürecin rotası barışsa pusulası da demokrasi, özgürlük, eşitlik ve adalet olmalıdır. Bunu ancak hep birlikte yapabiliriz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sancar, teşekkür ediyorum.

MİTHAT SANCAR (Devamla) - Sayın Başkan, bir şiir okuyacağım, öyle bitireceğim, bir dakika daha söz verirsiniz...

BAŞKAN - Peki, buyurun bakalım.

MİTHAT SANCAR (Devamla) - Evet, Cemal Süreya'nın çok sevdiğim şiirinin bir bölümünü burada aktaracağım ve bununla bitireceğim.

"Biz yeni bir hayatın acemileriyiz

Bütün bildiklerimiz yeniden biçimleniyor

Aşkımız, şiirimiz yeniden biçimleniyor

Son kötü günleri yaşıyoruz belki

İlk güzel günleri de yaşarız belki

Kekre bir şey var bu havada

Geçmişle gelecek arasında

Acıyla sevinç arasında

Öfkeyle bağış arasında"

Gelin, biz sevinci ve güzelliği bir arada yaşamının, renklerimizle, kimliklerimizle, inançlarımızla eşit olmanın yolunu seçelim. Hepinizi bu inanç, umut ve beklentiyle selamlıyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sancar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'a ait.

Sayın Doğan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA AYŞEGÜL DOĞAN (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili Türkiye'liler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı, Sayın Bakanlar ve bürokratlar; sizler de hoş geldiniz.

8 Aralıktan beri Genel Kurulda sürdürdüğümüz bütçe görüşmelerinin bugün 9'uncu günündeyiz, artık sona doğru yaklaşıyoruz. Günlerdir Meclis TV, tüm siyasi partilerin, ilgili bakanların, Komisyon üyelerinin, tabii ki bizlerin konuşmalarını kesintisiz bir biçimde canlı olarak yayınlıyor. Burada yapılan konuşmaları, bir umut, derterine deva olur mu diye izleyen yurttaşlar kuvvetle muhtemel izledikçe iyice nefes alamaz hâle geldiler. Geçim derdiyle kıvrananlar, sofralarındaki ekmeği düşünenler, ceplerindeki ateşi söndürmek isteyenler, dünyadaki tek sermayeleri alın teri olanlar ve hayatta başkaca hiçbir yatırımı olmayanlar sadece izleyerek boğulma hissine kapılmış olabilirler. Genel Kurulda uçuşan kelimelere bakılırsa yoksulun işi, aşı, evi barkı, çocuğu çocuğu ülkeyi yönetenlerin ne yazık ki umurunda değil. 2026 yılı bütçesi ihtiyacı olanın bütçesi olsaydı içinde gerçekten kadınlar, gençler, çocuklar, emekçiler olurdu ya da Meclis kapısı bunu göstermek için taleplerini iletmek isteyen öğrencilere açık olurdu. "İnsanca yaşamak istiyoruz." diyen gençler gözaltına alınmaz, tutuklanmazdı; en azından seslerine kulak kabartılırdı, bu da yapılmadı. Yaklaşık 20 milyon insanın açlık sınırının altında yaşadığı, milyonlarca çocuğun derin yoksulluk ve yoksunlukla boğuştuğu bu ülkede Cumhurbaşkanlığı, Diyanet ve İletişim Başkanlığının günlük harcama tutarı 426 milyon TL olmazdı, olamazdı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Gerçi kime ne söylüyoruz? Demokratik bir ülke olsaydı Türkiye, Meclis çocuk istismarıyla değil istismara karşı mücadele kararlılığıyla bilinirdi ve yine demokratik bir ülke olsaydı Türkiye, istismarı protesto eden kadınlar Meclis kapısında polis engeliyle karşılaşmazlardı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz DEM PARTİ olarak 2026 yılı bütçesine de "hayır" diyoruz çünkü geçen yılların tekrarı bir bütçeyle karşı karşıyayız. Bu bütçeye "hayır" diyoruz çünkü bu bütçe, bizim bütçemiz değil. Biz yoksuluz, emekçiyiz, engelliyiz, işçiyiz, asgari ücretliyiz, çocuğuz, kadınız, genciz; bizim şirketimiz yok, holdingimiz yok, patron değiliz. Dolayısıyla, bu bütçede bize istisna da yok. O yüzden biz bu bütçeye "hayır" diyoruz.

Şimdi gelelim, sayın milletvekilleri, kurulduğu günden bu yana en tartışmalı başkanlıklardan birine. Gerçi bir fark yaratılmış, İletişim Başkanı burada, Burhanettin Duran gelmiş. Fahrettin Altun'un hiç yüzüne dönüp söyleyemedik, yarattığı enkaz ortada; bir de insan hakları merkezi gibi bir yere gönderildi, orada neler yaratacak kim bilir, o da ayrı bir konu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi yüzünüze söylemek istiyorum: İletişim Başkanlığı, yalanı hakikat gibi gösterme ve yayma başkanlığı yapıyor. Bu değişmediği sürece de biz bunu söylemeye devam edeceğiz, bundan vazgeçmeyeceğiz. İletişim Başkanlığının başındaki kişi, evet, gelmiş, burada şu anda; yarattığı tek fark olarak bunu söyledim ki öyle, başka bir fark yok; değişen tek şey Başkanı, uygulamaları olduğu gibi sürüyor; bazılarını hatırlatmak istiyorum:

Kamu iletişimi gerekçesiyle propaganda başkanlığı yapıyor İletişim Başkanlığı.

Yine, partizanlık yaparak dezenformasyonu sürdürmek hâlen asli görevlerinden biri hatta en temel görevi.

Erişim engelleri ve sansür uygulamalarıyla düşünce ve ifade özgürlüğünü suç hâline getiriyor. "Bu ülkede en hızlı çalışan teknoloji nedir?" diye sorarsanız, erişim engeli. En hızlı, en seri çalışan teknoloji erişim engeli. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

İletişim Başkanlığına göre bir de hür olması gerekenleri söyleyelim -Anayasa'ya aykırılık bizde artık esas ya- ne?

Sansür hürdür, yasak hürdür, medyayı baskı altına almak hürdür ama "Basın hürdür, sansür edilemez." ilkesi uygulanmaz. Özgür haber dolaşımını ve halkın bilgiye erişimini engellemek yine İletişim Başkanlığının temel stratejilerinden biri.

İletişimsizliği de bir iletişim stratejisi olarak benimseyen bir Başkanlık performansı sergiliyor; bunu da anlatacağım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) İletişimi genişletmek yerine daraltan, kesen, iletişim olanaklarını kısıtlayan bir İletişim Başkanlığı; olabilir mi böyle bir şey? Olamaz; bu, bir strateji. Ekonomik kriz olabilir, adaletsizlik olabilir, yoksulluk olabilir, ülkede kırk yıllık bir çatışma sonlanıyor olabilir, buna bir barış arayışı olabilir, demokratik bir çözüm imkânından bahsediyor olabiliriz hatta deprem dahi olabilir ama halkın gündemi İletişim Başkanlığının gündeminde değil. Niye? Çünkü İletişim Başkanlığının saati şahlanan Türkiye'ye göre ayarlanmıştır ve söylemi ve eylemi toplumun hakikat ayarlarını bozmaya yöneliktir; tek işi budur, asli görevi malum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, anlat anlat bitmez İletişim Başkanlığı. Misyonunu tanımlarken şunları söylüyor; "kapsayıcılık" "bilgilendirme" "ortak dil anlayışı" gibi kavramlar kullanmayı tercih ediyor yanlışlıkla değilse ve Türkiye'nin politikalarının etkin bir biçimde kamuoylarına ve muhataplarına aktarmakta farkındalık yaratmaktan da söz ediyor. Ne yapıyor peki? Hakikat ile toplum arasında köprü oluşturacağına barikat oluşturuyor, hakikati yok sayılacaklar listesine alıyor ama hakikat yok sayılacaklar listesine sığmaz, sığmıyor nitekim yıllardır sığmadığı gibi. Hakikat ne oluyor? Yalanmış gibi karşımıza çıktığında değeri azalır, eksilir zannediliyor ancak o da olmuyor; hakikat bükücülükte de sınıfta kalıyor İletişim Başkanlığı.

Şimdi, bu bilgiye içinden geçtiğimiz süreç üzerinden birazcık bakmak istiyorum. Nasıl bakalım? Kritik günlerden geçiyoruz malum, yaşadıklarımız dünya tarihine geçecek kadar önemli. Ülkenin en milliyetçi, ülkücü partisinin lideri beklenmedik bir çıkış yapıyor, Cumhurbaşkanından destek geliyor; dünya tarihinde örneği olmayan bir şekilde bir lider silahlı örgütüne çağrı yaparak fesih kararı aldırıyor ve Türkiye'nin senelerdir aradığı barışında eşine az rastlanır bir ihtimal beliriyor. Bu tarihî imkanın eşiğinde "İletişim Başkanlığı ne yapmış?" diye baktım. Gençlere, kadınlara, muhaliflere, itirazı olanlara dönük bakış değişmiş mi? Değişeceğine dair hamasi söylemlerinin ötesine geçen herhangi bir somut adım ya da emare var mı? Nefretin en temel aracı olan korku, korkutma, sindirme; bu siyasetten vazgeçildi mi ya da ayırımçı, inkârcı, suçlayıcı husumet dili terk edildi mi? Hakikat üstünde kurulu bir dilde konuşmaya, dinlemeye, duymaya, "Memlekette iyi şeyler de oluyor." demeye en çok ihtiyaç duyduğumuz bu zamanlarda bundan sonrasının müşterek dilini nasıl oluşturacağımıza dair, ortak dile dair -ortak dil anlayışından bahsediyor- İletişim Başkanlığının 2026 yılı bütçesinde bir iletişim stratejisi var mı? Yok. Bunu şimdi değilse ne zaman yapacağız, bu da ayrı bir sorun.

Barış elbette zor, barış için iletişim ya da barışın iletişimi daha da zor çünkü barış cesaretle konuşmayı kaçınılmaz kılar. Üstelik, yıllarca kötü ya da düşman gösterilenlerle konuşmanız gerekir; acının içinden geçerek, öfkeye kapılmadan; yargılardan, yerleşik kalıplardan arınarak, ciddiyetle, sorumluluk duygusuyla, sahici bir gayretle konuşmanız gerekir çünkü konuşmak hem dinlemeyi hem de yeni bir görme biçimini içerir. Tercih ettiğiniz sözcükler nasıl bir iletişim kurmak istediğinizi gösterir; kelimeler,

düşünme biçiminizin tezahürüdür, zihniyetinizi hemencecek ele verir ve hiçbir şey tesadüfen kullanılmaz. Nitekim bugüne kadar Türkiye'de hiçbir kelime tesadüfen kullanılmadı, tesadüfen seçilmedi. En kolayı nedir? Kışkırtıcı bir dil tercihidir. Dilde başlayan ayrımcılıktan vazgeçmek, kelimeleri anlamları, işlevleri ve çağrışımları üzerine düşünmekse en zor olanı; tabii ki zorun talibi de az oluyor. Kışkırtmaya yönelik bir dil yerine kapsayıcı, hakikati olduğu gibi gösteren ve tanıyan bir dil tercihi mümkün, hem de şimdi en olması gereken zamanda geçiyoruz; incitmeyen, dışlamayan, düşman üretmeyen, farklılıkları bir arada tutan. Yepyeni bir toplumsal bütünleşmenin en hayati adımı yepyeni bir dil kurmak olabilir.

Böyle bir dönemde İletişim Başkanlığının yapması gereken neler? Bunları teşvik etmek. Niye yapmıyor, bunu da soracağız, yeni bir dil kurmanın yolunu niye açmıyor? Çünkü hakikate ihtiyacımız var, propagandaya değil ama İletişim Başkanlığının propagandaya ihtiyacı var, toplumun ihtiyacıyla ilgilenmediği için; çoğulculuğa ihtiyacımız var ama İletişim Başkanlığının tek sesliliğe ihtiyacı var yani Türkiye'nin özüne uygun bir iletişim stratejisi geliştirememesinin nedeni o tek sesliliği korumak istemesi. Sürecin şeffaflığı ya da toplumsallaşması için neler yaptı son bir yılda? Ben hiçbir şeye rastlamadım. Önümüzdeki günlerde, ülkenin tüm kaynaklarını yiyip bitiren bu devasa sorunun çözümü için ne yapacak? Onun da stratejisini bilmiyoruz. Sürecin inandırıcılığına dair şüpheleri mi azalttı? Biz görmedik. Çatışma çözüm süreçlerinde medyanın rolüne mi çalıştı ya da bunu mu teşvik etti veya "Basın özgürlüğü olmadan barış gazeteciliği mümkün olmaz." diyerek kolaylaştırıcı bir misyon mu üstlendi? Bunun da yanıtı "hayır." Barış gazeteciliği çalışmalarını mı destekledi? Sansür, otosansür ve manipülasyonla mücadele olanaklarının artırılmasını mı sağladı? Riskleri azaltan, fırsatları artıran bir yaklaşımı ya da buna benzer bir stratejisi var mı? Yok.

Peki, 2026 yıl için İletişim Başkanlığının bütçesi ne oluyor biliyor musunuz? Yine en çok artan bütçelerden biri; 7 milyar 560 milyon liraya çıkartılıyor. Nereye harcanıyor bu paralar?

Sosyal medya hesaplarına baktım. Örneğin, İletişim Başkanlığının X hesabında yalnızca Cumhurbaşkanının konuşmaları "retweet"leniyor ya da Cumhurbaşkanlığı hesaplarından yapılan paylaşımları dair bir hareket var. Bir kere, iletişim stratejisi açısından yanlış bir yol izleniyor çünkü Cumhurbaşkanının 19 milyon takipçisi var X hesabında fakat İletişim Başkanlığının 1,7 milyon takipçisi var. Nasıl daha görünür kılabilir 19 milyon takipçisi olan bir hesabı 1,7 milyon takipçisi olan hesap, onu da bilmiyoruz tabii ama şunu biliyoruz ki: Bir profesyonel destek alabilirler, bir ajanstan destek alınabilir; bir iletişim ajansı gibi çalışıyor ama bu fonksiyonu sağlayamıyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi "web" sitesine harcanıyor olabilir mi hani, muhtemelen, bu kalemler nereye gidiyor diye baktığımızda? Çeşitli kategoriler var İletişim Başkanlığının "web" sitesinde, bunlardan biri de pozitif iletişim algısı. Öyle, sekmeleri tıklıyorsunuz, pozitif iletişim algısından ne çıkıyor biliyor musunuz? Kanal İstanbul mesela. Negatif iletişim algısı olduğunun farkında, ona dair pozitif iletişim algısı yapıyor ama diğer negatif iletişim algılarına dair ne yapıyor? Onları güçlendirici etki yaratıyor.

Soralım: Barış fikrine dirençli kesimlerin kaygıları neyle giderilebilir? Ancak demokratikleşmeyle giderilebilir ve bununla sağlanabilir. Mevcut İletişim Başkanı bunu gayet iyi bilecek bir formasyona sahip. Peki, barış için iletişim yerine ya da barışın iletişimi yerine algı yönetiminde ısrar eden İletişim Başkanlığı bu sürecin bir devlet projesi olduğunu bilmiyor mu, biliyor da desteklemiyor mu? Öyle ifade ediliyor süreç. Biliyor da desteklemiyorsa bu neyin tercihi ya da kendileri bir devlet projesi olarak görmüyorlar mı bu süreci?

Sayın milletvekilleri, kelimeler politiktir, hayatımızı değiştirebilecek güce sahiptir. Gelin, kelimelerimizi değiştirelim, başka sözcüklerle konuşalım. Bu mümkün. Böylelikle hayatımız da değişebilir. Bizim için barış, düşünce ve ifade özgürlüğüdür. Bizim için barış, konuşabilmektir, örgütlenme özgürlüğüdür, güvendir, güvencedir. Yalnızca adalet ve hukukla tescillenir bizim için barış. Aylardır soyut bir biçimde bahsi geçen toplumsal rıza, güven, kabul, toplumsallaşma gibi çeşitli kavramlarla ifade edilen toplumsal coşku ve heyecanı ne yaratabilir? Yeni bir dil yaratabilir çünkü inandırıcı olur ama hem yeni bir dil yaratmayacaksınız hem de "Toplumsal rıza yok." diye, "Toplumsal güven yok." diye birtakım gerekçeler yaratacaksınız oysa barış bir erdem; iyiliğe, güvene, adalete doğru bir meyil ve bir zihinsel tutum.

Türkiye'yi daha demokratik ve adil, hukuk düzeninin herkes için işlediği, ayrımcılığın terk edildiği bir barış ve demokrasi fırsatıyla karşı karşıyayız. Müştereklerimizi artırmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Bir cümlem kaldı. Bekir Başkan, bir cümle yalnızca, bir dakika vermeyecekseniz bir cümle...

BAŞKAN - Sayın Doğan, bir dakikalar Danışma Kurulu kararı gereği verilemiyor.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Mithat Hoca'ya verdiniz, kadınlara da bu ayrımcılığı yapın.

BAŞKAN - Mithat Hoca istisna. Şiir okuyacaksanız size de verelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama şiir gibi konuşuyor.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Ben de şiir okuyacağım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Kadınlara da yapın bu ayrımcılığı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Bütün kurallar herkes için geçerli.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Peki, ben buradan tutanağa geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN - İstirham ediyorum, istirham ediyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, kadınlara bir dakikalık ayrımcılık bugün.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Evet.

BAŞKAN - İstirham ediyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ayrımcılık da değil eşitleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir dakika verin Sayın Başkan, bir dakika...

BAŞKAN - Evet, diğer...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sadece bir kereye mahsus.

BAŞKAN - Efendim, Danışma Kurulu kararı var, buna istisna verirse bugün bitmez.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biliyorum ama istisna olur.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tutanağa geçirin Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tutanağa geçsin.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Doğan.

AYŞEGÜL DOĞAN (Devamla) - Müştereklerimizi artıralım diyorum -bunu söylememe izin verin lütfen- müştereklerimizi artıracamız şey de dili değiştirerek olur. Evet, silahlar bırakıldı ama dildeki silahlar duruyor. Ben herkesi dillerindeki silahları bırakmaya davet ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum Sayın Doğan.

Diğer söz talebi İstanbul Milletvekili Celal Fırat'a ait.

Sayın Fırat, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Diyanet İşleri Başkanlığına 2026 yılı için ayrılan bütçe 174 milyar liradır. Bazılarının duası kabul olurken bazılarının da bütçesi maşallah her yıl artarak kabul görüyor. Bu bütçe, İçişlerinden Kültür ve Turizm Bakanlığına, Dışişlerinden Ticarete kadar en az 5 Bakanlığı geride bırakmıştır; aynı zamanda 128 üniversitenin tamamının bütçesinden daha büyüktür. "Üniversiteler mi, onlar bilimle uğraşıyor, ne gerek var onlara, bu kadar bütçe yeterli değil mi?" diyebilirsiniz ama Diyanet öyle mi? O, koca memleketin maneviyatını yönetiyor, tabii bir de bütçesini. Geçen yıl yaklaşık 130 milyar lira olan bu bütçe bu yıl yine büyümüş, hani derler ya "Nazar değmesin." vallahi değmiyor çünkü bu bütçe pek göz önünde de tutulmuyor.

Sayıştay raporlarına göre Diyanetin bütçesinin yüzde 84'ü vergilerden oluşuyor. Peki, bu vergiler kimden alınıyor, kimlerden tahsil ediliyor? Bu vergiyi Aleviler ödüyor, Caferiler ödüyor, Şafililer ödüyor, ateistler ödüyor, Süryaniler ödüyor; evinde inancını yapan, yerine getiren insanlar ödüyor yani temsil edilmeyen herkes bu bütçe için âdeta imece usulü çalışıyor.

Değerli milletvekilleri, Diyanetin 143 bini aşkın bir personeli var, bu sayı bazı şeylerden daha yüksek. Bu gidişle yeni bir il kursak vali atamasını bile Diyanet İşleri Başkanlığı yerine getirecek noktadadır.

Şimdi, burada temel bir mesele var: Bu ülkede yaşayan herkesin inancı kıymetlidir, değerlidir ama Diyanet fiiliyatta yalnızca tek bir inanç anlayışını esas almaktadır, sorun buradadır. Yani "Herkesi eşit mesafedeyim." deniliyor ama ölçü olarak bant yalnızca bir mezhebin boyuna göre ayarlanıyor. Daha da önemlisi şudur: Temsil edilmeyen toplulukların alın terinden kesilen vergilerle bu devasa bütçenin oluşturulması. Bu vergiler emeklinin sofrasından, öğrencinin harçlığından, işsizlerin umudundan kesilerek toplanıyor, inanan inanmayan herkesten alınıyor. Şah-ı Merdan Ali'ye sorarlar "Bir devletin dili ne olmalı?" diye, der ki: "Adalet olmalı." Lütfen, elinizi vicdanınıza koyun, bu yapılanlar ne adalete sığar ne vicdana sığar ne de bu toplumun ortak duygusuna sığar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Ama biz bunları dile getirince şu dillendiriliyor, hemen bir savunma refleksi devreye giriyor: "Ne yani? Siz buna karşı mısınız?" Biz bu adaletsizliğe karşıyız. Biz kimsenin inancına karşı değiliz; biz dışarıya karşı uygulanan, bu görmezden gelinen tutuma karşıyız. Bir yandan "Ne olursan ol, gel." diyeceksiniz ama Alevilere gelince "Kapının önünde dur." deniliyor. Vergide varsın, bütçede yoksun; yükte varsın, sözde yoksun; bu yaklaşım birleştirmez, bizi incitir, kapsamaz, bizi dışlar; toplumsal barışı güçlendirmez, zedeler. İnanç, devlet eliyle değil halkların kardeşliğiyle olmalıdır. Kimin makbul, kimin sessiz olması gerektiğine de karar verilmiş olur. Genelde sessiz kalması beklenenler hep aynı kesimler olur. Oysa inançlar devlet cetveliyle ölçülecek alanlar olmamalıdır. Her inancın yolu, ritüeli, dili, hafızası kendinedir. Bunu görmezden gelmek sadece o inançları değil o ülkenin ortak vicdanını yaralar.

Biz diyoruz ki kimsenin vergisi bir başkasının inancını beslemek için kullanılmasın, kimseye bu ülkede misafir muamelesi yapılmamasın, kimse inancını ispatlamak zorunda kalmamasın; gelin, bütün halkların kendini özgür hissedebileceği yarınları hep beraber inşa edelim; tüm inançlara saygılı, eşit yaklaşım gösterelim diyoruz. Bu ülke hepimizin; Alevi'siyle Sünni'siyle, Türk'üyle Kürt'üyle, diğer tüm inanç kimlikleriyle hepimizin ortak vatani. O hâlde, biraz adalet diyorum, biraz vicdan, biraz da eşitlik diyorum. Bizim pirlerimizin çok güzel bir kelamı vardı: "Muhabbetle bulan buldu Hakk'ı, muhabbetsiz kimin kimden hakkı." Gelin, muhabbetle bu meselelerin üzerine gidelim, muhabbetle bu sorunları konuşarak çözelim diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aşk ile. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Fırat, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a ait.

Sayın Oluç, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan, sayın vekiller, ekranları önünde bizleri izleyen değerli halklarımız ve cezaevlerindeki sevgili arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hoş geldiniz Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları ve sayın bürokratlar.

Bugün Cumhurbaşkanlığı bütçesi kapsamında konuşurken esas olarak Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle ilgili bazı konulara değinmek istiyorum. Bu sistemin sorunlarını birbiriyle bağlantılı, iç içe geçmiş üç başlık altında ele alabiliriz:

Birincisi, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi aşırı merkezleşmiş bir sistemdir. Türkiye'deki bu sistemin merkezleşme düzeyi dünyadaki demokratik başkanlık sistemlerinden çok daha yüksek ve karmaşıktır. Bu aşırı merkezleşme kaçınılmaz olarak bir irrasyonallite yaratmaktadır. Hemen şunu ifade edeyim ki aranızda irrasyonel bir anlayışla mutlak iktidar arayışında olanlar vardır şüphesiz ama bu arayışın demokratikleşmeyle en ufak bir ilişkisi yoktur. Unutmayın ki irrasyonel ekonomi politikalarının yarattığı enkaz hâlâ kaldırılamamıştır. Türkiye gibi çok geniş bir coğrafyaya yayılmış bir ülkenin bu kadar merkezî yetkilerle, aşırı merkezleşmiş bir sistemle demokratik olarak yönetilmesi mümkün değildir; yönetirsiniz ama demokratik yönetemezsiniz. Bu aşırı merkezleşmenin mutlaka dengelenmeye ihtiyacı vardır. Kimi merkezî yetkilerin siyasal ve hukuksal alanda paylaşılması, kimi merkezî yetkilerin yerellere devredilmesi, yerel demokrasinin güçlendirilmesi, yerinden ve yerelden yönetim anlayışının ve mekanizmalarının güçlendirilmesi ilk yapılması gerekenler arasındadır. Bu konuya tekrardan döneceğim.

İkincisi, bu sistem asimetrik ilişkiler yaratmıştır. Yargı, yasama ve yürütme yani kuvvetler ayrılığı açısından baktığımızda bu asimetriyi yaşadığımız çok aşikârdır. Kuvvetler ayrılığının işleyebilmesi için bu asimetrinin çözülmesi gerekmektedir. Çok fazla asimetri örnekleri de var, yargı mekanizmasının işleyişi açısından baktığımızda bu tür sorunları çokça görüyoruz. Bir başka örneğini ekonomi kararlarında geçmişte yaşadık; faiz, enflasyon kararları ve tartışmalarını unutmamak ve sonuçlarıyla bugün hâlen uğraşıyoruz bütün toplum olarak. Kısacası, yürütme asimetrisinin düzeltilmesi gerekiyor.

Üçüncüsü, bu sistem demokratik değil; kuvvetler ayrılığının işlememesinin yanı sıra, denge denetleme mekanizmaları da işlemiyor. Yasama organı yani bu Meclis denge denetleme görevlerini yerine getiremiyor. Ayrıca, hukukun üstünlüğü konusunda yaşanan sorunlar ve yürütmeye olan ilişkisi de ortada. Bu alanda da çok ciddi bir yıpranma söz konusudur.

Kısacası, kuvvetler ayrılığı, denge denetleme mekanizmalarının işleyişi ve hukukun üstünlüğü konularında mutlaka yeni açılımlara ihtiyaç vardır. Bunlar, demokratik olmanın bütün özelliklerini sağlamak için yeterli değil elbette. Türkiye'deki sisteminin katılımcı ve müzakereci bir demokrasi anlayışına ve evrensel demokratik hak ve özgürlüklere dayanması diğer önemli başlıklardır şüphesiz. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında demokratikleşme ve demokratik bir cumhuriyet olma hedefi, bölgesinde güçlü bir ülke ve toplum olma hedefi, bölgesel ve yerel sorunları çözen bir ülke olma hedefi varsa eğer işte bu konuların tartışılması gerekiyor.

Sayın vekiller, şimdi baştaki konuya yani yerel yönetimlere tekrardan dönmek istiyorum. Bakın, bir ülkede eğer yerel yönetimler güçlü değilse, yerel demokrasi güçlü değilse o ülkede merkezî anlamda demokrasinin güçlü olmasından kesinlikle söz edilemez çünkü yerel yönetimler, doğrudan doğruya halkın ulaşabildiği, sorunlarını konuşabildiği, kapısını çalıp içeri girip derdini anlatabildiği yerlerdir. Doğrudan katılımcı ve müzakereci bir demokrasinin gelişmesinin imkânlarını yaratan ve aynı zamanda o yerelde yaşayan insanların kararlara katılımına imkân veren mekanizmalar olması açısından önemlidirler. Demokratik yerel yönetimler, her türlü demokratik rejimin temellerindendir. Halkın kamu hizmetlerine katılım hakkı, Avrupa Konseyine üye tüm devletlerin paylaştığı demokratik bir ilkedir ve Türkiye Avrupa Konseyinin kurucu üyelerinden biridir. Türkiye şerhler koymuş olsa da -ki o şerhlerin kesinlikle kaldırılması gerekir- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı imzalamıştır. Türkiye, Venedik Komisyonunu kabul etmiş ve üye veren ülkelerden biridir. Kamu hizmetlerine katılım hakkının en doğrudan kullanım alanı yerel düzeydedir. Demokratik ilkelere dayanan bir ülke için kamu hizmetlerinde sorumlulukların yerine getirilmesi, kaynaklar konusunda geniş yetkilere sahip ve karar alma gücü olan organlarla donatılmış yerel yönetimlerin varlığını gerektirir. Yereli güçlendiren, öne çıkartan bir zihniyet güçlü yerel yönetimler yoluyla demokrasinin yerelleşmesini ve yerleşmesini hedefler. Yönetim sisteminin demokratikleşmesinin ancak güçlü yerinden yönetimlerle mümkün olabileceği açıktır. Demokrasinin gelişimi doğrultusunda merkeze ait kimi yetkilerin yerinden ve yerelden yönetim birimlerine aktarılması gerçekçi ve akılcı olmalıdır ama iktidar, bugün, maalesef, tam tersi bir yol izlemektedir. Tüm yetkinin Cumhurbaşkanına verildiği ve kolektif karar alma süreçlerinin kaldırıldığı bir anlayış hâkim kılınmıştır. Merkezî yetki yapı ve anlayış nedeniyle yönetime katılım olanakları kısıtlanmakta, kamu hizmetleri etkin ve verimli şekilde sunulamamakta, kamu kurumlarının demokratik hesap verilebilirliği zayıflamaktadır. Merkezî yönetimlerin demokratik ülkelerde uyguladığı yönetsel gözetim ve denetim işlevi, Türkiye'de yerel yönetimleri merkezî yönetime bağlı tutma yönünde kullanılmaktadır; yanlıştır bu. Bunun yöntemi olarak da iktidarınız, yerel yönetimleri kendi siyasi partilerinden olduğunda kaynak ve yetki bakımından güçlendirmektedir. Yani Türkiye'de merkezî yönetim, idari ve vesayet denetimini siyasi amaçları doğrultusunda kullanmaktadır; yanlıştır bu. Bu yapılanların demokrasiyle bir alakası yoktur. Anayasa'nın 127'nci maddesine dayanarak merkezî hükûmet yerel yönetimler üzerinde genişletilmiş bir vesayet denetimi yürütmektedir. Bugün yaşanan maalesef budur. Bu değişmelidir eğer demokrasiden söz etmek istiyorsak.

Sayın vekiller, şunu da eklemek istiyorum: Yerel yönetimleri halkın iradesini güçlendirecek yapılar olarak tasarlamak gerekiyor ve merkezî iktidara bağlı idari aparatlar olarak onlara yaklaşmamak gerekiyor. Demokratik hukuk devleti olmanın en önemli adımlarından bir tanesi budur. Merkezî iradenin gerek gördüğü yerde kayyım atayarak yerel seçim sonuçlarını geçersiz hâle getirmesi hukuken de uygun değildir; toplumsal, siyasal ve anayasal meşruiyet açısından da geçersizdir. Bu vesileyle 2016 yılından bugüne kadar yani son dokuz yılda bizim belediyelerimize 150 civarında kayyım atandığını hatırlatmış olayım. Son seçimlerden sonra da 10 belediyemize kayyım atandı, 3 kayyım da Cumhuriyet Halk Partili belediyelere atandı. Bu konuda iktidarıyla, muhalefetiyle bütün partilerin ortak bir yasa teklifiyle bu meseleyi Türkiye'nin gündeminden kaldırması zaruridir ve acildir.

Sayın vekiller, sizi yirmi yıl öncesine götürerek bir alıntıyla bir hatırlatma yapmak istiyorum, şu: "Belediyelerimiz ilk kuruluşundan bu yana amaçlanan aksine mahallî kamu hizmetlerini yürütme yetki ve sorumluluğuna sahip yerinden yönetim kuruluşları olarak değil, verilen görevleri yerine getiren ve merkezî idarenin uzantısı birimler olarak algılanmışlardır." İkinci cümle: "Belediyelerin halkın kendini yönettiği özerk kurumlar olmaktan ziyade bayındırlık, imar ve diğer kentsel hizmetleri karşılayan ve merkezî idareye tabi kurumlar oldukları anlayışı bu kurumların aşırı bir vesayet ve kontrol altında tutulmalarına neden olmuştur." Bitti. Kim diyor bunları? 30 Mayıs 2005 yılında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla Meclise "Belediye Kanunu Tasarısı" adıyla sunulan 88 maddelik kapsamlı teklifin gerekçesinde bu cümleler yazıyor. Bu söylenenler doğruysa bugün yapılanlar yanlıştır. Yirmi senede, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi ve demokratikleştirilmesi zihniyetinden yerel yönetimler üzerindeki merkezî vesayetin artırılması ve yerel yönetimlerin yetkilerinin mümkün olduğu kadar merkeze alınması noktasına gelinmiştir.

Sözlerimin sonunda bir parantez açayım; bu eleştirilerin ve önerilerin bir kısmının çeşitli yasa değişiklikleriyle ve reform adımlarıyla, bir kısmının ise elbette bir anayasa tartışması ve yapıyla gerçekleşebileceğini bilerek konuşuyorum: Bu ülkenin, bu topraklarda yaşayan Türk, Kürt, tüm halkların yeni bir toplumsal sözleşmeye, özgürlükçü demokratik bir anayasaya ihtiyacı vardır ve iktidarıyla muhalefetiyle, hep birlikte yeni bir toplumsal sözleşmenin temellerini atmamız gerekiyor yani bu parantezin kapatılması gerekiyor. Aşırı merkezîyetçi, asimetrik ve demokratik olmayan özellikleriyle bu sistemin reforme edilmesi, revizyona uğratılması, teknik sorunlarının giderilmesi -hangisini seçerseniz seçin- bu işleyişlerin mutlaka değiştirilmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Oluç, teşekkür ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.18

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.  
2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'e ait.

Sayın Erdem, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, Sayın Bakan; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı bütçeleri üzerine söz aldım. Yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle üç gün önce aramızdan ayrılan Şehzadeler Belediye Başkanımız Sayın Gülşah Durbay'a Allah'tan rahmet, ailesine ve tüm sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bugünkü görüşmelerin bir tarafında üreten işçiler, emekçiler, açlığa mahkûm edilen emekliler var; diğer tarafında itibardan tasarruf etmeyen, bin odalı saraylarında sefa sürenler var. 2026 bütçe teklifine göre toplam vergi gelirlerinin tam yüzde 75,3'ü dolaylı vergilerle sağlanacak, gelir vergisindeki artış hedefi yüzde 39,55 iken kurumlar vergisindeki artış hedefinin yalnızca 1,9 olması bu iktidarın patron dostu, emekli düşmanı politikalarının en somut kanıtıdır.

2026 yılında sosyal güvenlik sistemine yani emekliye, dul ve yetime aktarılması planlanan kaynaklardaki artış, faiz ödemelerindeki artışın onda 1'i kadar bile değildir. Diğer yandan iktidarın bütçe tercihinde en ağır darbe vurduğu kesim emeklilerdir. Emekliler geçinebilmek için kapı kapı iş arıyor, İŞKUR'a başvuran emekli sayısı 2025 yılında 26 bin kişiye ulaşmış, yetmedi açlığa mahkûm ettiğiniz emeklilerden prim gün borcu olanların maaşlarına da el uzatıyorsunuz ve çıkıyor SGK Başkanınız "Emekliler geç ölüyor, çok yaşıyor. Bu yüzden sistemimiz iflas etti." diye vicdanları kanatan bir açıklama yapıyor yani emeklileri yük görüyor. Emekliler bir yük değil sayın iktidar mensupları, esasen sizler emeklilerin alın terinin üstüne oturmuş bir yük hâline geldiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Söylemekten yorulduk, yine söylüyoruz: En düşük emekli maaşı derhâl asgari ücret düzeyine çıkarılmalı, emeklilere bayramlarda bir maaş ikramiye verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de neredeyse 2 işçiden 1'i asgari ücretle çalışıyor ve bu gelirle yaşam mücadelesi veriyor. 2025 yılında asgari ücretlinin sadece on aylık kaybı 700 bin liraya yaklaşmış. Şimdi de işsiz asgari ücret masası kuruyorsunuz; bu ayıp, size yeter de artar bile. Yine, iktidarın 2026 için asgari ücret planı 27-28 bin bandında, bunu kabul etmek mümkün değil. Asgari ücret en az 39 bin lira olmalıdır diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ücret, hedeflenen enflasyon üzerinden değil gerçekleşen enflasyon üzerinden belirlenmeli; yılda en az 2 kez, enflasyon tek haneye düşene kadar da 4 kez güncellenmeli ve büyümeden pay verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe, işsize, gence, kadına umut değil karamsarlık vadediyor. Yirmi üç yıllık AKP iktidarının sonunda bugün çalışma potansiyeli olan her 3 kişiden 1'i işsiz. Daha vahimi, genç işsizliği resmî rakamlarda dahi yüzde 15,6'dır. Genç kadın işsizliği ise yüzde 20,6 gibi kabul edilemez bir seviyededir. Ne acı ki sizin döneminizde "ev genci" diye bir kavram türedi. Bu bütçe, gençlere iş değil göç vadetmektedir.

Sayın Bakan, siz, emekçinin refahını koruyamadığınız gibi, maalesef, hayatını da koruyamıyorsunuz. Ülkeyi, Avrupa'nın iş cinayetleri şampiyonu yaptınız. Sadece yılın ilk on bir ayında 1.956 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiş. Bakanlığınız 2026 yılı için her 100 bin çalışan başına 6,5 ölümlü iş kazası hedefi koymuş ve bunu başarı olarak görüyor. Yazık!

Sayın Bakan, yarattığınız yoksulluk yüzünden aileler çocuklarını okula göndermek yerine, maalesef, işe göndermek zorunda kalıyor. Ne yazık ki 2025 yılında, bugüne kadar, 87 çocuk iş kazalarında hayatını kaybetmiş. Bu bir utançtır, utanç. Gerçi siz önerileri de dikkate almıyorsunuz ama iş sağlığı ve güvenliği için bütçe 2 kat artırılmalı, bağımsız ve etkin bir iş teftişi mekanizması kurulmalıdır, kayıt dışı istihdamla mücadele ulusal bir seferberlik ilan edilerek yürütülmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Hazır kayıt dışıyla mücadele demişken 13 Aralık tarihinde gece yarısı yayınlanan 586 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'yle basit usulden işletme hesabına geçen mükelleflerin beyanlarının ilgili meslek odaları tarafından verilebileceğinin yolunu açtınız. Bu tebliğle siz kayıt dışıyla mücadelenin altına dinamit koydunuz, Türk vergi sistemine dinamit koydunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Yetmedi, hani diyorsunuz ya "Mali müşavirler, mükellefler ile bizim aramızda köprü görevi görüyor." siz o köprüye dinamit koydunuz Sayın Bakan. Bu, hukuk ihlalidir, hak gasbidir. Nasıl ki sağlık hizmetleri hekimlerin, adalet hizmetleri hâkimlerinse bu iş de mali müşavirlerin asli görevidir, yetkisiz kişi ve kurumlara devredilemez; çıkardığınız tebliğ hukuka aykırıdır, derhâl geri çekilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu nasıl bir akıl tutulmasıdır? Allah'ınızı severseniz bırakın bu işi; yapamıyorsunuz, beceremiyorsunuz, yönetemiyorsunuz! (CHP sıralarından alkışlar) Sizin çıkardığınız bu tebliğ yüzünden meslektaşlar meslek odalarını, üst birliklerini suçluyorlar. Bu teklif geri çekilmez ise ben sokakta gezerim ama Cumhur İttifakı'ndan meslektaşlarım sokakta gezemez. Buradan bunları da uyarmak istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, işçi ve sendika hakları açısından dünya endeksine göre Türkiye 143 ülke içinde en kötü 8'inci sırada. Sayın Bakan, sosyal güvenlik sistemindeki mağduriyetleri görmezden geliyorsunuz; taşeron işçilerin, sözleşmelilerin, güvencesizlerin, kademeli emeklilik bekleyenlerin, kayıt dışı çalışanların, çıraklık ve staj mağdurlarının sayısı milyonlarca. Yıllık 2 milyona yakın kişi staj ve çıraklık sigortası bildirimini yapmakta. Bu 2 milyon stajyer ve çırağın sigortasını işveren öderse SGK yıllık 200 milyar prim geliri sağlayacak; böylelikle staj, çırak mağduriyeti bitecek, SGK de yıllık çok ciddi miktarda gelir kazanacak. Diğer yandan, 2008'de çıkarılan yasayla bir gecede tüm sosyal güvenlik haklarını kaybeden zorunlu BAĞ-KUR'luların tescil hakları verildiğinde geriye dönük ihya yapacakları için SGK'ye hiçbir maliyeti de olmayacak. Sayın Bakan, bir gün geç sigortayla işe başlayanların on dokuz yıl sonra emekli edilmesi hak gasbidir, kademeli emeklilik haktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, küçük esnaf, söz verdiğiniz prim gün sayısı şartının 7.200 güne indirilmesiyle ilgili sözünüzü tutmanızı bekliyor. Sayın Bakan, yine küçük esnaf kepenk kapatmak üzere, çok acil yapılandırma talepleri var, bugün bu müjdeyi sizden bekliyorlar.

Değerli milletvekilleri, zamanım kısa... Bir de bu bütçeyle halkın fukaralığına karşılık saray ihtişamı artmakta. Cumhurbaşkanlığı sarayının 2026 bütçesi 21 milyar 286 milyon 534 bin lira. Bu, sarayın bir günlük harcamasının 58 milyon lira olduğunu gösteriyor. Daha açık bir anlatımla, sarayın bir günlük harcaması 2.625 asgari ücrete, 3.450 emekli maaşına denk geliyor. Yani bir asgari ücretli iki yüz on sekiz yıl çalışırsa sarayın bir günlük harcamasını karşılayacak. (CHP sıralarından alkışlar) Daha başka bir deyimle, 3 asgari ücretli yetmiş üçer yıl çalışarak sarayın bir günlük harcamasını karşılayacak. Utanmıyorsunuz anladık, bari Allah'tan korkun! (CHP sıralarından alkışlar)

Bu bütçe; emekçinin, esnafın, çiftçinin, emeklinin bütçesi değil; bu bütçe faizin, sermayenin, sarayın bütçesidir. Bu bütçede öğrenciye bir öğün, üniversiteliye yurt, işsize iş yok; faiz lobilerine 3 trilyon kaynak var. Bu bütçede iş cinayetlerine önlem yok, patronlara teşvik var. Bu bütçede CHP'li belediyelere SGK borcu nedeniyle haciz, AKP'li belediyelere ayrıcalık var. Bu bütçede yoksulluk var, sefalet var, açlık var, adaletsizlik var. Bu bütçe israf ve adaletsizliğin bütçesidir.

Bütçeye "hayır" oyu veriyoruz diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erdem, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Ankara Milletvekili Okan Konuralp'a ait.

Sayın Konuralp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumunuz, Türkiye'de bir süreç işliyor. Biz de Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu olarak bu süreçte barış, demokrasi ve kardeşlik adına katkı vermeye çalışıyoruz. Umarım süreç, birilerinin kişisel ajandasına kurban edilmeksizin toplumun büyük bir bölümünün içine sinecek şekilde menzile erer ve bütçesini konuştuğumuz 2026 yılı Kürt sorununun çözümü doğrultusunda kalıcı barışın kök salacağı, kardeşliğimizin pekişeceği, demokrasimizin güçleneceği bir yıl olur; 2026'dan dileğim budur.

Sayın milletvekilleri, konunun uzmanı sevgili arkadaşımız Sayın Taşcier detaylara girecektir, ben daha genel bir değerlendirme yapmak istiyorum. Acımasızlık ile umursamazlığın karışımından oluşmuş bir taş kalplilikle karşı karşıyayız. Bu kalp, ne olursa olsun, hiçbir olayda mahcubiyet yaşamayan, utanç duymayan, yüzü kızarmayan mevcut iktidara ait. Oysaki insanın utanması, mahcup olması, yüzünün kızarması iyi bir duygudur, insanı iyileştiren bir duygudur. Örneğin, Sayın Çalışma Bakanı, MESEM'lerle ilgili yönetmeliklere, mevzuatlara, kanunlara, genelgelere göre sistemin kendisinden, çocuk işçilerin ölümünden, iş kazası geçirmelerinden tırnak ucu kadar bile sorumlu olmayabilirsiniz; tüm sorumluluğun Millî Eğitim Bakanlığına ait olduğunu söyleyerek kenara çekilebilirsiniz ya da ölümlerle, kazalarla ilgili kuru bir soruşturma açıklaması yapıp süreci kolluk güçlerine ve mahkemelere de havale edebilirsiniz ancak bu sorumsuzluğunuz 2025'te aralarında MESEM'lilerin de olduğu 87 çocuğumuzun hayatını kaybetmesinden dolayı mahcubiyet yaşamınıza engel olmamalıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Fakat bu mahcubiyeti yaşamıyorsunuz ve bunu yüzünüzde bir övünç madalyası gibi taşıyorsunuz. Oysaki Sayın Bakan insanın utanabiliyor, mahcup olabiliyor olması bir zaaf değildir aksine bir erdemdir ve bence insan sadece kendi hatası ya da hatadaki payı için değil, başkalarının hatalarını, yanlışlarını engelleyemediği için de utanmalı ve mahcup olmalıdır; hele ki çocuklarımız için.

Sayın milletvekilleri, Alperen Karaçengel Tuzla'da çalıştığı iş yerinde gece saat bir sularında çıkan yangında hayatını kaybetti. Kendisi sadece 16 yaşındaydı. MESEM'li olup hayatını kaybeden 87 çocuk işçi ölümü olarak ilgili bakanlıkların kayıtlarındaki yerini de almıştır muhtemelen. Ölümüne ilişkin haberlerde Alperen'in bir fotoğrafı kullanılıyor, her şeye rağmen geleceğe dair taşıdığı umudu yansıtıyor gülümsemesi. Peki siz Sayın Bakan, Trabzonlu Alperen'in o fotoğrafını gördünüz mü? Bence görmediniz, görseydiniz zaten bugün burada olmazdınız.

Sevgili arkadaşlar, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2025 yılının ilk on bir ayında en az 1.956 işçi hayatını kaybetti. 8 Kasım 2025'te Dilovası'nda yaşanan iş kazasında 3'ü çocuk 6 kadın işçi yaşamını yitirdi. Üstelik kaçak ve denetimsiz bu iş yeri İŞKUR binasının hemen yanındaydı. Tekirdağ'da bir tuğla fabrikasının gece vardiyasında çıkan yangında hayatını kaybeden çocuk işçi Mustafa Eti, Alperen gibi 16 yaşındaydı. Mustafa'nın sigorta girişinin iş kazasının yaşandığı gün yapıldığı ortaya çıktı ve daha onlarca vaka, iş yaşamından kopacak düzeyde yüzlerce yaralanma, uzuv kayıpları; Sayın Bakanda hiçbirisi için bir mahcubiyet, bir yüz kızarıklığı görmüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Orta sınıf çökmüş, asgari ücret ortalama gelir hâline gelmiş, çalışanların yüzde 46'sı asgari ücretle çalışır olmuş, Bakan rahatsız olmuyor.

Sevgili arkadaşlar, bu ülkede çocukların kanı ve çalışanların alın teri üzerinden ayakta duran bir sistem kurdular. Çocukların kanının emilmesine göz yumuyorlar, ülke sermayesini çocukların kanıyla, emekçinin alın teriyle finanse ediyorlar ve çıkıp bizi çocukların ve çalışanların sömürülmesine son vermeyi istemekle suçluyorlar. Evet, bu suçu, suçlamayı kabul ediyoruz. Ülkemizin bütün utanabilenleri, başkası adına da utanabilenleri olarak birleşecek, çocukların ve emekçilerin sömürülmesine son vereceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, MESEM'de hayatını kaybeden çocuklarımızdan onların ölümlerini engelleyemediğimiz için af diliyor ve İç Tüzük'ümüze atfen kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Konuşmalarımızı İç Tüzük 67'nin belirlediği çerçevede yapıyoruz. Doğrusu da budur fakat kullanmamız gereken temiz dilin çoğu kez duygularımızı tam olarak yansıtmadığını kabul etmek gerekir ama utanma duygusunu, mahcubiyet duygusunu kaybetmiş bir iktidara karşı karşıya kaldığımızda bazen temiz olmayan bir dilin yol ve ufuk açıcı olduğunu da vurgulamak istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Konuralp, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'e ait.

Sayın Taşcier, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzde rakamlardan, programlardan, hedeflerden oluşan ama yaşamı ıskalayan bir bütçe var. İçinde "çalışma" geçen ama emeği değersizleştiren, "sosyal" denilen ama güvenliği törpüleyen bir metin hazırlamışsınız. "İstikrar" demişsiniz, emekçiye düşen sabretmek olmuş; "büyümeden pay" demişsiniz, emekliye biçilen rol şükretmek olmuş; "verimlilik" demişsiniz, bedelini sağlığıyla, canıyla işçi ödesin istemişsiniz;

"fedakârlık" demişsiniz, hep ücretliden beklemişsiniz ve siz bu bütçeye "refah bütçesi" demişsiniz. Bütçede 68 ayrı harcama programı var, 66'sında öngörülen artış yapılmış ama sıra ülkenin en kırılgan iki kesimine gelince iş değişmiş: Birincisi yoksullukla mücadele, diğeri sosyal güvenlik programı. Türkiye'de bugün, her 3 kişiden 1'i yani 25 milyon yoksul var ama yoksullukla mücadeleye sadece 554 milyar lira ayırmışsınız yani dakikada 4 kuruşla yoksullukla mücadele edecekmışsınız. Kadınlara, çocuklara, aktif yaşlanmaya ayırdığınız pay 1 kuruştan biraz fazla. Diğer taraftan, sosyal güvenlik var; SGK şemsiyesi altında 43 milyon kişi bulunuyor, bunun 17 milyonu emekli, sosyal güvenliğe ayırdığınız pay sadece dakikada 8 kuruş. Kuruş fiilen tedavülden kalktı ama belli ki yoksulları ve emeklileri de yaşamlarını ellerinden alarak tedavülden kaldırmaya çalışıyorsunuz. O nedenle, bu bütçe "Ölen ölür, kalan sağlar bizimdir." bütçesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sosyal güvenliğe 1 trilyon 872 milyar lira ayırmışsınız oysa geçen sene yüzde 25 artış öngörmüştünüz, yüzde 3'le yetinmişsiniz. Ne oldu da 409 milyar lirayı silip "50 milyar yeter de artar." dediniz. Aradaki fark nereye gitti? Emekliye gitmediği ortada. Kime aktarıldı? Sosyal güvenliğe aktarılmadığı açık. Emekçinin sofrası küçülüyor "denge" diyorsunuz, asgari ücret eriyor "enflasyonla uyum" diyorsunuz, emeklinin payı azalıyor "mali disiplin" diyorsunuz, kadının emeği kayıt dışına itiliyor "esneklik" diyorsunuz, işsizlik Fonu işsize gitmiyor "Kaynak etkin kullanılıyor." diyorsunuz. Bu ülke yoksulluğu "kader" güvencesizliği "fitrat" diye anlatanlardan bıktı.

Sayın Bakan, Soma'nın üzerinden tam on yıl geçti ve o günden bugüne 13 bin iş cinayeti yaşandı, bu sürede tam 44 Soma faciası demek ama ders aldınız mı? Belli ki almadınız. Bakın, bu manşete iyi bakın, Zonguldak'ta madenler alarm veriyor, müfettişleriniz 5 ölümcül sorun tespit etmiş. Sayın Bakan ne yaptınız? Bir facia daha mı yaşanmasını bekliyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Kanun "Derhâl kapat." diyor ama rapor sümen altı ediliyor. Sarayın bir günlük gideri 72 milyon lira, bu önlemi alabilmek için sadece 57 milyon lira yeterken siz her gün 7 bin madenciye ölüme terk ediyorsunuz; batsın bu düzeniniz. Anlattığınız masallar artık karın doyurmuyor, emekli geçinemiyor, ücretli kira ödeyemiyor, orta direk çocuğuna beslenme koyamıyor. Asgari ücret tespit ayındayız. Sayın Bakan "Avrupa, Asya, Afrika ülkeleriyle kıyasladığımızda çok iyi noktadayız." diyorsunuz. Vallahi, marketlerde etiketler Fransa ayarında, barınma dersiniz Amerika kıvamında ama iş ücretlere gelince Bangladeş ve Uganda seviyesindeyiz.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Niye hep onları örnek veriyorsunuz?

GAMZE TAŞCIER (Devamla) - Emekli, emekçi çalışıyor, karnı doymuyor; doysa barınamıyor, barınsa borçtan kurtulamıyor; günün sonunda da 200 liralık otellerde, otogar köşelerinde hayatta kalmaya çalışıyor. Böyle bir tabloyla övünmek de sizin iktidarınıza yakışır. Hamaset peşinde değiliz, alın terinin karşılığının alınacağı bir ülke istiyoruz. Emeği sus payıyla değil hakkıyla yaşatan bir düzen istiyoruz ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir kez daha ifade ediyoruz: Asgari ücret istisna olacak, emekçi de memur da insan onuruna yakışan bir yaşam sürecektir, vergide adalet gelecek, emeğe el uzatan hesabını verecek, sıfır iş cinayeti hedefi lafta kalmayacak, kadın emeği görünecek, MESEM sömürüsü bitecek, sosyal devlet geri gelecek, kimse açlığa mahkûm edilmeyecek, emeği yok sayan hiçbir anlayış kalıcı olmadığı gibi bundan sonra da olmayacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşcier, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'e ait.

Sayın Genç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sözlerime başlamadan önce, genç yaşta kaybettiğimiz Manisa Şehzadeler Belediyesi Başkanımız Sayın Gülşah Durbay'a Allah'tan rahmet diliyorum; ailesine, tüm sevenlerine ve büyük camiamıza başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesini görüşürken meseleye sadece rakamlar üzerinden bakamayız çünkü bu bütçenin sahadaki karşılığı istatistiki tablolardan çok daha ağırdır. Türkiye'de çalışma hayatı bugün güven üretmiyor; risk üretiyor, kayıp üretiyor, telafisi olmayan sonuçlar üretiyor. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verileri bize çok açık bir tablo gösteriyor, son yirmi yılda 28 binden fazla işçi çalışırken ne yazık ki hayatını kaybetti. Bu rakam münferit kazalarla açıklanabilecek bir rakam değildir. 2024 yılında en az 1.897 emekçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Türkiye'nin iş kazalarındaki ölüm oranı Avrupa Birliği ortalamasının yaklaşık 7 katı. Bu tabloyu görüp de "Sorun yok." demek mümkün değildir. Bu rakamların sadece ama sadece bir karşılığı var; Türkiye'de işçi ölümleri süreklilik kazanmıştır. Artık istisna değil tekrar eden bir sonuçtan söz ediyoruz. Bu nedenle, mesele tek tek olaylardan değil yönetim anlayışından bağımsız ele alınamaz. (CHP sıralarından alkışlar) Peki, neden bu tablo değişmiyor? Çünkü denetim zayıf, yaptırım etkisiz ve cezasızlık neredeyse kural hâline gelmiş durumda. Bugün, Türkiye'de milyonlarca iş yeri var. Buna karşılık iş müfettişi sayısı 800'lü rakamlarla ifade ediliyor. Her 10 bin iş yerinden yalnızca 4'ü Bakanlık müfettişleri tarafından denetlenebiliyor. Denetim sistemin ana unsuru olmaktan çıkmış, tali bir faaliyet hâline gelmiştir. Ruhsat denetiminin dahi fiilen ortadan kalktığı alanlar var. Bu koşullarda iş kazalarının azalmasını beklemek ne yazık ki gerçekçi değildir. 2025 yılında kamuoyuna yansıyan olaylar bu tabloyu bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. Kocaeli Dilovası'nda merdiven altı bir atölyede yaşananlar bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Defalarca yapılan ihbarlara rağmen etkin bir denetim yapılamamıştır. Sonuçta, hiçbir güvenlik önlemi olmayan, yangın çıkışı bulunmayan bir mekânda 15-17 yaşlarındaki çocukların da çalıştırıldığı ortaya çıkmış ve 8 Kasım 2025'te çıkan yangında -3'ü çocuk 6 kadın- 7 işçi hayatını kaybetmiştir. Bu bir kaza değil ihmaller zincirinin son halkasıdır.

Bu noktada, çocuk işçiliğine özel olarak değinmek zorundayız. 2025 yılı çocuk işçiler açısından en ağır yıllardan biri olmuştur. Son on iki yılda en az 814 çocuk çalışırken hayatını kaybetmiştir. Sadece 2005'in ilk on bir ayında 82 çocuk işçi yaşamını yitirmiştir. Bu rakamlar artık alarm seviyesindedir. Bütün bu tablo, işçi ölümlerinin ve çocuk işçiliğinin tesadüfi olmadığını, denetimin, yaptırımın ve önleyici politikaların yetersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Çalışma hayatında yaşanan bu ağır tabloyu görmezden gelerek hazırlanmış bir bütçenin sahadaki gerçekliği değiştirmesi mümkün değildir.

Evet, sayın milletvekilleri, hafta sonu ilim Kayseri'de Sayın Genel Başkanımızın katılımıyla çok görkemli bir miting gerçekleştirdik. Ben buradan Kayserili hemşehrilerime hem teşekkürlerimi, o Cumhuriyet Meydanı'nı doldurmalarından dolayı da şükranlarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Müsaade ederseniz, Kayserili seçmenlerimizin siz değerli milletvekillerine mesajını da kürsüden dinletmek isterim.

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi) (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Genç, lütfen... Böyle bir uygulamamız yok, İç Tüzük'e aykırı bir durum. Lütfen İç Tüzük'e saygılı olun ve ona göre davranın.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - O mesajı güçlendirmek için yapıyor Sayın Başkan.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Başkanım, yok, sadece ses kaydı dinletiyorum.

BAŞKAN - Efendim, siz okuyabilirsiniz ama burada dinletmek yok.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Seçmenlerin mesajı...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir vatandaşı dinletiyor, ne olacak?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, ifadesini güçlendirmek için kaynağını gösteriyor.

BAŞKAN - Efendim, bizi İç Tüzük bağlıyor. Sayın Genç, teşekkür ediyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Süre geçiyor.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Abes bir şey değil ki Sayın Başkan! Sadece Kayserili seçmenlerin milletvekillerine mesajını iletıyorum.

BAŞKAN - Efendim, abes bir şey değil ama ben İç Tüzük'le bağlıyım. İç Tüzük, buradan sesli ve görüntülü yayın yapılmasına izin vermiyor. İstirham ediyorum... İstirham ediyorum...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vatandaşın yoksulluğunu, sefaletini... İfadesini güçlendirmek için dinletiyor, bundan niçin rahatsız oluyorsunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN - Efendim, mesajınız ulaştı yerine zaten.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kayseri ayağa kalkacak, ona göre!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Kayseri önemlidir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kayseri'yi susturmayın Sayın Başkan!

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Müsaade eder misiniz Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Genç, müsaade edemem. Müsaade edemem.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Çok az bir şey...

BAŞKAN - Efendim, lütfen... Zaten otuz beş saniyeniz var. Ben, sözlü olarak...

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Kayseri'nin sesini kısmayın Başkanım!

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, Kayseri önemlidir!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Kayseri'nin sesinden korktular!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kayseri'yi susturmayın Sayın Başkan!

BAŞKAN - Sayın Genç, sözlü olarak mesajı iletin. Lütfen, ıstirham ediyorum; siz iletin, siz mesajı.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Seçmenlerimizin mesajı, Gazi Meclisimize mesajlarını iletıyorlar...

BAŞKAN - Efendim, İç Tüzük'e göre ben buna izin veremem.

İç Tüzük'e göre izin veremem, kusura bakmayın.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkanım, yoksulluklarını dile getiriyorlar!

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - İç Tüzük'e yanlış yazmışlar!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Vatandaşın sesini duyarlar mı?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Sen kendin söyle Aşkın, sen! Sen kendin söyle Aşkın, sen!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yoksulluğu niçin duymak istemiyorsunuz? Yoksulluktan niçin rahatsız oluyorsunuz? Bu yoksulluğun sebebi AKP iktidarındır.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Duyamıyoruz ve tutanağa geçmiyor. Sen kendin söyle!

BAŞKAN - Evet, Sayın Genç...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, süreyi de işletmiyorsunuz.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Vatandaşlarımızın yaşadığı sıkıntıları, hayat koşullarının zorluğunu ifade etmelerini bu Meclisin duymasından daha doğal ne olabilir Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, Sayın Bakanlar, Cumhurbaşkan Yardımcısı gelmiş, burada bütçeyi ifade ediyorlar bize fakat bu bütçe hayatta vatandaşlarımız için bir şey ifade etmiyor ki. Onların hayatına dokunmuyor; kırmızı et alamıyorlar, beyaz et alamıyorlar, peynir alamıyorlar. Emekliler -daha geçen hafta basına yansıdı- gecelik 200 liraya otel odalarında kalıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Buradan Çalışma Bakanını ve Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısını göreve davet ediyorum. Onların görevi bu vatandaşa, bu millete hizmet etmek ve bu bütçeyi onlar adına kullanmaktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Ek süre verin Sayın Başkanım.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, sesini kestiniz, bir dakika uzatın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama bir on saniye gitti oradan.

BAŞKAN - Efendim, süreyi tuttum ben, süreyi tuttum.

Sayın Genç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'e ait.

Sayın Gökçen, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerine söz aldım.

Öncelikle, bir süre kolon kanseri tedavisi gören ve on iki günlük bir yoğun bakım sürecinin ardından kaybettiğimiz Şehzadeler Belediyesi Başkanımız, sevgili arkadaşım Gülşah Durbay'a Allah'tan rahmet; ailesine ve tüm sevenlerine, Manisalılara

ve Cumhuriyet Halk Partisi ailemize başsağlığı ve sabır diliyorum. Ülkemiz önemli bir siyasetçi, bazılarımız da yeri doldurulmayacak bir arkadaş kaybetti, bir şehir ağlayarak genç bir kadın siyasetçiye veda etti. Hepimizin başı sağ olsun.

Cenazeye katılamayan, cezaevinde gözyaşı dökken tüm yol arkadaşlarına ve kendi dertlerini kenara koyup Gülşah'ın ailesinin yanında olan ailelerine buradan bir selam göndermek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Acıyı yaşamak, yasını tutabilmek de bir insan hakkıdır, sizin bu hakkınız da elimizden alındı. Bu ülke hep birlikte sevinmeye ve hep birlikte üzülmeye, ortak duygular hissetmeye özlem duyuyor, bu özlemini de gösteriyor; bazen bir voleybol maçı izlerken, bazen güzel bir insanın cenazesinde, bazen eski şarkıları dinlerken, bazen de eski bayramları yâd ederken. Biz bir arada, huzurlu bir şekilde yaşamak isteyen bir milletiz. Herkes kendisini birinci sınıf vatandaş hissetmek istiyor, hiç kimse geride bırakılmasını istiyor. Adalet olsun, barış olsun, artık sadece önlenemez ölümlere üzülelim, acılarımıza yeni acılar katılmasını istiyor ama neler yaşadık, nerede vicdanımızı kaybettik? Cumhurbaşkanının "Bu yolda daha kaç Cumhuriyet Halk Partili telef olacak." sözünü "Belediyeleri silkeleyin." cümlesini "Turpun büyüğü heybede." dediğini hatırlıyorum. Bu hâller de yeni değil, Metin Lokumcu öldüğünde "Ben bilmem." demeleri, Berkin Elvan'ın annesini yuhalatmaları unutmak mümkün mü? Şehitlerimizi, 10 Ekimi, Suruç'u, Güven Parkı, Ali İsmail'i, Oğuz Arda'yı Özgecan'ı, Rojin'i unutmak mümkün mü? Can Atalay'ı, Osman Kavala'yı, Tayfun Kahraman'ı, Anayasa'nın kendisini unutmak mümkün mü? Çiğdem Mater'e, Mine Özerden'e yapılanlar normal mi?

Sokaklarda kalabalıklar haksızlıklara isyan ederken halkı karşısına alanların nafile çabasını düşünüyorum. MESEM'de çocuklar göz göre göre ölürken çocuk işçiliğiyle mücadele bütçesini sıfıra indirenlerin, çocukların ölmesine karşı çıkan 18-19 yaşındaki gençleri tutuklayanların vicdanına mı sesleneyim, vallahi de bilemiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Kendisi bir gün bile tutuklu yargılanmamış, cezaevine miting yaparak gitmiş, koşuş arkadaşını seçmiş, cezaevinde şiir kaseti çıkarmış, dört ay sonra da çıkmış, siyasi yasağı rakipleri tarafından kaldırılmış bir siyasetçinin sadece ona karşı seçim kazanacak diye Ekrem İmamoğlu'nun sesini, görüntüsünü, sosyal medyasını bile yasaklama cüretine, "Parti kapatmalarını mağduruyoruz." diye başlanan bir yolun son seçimlerde 1'inci olan partiyi kapatma, İstanbul İl Başkanlığımıza kayyum atama girişimlerine bakıyorum, hem de kanser hastası arkadaşımıza iftira atanların ifadelerine dayanarak. Belediye başkanlarımızı sıraya dizip darbe görüntüleri verenleri, yalnızca gizli tanık ifadelerine dayanarak suç isnat edenleri hepimiz görüyoruz. "560 milyar yolsuzluk" diye başlandı, yalan çıktı. İddianamede "160 milyar" yazıldı, bu da Valilik onaylı proje çıktı. "Bavullarda paralar" dediniz jammer çıktı, "kasalarda paralar" dediniz stok görüntü çıktı. Kurultayımızda atılan "Özgür Başkan" sloganlarını suç gibi iddianamelere yazdınız. "Cusus" dediniz, o kişi AKP'li siyasetçilerle Londra'da Lordlar Kamarasında çıktı. "Avukatı yargılarken müvekkilini savunmak" diye iddia yazdınız, "Cumhurbaşkanı aday olmak" diye suç ürettiniz. Şimdi de mahkemenin açıklaması gereken duruşma tarihini bile başsavcılığın açıkladığı bir yerdeyiz, on iki yıl bekleyecekmişiz, öyle derler. İnsan merak ediyor, bu yargılama sırasında tutukluluk kararlarını da mı başsavcılıktan öğreneceğiz, yargılama sonucunu da mı? Siyaseti siyasetçilerin değil şirket yöneticisi bir başsavcının yaptığı, kararların mahkemede değil başsavcılıkta verildiği bir tuhaf düzendeyiz. Bu tuhaf düzenin tabii ki meşruiyeti haktan gelmez, başka yerde aranır, o laflara cevap da veremezsiniz.

Gülşah'ımızı uğurlayan o meydanda ben tekrar gördüm, bu ülke nefretin ve zorbalığın ülkesi değil, öyle de olmayacak. Bu ülkenin neşesini söndürenlerin bütçesine "hayır" oyu kullanacağız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gökçen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'ye ait. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Öneş Derici, buyurun.

CHP GRUBU ADINA SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz üzere, Manisa Şehzadeler Belediyesi Başkanımız Gülşah Durbay'ı kaybettik, acımız tarifsiz. Başkanımıza bir kez daha Allah'tan rahmet, sevenlerine sabır diliyorum. Mücadelesi genç, ilkel, vatansever kadınlara ilham olacak. Başımız sağ olsun.

Bugün, Cumhurbaşkanlığı ve Millî İstihbarat Teşkilatı gibi bağlı kuruluşların bütçelerini görüyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Cumhurbaşkanlığı sisteminde özellikle güvenlik kurumları bütçelerinde astsubay, subay, jandarma, polis, istihbarat uzmanı özlük hakları, maaşları ve emekli maaşlarında bir iyileşme göremedik. Bunun önemini biz vurguladıkça siz kafanızı çeviriyorsunuz, kurum ve kuruluşlarda siyasileşmeye dikkat çektiğinizde siz aksini yapıyorsunuz. Bugün yargının tarafsızlığını yitirdiği, muhaliflerin terörist, suç örgütü mensubu veya casus olmakla itham edildiği bir ülkede yaşıyoruz. Millet devlete, özellikle yargıya olan inancı kritik seviyelere düşmüş durumda, temelsiz siyasi davalara kimse inanmıyor. İktidarın siyasi olarak en güçlü rakibi Cumhuriyet Halk Partisi, halka gerçekleri anlatan gazeteciler ve eleştirel ifade kullanan herkes düşman ilan edilmiş durumda, bir tarafta ise Türkiye'nin uluslararası alanda kural koyucu hâline geldiğini iddia eden bir iktidar. Şimdi, size antidemokratik bir ülkenin neden kural koyamayacağını izah edeceğim. Evet, içeride, iktidar gibi düşünmeyen herkesin "Bir sabah beni de gözaltına alırlar mı?" endişesi taşıdığı bir ortam var, dışarıda ise kurumların, en çok da güvenlik kurumlarının giderek siyasileşmelerinin, siyasi atamaların, talimatların ağırlık kazanmasının getirdiği büyük bir maliyet.

Değerli milletvekilleri, Türkiye gibi jeopolitik olarak çok önemli bir bölgede yer alan bir ülke için bağımsız, tarafsız ve profesyonel kurumlar varoluşsal bir zorunluluktur. Siyasallaşmış kurumlar iç siyasi muhalefeti tehdit olarak algılar; gerçek teröristler, gerçek suç örgütleri ve gerçek casuslar değil iktidarın işaret ettiği kişi ve gruplar hedef alınır. (CHP sıralarından alkışlar) Böylelikle yabancı istihbarat faaliyetleri, sınır ötesi radikal oluşumlar ve terör faaliyetleri ikinci plana itilmiş olur. Vatandaşın vergileriyle maaşı ödenen, sadece devletin menfaatine odaklanması gereken güvenlik kurumlarına siyasi talimat verirsiniz -elbette hukuksuz talimatı yerine getirmeyecek vatanseverleri bir kenara koyuyorum- siyasi atamalarla liyakati arka plana koyarsanız, dosyalarınız, verileriniz sosyal medyada, basında yönlendirme amaçlı dolaşıma sokulursa bu kurumlar esas yapması gereken işi yapamaz. Gerçek tehdit ve analiz algısı bozulduğundan ülke riske girer. Terör örgütleri adaletsizlik ve devletin keyfi uygulamalarını propaganda malzemesi olarak kullanır, insan devşirir. Baskıcı ve adaletsiz sistemlerde bir terör örgütünü bitirirsiniz ama bir başkası oluşur. Bölgesel ve küresel aktörler, zayıf ve siyasallaşmış devletleri manipüle etmekte gecikmez, ülkede yanlış bilgiye dayalı kararlar alınır, sınır güvenliği, karşı istihbarat zayıflar. (CHP sıralarından alkışlar) Bakınız, biz 15 Temmuz sürecinde bunları yaşadık; siyasi davalar,

kozmik oda skandalı, yabancı istihbarat servislerine giden kritik bilgiler. Peki, bugün yargıyı ve birçok kurumu kendi çıkarları için yönlendiren kişilerle, gruplarla, bürokrasideki siyasi ve liyakatsiz atamalarla güçlü bir Türkiye'den bahsedebilir miyiz? Mümkün değil.

Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye Cumhuriyeti'nin gerçek gücünün, birlik ve beraberliğinin, üniter yapısının tarafsız ve liyakatli kurumlara, hukukun üstünlüğünü gözeten adalet sistemine ve demokrasiye bağlı olduğunun bilincindedir ve bunun için mücadele vermektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel, yönetimimiz, milletvekillerimiz ve örgütümüzle, Cumhurbaşkanlığı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu'yla, hep birlikte Atatürk'ün partisi olarak Türk milletinin en büyük umudu olduğunun farkındayız ve işte bu sebeple mutlaka kazanacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öneş Derici teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'a ait.

Sayın Kılınç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) - Acımız büyük; Şehzadeler Belediyesi Başkanımız, sevgili yol arkadaşımız Gülşah Durbay'ı saygıyla anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı için güvenlik ve savunma alanlarına ayırdığımız bütçe yaklaşık 2 trilyon lirayla toplam bütçenin yüzde 10'u kadardır. Bu bütçe bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 34 artmıştır. Güvenlik ve savunma alanlarındaki insan kaynağımız da 1 milyon kişiyi aşmaktadır. Büyük bir insan kaynağı ve büyük bir bütçeye rağmen ülkemizde güvenlik sorunları yıldan yıla artmış, güvenlik devletin tepelerinden küçük kenar mahallelere kadar yüksek derecede alarm vermeye başlamıştır. Cumhurbaşkanından milletvekiline, güvenlik ve istihbarat kurumlarının yetkililerine, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının kapı numaralarına kadar adres bilgileri yabancı internet sitelerinde yayınlanmıştır. Ele geçirilmeyen, sızdırılmayan veri neredeyse kalmamıştır. Sadece Emniyet ve Jandarmada bulunması gereken bilgiler mobil uygulamalarda satışa çıkarılmıştır.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucu belasını çığ gibi büyüyerek milyonlarca gencimizi pençesine almış, aileleri perişan etmiş, uyuşturucuya bağlı ölümler katlanarak artmıştır. Toplumun üzerine bir kâbus gibi çöken uyuşturucu belasına karşı büyük bir seferberlik ve topyekûn mücadele yerine, sorun, polisiye tedbirlerle geçiştirilmeye çalışılmaktadır. Yasa dışı bahis, sanal kumar toplumu çürütmektedir; aileler dağılmakta, intiharlar yaygınlaşmakta, ocaklar sönmektedir. Ülkemizde sadece son iki yılda sanal bahis ve kumar oynatan 300 bin yeni internet sitesi açılmıştır, asgari ücret artışı oranı üzerinden bile yasa dışı bahis oynatılmıştır. Organize siber suç ekonomisinin baronları trilyon liralara ulaşan bir güçle banka sahibi olmuş, holding sahibi olmuş, medya sahibi olmuş, üniversite sahibi olmuş; yoksul halk çocukları ise kurulan bu kirli çarkın kurbanı olmuştur, toplumun çok büyük bir kısmı bahis sektörünün ağına düşürülmüştür. Dijital devlet neredeyse siber çetelerin işgali altındadır; kentlerimiz, mahallelerimiz yeni nesil çetelerin işgali altındadır. Hakemiyle, futbolcusuyla, taraftarıyla, kulüp başkanıyla futbol alanı da sanal bahis çetelerinin işgali altındadır.

Değerli milletvekilleri, devlete ve vatandaşa ait gizli bilgilerin işportaya düşürülmesini hak etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Güvenlik kurumlarımızın kendi güvenliklerini bile koruyamaz duruma düşürülmesini hak etmiyoruz. Devlet yöneticilerinin mafya çevreleriyle ilişkilerini, devletin şantajla açık hâle getirilmesini hak etmiyoruz. Devletin yasa dışı bahis ve kumara seyrirci kalmasını hak etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Holdingler, üniversiteler, medyalara da sahip olabilen kara paracıların topluma egemen olmasını hak etmiyoruz. (CHP sıralarından "Hak etmiyoruz." sesleri, alkışlar) Güvenlik alanında yaşadığımız bu çöküşü hak etmiyoruz, kabul etmiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu çürümeye, bu çöküşe asla izin veremeyiz. Önce, güvenliğin güvenli olmasını sağlayacağız. Güvenlik güvenilebilir ve denetlenebilir olacak. Türkiye güvenli, güvenilebilen bir ülke olacak. Güçlü yurttaş, güvenli gelecek için geleceğimiz yeni nesil çetelerin değil, Mustafa Kemal Atatürk'ün izinde yürüyen yeni nesillerin güçlü eseri olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılınç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'a ait.

Sayın Bulut, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BURHANETTİN BULUT (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bütçesini halktan alan bir kamu kuruluşu olan İletişim Başkanlığının kendi stratejik planındaki tanımına bir bakalım: Yerli ve yabancı basın yayın organlarının ve mensuplarının çalışmalarını kolaylaştırmaya yönelik düzenlemeleri yapmak ve gerekli tedbirleri almak. En büyük yalan; ne kolaylaştırıyor ne de destekliyorlar çünkü bugün yaşananlara baktığımızda örneğin basın baskı altında, basın korunmuyor susturuluyor, basın genişletilmiyor boğuluyor. Tüm bu yaşananların bir sebebi de muhalefetin sesini kısmak.

Eğer soru soran gazeteci, eleştiren gazeteci, gerçekleri yazan gazeteci ise, attığı gazete başlığı bile sınırlarını bozuyorsa akreditasyonunu anında iptal edebiliyorlar. Bu yaşananlar 28 Şubat tarihinde bile yaşanmadı. Elinizde bir sopa, eleştiren bir gazeteci var ise ensesinde boza pişirmeye devam ediyorsunuz. O gazeteci sadece saraydan değil, aynı zamanda işinden de edilebiliyor.

Öyle bir düzen kurmuşsunuz ki eskiden bir basın kartı olan her türlü etkinliğe, her türlü basın açıklamasına gidebiliyordu. Şimdi ise Anıtkabir'e bile gidemez hâlde. Anıtkabir Erdoğan'a slogan atmak için gidenlere açık, gazetecilere kapalı.

Şimdi buradan soralım: İletişim Başkanlığı ne işe yarıyor? Tarihinde ilk defa bir gazeteci bir eylemi takip ettiği için tutuklandı. O arada İletişim Başkanlığından çıt çıkmadı. Yine, ulusal gazeteler, televizyonlar engelleniyor. Sözcü TV on gün, Halk TV beş gün kapatıldı; İletişim Başkanlığından tek ses çıkmadı. Hele hele Tele1'de kayyum atama olayı Türkiye siyasi tarihi için ve basın tarihi için bir utanç vesilesi. (CHP sıralarından alkışlar) Merdan Yanardağ'ın ifadesi dahi alınmadan Tele1'e kayyum atandı. Burada nerede kolaylaştırmak? Nerede gazetecilerin görevini korumak, kollamak?

Değerli arkadaşlar, geçen sene bir yasa çıktı, dezenformasyon yasası. Bu yasanın amacı neydi? Yalan yanlış bilgilere karşı korumak, bilgi kirliliğini önlemek. Şimdi, Gülşah kardeşimin vefatına ilişkin -burada arkadaşlarımız ifade etti- yaşadığımız kötü bir deneyim var. Gülşah kemoterapi tedavisi alırken hakkında iğrenç iftiralara atıldı, o atılan iftiraları siyaseten belli kesimler şişirmeye,

onu abartmaya, onu yaymaya çalıştı. İşte, dezenformasyon yasası dediğiniz burada görev alması gerekiyor. Burada dezenformasyonla ilgili mücadele edilmesi gerekiyor ama o gün hiç kimse bir şey yapmadı.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Hiçbir şey yapmadılar.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) - Bugün burada adaşım Burhanettin Duran var, İletişim Başkanı, ilk defa Meclise geldi. Ona buradan, bu kürsüden, halkın kürsüsünden ifade ediyorum: Böylesi bir iğrenç olayda kardeşimizin kemoterapi tedavisi görürken atılan iğrenç "tweet"leri atanlara en küçük bir muamele yapılmadı. Sizden bu konuda görev istiyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yapmadı, asla yapmadı.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) - Bekir Bozdağ'ın şahitliğinde, burada, en azından bu siyasetçi kardeşimin, 37 yaşında vefat eden kardeşimize bir görevi yerine getirmiş olalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Dezenformasyon merkezi âdeta dezenformasyon üreten bir merkez hâline de geldi. Yine, buradan birkaç örnekle bahsedeyim: Örneğin TRT. TRT'nin yaptıklarını artık biz anlatmaktan utanır hâle geldik, TRT yöneticilerinin yüzleri gram kızarmıyor. 19 Mart darbesinden sonra havuz medyasına TRT'yi dâhil ederek bir linç kampanyası yürütüldü. Masumiyet karinesi ayaklar altına alındı, belediye başkanlarımız, bürokratlarımız peşinen suçlu ilan edildi. Şimdi, eğer bir ahlaki sınır, bir hukuki kaygı duyuyorsa bu insanlar "Bavullarda, 'jammmer'larda para var." dediler, çıkmadı. "1.200 küsur cep telefonu dağıtıldı." dediler, çıkmadı, bunlar hiçbir iddianamede bile çıkmadı. Bu arada bu insanlar "İnsan yalan atabilir." diyebildi, işi pişkinliğe çevirdi, hatta "Parkenin altında 2 milyon dolar var." diyenler bile "Arada insanın ağzından laf kaçabilir." dedi. Siz de nerede ahlak, nerede... (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - İftiracı bunlar Başkanım.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) - Son cümle olarak, tüm bunları... Bu dava şayet televizyonlarda görülmeye devam etmezse orada bir hukuk yoktur, sadece algı yönetimi vardır ve bu algı yönetiminin başında da devletin maaşıyla, devletin bütçesiyle geliri sağlayan İletişim Başkanlığı vardır diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bulut, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'a ait.

Sayın Avşar, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Diyanet İşleri Başkanlığı üzerine söz aldım.

Bu sene Diyanet İşleri Başkanımız değişti, Ali Erbaş dönemi kapandı. Kendisini cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir tarafıllıkla, devletin laik ve çoğulcu yapısına karşı hutbeleriyle, israf polemikleriyle hatırlayacağız. İyi bilmezdik, çok acı ama halefine ders niteliğinde bir kariyer. Sayın Profesör Doktor Safi Arpaş'a yeni görevinde başarılar diliyorum.

Din hizmeti vermek için kurulmuş Diyanet İşleri Başkanlığının 2026'da talep ettiği bütçe geçen seneye nazaran yüzde 35 arttı, 175 milyar TL. Bu 175 milyar TL'nin nasıl harcanacağına bakıyoruz: 150 milyar TL'si personel gideri. Şimdi, bakanlıklardan büyük böyle bir personel giderinin din hizmetlerine ne kadar faydası olacak veya buradaki atamaların ne kadarı liyakatli? Onun vatandaşlar nezdinde açıklanması gereken bir durum ve bir hak olduğunu düşünüyoruz çünkü onlardan alınan vergiler bu bütçenin yüzde 85'ini oluşturuyor. Hatta, bazı vatandaşlarımız, Aleviler ödedikleri tüm vergilere rağmen Diyanetten hizmet alamıyor, hizmetlerden yararlanamıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa'da bu Başkanlığın laiklik ilkesiyle hükmetmesi şart koşulurken nüfusun önemli bir kısmı Alevilere bu bütçenin delikli lirası dâhil hizmet olarak dönmüyor, hiçbir zaman da dönmedi. Aleviler vergilerini eksik veriyor mu Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı? Zannetmiyorum. Askerlik yapıyorlar mı? Yapıyorlar. Herkes gibi bu ülkeye hizmet ediyorlar mı? Ediyorlar fakat yalnızca inancı farklı diye eşit şartlar altında yaşamıyor, yaşatılmıyorlar. Bakın, absürt bir şekilde Kültür ve Turizm Bakanlığı altında kurulan Alevi-Bektaşî Başkanlığının bütçesi ne kadar? 643 milyon TL. Alevi-Bektaşî Başkanlığının bütçesi Diyanetin bütçesinin binde 40'ı; yanlış duymadınız, yüzde 40'ı değil, binde 40'ı. Demek ki bu ülkenin nüfusunun beşte 1'inden fazlasını oluşturan Alevi vatandaşlarımızın ibadet, cenaze, inanç ihtiyaçları sizlerin makam araçları kadar Audi'ler kadar önemli değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Anayasa madde 73 diyeceğim, verginin adaletli dağıtımı diyeceğim ama kimse Anayasa'yı takmıyor ki, sorunumuz burada zaten. Bakın, Anayasa'yı biraz ciddiye alsanız madde 90 ışığında uluslararası anlaşmalara sadık kalırsınız, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin cemevlerini ibadethane olarak kabul etmesini kanun hükmünde sayarsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, beş yüz yıldan beri bu topraklarda herkes acılar çekti. Aleviler de sürgünler, katliamlar, tarif edilmez acılar yaşadı; inancından, ibadetinden vazgeçmedi. Bilinsin ki geçmeyecek de, kimse geçmez.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Ya, bunu Dersim tarihini bilen mi söylüyor?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Geçsinler mi?

CEM AVŞAR (Devamla) - Bakın, Hanımefendi, herkesin inancı kendi gururu, onuru, şerefi, haysiyeti, mirasıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Fakat acı olan nedir, biliyor musunuz? Acı olan şu: Türkiye'de tüm hukuki yolları tükettikten sonra son çareyi AİHM'de arayan Alevi vatandaşlara 2015 yılında Hükûmetin yaptığı savunmanın hukuki değil, din temelli olmasıdır "Siz daha aranızda bile anlaşıyorsunuz." demesidir. Asıl acı olan "inanç özgürlüğü" diyerek kazandığınız, geldiğiniz iktidar koltuğunda milyonlarca vatandaş insan haklarından mahrum etmenizdir. Devletlerin görevi, bir inancın çerçevesini veya özelliklerini tartışmak değildir, asla da olmamalıdır; o inanca sahip vatandaşların inanç özgürlüğünü güvence altına almak, dinî hizmetlerini onlara kesintisiz bir şekilde ulaştırmak olmalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Burada, son bir yıldır demokrasi ve kardeşlik çağrısı yapan -bizim de kıymet verdiğimiz- herkese şunu sormak istiyorum: Bu çağrılarınızda Alevilerin demokratik istekleri neden geçmiyor? Yaşadıkları tüm mağduriyetlere rağmen takındıkları vakur duruşlarından dolayı mı, yoksa siyaseten bu mesele hâlâ sizler için mayın tarlası olduğundan mı? Dürüstçe cevaplayın. Alevilerin inançlarını yaşatmak için hakkı olan bütçeyi, hukuki statüyü bugünün Hükûmetinden de istedikleri beklentilerinin bir kez daha altını çiziyoruz. Bakın, en önemlisi, yarının iktidarı Cumhuriyet Halk Partisi olarak bunu sağlayacağımızın sözünü bu kürsüden veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEM AVŞAR (Devamla) - Üstelik sadece Alevi vatandaşlarımızın değil, tüm vatandaşlarımızın inanç özgürlüğünün teminat altında olacağını belirtiyor, Genel Kurulu Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Avşar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'a ait.

Sayın Tahtasız, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok genç yaşta kaybettiğimiz Şehzadeler Belediye Başkanımız Gülşah Durbay'a Allah'tan rahmet, sevenlerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Konu Devlet Arşivleri olunca bu iktidarın yirmi üç yıllık kara kaplı arşivinde neler var bir bakalım. Yoksulluk ve gelir adaletsizliğinde dünya 1'inciliği var, faizde dünya 2'nciliği var, enflasyonda ise dünya 5'inciliği var. 13 milyon işsiz var, binlerce atanmayan öğretmen, sağlıkçı, veteriner, diş hekimi ve mühendis var. Yirmi üç yılda faize ödenen 674 milyar dolar var, 2 trilyon 712 milyar cari açık var, her saniyede milletin cebinden hortumlanan 495 bin lira var. Yönetilmeyen bir ülke var, batan bir ekonomi var. "Yerli ve milliyiz." diyerek her türlü milliyetçiliği ayaklar altına alan, devlet kurumlarından "Türkiye Cumhuriyeti" ibaresini, okullardan Andımız'ı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'ni kaldıranlar var. "Özelleştirme" adı altında parsel parsel satılan yüzlerce fabrikamız, yandaş peşkeş çekilen hazine arazilerimiz var. Bu iktidarın kara kaplı defterinde saatleri 17.25'e sabitlenen bir hırsızlık düzeni var. (CHP sıralarından alkışlar) Evdeki paraları sıfırlayamayan çocuklar var. rüşvet çarkları var. Evlerinde para sayma makineleri, ayakkabı kutularında doları olanlar var. "Bakara makara." diyerek dinimizle alay eden, sonra büyükelçi olan bakan var. Bakanlığında kendi şirketinden mal satan bakanlar, genel müdürler var. Geçiş garantili yollar, köprüler, yolcu garantili hava limanları ve kur korumalı faizle zengin edilen kırk haramiler var. Üç beş yerden maaş alan AKP'li milletvekili, bakanlar, yandaşlar, pudracılar var. Adrese teslim ihalelerle milletin 650 milyar dolarını çalan yandaş kırk haramiler var. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu defterde kara propaganda var, sahte videolar var, mühürsüz oylar var, Gezi'de atılan iftiralar var. Dövülerek öldürülen Ali İsmail Korkmaz var, Berkin Elvan var, Gazeteci Metin Göktepe var. Çocuğuna pantolon alamadığı için intihar eden baba İsmail Demir var. Çocuklar üşümesin diye saç kurutma makinesini açtıktan sonra yan odada intihar eden anne Emine Akçay var. MESEM'le emeği sömürülen, hayatını kaybeden Eren Dağ ve yüzlerce çocuğumuz var. Cumhurbaşkanının savcısı olduğu Ergenekon, Balyoz davasında cezaevine atılan Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ ve onurlu komutanlarımız var. Atılan iftiraları onuruna yediremediği için intihar eden Yarbay Ali Tatar var. "Atatürk'ün askerleriyiz." dedikleri için hukuksuzca görevlerine son verilen Atatürk'ün askeri teğmenlerimiz var. (CHP sıralarından alkışlar) Bu iktidar icraatlarında KHK'lerle yargılanmadan işten atılan 152 bin vatandaşımız var. Atanmadığı için kasiyerlik yapan, pazarcılık yapan, simit satan, inşaatlarda hayatını kaybeden öğretmenlerimiz var. Memurluk sözü verilen 35 bin uzman er ve erbaşımız var. Çöpten ekmek toplayan, pazarda çürük sebze ve meyve toplayan vatandaşımız var. Ucuz ekmek kuyruğundan sonra ucuz et kuyrukları var. Yoksulluk ve açlık sınırının altında maaşa mahkûm edilen 30 milyon işçi ve emekli var. Kepenk kapatan yüzlerce esnafımız, 30 milyonu geçen icra dosyası, 12 milyonu aşan işsizlik ordusu var. İmara açılan 3 milyon hektar tarım arazisi, "Ananı da al git." dedikleri çiftçinin tarlada kalan alın teri ürünleri var. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkeyi uyuşturucu baronlarının merkezi hâline getiren, ülkeyi mülteci kampına çeviren bir iktidar var. Kademeli emeklilik bekleyenlerin, staj ve çıraklık mağdurlarının hakkını yiyen, eğitimi, sağlığı ticarete dönüştüren, yeni doğan bebeklerin ölümüne dahi göz yuman bir iktidar var. Anayasa'ya, İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına uymayan, seçilmiş belediye başkanlarını, milletvekillerini hapse atan kayyumcu bir iktidar var. Bu bütçede yokluk var, yolsuzluk var, yasaklar var, adaletsizlik var. Yazlık, kışlık, mevsimlik saraylar var; milyon dolarlık uçaklar var. İsraf var, israf var; hepsi var ama tek bir şey yok; ülkenin bu durumundan utanmayan ve vicdanı olmayan bir iktidar var.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak sarayın bütçesine "hayır" diyoruz. Eğer yüreğiniz varsa gelin bu Mecliste nereden buldun yarasını, siyasi etik, siyasi ahlak yarasını çıkaralım, kim hırsız, kim bu milletin alın terini çalıyor, milleti soyuyor hep birlikte görelim. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç'a ait.

Sayın Erdan Kılıç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEVDÂ ERDAN KILIÇ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada sadece kuru rakamları değil bu ülkenin buz tutmuş adaletini, kalbi durmuş vicdanını ve ertelediğiniz geleceğini konuşuyoruz.

Benim 8'inci bütçem, her yıl aynı bütçe masalını dinliyoruz burada. Sanki bütçe görüşmeleri her sene tekrarlanan ama finali hep hüsrana uğratan bir tiyatro oyununa döndü ve sonunda ne oluyor? Sonunda sofraya küçülüyor, tencereler boşalıyor ama saraylar büyüyor; yandaşlar, faizciler semirmeye devam ediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Açlığa sabır, israfa sınırsız kaynak isteyen bu düzeni tümünden reddediyoruz.

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine baktık; plan var, program var ama insan yok. Yıllardır yaptıkları şey belli, enflasyonu düşük gösterip milletin rızasını çalıyorlar. Verilen sözler de, hedefler de hiçbir zaman tutmuyor ama bu koca hataların sorumluluğunu da asla almıyorlar. Sonuç mu? Memur maaşı da, emekli aylığı da, çiftçinin hakkı da hep yanlış hesaplanıyor, hep eksik kalıyor. Bu yüzden bu kürsüden bir kez daha ilan ediyorum: Bu kurum milleti açlığa mahkûm eden, yoksulluğun planını çizen asıl merkezî kurumdur.

Komisyonunda kurumun bütçesi görüşülürken Komisyon üyesi arkadaşlarımız bazı önergeler verdiler, hepsi reddedildi. Bunlara bir baktığımızda, mesela milyonlar evde donarken emeklilere ve memurlara 20 bin lira yakacak yardımı talep ettik, reddedtiler. Emeklinin 4 bin lira olan bayram ikramiyesini asgari ücret seviyesine çıkaralım dedik, reddedtiler. Öğretmenlere 1 maaş ikramiye, 100 bin atama istedik, onu da reddedtiler. Çiftçinin mazotundaki ÖTV ve KDV'nin karşılanmasını talep ettik, onu da reddedtiler ve öğrencilerin KHK burs ve kredilerinin artırılmasını talep ettik, onu da reddedtiler. (CHP sıralarından alkışlar) Ama başka bir kuruma gelelim, konu Millî Saraylara gelince akan sular durmuş. Mustafa Kemal Atatürk Millî Sarayları bir kişinin ihtişamı için değil, milletin denetimi altında yaşatmak için Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlamıştı, bugün onlar yeniden Cumhurbaşkanlığına bağlandı, cumhuriyetin emaneti Meclisten alınıp tek elde toplandı. Bu bir idari tercih değil arkadaşlar, bu, Meclis iradesine karşı işlenmiş tarihsel

bir gasptır. (CHP "Bravo" sesleri, sıralarından alkışlar) Elbette ecdadımızın, atalarımızın hatıraları çok önemli bizim için ama bizim itirazımız tarihe değil, "tarihe saygı" adı altında yapılan sınırsız israfa ve gösterişe. (CHP sıralarından alkışlar) Emanet israfı korunmaz, emanet adaletle korunur; emanet bilimle, akılla korunur. Millet karanlıkta bırakılırken saray aydınlıkta tutuluyorsa, sarayın tek bir odasında bulunan ipek halının maliyeti bir emeklinin yıllık erzak maliyetinden fazlaysa, milletin tenceresi kaynamazken saray mutfaklarının dumanı tütüyorsa ortada bir bütçe değil, açık bir vicdan suçu vardır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bizim önerimiz net: Bu sömürü düzenini devam ettiren bütçe anlayışının kökten değişmesi gerekiyor çünkü bu bütçe bir başarı hikâyesi değil, milletin sırtına vurulmuş son kamçının sesidir. Bütçe emekten yana, halkın ortak refahını esas alan bir sınıf belgesi olmak zorundadır. Bunun için tabii ki önerilerimiz var: Ülkede bütçe disiplini bozan tüm örtülü ödenekler derhâl şeffaflaştırılmalıdır. Kamudaki lüks, gösteriş ve israf harcamaları tasfiye edilip tasarruf işçinin ve yoksulun sofrasına aktarılmalıdır. Halkı yoksulluk zincirine vuran kemer sıkma dayatmalarından vazgeçilmeli, sivil toplum kuruluşları, sendikalar bütçe planlamasına doğrudan dâhil edilmelidir ve en önemlisi, bütün bu keyfiyetin israfın önüne geçmek için Meclisin yetkilerini gasbeden Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden derhâl çıkılmalıdır. (CHP "Bravo" sesleri, sıralarından alkışlar) Kuvvetler ayrılığına dayanan parlamenter sisteme geçiş yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu karabasan, yandaş sever, adaletsiz sistemle mücadele bir parti mücadelesi olmaktan çıkarılmalı ve sınıf mücadelesine dönmek zorundadır. Bir yanda tüm kaynakları sömüren, ipek halılarda yürüyen bir avuç yandaş var, diğer tarafta ise etnik kökeni, inancı, siyasi görüşü ne olursa olsun soğukta kalan, yoksulluk sofrasına mahkûm edilen milyonlar var. Bizim tarafımız net, biz hangi dağ efkârıysa ondan yanayız, ondan yana da olmaya devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Ve sözlerime son verirken maalesef bu bütçeye "Hayırlı olsun." diyemeyeceğim çünkü bu bütçenin hayrı yine yandaş, şerri vatandaşa kalıyor sonunda. O yüzden bu bütçeye "ret" oyu veriyoruz. Bu sömürü düzenine boyun eğmeyeceğimizi buradan bir kez daha tekrar ediyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erdan Kılıç, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.25

### ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 13.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'ya ait.

Sayın Korkutata, buyurun. (AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Çalışma hayatı; emeğin onuru, alın terinin değeri ve insanın hayata tutunma iradesidir. Devlet ile vatandaş arasındaki en güçlü bağlardan biri işte bu alanda kurulur. AK PARTİ hükümetleri olarak biz, çalışma hayatında insanı merkeze alan, emeği büyümenin asli unsuru kabul eden, sosyal devleti kâğıt üzerinde değil, hayatın tam ortasında inşa eden bir anlayışla yol yürüdük. Bugün görüşmekte olduğumuz bütçe de bu anlayışın bir tezahürüdür.

Değerli milletvekilleri, istihdam politikalarında Türkiye, artık pasif bir izleyici değil, aktif bir yönlendiricidir (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İŞKUR, bugün, sadece iş bulan bir kurum değil, gençleri iş hayatına hazırlayan, kadınları üretime katan, engellileri hayata bağlayan güçlü bir istihdam mimarisidir. Burada, iş arayan ile işvereni buluşturan ama bununla yetinmeyen, nitelik kazandıran, meslek edindiren, girişimciliği destekleyen bir sistem kurulmuştur. Bugün Türkiye'de istihdam sadece sayı olarak değil, kalite olarak da büyümektedir.

Kıymetli milletvekilleri, sosyal devlet zor zamanlarda kendini gösterir. İşini kaybeden vatandaşını yalnız bırakan bir devlet güçlü devlet değildir. AK PARTİ "İşsiz kaldın, kaderine razı ol." diyen bir anlayışı reddetmiştir. İşsizlik sigortasıyla, nakdî desteklerle, kriz ve afet dönemlerinde sağlanan korumalarla vatandaşının daima yanında durmuştur. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Pandemide de durduk, depremde de durduk çünkü biz sosyal korumayı bir lütuf değil, bir hak olarak gördük. Engelli kardeşlerimiz, kadınlarımız, gençlerimiz, uzun süre işsiz kalan vatandaşlarımız, hepsi için ayrı politikalar geliştirdik. İş kulüpleriyle, danışmanlık hizmetleriyle, bire bir rehberlikle kimseyi sistemin dışında bırakmadık. Bu yaklaşım şunu gösteriyor: AK PARTİ için istihdam sadece ekonomi başlığı değil adalet başlığıdır, insan onuru başlığıdır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri ve alkışlar)

Değerli milletvekilleri, sosyal güvenlik alanında ise âdeta sessiz bir devrim gerçekleştirilmiştir; çalışan sayısı artmış, sosyal güvenlik şemsiyesi genişlemiş, genel sağlık sigortasıyla milyonlarca insan devlet güvencesi altına alınmıştır. Primini ödeyemedi diye sağlık hizmetinden mahrum kalan Türkiye, geride kalmıştır. Bugün devlet, ihtiyacı olan vatandaşının primini üstlenen bir sosyal vicdanı temsil etmektedir, işverenlerimiz de bu sistemin paydaşıdır. Biz inanıyoruz ki üretim varsa istihdam vardır, istihdam varsa sosyal huzur vardır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri ve alkışlar)

Bu nedenle teşviklerle, desteklerle, prim düzenlemeleriyle üretim ekosistemi güçlendirilmiştir. Türkiye'miz çalışma hayatının her paydaşıyla konuşan, dinleyen ve politika üreten bir yapıya kavuşmuştur. İşveren yalnız bırakılmamış, çalışan ile işveren arasında denge korunmuştur. Çalışanı korurken üreticiyi boğmayan, işvereni desteklerken işçinin hakkını gözetken, büyümeyi

önceleyip sosyal adaletten vazgeçmeyen bir dengeden söz ediyoruz; AK PARTİ'nin farkı tam da budur. Biz büyümeden pay alamayan hiçbir kesim kalmaması diye mücadele eden bir siyasi gelenekten geliyoruz. Biz Anadolu'nun atölyesinden İstanbul'un fabrikasına, Kırşehir'in esnafından Bingöl'ün çiftçisine kadar herkesin alın terine aynı hürmeti gösteren bir vizyona sahibiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sonuç olarak, 2026 bütçesiyle kayıt dışı istihdamla mücadele daha güçlü bir altyapıya kavuşacak; mesleki eğitim, sanayi iş birliğiyle gençlerin nitelikli istihdamı daha hızla artacak; emeklilerimizin refahını artıracak destek mekanizmaları güçlenecek; çalışma barışını koruyan sosyal diyalog mekanizmaları daha da kurumsallaşacak, iş sağlığı ve güvenliğinde yapay zekâ destekli erken uyarı sistemleri devreye alınacak; sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğini sağlayacak reform adımları uygulanacaktır.

Değerli arkadaşlar, bu bütçe, emeği koruyan, çalışanı güvence altına alan, işvereni destekleyen, üretimi büyüten, sosyal adaleti tahkim eden bir bütçedir. Çünkü AK PARTİ olarak biz, çalışma hayatında güçlü Türkiye hedefinden, sosyal devletten, insanı merkeze alan politikalarından geri durmadık, durmayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye Yüzyılı'nın, alın terine saygı ilkesinin güçlü bir ifadesi olan bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Korkutata, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'a aittir.

Sayın Kurt, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, 2026 yılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi, hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, önceki gün kaybettiğimiz Adıyaman'ımızın kıymetli siyasetçilerinden, geçmiş dönem Belediye Başkanımız Mehmet Erdem'e Allah'tan rahmet; ailesine, yakınlarına ve hemşehrilerimize başsağlığı ve sabır diliyorum. Hizmetleri, anıları ve bıraktığı güzel izler daima hatırlanacaktır.

Yine, Manisa Şehzadeler Belediye Başkanı Sayın Gülşah Durbay'a Allah'tan rahmet, başta ailesi olmak üzere CHP Grubuna, Manisalı vatandaşlarımıza başsağlığı ve sabır diliyorum.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, çalışma hayatı, sosyal güvenlik, istihdam ve sosyal politika alanlarında üstlendiği sorumluluklar itibarıyla ekonomik ve toplumsal yapımızın temel direklerinden biridir. Sigortalılar, emeklilikten sağlık hizmetlerine, işsizlik sigortasından analık sigortasına kadar geniş bir yelpazede sosyal güvenlik haklarından yararlanmaktadır. Dünyanın en kapsayıcı genel sağlık sigortası sistemini kurduk.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın SGK ve İŞKUR'la birlikte temel hedeflerinden biri işsizliğin azaltılması, tam istihdamın desteklenmesi, iş barışının korunması, sendikal hakların güçlendirilmesi, sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakanlık ve SGK işlemlerinin büyük bir bölümü dijital ortamda yürütülür hâle gelmiş ve dünyanın en önemli projeleri hayata geçirilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 14 farklı sigorta prim teşvikiyle çalışma hayatı ve istihdam politikaları desteklenmektedir. Kayıt dışı istihdamla etkin mücadele Bakanlık iş müfettişleri, SGK müfettişleri ve SGK denetmenleri tarafından yürütülmektedir. Bu çerçevede, eski bir SGK başmüfettişi olarak, müfettiş, uzman, kontrolör, denetmen gibi kariyer mesleklerle ilgili özlük haklarında yapılacak iyileştirmeleri desteklediğimi özellikle belirtmek istiyorum.

Sayın Başkanım, İŞKUR aracılığıyla 2002'den 2025 yılı Kasım ayına kadar toplam 16 milyon 390 bin 275 işe yerleştirmeye aracılık yapılmıştır. Aynı dönemde toplam 4 milyon 930 bin 665 kişiye mesleki nitelik ve tecrübe kazandırılmıştır. 81 ilde 113 birimde devam eden İş Kulüpleri Projesi'yle kadınlar, engelliler, gençler, Roman vatandaşlarımız, uzun süreli işsizler, madde bağımlıları, sosyal yardım yararlanıcıları gibi birtakım özel politika gerektiren grupları iş gücü piyasasına kazandırma noktasında büyük gayretler gösterilmiştir. 2002 yılında 20 bin civarında olan engelli istihdam sayısını 2025 Eylül ayı itibarıyla 110 binin üzerine çıkardık.

Sayın Başkanım, bu vesileyle, seçim bölgem, memleketim Adıyaman'la ilgili bazı hususlara değinmek istiyorum. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, deprem konutları başta olmak üzere şehrimizde yürütülen çalışmalar hızla devam ediyor. Bu görselde gördüğünüz üzere sadece bir bölge burası, İndere bölgesi önceki hâli ve sonraki hâliyle; Adıyaman'ımıza partimizin kazandırdığı bu büyük hizmet için Cumhurbaşkanımıza müteşekkirim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Adıyaman için üç büyük projenin hayati önemi var; bir, Koçali Barajı'nın hızla tamamlanması; iki, kentsel dönüşüm modeliyle yapılacağı açıklanan Adıyaman Merkez Çarşı Projesi'nin kalan 2, 3 ve 4'üncü etaplarının rezerv alan ilan edilerek birleştirilip tek planlama içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın yüksek tecrübe ve vizyonuyla yeniden programa alınması için desteklerinizi istirham ediyoruz. Projesi tamamlanan Adıyaman Kuzey Çevre Yolu'nun yatırım programına alınması talebimiz var.

SGK İl Müdürlüğü, İŞKUR İl Müdürlüğü binalarımız hızla tamamlanıyor. Yeni SGK İl Müdürlüğü binamızın 2026 yılı ortasında açılmasını ümit ediyoruz.

Bu vesileyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımıza çok teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlarken 2026 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kurt, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Kırklareli Milletvekili Ahmet Gökhan Sarıçam'a aittir.

Sayın Sarıçam, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2026 yılı bütçesi çerçevesinde ülkemizin nitelikli iş gücü politikalarının temel kurumlarından biri olan Mesleki Yeterlilik Kurumu hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlarım.

Mesleki Yeterlilik Kurumu 20'nci yılına yaklaşırken artık sadece meslek standardı yazan bir yapı olmanın ötesine geçmiştir; Türkiye'nin beceri sermayesini geliştiren, emeği kaliteyle buluşturan ve nitelikli emeği artıran, eğitim, istihdam ve üretim zincirini oluşturan, nitelikli iş gücünü stratejik bir devlet politikası hâline getiren kurumsal bir kapasiteye ulaşmıştır.

Son yirmi üç yılda çalışma hayatına yönelik politikaların tamamında insanı merkeze alan bir yaklaşım esas alınmıştır. Bugün itibarıyla Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından kazandırılan en önemli fayda meslek standartlarının oluşturulmasıdır. 3,2 milyon vatandaşımız mesleki yeterlilik belgesi almıştır. Bu belgelerin yüzde 80'i tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalışan emekçilerimize yöneliktir. Bu belgeler iş gücü piyasasında yetkinliğin somut ve güvenilir bir göstergesi olarak karşılık bulmuştur. Bu veriler, iş sağlığı ve güvenliğinin güçlendirilmesi, üretimde kalite ve verimliliğin artırılması açısından mesleki yeterlilik sisteminin somut katkılarını açıkça ortaya koymaktadır.

Mesleki Yeterlilik Kurumu 27 sektörü kapsayan yapısıyla meslek standartlarının ve yeterliliklerinin masabaşında değil sektör temsilcileri, işçi ve işveren örgütleri, meslek kuruluşları ve kamu otoritelerinin katılımıyla hazırlanmasını esas almaktadır. Bu yaklaşım, ustalıktan, zanaattan ve geleneksel mesleklerden başlayarak iş gücü piyasasında ortaya çıkan yeni ve dönüşen tüm mesleklerin sahayı bilen paydaşların ortak iradesiyle tanımlanmasını sağlamaktadır. Bu yönüyle mesleki yeterlilik sistemi işin yeni dünyasını doğru okuyan, kalite güvencesini merkeze alan ve beceriyi güvenilir, karşılaştırılabilir ve izlenebilir bir referans çerçevesi içinde görünür kılan bütüncül bir yapıyı ifade etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Mesleki Yeterlilik Kurumu, yürüttüğü standart ve belgelendirme çalışmalarıyla esnaftan KOBİ'lere, sanayiden hizmet sektörüne kadar uzanan geniş bir üretim ve istihdam ekosisteminde ortak bir kalite dili oluşturmaktadır. Bu çerçevede mesleki yeterlilik sistemi işsizlikle mücadelede pasif bir unsur değil doğrudan istihdamı destekleyen aktif bir beceri ve kalite politikası oluşturmaktadır.

Türkiye'nin 2025 yılında Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'ne 2'nci kez referanslanması yeterlilik sistemimizin uluslararası standartlarla uyumunu açık bir şekilde göstermektedir. "Büyük Türkiye, bütün Türkiye" yolunda ilerleyen ülkemiz, öğrenmeden üretime, üretimden rekabete kadar her alanda yön verici bir aktör olmaya şüphesiz devam etmektedir. Mesleki Yeterlilik Kurumu ülkemizin vizyonu ve hedefleri doğrultusundaki kamu diplomasisi yolculuğuna yürüttüğü çalışmalarla katkısını sunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün dünya aynı anda yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm sürecinden de geçmektedir. Bu dönüşümün başarısı teknoloji kadar nitelikli insan gücüyle de doğru orantılıdır. Bu doğrultuda, Mesleki Yeterlilik Kurumu, yapay zekâ, siber güvenlik, akıllı üretim, yenilenebilir enerji ve sürdürülebilirlik gibi alanlarda ortaya çıkan ve Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek yeni meslekleri ulusal yeterlilik sistemine dâhil etmektedir. Orta vadeli programda yer alan 100 yeşil ve dijital iş hedefi de bu yaklaşımın somut bir yansımasıdır. Böylece, Türkiye'nin yeşil dönüşüm ve dijital dönüşümünü destekleyecek nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesine katkı sunmaktadır.

Türkiye Yüzyılı vizyonu Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde atılan bu adımların üzerine inşa edilen çalışma hayatından eğitime, üretimden rekabet gücüne kadar Türkiye'nin büyük başarı hikâyesini geleceğe taşıyan stratejik bir devlet çerçevesidir. Bu vizyon doğrultusunda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın uyumlu ve uygulamayı güçlendiren yaklaşımı, nitelikli iş gücünün gelişmesine büyük önem ve büyük katkı sağlamaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarıçam, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Şanlıurfa Milletvekili Abdulkadir Emin Önen'e ait.

Sayın Önen, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULKADİR EMİN ÖNEN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığımızın 2026 yılı bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlarken Genel Kurulumuzu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum.

Bugün Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı bütçesini görüşürken bu aziz makamın Türk milletine yaraşır şekilde Gazze krizindeki dik ve iradeli duruşundan, bin yıllık adalet geleneğimizin gereğini nasıl yerine getirdiğinden ve soykırım vahşetini durduran küresel iradeye nasıl öncülük ettiğinden bahsetmek istiyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın bu süreçteki liderliği, siyaset ve diplomasiinin şahsiyet, samimiyet ve sarsılmaz bir inançla icra edildiğinde küresel denklemi nasıl değiştirebileceğinin en parlak kanıtı olmuştur. Kökleri Selçuklu'ya, oradan Osmanlı'ya kadar uzanan bu kadim aklın bize miras bıraktığı en büyük felsefe gücün değil vicdanın üstünlüğüdür. Bu medeniyetin dinler ve kültürler arasında inşa ettiği güven bugün dahi diplomasiinin en güçlü referansıdır. Malumunuz, Kudüs'teki Kiyamet Kilisesi'nin anahtarlarının yüzyıllardır Müslüman bir Türk ailesinde bulunması Türk'ün adaletine ve tarafsızlığına duyulan güvenin en somut örneğidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Devletimiz ve liderimiz Gazze'deki adımlarını işte bu bin yıllık güven ve denge üzerinden kurmuştur. Bu duruş bir tercih değil tarihsel sorumluluğumuzun bir gereğidir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Gazze'deki vahşeti cesur ve isabetli bir şekilde soykırım olarak tespit etmesi, uluslararası diplomasiinin seyrini kökten değiştiren stratejik bir hamle olmuştur. Bu güçlü tespit, krizi anlık siyasi çatışma düzleminden çıkarıp uluslararası hukuki sorumluluk ve evrensel ahlak zeminine taşımıştır. Liderimizin bu hamlesi siyasi yalnızlık riskine rağmen gerçeği söyleme cesaretini gösteren tek vicdan olarak öne çıkmış ve küresel söylemi hızla inşa etmiştir. Bu söylem, Uluslararası Adalet Divanı süreçlerinin ve küresel vicdan cephesinin zihinsel temelini atan üstün bir zekânın göstergesidir. Bu diplomatik zekâ lideri ile devletin yüksek aklı arasındaki kusursuz uyumunun eseridir ve kıymetli arkadaşlar, bu kurumsal zarafet sayesinde ki Sayın Cumhurbaşkanımızın soykırım vahşetine "Dur!" diyen bu iradesinin tesisinde de kritik bir rol oynamıştır. Bakın, bugün, Türkiye'nin Gazze krizindeki diplomatik etkinliği münferit bir olay değildir; bu başarı, devletimizin son yıllarda stratejik bir kararlılıkla inşa ettiği denge politikası ve ara buluculuk geleneğinin zirvesidir.

Bunun yanı sıra, Türkiye Cumhurbaşkanlığı, Ukrayna-Rusya savaşında Avrupa'yı büyük bir krizden döndüren çok yönlü diplomatik hamleler sergilemiştir. Bu kritik süreçte gösterilen çabalar Türkiye'nin sözünün ağırlığını ispat etmiştir.

Öte yandan, Suriye'deki milyonlarca masum insanın insanlık dramına karşı vicdani bir rol üstlenen Türkiye, istikrarlı bir şekilde mazlum halkları savunmuş, dünya devletlerinin bölgedeki kaynak paylaşımlarının yarışına karşı çıkmış, insan merkezli bir diplomasi yürüterek ahlaki ve insani bir duruş sergilemiştir. Gazze'de sergilenen yüksek diplomatik zekâ işte bu tecrübeler üzerine inşa edilmiştir.

Cumhurbaşkanımızın yıllardır dile getirdiği "Dünya 5'ten büyüktür." doktrini Türkiye'nin bugün en önemli krizlerde sadece haklının yanında durmakla kalmayıp bu duruşunu kalıcı saygınlık ve jeopolitik güvenceye dönüştürmüş, bu sayede küresel sistemde güç kazanmıştır.

Hülasa, kıymetli arkadaşlar, bu makamın bu vizyonla yönetilmesi Türk milletinin onurunun ve geleceğinin en güçlü teminatıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye Cumhuriyeti, sadece fiziki sınırlardan ibaret değildir, o bin yıllık adalet mirasımızın ve merhamet medeniyetimizin yaşayan kalbidir.

Bu duygu ve düşüncelerle, bu tarihî diplomasiyi ve yeni dünya vizyonunu başarıyla yürüten Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a ve onunla birlikte çalışan tüm devlet birimlerimize en kalbî şükranlarımı sunuyorum. Yaptıklarınız ve yapacağınız yüzyıllar boyu bu milletin hafızasından silinmeyecek; mazlum milletlerin duası bir ana duası gibi üzerinizden eksilmeyecektir. Filistin'in özgürlüğüne kavuşma mücadelesinin de bu aziz milletin evlatlarına nasip olmasını yüce Mevla'dan niyaz ediyorum.

Bu vesileyle, bütçemizin ülkemize, milletimize, devletimize hayırlı olmasını diliyor, yüce heyetinizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Önen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Kayseri Milletvekili Ayşe Böhürler'e aittir.

Sayın Böhürler, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYŞE BÖHÜRLER (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; günümüzde devletlerin gözü, kulağı, kalbi olan istihbarat çok daha önemli hâle geldi. 1927'den bugüne devletimizin gözü, kulağı olma görevini yerine getiren Millî İstihbarat Teşkilatımızın ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2026 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almaktan büyük gurur duyuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimi de saygıyla selamlıyorum.

Günümüzde devletlerin gözü, kulağı hâline gelen istihbarat, dünyamızın giderek daha çekişmeli ve tehlikeli bir hâle gelmesiyle daha çok önem kazandı. Artık çatışma evrim geçiriyor, yeni teknolojiler hem rekabeti hem bağımlılığı körüklüyor. Küresel ölçekte artık tek bir tehlikeyle değil askerî, teknolojik, sosyal hatta, etik, güvenlik sorunlarından oluşan iç içe geçmiş bir ağla karşı karşıyayız; her biri diğerini karmaşık şekilde etkiliyor. Tüm bu gelişmelerin en bariz etkilendiği kurumların başında şüphesiz güvenlik bürokrasisi geliyor. Güvenlik bürokrasimiz devletin en üst aklı.

Böyle bir ortamda ülkemizin millî güvenliğinin sağlanması için faaliyet sürdüren Millî İstihbarat Teşkilatımızın isimsiz kahramanlarını, Millî Güvenlik Kurulumuzun üyelerini, mensuplarını saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Onlara minnet borcumuz olduğunu söylemek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında ülkemizin temel güvenlik politikalarının belirlendiği, ülkemizin çıkarlarının irade hâlini almasında bürokratik mekanizmaların talimatlandırıldığı en yüksek istişare kurumu olarak varlığını sürdüren Millî Güvenlik Kurulumuz, güvenlik bürokrasimiz ve Millî İstihbarat Teşkilatımız ülkemizin bekası için hayati önem taşımaktadır.

Küresel belirsizliklerin derinleştiği 2025 yılı dünyanın çok boyutlu tehlikelerle karşı karşıya kalmasına sebep oldu. Zorlu bir yıl geçirdik. Devletler arası güç dengelerindeki değişim, savaş teknikleri, teknoloji, terör örgütleri, siber tehditler, ekonomi ve iklim krizleri güvenlik anlayışını kökten değiştirdi. Bu yıl yaşananlar söz konusu değişimin âdeta öncüleriydi; Rusya-Ukrayna savaşı, İsrail'in Gazze saldırıları, İran-İsrail, Afganistan-Pakistan gerginliği, Libya'da devam eden istikrarsızlık ve Afrika'da artan askerî darbeler ve büyük göç dalgaları. Dünya, tüm bunların yanı sıra ittifakların kısa sürede bozulup kurulduğu yeni bir döneme de girdi. Bu yeni dönemde müzakere masasına otururken de çatışmayı önlerken de en büyük silahımız ve gücümüz bilgi. Bu bilgi gücü ancak geçmişten devam edegelen, sorunları bilen, bugünü ve geleceği iyi okuyan Teşkilatımızla mümkün olabilir.

Ülkemiz PKK, FETÖ, DAESH, El Kaide, DHKP-C gibi farklı ideolojilere sahip ancak ülkemizi yıpratma noktasında ortak hedefi olan terör örgütleriyle eş zamanlı olarak mücadele etmektedir. Terörle mücadelede elde edilen başarılar sayesinde yurt içi yapılanmalar büyük ölçüde etkisiz hâle getirilmiş, bu örgütlerin yurt dışındaki uzantıları engellenmeye çalışılmıştır.

Bu noktada tarihî bir hedeften de bahsetmek istiyorum: "Terörsüz Türkiye" süreci. Bu yalnızca bir slogan değil milletimizin huzurunu ve güvenliğini kalıcı kılmak için yürütülen bir taahhüttür. Devletimizin yüksek menfaatleri ve milletimizin güvenliği doğrultusunda terörle mücadeleyi ödün vermeden sürdüren Millî İstihbarat Teşkilatı bu süreçte kırk yıldan uzun süredir ülkemize büyük maliyete yol açan terör sorununu kalıcı olarak çözüme kavuşturmak için kritik adımlar atmıştır. Bu sürecin tam anlamıyla başarıya ulaşması, bölgesel dayanışma, kardeşlik, demokrasi temelinde bir insani, siyasi, coğrafi tasavvurun inşa edilmesi de hayati bir önemi haizdir. MİT 2025 yılında FETÖ'nün finans ve medya yapılanmalarını deşifre etmiş, kripto unsurları yok etmek için yoğun çabasını sürdürmüştür. DAESH gibi örgütlere mensup radikal üyeleri tespit etmiş, ülkemizdeki faaliyetleri engellenmiş, eylem hazırlıkları bertaraf edilmiştir. Dış istihbarat alanında aktif bir istihbarat diplomasisi yürütülmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde sürdürülen barış ve istikrar çabalarına önemli katkılarda bulunmuştur. Gazze'deki insani krize yönelik küresel vicdanın harekete geçirilmesi bunlardan biridir. Aynı zamanda, yabancı istihbarat servislerinin, taşeron yapıların ülkemizde yürütmeye çalıştığı casusluk faaliyetlerine engel olmaya çalışmıştır. Vatanın fiziken korunması kadar siber vatanın korunması da kritiktir. MİT ülkemizin bu yeni nesil tehditlerden korunması noktasında büyük gayret sarf etmiştir. Yapay zekâ ve siber güvenlik alanlarına yapılan yatırımlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Böhürler, teşekkür ediyorum.

AYŞE BÖHÜRLER (Devamla) - Ben de teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Diğer söz talebi İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'ya ait.

Sayın Bursalı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞEBNEM BURSALI (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşmekte olduğumuz İletişim Başkanlığı bütçesi bir kurum bütçesi olmanın çok ötesinde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye'nin uluslararası alanda sesini, duruşunu, tezini haykırma ve koruma gücüdür çünkü dijital çağda küresel operasyonlar artık her alanda algı silahıyla yapılıyor. İşte, tam da bu yüzden İletişim Başkanlığı, hakikatin kalesi, millî iradenin gür sesi, Türkiye'ye yönelen her türlü saldırıya karşı stratejik savunma hattıdır. Bizim görevimiz sadece bilgi üretmek değil yanlış bilgiyi etkisiz kılmak, yalanı kaynağında kurutmaktır çünkü biliyoruz ki hakikati korumak, vatani korumaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün burada sadece bir bütçeyi değil Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye'nin yürüttüğü hakikat mücadelesini de konuşuyoruz çünkü Türkiye eski Türkiye değil; artık sadece dünyayı dinleyen değil söz söyleyen ve sözüyle dünyaya yön veren, gerektiğinde masaya yumruğunu vuran bir ülkedir Türkiye. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve onun siyasi zekâsı sayesinde pasif bir izleyici değil küresel denklemde aktif bir kurucu aktördür Türkiye. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz AK PARTİ olarak, yirmi üç yıldır sadece hizmet üretmedik milletimizin ruhuna, devletimizin hafızasına ve bu toprakların kaderine de mühür vurduk ama biz ülkemizi, Atatürk'ün dediği gibi, muasır medeniyetler seviyesine çıkarmak için çabalarken birileri hep engel olmaya kalktı. Biz ülkemizi oyun kuran bir aktöre dönüştürürken birileri kendi iç kavgalarının içinde kayboldu. Sonuçta, biz milletimize güven verdik, birileri daha güvenilmez hâle geldi. Biz Türkiye Yüzyılı dedik, birileri çizgi film siyaseti alışkanlığını terk etmedi. Biz çözümün adı olduk, birileri sorunun kendisi olmayı tercih etti. Neden söz ettiğimi gayet iyi anlıyorsunuz yani.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Biraz daha açarsanız... Bilal'e anlatır gibi anlatırsanız belki anlarız!

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - Kendi belediyelerinde dahi şeffaf olmayan, yolsuzluk dosyalarını kapatmak için kapı kapı dolaşıp el açan bir muhalefete evrilenlerin, ülkemiz üzerinde kirli emelleri olanların dümen suyuna giren muhalefetin Türkiye'nin büyük yürüyüşünü ve iletişim stratejisini de anlamasını beklemiyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Biz de senden beklemiyoruz öyle bir şey.

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - Neden mi? Çünkü bir yerlere şifreli iletişim kurmak sizin işiniz. Mesela "Mavi vatan masal." derken kime seslendiniz? Mesela "Sıradan bir yurttaş muhtar seçilebiliyor." derken neyi hedeflediniz? Mesela SIHA'lar için "Maket uçak." derken kime sinyal verdiniz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Soru soruyor, ne yapayım?

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Buna cevap mı verelim?

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - Bu şifreli mesajlarla da açıkça anlaşılıyor ki biz doğruları duyurmak için mücadele ederken siz gerçeği bile boğmaya çalıştınız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Şifreli mesajlar sizin işiniz!

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - Biz gençlere gerçekleri ulaştırırken siz dijital alanı yalanla, kirli propagandayla ve maaşlı tetikçilerle çürüttünüz; sahte hesapların arkasına saklanıp toplumu zehirleyen de sizsiniz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Bütçenizi savunun, bütçenizi, savunacak bütçeniz yok! İktidar olduğunuzu unuttunuz, bütçenizi savunun!

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye'nin sesi Brüksel'de duyuluyorsa, New York'ta yankı buluyorsa...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Barrack'a cevap verin, Barrack'a!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Barrack'a cevap ver!

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Barrack'a cevap ver!

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Çok uzağa gitmeyin, Barrack'a cevap verin!

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - ...Moskova'da pürdikkat dinleniyorsa bunun adı liderliktir, o liderin adı da Recep Tayyip Erdoğan'dır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Uzağa gitmeyin, Barrack'a cevap verin!

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımız, küresel krizler karşısında susanların değil konuşanların, yönelenlerin değil yön verenlerin safında duran, mazlumların ve mağdurların umudu olan bir dünya lideridir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Keşke asgari ücretlilerin de olsa, emeklilerin de olsa! Emekli ve asgari ücretliler mazlum değil mi?

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - İletişim politikalarımız da işte bu liderliğin stratejik bir parçasıdır.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Asgari ücret ne olacak, bir onu söylemeniz? Alım gücünü söylemeniz!

ŞEBNEM BURSALI (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle, İletişim Başkanlığımızın bütçesini desteklediğimizi belirtiyor, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bursalı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'a ait.

Sayın Yaz, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Diyanet İşleri Başkanlığının 2026 yılı bütçesi hususunda grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce Meclisi ve Diyarbakır halkını saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada milletimizin manevi hayatına yön veren Diyanet İşleri Başkanlığının sadece bütçesini değil, doğumdan ölüme kadar hayatımızın her safhasında yanımızda olan ve ölüm sonrası hayatın da tedariki için çalışan bir kurumdan bahsediyoruz. Hekimlerimiz nasıl bir canı yaşatmak için çaba sarf ediyorsa Diyanet çalışanlarımız da milletimizin manevi dünyasını ayakta tutmak için aynı gayretle hizmet etmektedirler.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Evet, Audi'yle yapıyor bunu, Audi'yle!

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - Diyanet İşleri Başkanlığı, İslam dininin doğru anlaşılmasını sağlamak, toplumu sahil bilgilerle aydınlatmak ve ibadet mekânlarını yönetmek üzere kurulmuştur. Yurt içinde ve yurt dışında hizmet alanını genişletmekte, barışa, huzura ve toplumsal bütünlüğe önemli katkılar sunmaktadır. Din eğitimi, bireyin manevi gelişimini güçlendiren, toplumun kültürel dokusunu koruyan temel bir unsurdur. Bu vesileyle Diyanetimiz toplumun tüm kesimlerine nitelikli ve erişilebilir hizmetler sunmaktadır.

On İkinci Kalkınma Planı doğrultusunda aile kurumunun önemine dikkat çekmek, aile içindeki birlik ve beraberliği korumak ve karşı karşıya olduğumuz riskler karşısında aileyi topyekûn desteklemek amacıyla 2025 yılı Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından "Aile Yılı" olarak ilan edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığımızın uzun yıllar sürdürdüğü aile ve dinî rehberlik büroları/merkezleri bu vizyon doğrultusunda güçlendirilmeye devam edilmektedir. Bu merkezler toplumumuzun en temel yapı taşı olan aileye yönelik dinî ve manevi rehberliklerin yürütüldüğü birimlerdir. 2025 yılı itibarıyla ülke genelinde sayıları 500'ü aşan bu merkezlerde toplam 5 bine yakın personel hizmet vermektedir. Görevlendirmelerde aile alanında akademik çalışma yapmış personele öncelik verilmekte, bunun yanında dinî yükseköğretim mezunu vaizlerimiz de aktif biçimde rol almaktadırlar. 2022-2025 yılları arasında bu merkezler aracılığıyla 665 bin faaliyetle yaklaşık 16 milyon vatandaşımıza ulaşılmıştır. Bu rakamlar aile kurumunun güçlendirilmesi noktasında Başkanlıkça yapılan çalışmaların kapsamını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Tüm bu çalışmalar dinî rehberlik merkezlerimizin aileyi ayakta tutmada, toplumsal dokuyu güçlendirmede ve milletimizin en kıymetli kurumu olan aileyi korumada ne denli önemli ve etkin bir rol üstlendiğini açıkça göstermektedir. Bugün, Diyanet, 143 bin personeliyle cami, Kur'an kursu, akademi merkezi, Kur'an eğitim merkezi, aile ve gençlik merkezleriyle tüm ülkemiz sathında hizmetleri yanında, 100'e yakın müşavirlik ve ataşayle uluslararası alanda da önemli çalışmalar yürütmektedir.

Yaygın din eğitimi de 2024-2025 döneminde 4-6 yaş grubunda 200 binden fazla çocuğumuz, yaz kurslarında 2,5 milyon öğrencimiz ve hafızlık programlarında ise yaklaşık 85 bin evladımız eğitim almıştır. Bu rakamlar, milletimizin din eğitimine verdiği değeri çok açık bir şekilde göstermektedir.

3 Mart 1924'te kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı, cumhuriyetimizle yaşıt bir dinî kurumdur yani bu kurumu Atatürk inşa etmiştir.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Evet, onu Mustafa Kemal Atatürk kurmuştur.

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - Diyanet bütçesi hakkında zaman zaman gerçeği yansıtmayan söylemler dile getirilmektedir, oysa Diyanet bütçesinin merkezî bütçedeki oranı 2025 yılı için yüzde 0,98 iken 2026 yılı için de yüzde 1.01 olarak gösterilmektedir. Üstelik bu bütçenin yüzde 95'i personel giderleri ve SGK primlerinden oluşmaktadır. Böyle tarafsız bir kurumu, ideolojik tartışmaların, marjinal örneklerin gölgesinde bırakmak hiçbir vicdan ve insafa sığmaz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Getirdiğiniz Diyanet İşleri Başkanlarının hepsi ideolojik zaten.

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - Sonuç olarak, modern zamanlarda din kurumları, hem mahiyet hem işlevsel bakımdan büyük değişimlere uğramışlardır. Bu kurumlar üzerinden bazen birliktelikler bazen de ayrışmalar yaşanıyor. Din kurumlarının vazifesi sadece namaz kıldırarak, sadece ibadetleri yönetmek ve din hizmetleri tanzim etmek değildir; her şeyden önce İslam'da din adamı sınıfı yoktur, her mümin dininin adamıdır ancak din hizmetlerinin tanzimi açısından din kurumları gerekli görülmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - İslam'da bütün yeryüzü mescittir, her yerde ibadetler icra edilebilir. Cemaatle yapılan ibadetlerin gayesi ise birlik, beraberlik ve dayanışmayı güçlendirmektir; dahası, ümmet fikrini diri tutmaktır.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bir kere bile cuma hutbelerinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün adını anmıyorsunuz; kurucumuz, kurucu liderimiz.

BAŞKAN - Sayın Yaz, teşekkür ediyorum.

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - Toplum ve ümmet arasında önemli bir fark vardır; toplum karşılıklı fayda ve menfaat çerçevesinde bir araya gelmekte, ümmet ise ancak değerler, yüce ahlaki değerler etrafında bir araya gelmektedir.

BAŞKAN - Sayın Yaz, teşekkür ediyorum.

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - Bu anlayışla Diyanet İşleri Başkanlığımıza tahsis edilen bu bütçenin hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yaz, teşekkür ediyoruz.

Diğer söz talebi Karaman Milletvekili Osman Sağlam'a ait.

Sayın Sağlam, buyurun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu, aziz milletimizi ve Türk dilinin başkenti Karamanlı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, genç yaşta hayata veda eden Şehzadeler Belediye Başkanımızı da rahmetle anıyorum; Allah rahmet eylesin.

Geçtiğimiz günlerde UNESCO tarafından Cumhurbaşkanımızın da çağrısıyla ilan edilen 15 Aralık Dünya Türk Dili Ailesi Günü'nü idrak ettik. Türk dünyasının ve yeryüzünün farklı köşelerinde aynı dili konuştuğumuz, aynı hayali kurduğumuz tüm kardeşlerimizin Türk Dili Ailesi Günü'nü tebrik ediyorum.

Sayın vekillerim, Devlet Arşivleri Başkanlığı ve Millî Saraylar Başkanlığı bütçeleri üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bugün bu kürsüde devlet aklının dayandığı devlet hafızasının önemi hakkında konuşacağız çünkü devlet dediğimiz yapı yalnızca ordusuyla, kurumlarıyla ya da sınırlarıyla ayakta duran bir mekanizma değildir, asıl gücünü hafızasından alır. Hafızası silinen devlet yönünü kaybeder, hafızasını koruyan millet ise geçmişten güç alarak geleceğini güvenle inşa eder. Selçuklu'nun adalet anlayışından, Osmanlı'nın kurumsal derinliğinden, cumhuriyetin akıl ve irade birikiminden bugünlere gelirken her kuşak bir diğerine bir miras bıraktı, kimi bir şehir inşa etti kimi bir ilim geleneği kurdu kimi bir hukuk düzeni bıraktı ama hepsinin ortak bıraktığı tek bir emanet vardı; devlet hafızası. İşte Devlet Arşivleri Başkanlığı bu hafızanın taşıyıcısıdır; sadece belge saklamaz, bir milletin iddiasını, hukukunu, sınırlarını, diplomatik haklılığını ve medeniyet yolculuğunu korur. Arşiv geçmişin aynası olduğu kadar

geleceğin de pusulasıdır. Uluslararası platformlarda bugün savunduğumuz her hak, ortaya koyduğumuz her iddia arşivlerimizin sessiz koridorlarında saklanan bu belgelerle güç bulur. Bir belgenin gücü satırı bile bazen bir milletin asırlık hakkını korur.

Değerli milletvekilleri, Karamanlı Yunus Emre Divanı'nın en eski nüshalarından biri olan Karaman Nüshası arşivlerin kıymetini gösteren en somut örneklerden biridir. Eğer arşiv ve yazma eserler incelemeleri olmasaydı, Karamanlı Yunus Emre'nin dilindeki inceliği, Anadolu Türkçesinin kök seslerini, irfan mirasımızın derinliklerini bu açıklıkla duymamız mümkün olmayacaktı. O nüshada yalnızca şiir yoktur arkadaşlar; bu toprakların sesi, insanı merkeze alan hikmetli dili, Anadolu irfanının kök nefesi vardır. Arşiv bazen unutulmuş bir sesi geri getirir, bazen bir millete kendi hikâyesini yeniden anlatır.

Değerli milletvekilleri, Millî Saraylar İdaresi milletimizin mimari hafızasını taşıyan, devlet geleneğimizin estetik ve tarihsel sürekliliğini bugüne ulaştıran müstesna bir kurumdur. Saraylar, köşkler ve kasırlar ecdadımızın zarafet anlayışının, devlet tecrübesinin sessiz ama görkemli tanıklarıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bravo!

OSMAN SAĞLAM (Devamla) - Cumhurbaşkanlığı bünyesinde restorasyon, müzecilik ve koleksiyon çalışmaları bilimsel ölçütlerle sürdürülmektedir. Resim Müzesi'nden Ankara Palas'a, Yıldız Sarayı'ndan Topkapı Sarayı'nın önemli bölümlerine kadar tarihî mekânlar özgün kimliği korunarak...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kışlık ve yazlık saray da buna dâhil mi? Bu yeni saraylar dâhil mi?

OSMAN SAĞLAM (Devamla) - ...kültür hayatımızın canlı unsurları olmaya devam etmektedir Selçuk Bey.

Millî Saraylar, bugün Türkiye'yi kültürel miras alanında uluslararası düzeyde güçlü ve saygın biçimde temsil etmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, arşivlerimize ve millî saraylarımıza yapılan yatırım bir hafızaya, bir medeniyete, bir kimliğe, bir tarihe ve bir geleceğe yapılan yatırımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sağlam, teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Atatürk'ün de Karaman kökenli olduğunu söyle, Atatürk'ün.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir dakika verin Osman Bey'e, verin.

OSMAN SAĞLAM (Devamla) - Bütün bu çalışmalar, Türk devlet aklının güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Diğer söz talebi Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'e aittir.

Sayın Şahin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Türkler sadece patates, soğan üretmiyor, bunları da üretiyor, onun için masaya koyalım dedik! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Onları da üretirmez oldunuz!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aynı şeyi kreşe de göndermişsiniz, 4 yaşındaki çocuğa roket tanıtıyorsunuz ya! Nasıl bir savaş çığırıklığı bu ya?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu kürsüden sadece bir yatırım politikası değil, bir milletin yeniden ayağa kalkışını, özgürlüğünü, bağımsızlığını ve geleceğini konuşmak için söz almış bulunuyorum. AB olmadan Avrupa'nın konuşulduğu, transatlantik ilişkilerin tartışıldığı, Monroe Doktrini'nin güncellenmeye çalışıldığı, siyasal anlamda tektonik kaymaların yaşandığı bir dönemin içinden geçiyoruz. Böyle bir dönemden geçerken elbette ki zamanımızı çiçek ve böceklerle geçirecek değiliz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Tabii, İHA'yla, SİHA'yla!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, savunmada dışa bağımlılığın bedelini en iyi bilen milletlerden biriyiz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Zaten siz çiçekten böcekten ne anlarsınız ki?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Savaş kuşağı yetiştiriyorsunuz!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Aynı zamanda, istiklal şehri Kahramanmaraş'ın bir evladı olarak bu ülkenin mayasının bağımsızlık olduğunu en iyi bilenlerden biriyim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) En ihtiyacımız olduğu anda örtülü ve açık ambargolarla karşılaştık, bütün bunlar bizi yıldırmadı, yeni bir yol açmamıza neden oldu. Girdiğimiz bu yolda ne kadar ilerlediğimizi kısaca size anlatayım: Değerli milletvekilleri, Savunma Sanayii Başkanlığının koordinasyonunda yürütülen Türk savunma sanayisi, güvenlik kurumlarının tüm ihtiyaçlarını tasarımdan seri üretime, AR-GE ve inovasyondan sanayileşmeye kadar uzanan süreçte yerli ve millî imkânlarla en etkin biçimde karşılamak için çalışmalarını yürütmektedir. Bugün Türk savunma sanayisi 20 milyar doları aşan sektörel ciro, yaklaşık 3,5 milyar doları aşan AR-GE harcaması, 1.400'ün üzerinde aktif proje ve 100 milyar doları aşan proje portföyüyle faaliyet göstermektedir. Sektör, 3.500'den fazla firma, 3.500'den fazla firma ve ortalama yaşı -dikkat edin- 34 olan 100 bine yakın çalışanla millî ekonominin en dinamik bileşenlerinden birini oluşturmaktadır. Yerli olarak geliştirilen savunma sanayisi ürünleri, terörle mücadele operasyonlarında ve Türkiye'nin yurt içi ve yurt dışı görevlerinde aktif ve başarılı bir şekilde kullanılmaktadır. Bu ürünler aynı zamanda dost ve müttefik ülkelere ihraç edilmekte, bu ülkelerin envanterlerine girişi her gün artmaktadır. Özellikle dünyada konuşulan İHA ve SİHA, modern savaş alanında oyunun kurallarını değiştiren bir konsept ortaya koymuş, uluslararası alanda ilgi çekmiştir, çekmeye devam etmektedir. Görmek istemeyenler Karabağ'a, Libya'ya, Suriye'ye; hâlâ görmek istemeyenler var ise Yunanistan medyasına baksınlar, oradan görebilirler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Niye Yunan medyasına bakalım?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Son yirmi dört yılda Türkiye savunma sanayisinde büyük bir ilerleme kaydedilmiş, 2004 yılından itibaren uygulanan politikalar sayesinde savunma sanayisinde yerlilik oranı yüzde 20'den yüzde 80'lere çıkmıştır. Savunma üretiminde kendine yeterli bir ülke hâline gelen Türkiye, yüksek teknoloji kabiliyetlerini dost ve müttefik ülkelere paylaşılarak 2024 yılında savunma ihracatını bir önceki yıla göre yüzde 29 artırmış; 7,15 milyar dolara ulaştırmıştır. Son beş yılda savunma ihracatı ortalama yüzde 20 oranında yıllık artış göstererek Türkiye, dünyada 11'inci en büyük savunma ihracatçısı konumuna gelmiştir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) NATO'nun tüketici ülkesiyken üretici ülkesi konumuna gelmiştir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Paralar nerede o zaman?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Paraları da onu da göstereceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yani "Bu kadar iyi." diyorsanız paralar nerede o zaman?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yandaşa gitmiş, yandaşa!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Son yılda kara, deniz, hava, su altı ve uzay dâhil tüm alanlarda platformlar geliştirerek hem Türk Silahlı Kuvvetlerinin hem de ortak ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Değerli dostlar, konuşmamı -zaman olmadığı için söylüyorum- bir teşekkür, bir de özürle bitiriyorum. Teşekkürüm bir kalorifer peteğinden KAA'N'ı yapıp uçuran bu aziz milletin evlatlarına. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Özürüm ise başka imkânımız olmadığından dolayı savunma sanayisi denemelerinde rahatsızlık verdiğimiz -Sinop başta olmak üzere- Karadeniz'deki balıklardan özür diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Çiçeği, böceği, doğayı korumuyor ama balıktan özür diliyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çocuklardan özür dile sen, savaş zihniyetinizi kreşlere kadar soktunuz! Balıktan özür dileyen kadar nahif ama çocuklara savaş öğretecek kadar da vahşi!

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş'a ait.

Sayın Taş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM TAŞ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Kıymetli Bakanlarım ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Savunma Sanayii Başkanlığımızın bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

"Millî bağımsızlığa giden tek yol millî üretimden geçer." diyerek bugün meselemiz Türkiye'mizdir. Savunma Sanayii Başkanlığımızın koordinasyonunda Türk savunma sanayisi, tasarımdan üretime her aşamada yerli ve millî imkânlarla büyüyen bir ekosistem hâline gelmiştir. Bugün, Türk savunma sanayisi 20 milyar doları aşan sektörel ciro ve 100 milyar doları aşan proje değeriyle faaliyet göstermektedir. Türkiye'miz artık gelişmeleri takip eden değil inşa eden bir ülke hâline gelmiştir. Bugün, Türk savunma ürünlerimiz tam 185 ülkeye ihraç edilmektedir; 230'dan fazla ürün tipi dünya genelinde sahada aktif olarak kullanılmaktadır. Türkiye'miz, İHA ve SİHA teknolojilerinde dünyanın 3 ülkesinden 1'i olup kendi savaş gemisini üretmektedir. Çağ açıp çağ kapatan, gemileri karadan yürütüp aziz İstanbul'u fetheden Fatih'in torunları bugün İHA ve SİHA'larıyla teknoloji ve savunma destanı yazmaktadır ve geçtiğimiz günlerde tüm dünyaya bir kez daha gösterdik, KIZILELMA insansız savaş uçağımız MURAD radarımızın tespit ettiği jet motorlu hedefi millî GÖKDOĞAN füzesiyle tam isabetle vurdu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böylece, KIZILELMA, havadan havaya görüş ötesi hedefi vuran dünyanın ilk insansız savaş uçağı olmuştur. Bu, Türkiye'nin gökyüzünde yeni bir sayfa açtığının imzasıdır. Bu, Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bir milletin tarihe imzasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Milletimize bu gururu yaşatan herkese teşekkür ediyoruz ama tüm bu gelişmelere rağmen, maalesef, üzülerken ifade ediyorum ki CHP yine aynı CHP. CHP Genel Başkanı sahneye çıkmış, neymiş, bu tarihî testlerin yapıldığı Sinop'ta balıklar rahatsız oluyormuş. Hiç merak etmeyin, biz kimlerin rahatsız olduğunu çok iyi biliyoruz. Ben size söyleyeyim: Kimler rahatsız biliyor musunuz? Mezar başında rakı içenler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Kendine gel! Lütfen kendine gel!

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Çok ayıp, çok ayıp!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Konuyla alakası ne!

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Kimler rahatsız biliyor musunuz? Adayını açıklarken bile Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan'ı aklından çıkaramayanlar rahatsız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Cumhuriyetin ilk on yılındaki kalkınmayı bile yakalayamadık. Hepsini sattınız! Yirmi üç yıldır iktidarsınız, biraz da bir şeyleri yapın bari.

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Mahvettiniz ülkeyi!

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Kimler rahatsız biliyor musunuz? Kameraları bantlayanlar, baklava kutularında euroları götürenler, kazandıkları belediyeleri rant yuvasına çevirip konserlerle, festivallerle milletimizin parasını israf edenler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ayakkabı kutularından yargılanmadınız bile! 17-25 Aralık ne olacak! Onlarla ilgili ne oldu!

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Kimler rahatsız biliyor musunuz? Türkiye Yüzyılı yürüyüşünden korkanlar.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Yani bunun adı politika yapmak mı?

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Rahatsız olanlar hiç kusura bakmasın, bizim boşa harcayacak vaktimiz ve bu vizyonsuzluğa da sabrımız yok. Türkiye artık kısır zihniyetlere takılıp kalacak bir ülke değildir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Birileri gibi 17-25'te para sıfırlamıyor çocuklarıyla! "Babacığım, parayı nereye koyayım?" diyordu, o da "Ablanı göndereceğim." diyordu; onları unuttun herhâlde! Onları da anlatsan!

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Bu yola revan olduğumuzda bize "Yapamazsınız, başaramazsınız." diyenlere en güzel cevabı bugün veriyoruz. KIZILELMA, HÜRKUŞ, ANKA-3, HÜRJET, ATAK-2; hepsi gök vatani koruyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) TCG ANADOLU mavi vatanı bayrağımızı gururla dalgalandırıyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Önce sen 17-25 Aralığı anlat! Parayı sıfırlayamayanları anlat! Bilal beceremeyince kızını gönderenleri anlat!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Ne oldu, ağrına mı gitti Tahtasız! Doğruları söyleyince ağrına mı gitti!

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - TB2'leri "kalorifer peteği" diye küçümsemeye çalışanlar, savunma sanayimizin gelişimi karşısında bu metaforun kalorifer böcekleri olarak anılacaklardır. Bu utançla onları baş başa bırakıyor ve durmadan, yorulmadan hedeflerimize koşmaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Sen Çorum'da yaptığın işleri anlat, alavereleri dalavereleri!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Gel, Çorum'u anlatayım sana! Sana Bilal'i anlatayım, anlatayım Çorum'u, gel!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Herkes biliyor, Çorum biliyor seni!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Boğazına kadar pisliğe batmışsın, konuşuyorsun!

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Biz bu yolda bedeller ödedik ama Piri Reislerin, Mimar Sinanların, Cezerîlerin, Hezarfenlerin izinden hiç sapmadık. Biz bu millete yakışanı yaptık, inandık ve başardık, inşallah başarmaya da devam edeceğiz. Bu yükselişin adı Türkiye Yüzyılı'dır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Boğazına kadar pisliğe batanlar bize ayar çekiyor.

İBRAHİM ETHEM TAŞ (Devamla) - Sözlerimi tamamlıyor, bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taş, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'e aittir.

Sayın Söylemez, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2026 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, 2026 yılı bütçemizin milletimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Yaklaşık yüz yılın bütün sorunlarının çözümünü yirmi üç yıla sığdıran AK PARTİ iktidarları, kalkınmada bölgesel ve coğrafi dengesizlikleri giderip bugün ülkemizin her karış toprağında eser ve hizmet siyasetiyle milletimizin gönlünde yer edinmiştir. Bu devasa yatırımların hepsinde millete adanmış bir ömrün, Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzası vardır. Bu gururu bize yaşatan dünya liderimiz, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a minnettarız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugünlere elbette kolay gelinmedi; küresel bir vizyonun, demir gibi bir iradenin, milletin refahı ve huzuru için çalışan, milletin vergisini millete harcayan, faiz lobilerine, sömürgeci zihniyete karşı millete hizmet etme iradesini ortaya koyan büyük ve güçlü bir liderliğin kararlı mücadelesiyle mümkün oldu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bütçede 2,5 trilyonluk faiz var, bu kimin faizi?

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü iradesi olmasaydı bugün savunma sanayisinden ulaşıma, enerjiden tarıma, eğitimden aile politikalarına kadar birçok alanda gurur duyduğumuz tabloyu konuşamıyor olacaktık.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bütçenin yüzde 15'ini faize vereceğiz ya, bütçenin yüzde 15'i faize gidecek!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ya, hepsini çökerttiniz! "Aile Yılı" dediniz, aile çöktü ya!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Türkiye son yıllarda küresel krizlere, bölgesel tehditlere ve ekonomik dalgalanmalara rağmen dimdik ayakta kalıp stratejik yatırımlarını tamamladıysa, millî teknolojiye devasa yatırım yaptıysa ve deprem bölgesinde yeniden inşa sürecini hızla devam ettiriyorsa bu, güçlü liderimizin doğru zamanda almış olduğu kararların eseridir ve en somut kanıtlardır.

AK PARTİ hükümetlerimiz, küresel ölçekte örnek alınacak devasa iktisadi ve ekolojik devrimlerle yeşil kalkınma hareketini başlatarak Sıfır Atık Projesi'yle tüm dünyaya da öncü ve örnek olmuştur.

Öte yandan, Türkiye Yüzyılı'nda "terörsüz Türkiye" adımlarımız 86 milyon insanımızın ebedî kardeşliğini büyütecek, muhabbetimizi büyütecek, ekmeğimizi aşımızı büyütecek, milletimizle birlikte gönül coğrafyamızdaki tüm kardeşlerimizin refahını, huzurunu, barış ve istikrarını büyütecektir.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bu konuşmalarla mı?

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Nereden nereye; "İki şehir arası yol, tünel yapmaya Türkiye bütçesi yetmez." diyen zihniyetten bugünlere geldik çok şükür. Evet, tek parti döneminden beri yoksullaştırdığınız, ötekileştirdiğiniz, hor gördüğünüz aziz milletimiz...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Millet şu an refah içerisinde sanki, refah içerisinde!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - ...AK PARTİ iktidarları döneminde hak ettiği değeri görmüş, dört bir yanı yatırımlarla ve kalkınma hamleleriyle büyümüş bir Türkiye'ye dönüşmüştür.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - İkinci Dünya Savaşı tarihini okudun mu sen ya! Burada kalkıyorsunuz, olumsuzlukları hep o dönemlere yüklüyorsunuz.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Milletin bütçesini mandacı azınlığa peşkeş çekenler, bir avuç doymaza kurban edenler, yoksulluğun kaynağı olanlar...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bunları gördük, aynen!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - ...hırsızlarını utanmadan, sıkılmadan savunanlar elbette ki millî bütçeyi idrak etmekten yoksundurlar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Doğru, doğru! Bu her kimse Allah belasını versin!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Yüzyıllık sorunları yaratanlar, Avrupa kapılarında el pençe yardım isterken Türkiye'nin attığı olumlu her adımı inkâr etmekte...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen bile inanmıyorsun söylediğine, sen!

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Daha yeni gördük, Putin'e el pençe durdunuz.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - ...çözüm üretmek yerine kriz beklentisi yaymayı tercih etmektedir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen bile inanmıyorsun söylediğine!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Neyse, faydası var bu konuşmanın sana.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Ekonomiden güvenliğe, diplomasiden yatırımlara kadar her alanda Sayın Cumhurbaşkanımızın iradesiyle somutlaşan başarıları görmezden gelip milletimizi karamsarlığa sürüklemeyi siyaset zannetmektedirler.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Öyle mi!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Siz, milletin bütçesiyle şapka beğenirken millet yoksuldu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sen hangi yıldan bahsediyorsun? Savaştan çıkmış bir cumhuriyetten bahsediyorsun.

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Siz, milletin bütçesiyle kokteyller verirken millet yoksuldu. Siz, milletin bütçesiyle köşklerde ziyafet verirken millet yoksuldu. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Mersin'de ürünler donarken elektrik...

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sen git Mersin'i, Akdeniz'i, Toroslara dolaş sen!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Siz, bu aziz milleti, Anadolu insanını hor ve cahil görüp şatafat içinde yaşarken milletimizi bir dilim ekmeğe muhtaç ettiniz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Istakoz, istakoz!

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Siz, gayrimillînin ta kendisisiniz. Siz, yoksulluğun ta sebebisiniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yunan açıklarında ne yapıyorsunuz, Yunan açıklarında?

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Devamla) - Siz, milleti hor görenlerin ta kendisisiniz ve siz bir avuçsunuz, biz ise Türkiye'yiz!

(AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kendini anlatıyorsun!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Aynaya bak hele!

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Mersin'de yolları bilmiyorsun.

BAŞKAN - Sayın Söylemez, teşekkür ediyorum.

Son söz, Balıkesir Milletvekili Ali Taylan Öztaylan'a aittir.

Sayın Öztaylan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesi üzerine söz almış olmam vesilesiyle Gazi Meclisimizin manevi şahsında Genel Kurulumuzu ve tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın küresel liderliği ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yüksek mukavemet eşiği, Türkiye'yi yıllarca terennüm ettirildiği üzere sadece kıtaları birbirine bağlayan bir köprü olma rolünden çıkarmış, birbiri ardına zuhur eden dâhilî ve haricî sınamaları aşarak artık bölgesinde merkez, dünya siyasetinde anahtar ülke hâline getirmiştir. Ülkemizi yaşanmaz kılmaya çalışan gayrimemnunların ithal ettiği bu öğrenilmiş çaresizlik hâli dağıtılarak son çeyrek asırda cumhuriyet tarihimizin en önemli demokratik ve ekonomik kazanımları elde edilmiştir. Şüphesiz ki bu vaziyet temelleri milletin kırmızı çizgilerine dayanan bir stratejiyle ve israftan kaçınıp mizahını gözetken bir bütçe anlayışıyla vücut bulmuştur. Strateji, sadece önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için izlenen yol anlamına gelmemektedir. Strateji, yarının dünyasında ekonomik, sosyal ve çevresel dengesizliklere hazır olmakla birlikte bugün artan jeopolitik gerilimlere karşı çevik, kıvrak ve atik bir duruş sergileyerek yeni denge arayışlarına ve köklü dönüşümlere meydan okuma becerisi olarak algılanmalıdır. Aynı şekilde "bütçe" terimi de sadece ortak gelirlerin ve harcamaların izlendiği bir tablodan ibaret görülmemelidir. Bütçe, kamu kaynaklarını emanet bilinciyle yönetip kul hakkını ve sosyal adaleti gözetken bir irade beyanı olarak değerlendirilmelidir. İşte, bu meydan okuma becerisiyle çelikleşen irade beyanının, geçen çeyrek asırda ülkemizi muasır medeniyete varma yolunda sırtladığı gibi, Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda da mihmandarlığımızı yapacağına inancımız tamdır.

Bizler milletimiz adına dertlenip tahrip dalgalarını göğüsleyerek ülkemizi geleceğe taşıyacak sağlam bir altyapı kurmaya gayret ederken muhteris bedhahlar, pusu attıkları dehlizlerde Türkiye'nin tökezlemesini, ürettikleri yapay krizlerin gölgesinde nefessiz kalmasını beklediler. Hatta, bu çevreler, milletin umudunu tahkim etmek yerine siyasetlerini felaket tellallığıyla yürütmeyi marifet bildiler. Ancak milletimiz, her daim, bulanık sudan medet bekleyenlerin değil istikbali adına kapasite inşa edenlerin yanında durmayı seçmiştir.

Gazi Meclisimizin kıymetli temsilcileri, böyle kadirşinas bir millete biz de "Milletin iradesi ve gücü üzerinde başka bir güç tanımadık, tanımıyoruz." ilkesinden aldığımız ilhamla hizmetkâr olduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve buradan gelen bereketle, onlar deprem turistliği yaparken bizler saatte 23, günde 550 konut üretme kapasitesine eriştik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Bravo!

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Devamla) - Onlar "Libya'da ne işimiz var?" diye sorgulama cüretine girmişken bizler dünyanın en büyük arama filolarından birini kurup Doğu Akdeniz'in enerji haritasında varlığımızı tescilledik. Onlar sınır ötesi operasyonlara, tezkerelere karşı gelip Türk ordusuna bile dil uzatma gaffetine düşerken bizler Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve Pençe-Kilit Harekâtlarıyla kahraman Mehmetçik'imizin şanlı kudretini tarihe dokuduk, çocuklarımıza terörsüz Türkiye'nin şafağını armağan ettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Senin gibi gençler barış için mücadele ediyor, savaş çığırtkanlığı yapmıyor. Genç delikanlısın sen, niye savaştan bahsediyorsun?

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Devamla) - Onlar KAAAN için "kalorifer peteği" KIZILELMA için "maket" ve mavi vatan için de "mavi masal" benzetmeleriyle kimi mahfillere göz kırparken bizler ecdadımızın asırlar ötesine uzanan bakiyesini bugünün ufkuyla birleştirip tam bağımsız Türkiye'yi temin ettik.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Bravo!

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Devamla) - Maalesef, onlar şehremini oldukları belediyelerin bütçelerini vatandaşa hizmet yerine menfaat çetelerinin ekosistemine tahvil ederken bizler milletin emanetini hakkıyla taşıyıp sayısız eseri şehirlerimizin gönlüne mühürledik elhamdülillah. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Üstadın da dediği gibi:

"Yokuşlar kaybolur, çıkarız düze

Kavuşuruz sonu gelmez gündüze

Sapan taşlarının yanında füze

Başka âlemlerle farkımız bizim." (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Evet, mensubu olduğumuz medeniyetin en büyük farkımız, sahibi olduğumuz bu müstakil iradenin en değerli hususiyetimiz olduğu bilinciyle bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Sevgili Balıkesirli hemşehrilerime ve sizlerin şahsında aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztaylan, teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Ali Mahir Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yani 1'den fazla, 3 milletvekili hakaret ötesi... Hatta biri "firavun" dedi.

BAŞKAN - Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, anlaşılmamıza göre bütün gruplar bittikten sonra konuşma verecektiniz.

BAŞKAN - Hayır, bütün gruplar bittikten sonra değil her grup bitince vereceğim dedim sabah.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, "firavun" sözünü geri alacak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - CHP Grubundan da bize pek çok sataşma yapıldı, biz bunun için bir söz talebinde bulunmadık.

BAŞKAN - Ya, Sayın Başkan, kimin sataşma yaptığını biz buradan görüyoruz, sataşmayı yapanlar kim, belli. Lütfen, istirham ediyorum...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - "Firavun" sözünü geri alacak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, o zaman ben de söz istiyorum.

BAŞKAN - Niçin söz istiyorsunuz? Bir sataşma yok AK PARTİ'ye.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - CHP Grubunun yaptıklarında vardı efendim.

BAŞKAN - Kimse sataşmadı, herkes eleştirisini yaptı ama AK PARTİ'den sataşma var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Var mı efendim?

BAŞKAN - Var tabii.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

#### IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı, Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş ile Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Özellikle 3 milletvekilinin burada konuştuğu cümlelere cevap vermek isterim.

Bir: Sayın Şebnem Bursalı "yolsuzluk" dediniz, 17-25 Aralık tarihinde bunu söylediniz. Yani ayakkabı kutularıyla sembol olmuş, birleşmiş bir partinin milletvekili olarak söylediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunların hepsinin yalan olduğunu biliyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ben bunu söylerken yerinizde olsam aynaya bakarım, kıpkırmızı kızarmış bir ıstakoz dönerim, onu söyleyeyim.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ya, geç bunu, geç!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Geliyorum, İbrahim Ethem Taş, dediniz ki, bir sürü şey söyledin ama "mezarda rakı içenler" dedin. Bak, bu ülkede içen içen, içmeyen içmez.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ama mezar başında içilmez.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bu ülkenin Cumhurbaşkanı Sayın Özal, Sayın Demirel açıkça kamuoyuna açık bir şekilde içki içtiğini söylemiştir...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Mezarda içilmez kardeşim, mezarda, mezarda!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - ...ama şükürler olsun ki Cumhurbaşkanı'nın uçağına binen, sonra da inen, kokain çeken gazeteciler bizim tarihimizde hiç olmadı. Bir aynaya bakın ya! Utanıyorum! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Mezar başında içilmez!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Neyi savunuyorsun, içmeyi mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Mersin Milletvekili Havva Hanım, dediniz ki: "Firavun." Firavun nedir? Mısır'da sarayda yaşayan hükümdarlara söylenen kelime. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Dikkat et, birileri üzerine alıp seni partinden ihraç etmesin!

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi YENİ YOL Partisi Grubu adına...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hadi oradan! Terbiyesiz, ahlaksız!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Hadi oradan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kokainin cevabını verin, kokainin!

BAŞKAN - Sayın Başarır... Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kirlenmişsiniz, buranıza kadar kirlenmişsiniz! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen izin verin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu gazetecilere bakın, şu gazetecilere bakın! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Başarır...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kuklacı onlar, kuklacı!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Benim vergimle kalkan uçağa binen yöneticilere bakın. Utanmıyorsunuz!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Oturduğun yerde milletvekilin sana el şakası yaptı, ağzını açmadın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen de varsın o gruplarda, sen de varsın, sen de!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Milletvekilin sana el şakası yaptı, ağzını açmadın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanın! Sizin sokağa çıkacak hâliniz yok.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ağzını açmadın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sokağa çıkacak hâliniz yok, utanmıyorsunuz! Sen Konya'da gezecek adam mısın?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Milletvekilin sana el şakası yaptı, ağzını açmadın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hadi oradan!

MEHMET BAYKAN (Konya) - "Hadi oradan" diyeceğine inkâr et, "Olmadı." de!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen de Mehmet Akif Ersoy'la beraberdin herhâlde, utanmadan onu savunuyorsun! Hadi oradan!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ersoy yakın arkadaşı.

BAŞKAN - Sayın Baykan... Sayın Başarır... Lütfen sükûnete gelelim, Genel Kurulun sağlıklı çalışmasına izin verelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Arkadaş, kokain işi var mı yok mu ya? Varsa niye savunuyorsun?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kokaini çok çekmişler, çok.

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun.

2.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, her zaman "temiz dil" diye konuşuyoruz ama bu kürsüye çıkıp da yine isim vererek insanların kişisel hayatlarıyla ilgili yaptıklarını buradan böyle kötüler ve lanetler şeklinde konuşmak ancak CHP'ye ve Sayın Ali Mahir Başarır'a yaraşır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Firavun" diyor "firavun."

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Demedi, demedi; bakın tutanaklara, demiş mi hadi bakalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bağırma oradan!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bir mezar başında alkol almak bu ülkenin ne geleneğinde vardır ne göreneğinde vardır ne de inancımızda vardır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii. Siz de kokain içmek serbest ama, kokain içmek serbest, kokain çekmek serbest!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bu yaşanmış bir olay. "Bunu söylediler." diye kalkıp bunu buradan meşrulaştırmaya çalışmanız kadar yanlış bir şey olamaz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Aranızda, aranızda.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bunun yanlış olduğunu söyleyip "Bir daha yapılmaması için gereğini yapalım." deseniz burada anlayışla karşılarız, biz de sizi alkışlarız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - "Kokain" demeyelim de "pudra" diyelim "pudra."

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Yapılanı övmek ve bununla haklıymış konumuna düşürmeye çalışmak kadar yanlış bir tutum olamaz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii, tabii...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - O bahsettiğiniz kutular vesaireler ancak ancak sizin baklava kutularınızdır, kayıtlarda da çıkmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii, tabii...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - 17-25 Aralıkta atılan iftiraların hepsinin iftira olduğu ve yalan olduğu çok açık ve net ortadadır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Paraları sıfırladın mı oğlum?" diye ben demedim, ben demedim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ancak şu an ortada olan İstanbul'la ilgili, iddianameyle ilgili bir kelime söylemeden "Her şey yalan, boş." diyorsanız, asıl içini doldurduğunuz çok belli.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ahlak kanunu çıkaralım, gelin ahlak kanunu çıkaralım.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Çıkaralım, siyasi ahlak, siyasi ahlak!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - O iddianameyi dolduran sizsiniz, sizin yaptığınız yalanlar, iftiralar. Bu milletin parasını çalıp çırıp, yiyip içip, kameralar önünde para kuleleri dizip, ondan sonra da bu kürsüden millete "Temiziz." demek ancak size yakışır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Milletin anlayışına ve basiretine güvenmeyin siz, kendinize güvenin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Fazlasıyla güveniyorum, fazlasıyla, fazlasıyla!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bu yalanların yalan olduğunu ancak siz söylersiniz, siz ancak kafanızı kuma gömerek konuşursunuz, yaptığınız bütün iftiralar ve yalanlar ortaya dökülünce de kıs kıs güler geçersiniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - TRT'den canlı yayınlayalım, TRT'den.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Sizin kendi Genel Başkanınız seçim kampanyasında çıktı, bir şeyler vadetti, sonra dedi

ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - "Evet, siyaseten söyledim, o zaman gerekliydi." Kendisi itiraf etti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ama bir kere daha, bu milletin seçilmiş Cumhurbaşkanıyla ilgili yalanlarınızı ve iftiralarınızı sürdürürseniz bunların yalan olduğunu sonuna kadar savununuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii, tabii, tabii!

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Hangisi yalan? Montaj video mu yalan, paraların sıfırlanması mı yalan?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Hepsi yalan, hepsi yalan!

BAŞKAN - Evet, Sayın Başarır, buyurun.

#### V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çok kısa bir şey söyleyeceğim, çok kısa.

Bakın, burada "Şu içmiş, bu içmiş." bunları konuşmaktan üzüntü duyuyorum ama bir daha söylüyorum: Bu ülkede alkol almak suç değil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, öyle bir şey değil bu.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Ya her yerde için, mezarda içmeyin ya, ayıptır! Dirilere saygınız yok, ölümlere saygınız olsun ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama Cumhurbaşkanı'nın uçağında vızır vızır gezip de benim paramla o uçağa gezenlerin kokain içmesi suç! Bundan utanın ya, utanın bundan, utanın! (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Ya, Özgür Özel niye katıldı programına, Özgür Özel niye katılıyor o zaman o adamın programına, onu da söyle.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Usta...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Ya, Özgür Özel niye katıldı programına, onu da söyleyin; Özgür Bey de katıldı bu adamın programına, onu da anlat.

BAŞKAN - Sayın Gökçek... Sayın Gökçek, lütfen oturun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Ya, katılmadı mı Mehmet Akif'in programına Özgür Özel?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Uçağa almadı ama.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Katılmadı mı, Özgür Bey de katılmadı mı onun programına; haydi, onu da anlat. (CHP sıralarından gürültüler) Ne yapıyorlardı yani?

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun.

2.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, özellikle şunu söylüyoruz...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Uçağa almadı, uçağa!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Ne alakası var, geziye gelmesiyle ne alakası var? İkisi de aynı şey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Uçağa almadı diyorum, anlamıyor musun? Uçağa almadı.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Katılmasaydınız programına.

BAŞKAN - Sayın Gökçek... Sayın Gökçek...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Siz CHP'liler olarak gitmediniz mi adamın programına? Gittiniz. Allah Allah ya! Gitmeseydiniz o zaman programına.

BAŞKAN - Sayın Gökçek, Sayın Grup Başkan Vekiliniz cevap verecek.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Yani Özgür Özel gitmedi mi bu adamın programına? Yapmayın ama ya! Ya, gitmedi mi, gitmedi mi Özgür Özel? Allah Allah!

OKAN KONURALP (Ankara) - Osman, sen konuşma, sen konuşma! Dön önüne!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ya, bir tane vaka değil, kaç tane vaka oldu; hepsinin bir kanlarına baktırın.

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, konuşulanları çarpıtmakta mahirler, onu çok iyi biliyoruz da bu ülkede alkol almak yasak değil, bunu çok net söylüyoruz ama bir mezar başında rakı içip bunu da savunmaya kalkışmak yanlış bir şey, bunu söylüyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, seni ilgilendirmez, sen kokain içenlerin cevabını ver. İçer, içebilir, hiç ben sıkıntı görmüyorum, görmüyorum kardeşim!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onların cevabını da verdik, cezasını alıyor.  
ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kokain içenlerin cevabını ver, o ne olacak?  
(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)  
LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Arkadaşlar.... Arkadaşlar... Bir saniye arkadaşlar ya.  
ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ya, Ömer Çelik'in bile danışmanlığını yapmış kokain içen.  
BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, sayın hatibi dinleyelim, karşılıklı konuşmayalım.  
Lütfen tamamlayın.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Kendi grubu dinlemiyor Başkanım, biz ne yapalım?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yasa dışı madde kullanan kim ise yakalanmış ve şu anda tutuklu ve yargılanıyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Kimin yakını onlar, onlar kimin yakını?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Farkındaysanız, tutuklanmış, yargılanmış.

CAVİT ARI (Antalya) - Sizin yanınızda çalışıyordu düne gelinceye kadar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O kişinin programına da sizin Genel Başkanınız da çıkmış. Demek ki ya biliyordu...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Uçağa almamış, uçağa!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Uçağa almayla ilgili... Gazetecilerle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Rümeysa'yı ben mi aldım Azerbaycan'a götürdüm, ben mi aldım Azerbaycan'a götürdüm?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bağırarak gerçekleri örtemezsin, otur!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bırakın ya bunu! Ahlak dersi vermeyin bize.

BAŞKAN - Sayın Usta, süreniz doluyor, lütfen buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bağırıp çağırarak kendi yaptıklarını örtmekte mahirler, bunu tekrar söylüyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Külliye'de görev yapmış kokain çekenler, onlara bakın da kontrol edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu kokain yüzünden burnunuz koku almıyor, burun kemikleriniz erimiş.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kan testi yapın, kan testi!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugün Genel Kurulun gündemi mahkemede yargılanan kişilerle ilgili burada tartışmak değil. Biz mahkemelerimize güveniyoruz. Bakın, yakalanmış ve...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kokain yüzünden var ya bir çok arkadaşınızın burun kemikleri erimiş, konuşuyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Lütfen, tamamlayın. Siz Genel Kurula hitap edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Mahir haddini aşarak bizim grubumuza böyle bir iddiada asla ve kata bulunamaz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Grubunuza söylemedim, grubunuza!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dön kendine bak! Bu Genel Kurula zamanında ne hâlde geldiklerini çok iyi biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii, tabii...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ne halde geliyormuşuz, ne halde geliyormuşuz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu grubu kokain almakla nasıl suçlarsınız?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Arkadaşlarınız dedim, arkadaşlarınız, grubunuz demedim. Yine provokasyon yapma!

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

### III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

#### A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

#### A) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### B) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### C) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) İLETİŞİM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İletişim Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İletişim Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Savunma Sanayii Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Savunma Sanayii Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tek parti dönemine atıfta bulundu burada konuşmacılar...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Mehmet Akif benim arkadaşım mı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Senin arkadaşın!

CAVİT ARI (Antalya) - Sizin tetikçiniz onlar ya!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ali Mahir Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamam.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Şimdi ben konuşayım, daha sonra...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O bana laf atıyor!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Leyla Hanım'ı durdurabilsek, Leyla Hanım durmuyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Leyla Şahin Usta Hanımefendi...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Sayın Usta... Sayın Başarır... Sayın Gökçek... İstirham ediyorum. Hatibi dinleyelim, lütfen. Tartışmayı sonlandırdık, sayın hatibi dinleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Beş dakika ara verelim.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun, siz Genel Kurula hitap edin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Sayın Başkan, tekrar, baştan alırsanız...

BAŞKAN - Efendim, süreyi yeniden başlatıyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Başkanım ara ver, ara!

BAŞKAN - Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim efendim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce konuşmacılar tek parti döneminden bahsettiler. Evet, Türkiye'de bir tek parti dönemi olmuştur ve bu tek parti dönemi, sadece bizde değil dünyanın her yerinde olmuştur. Bütün imparatorluklar yıkılırken ulus devletler inşa edilmiş ve ulus devletler inşa edilirken de tek partiler olmuştur, demokrasi yoktur. Demokrasi, 1940'ların, 1950'lerin bir noktada neşvünema ettiği bir rejimdir.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar...

Ya, çok ayıp ya, çok ayıp ya!

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen siz hitap edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, Leyla Hanım'ı susturamıyoruz ki!

BAŞKAN - Sayın Başkanım... Sayın Başkan, tartışma bitti.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Aman Allah'ım, aman Allah'ım, aman Allah'ım! Düşman başına ya!

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, evet, tartışma bitti.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Lütfen, istirham ediyorum; yan yana, birbirinizle konuşmayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ya, burada konuşuyoruz arkadaşlar! Burada bir hatip var, konuşuyor...

BAŞKAN - Hatibi dinleyin. Burada saygın bir iş yapıyoruz, millet adına çalışıyoruz. Lütfen, hatibi saygıyla dinleyelim.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Yani birbirimizi saygı duymayacaksak...

BAŞKAN - Meclisin mehabetine yakışan davranışlardan uzaklaşmayalım, yakışan davranışları kendimiz için şiar edinelim.

Sayın Hatip, süreyi yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bak, süreyi başlatıyorsunuz Leyla Hanım başlıyor, ben anlamıyorum ki!

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Ara verin, ara.

BAŞKAN - Leyla Hanım, lütfen...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu Leyla Hanım, vallahi yeter ya! Süreyi açtığınız anda Leyla Hanım başlıyor.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ya, tamam, lütfen arkadaşlar.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Efendim, yeter, onlara da söylüyorum, size de söylüyorum; iki tarafa da söylüyorum. Efendim, lütfen ama yan yana konuşmayalım. Gruplar arası laf atışma yarışması yok ki burada.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, ara verelim, daha sonra sağlıklı bir şekilde başlayalım.

BAŞKAN - Yani burada hatip konuşacak yoksa ara vereceğim bakın, istirham ediyorum.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bence de ara vermemiz gerekir Başkanım.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Hakikaten ayıp ya, yani Türkiye 2 partiden ibaretmiş gibi davranma tarzı bu yani.

BAŞKAN - Evet, Sayın Özdağ, lütfen buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Hem insicamımızı bozdunuz hem konuşacağız burada bir şeyler ve sizler de dinleyeceksiniz, millet dinleyecek ama lütfen bu tür tartışmalar, atışmalar çok sağlıklı olmuyor ve aynı zamanda bir hatip çıkmış buraya, o sizin arkadaşınız, bir milletvekili; ister muhalefette olsun, iktidarda olsun ona karşı bir saygı duymamız gerekmiyor mu? (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Gerekıyor.

Değerli milletvekilleri, dünyada 3 sistem var, cumhurbaşkanlığı sistemi yok. Ne var? Başkanlık sistemi var. Ne var? Yarı başkanlık var. Ne var? Parlamenter sistem var. Peki, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ne zaman kuruldu? 2017 yılında kuruldu. 2017'de bir referandumla beraber defakto olarak devam ederken hukukileştirildi ve yola çıktı. Bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine de "Türk tipi" adını verdiler. Ben "Türk" kelimesine karşı bir hakaret olarak kabul ediyorum bunu. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bir sistemdir; nasıl ki diğerleri Amerikan sistemi değilse, Fransız sistemi değilse bu da aynı şekilde bir sistemdir, sistemin kendi adıyla hitap edilmesi doğrudur.

İkinci olarak şunu söyleyeyim: Yüz elli yıllık bir tarihimiz vardı. Neydi? Parlamento tarihimiz vardı, yüz iki yıllık cumhuriyet tarihimiz var; aynı zamanda, yetmiş beş yıllık da bizim çok partili hayata geçişimizle beraber bir demokrasi tarihimiz, demokrasi tarihimizle birlikte de o günden bugüne biriktirdiklerimiz var değerli arkadaşlar. Peki, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi iktidara özgü bir sistem. Denge denetleme sistemi ortadan kaldırıldı, bu sistem tarihin tekerleğini yüz elli yıl geriye döndüren bir sistemdir.

Bu sistemde millete yüzünüzü döndürmüyorsunuz. Neden döndürmüyorsunuz söyleyeyim: Bakanları kim atıyor? Cumhurbaşkanı atıyor. Peki, bu bakanların milletvekillerine karşı sorumluluğu var mı? "Var." diyecekler iktidar partililer; var, var, doğru, nöbete geliyorlar buraya. Bizim haberimiz oluyor mu muhalefet milletvekilleri; CHP'liler, DEM'liler hatta Milliyetçi Hareket Partililer, İYİ Partililer, YENİ YOL'cular sizin haberiniz oluyor mu? Olmuyor. Demek ki bunların milletin milletvekillerine karşı bir sorumlulukları yok, iktidara karşı sorumlulukları var.

İkinci olarak millete karşı sorumluluğu var mı? Millete karşı da sorumluluğu yok. Neden yok? Çünkü bu kişiler milletin beraber değil, milletin içinde değil. Kime karşı sorumlular bunlar? Cumhurbaşkanına karşı sorumlular, Cumhurbaşkanı onlarla hemhâl olacak ve onlar da -açık ve net söylüyorum, Sayın Cumhurbaşkanı beni bağışlasın, kusura bakmasın, açık ve net söyleyeceğim- Sayın Cumhurbaşkanını kandırıyorlar. Yaptıkları hizmetleri tam ve kâmil manada anlatmıyorlar, yaptıkları eksiklikleri de saklıyorlar onlar. Burada söyleyeceğim, biraz sonra da devam edeceğim değerli arkadaşlar.

Bu Meclisin 3 tane görevi var; kanun yapmak. Kanunu biz mi yapıyoruz? Hani Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber bu kanunu kim yapacaktı? Milletvekilleri yapacaklardı. Bu Parlamentodaki muhalefet milletvekillerinden 1.157 kanun teklifi verildi, 1 tanesi bile burada değerlendirilmedi ve değere kabul görmedi bu kanun teklifleri.

Soru önergelerimiz... Herhâlde öyle tahmin ediyorum bizim 17 bin civarında soru önergemiz var. Diğer milletvekilleriyle beraber 30-40 bini geçmiştir. 1 tanesine, 1 soru önergesine doğru dürüst, net bir cevap alabilmiş değiliz. Ya ipe un seriyorlar ya arabayı yokuşa sürüyorlar veya mevzuat hazretlerini bize gönderiyorlar ve ardından da diyorlar ki: "Biz denetleniyoruz."

Arkadaşlar, Hükümeti kim denetler? Hükümeti öncelikle Sayıştay denetler değil mi? Sayıştay denetleyebiliyor mu? Denetleyemiyor Hükümeti Sayıştay. İkinci olarak kim denetler? Teftiş kurulları denetler. Bu teftiş kurulları denetleyebilir mi? Denetleyemezler. Üçüncü olarak kim denetler? Medya denetler. Medya denetleyebiliyor mu? Hayır, denetleyemiyor medya. Peki, dördüncü olarak kim denetler? Parlamento denetler, soru önergeleriyle denetler. Biz soru önergelerimizi verdiğimiz zaman denetim

mekanizmaları işlemezse bu Bakanlar kime karşı hesap verecekler? Medyaya vermiyorsunuz, yargıya vermiyorsunuz, Sayıştaya vermiyorsunuz, teftiş kurullarına vermiyorsunuz, Parlamento'ya vermiyorsunuz. Kime hesap vereceksiniz siz?

Ardından Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber neler oldu arkadaşlar, söyleyeyim size: Krizler başımıza yağmur gibi yağmaya başladı, hiç eksik olmadı krizler. Ekonomi çöktü. Çökmedi mi ekonomi; kaç defa çöktü bu ekonomi? Ardından suç oranları artmadı mı? Arttı. 540 bin kişi cezaevlerinde. Hayat pahalılığı olmadı mı? Oldu. Peki, aynı zamanda faizler başını aldı gitti mi? Enflasyon yükseldi mi? Hukuk, adalet bahsetti mi? Yargı siyasallaştı arkadaşlar. Vatandaşın yargıya ve devlete olan güveni sarsıldı. Bunların hepsi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra oldu. Daha önce size söyledim burada, beğenmediğiniz hani o -engelli vatandaşlardan özür diliyorum dedim- kör olan, şaşı olan, çolak olan beğenmediğiniz o parlamenter sistemde siz çok büyük başarılar imza attınız. Atmadınız mı? Tek hanelere düşürdünüz faizleri ve enflasyonu, düşürdünüz; 5,2'yi, 6,2; 5,7 civarında faizler ve enflasyon vardı ve o parlamenter sistemde denetleniyordunuz. Sayıştay görevlerini layıkveçhile yerine getiriyordu. Şimdi, beğenmediğiniz o parlamenter sistemdeki başarılarınıza hasretsiniz. Enflasyon kaç oranlarında? İşte diyorsunuz ki: "Biz enflasyonu 3 haneli rakamlardan 2 haneli rakamlara indirdik, 2 haneli rakamlardan da tek haneli rakamlara indireceğiz." Öyle demiyor muydunuz? Tek haneli rakamlara... Ne zaman söylediniz? 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025. Kim söyledi? Sayın Cumhurbaşkanı söyledi. İndi mi? 2021'den 2025'e kadar beş yıl var. Yok mu? Var. İndirebildiniz mi? İndiremediniz, indiremezsiniz! Kâğıt üzerinde indirebilirsiniz, kâğıt kalemi elinize alırsınız ve "Ben 36 yaptım, 31 yaptım, 21 yaptım." diyebilirsiniz ama geçen gün bütçenin açılışında da söylemiştim; ben o enflasyona enflasyon demem. O enflasyon aşağı indikçe eğer benim mutfağımdaki gıda fiyatları da aşağı inmiyorsa ve aynı zamanda benim elektrik fiyatlarım, doğal gaz fiyatlarım veyahut da benim kullanmış olduğum kıyafetlerim, çocuklarımla gitmiş olduğu kreşler, arabalardaki fiyatlar inmiyorsa o enflasyon kâğıt üzerinde indirilmiştir demektir değerli arkadaşlar. O nedenle vatandaşların devlete olan güveni sarsılmıştır.

Bunların hepsi bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde oldu. Bu demektir ki Türkiye'nin terörden, dış tehditlerden daha büyük bir sorunu var, o da kötü yönetimdir arkadaşlar. Kötü yönetiyorsunuz çünkü senkronize değilsiniz hatta organize değilsiniz, organize olarak bu işi yapamıyorsunuz.

Türkiye giderek demokrasiden uzaklaşıyor. Vatandaş konuşamaz hâle getirildi. En küçük eleştiri hakaret olarak kabul ediliyor. "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." diyordu Edebalı, doğruyu söylüyordu ama insanı yaşatmıyorsunuz. Emekliler aç ve biilaç ve 16.881 lira en düşük emekli maaşı. Bunu da ne kadar yapacağınız belli değil. Kısmen belli, yüzde 17 mi, 18 mi, o da belli değil ama hadi 18 diyelim, üst rakamdan söyleyelim. Asgari ücret ortalama ücret hâline gelmiş, memurlar ikinci iş yapıyorlar ve asgari ücret artık yetmiyor, esnaf sifatah yapamıyor, işsizler ordusunun sayısı artıyor arkadaşlar. İşsizlerin, yetişkin işsizlerin sayısı yüzde 16-17'de, çocuk işsizlerin sayısı ise yüzde 24'lere-25'lere çıkmış vaziyette.

"Büyük devletiz." diyorsunuz. SMA hastaları var, biliyorsunuz, bu gen tedavisini yapamadığınız için -evlenen insanlarla ilgili gen tedavisi- bazıları SMA hastalığına yakalanıyor. Bu hastalar ne kadardır? Bine yakın insandır. Ben Adalet ve Kalkınma Partisinde milletvekiliyken Sağlık Bakanıyla ve Başbakanla konuşarak -o zaman sayı 200 küsur civarındaydı- bunların ilaç fiyatları ödenmişti. Daha sonra geçenlerde yine ödendi, yanılmıyorsam geçen sene ödendi ama şimdi yine aynı şekilde "Ödemiyoruz." diyorsunuz ve bu insanlar kampanyalarla para toplayarak "Acaba Katar'da tedavi olabilir miyim?" veya "Avrupa'da tedavi olabilir miyim?" "Amerika'da tedavi olabilir miyim?" diyerek çalışıyorlar.

Konut sahibi olanlar artık artıyor ama konut sahibi olanlar arttıkça kiracıların sayısının azalması lazım, kira fiyatlarının da aşağı çekilmesi lazım, tam tersi kira fiyatları çok yükselmiş vaziyette.

Kontrol mekanizmasında da yargı çaresiz, dosyalar istinafta bekliyor. Yerel mahkemelerden istinafa gidiyor, istinaftan çözümler geç çıktığı için de yine problemler meydana geliyor.

Demokrasiden korkuyorsunuz arkadaşlar, adaletten korkuyorsunuz, hukuktan korkuyorsunuz, şeffaflıktan korkuyorsunuz, hesap vermekten ve denetlenebilirlikten korkuyorsunuz.

Biraz önce bir arkadaşınız burada dezenformasyonla ilgili veya İletişim Başkanlığının yapmış olduğu faaliyetlerle ilgili "Yalanı, kaynağında kurutmak." dedi. Çok güzel, yalanı kaynağında kurutacağız tabii ki, dışarıya karşı kurutacağız yani Türkiye'nin itibarını korumak adına ama aynı zamanda Türkiye'de kim yalan söylüyorsa o yalanları beraberce kurutacağız. İletişim Başkanlığı, sadece iktidar partisine karşı muhalefetten gelen seslerin yalan olanlarını susturmak, kaynağında kurutmakla görevli değil. Peki, iktidarın söylemiş olduğu yalanlarla ilgili niye bir açıklamanız yok sizin, bir açıklamanız yok! (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) O zaman diyoruz ki biz: Burası bir parti devletidir. Burası tek kişinin yönetmiş olduğu bir parti devletine doğru evriliyor. Hani tek parti dönemini kınıyorsunuz ya, takbih ediyorsunuz ya, bu da tek parti dönemi; sözde çoğulculuk var, sözde partiler var bu ülkede. O zaman partiler de yoktu, kuruldu, kapatıldı, sonra yaşamadı onlar.

Değerli arkadaşlar, muhalefetsiz demokrasi olmaz, rekabetsiz de demokrasi olmaz; rekabeti yapacağız, rekabet olmazsa olmaz. İki yıl önce seçimleri kazanmak için ne diyordunuz 6'lı masayla ilgili? "PKK var, HDP var, Kandil var, İmralı var bunların arkasında." diyordunuz. Peki, şimdi ne söyleyeceğiz bununla ilgili olarak? Şimdi de acaba diyorum ben, acaba... Söylemeyeceğim geri kalan kısmını. Tabii ki terörsüz Türkiye'den yanayız, onun için de o masada oturuyoruz ve Türkiye'de bir daha insanlar dağa çıkmasın ve de insanlar birbirlerini öldürmesinler, Türkiye bulunduğu yerde kardeşçe gelişsin, büyüsün istiyoruz. Şimdi, tam tersini yapıyorsunuz.

Bir argümanınıza daha değineceğim değerli arkadaşlar. "Biz, seçimi kazandık." diyorsunuz. Doğru, çok seçim kazandınız. Peki, bu seçimleri kazandınız da Türkiye'yi zengin mi yaptınız? Peki, bu seçimleri kazandınız da Türkiye'de işsizliği azalttınız mı? (AK PARTİ sıralarından "Evet." sesi)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Beni dünle kıyaslamayın arkadaşlar. "Evet." diyen arkadaşınız var oradan. Beni dünle kıyaslama, beni Demirel'le kıyaslama, beni Ecevit'le kıyaslama, beni bir öbür tarafta Özal'la kıyaslama; beni İtalya'yla kıyasla, beni Yunanistan'la kıyasla, beni İspanya'yla, Portekiz'le kıyasla. Kişi başına düşen millî gelir nerede, Türkiye'nin imkânları nerede, onların imkânları nerede? Onların madenleri bu kadar çok mu, onların turizm kaynakları bu kadar çok mu, onların insan kaynakları bu kadar çok mu, onların aynı zamanda tarım kaynakları bu kadar çok mu? Değil. Peki, Hollanda niye bizden çok daha fazla, bizim millî gelirimizden daha fazla, 2 ürün ihraç ederek daha fazla millî gelir elde ediyor?

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Onlar sömürüyor da ondan dolayı. Biz hangi ülkeyi sömürüyoruz?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Çünkü siz bilimden uzaksınız, çünkü siz teknolojiye önem vermiyorsunuz; siz biate önem veriyorsunuz; liyakate, ehliyet ve ahlaka önem vermiyorsunuz.

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Onlar sömürgeci, o nedenle.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Selçuk Başkanım, onlar sömürgeci, sömürgeci. Biz sömürgeci değiliz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Siz kime önem veriyorsunuz? "Benim partilim mi, değil mi?" diye ona önem veriyorsunuz. Gelin, yapmayın bunları.

Değerli arkadaşlar, haksız rekabetle ilgili, seçimle ilgili söyleyeyim: 2019 seçimlerini ve 2024 mahallî idarelerini kaybettiniz. Kaybedebilirsiniz, hiç önemli değil, önemli olan seçimleri kazanmak değildir, önemli olan kaybedebilmeyi de hazmedebilmektir arkadaşlar.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Biz, altı yüz yıl boyunca hiç sömürgecilik yapmadık. Onlar sömürgeci Başkanım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - İnönü'nün çok güzel bir sözü var, hatırlarsanız 1950 seçimlerini kaybettiği zaman ne demişti eşine? "Mevhibe Hanım, en güzel elbiseni giy. Şimdi gidiyoruz, beraberce görevi teslim ediyoruz." Hatta, bazı askerler geldiler, "Görevi teslim etmeyin efendim, yönetime el koyalım." dediler. "Hayır." dedi. "Bu mağlubiyet benim hayatımın en büyük zaferidir." ifadesini kullandı. O nedenle seçimi de kaybedersiniz, ilanihaye iktidar yok arkadaşlar. Önemli olan, arkanızda baki kalan bu kubbede hoş bir seda bırakabilmektir. Bunu bırakırsanız mesele kalmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Haksız rekabetle kazandınız diyeceğim bazı seçimleri de. Nasıl diyeceğim, söyleyeceğim size: Vatandaş hakikati göremez hâle getirdiniz. Vatandaş ile hakikat arasında ne koydunuz, biliyor musunuz? Ele geçirdiğiniz o yandaş medyayı koydunuz, televizyonları koydunuz, gazeteleri koydunuz, radyoları koydunuz, trollerinizi koydunuz, bunları koydunuz vatandaş ile hakikat arasında ve bu seçimleri kazanırken devletin tüm imkânlarını kullandınız. Doğru muydu? Doğru değil mi? Devletin tüm imkânlarını kullanmadınız mı? O bakanlar, yattıkları otellerin parasını bakanlıklara ödettiler ve ardından da "Burada bir rekabet var." diyorsunuz. Ne rekabeti? Haksız bir rekabet var burada ve bu rekabetten sonra da "Seçimi kazandık." diyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, vatandaşın hakikati öğrenmemesi için her şeyi yapıyorsunuz. Vatandaş diyor ki: "Açım, ben iş arıyorum." Siz diyorsunuz ki: "Hayır, sen toksun." Vatandaş "İşsizim." diyor "Yok, iş var fakat sen iş beğenmiyorsun." diyorsunuz; "Asgari ücret yetmiyor." diyor, siz "Hayır, bu, muhalefetin argümanlarından bir tanesidir." diyorsunuz. Siyaseti doğru olanlar... Bakın, bir daha söylüyorum: Siyaseti doğru olanlar eleştiriden korkmazlar arkadaşlar, burada konuşmaktan korkmazlar, birileri konuşuyor diyerek çekinmezler; çıkarlar, çatır çatır yaptıklarını anlatırlar, zenginliği anlatırlar.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Niye korkalım biz ya?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - "Kişi başına düşen millî gelir 25 bin dolar." derler, "İhracatımız 1 trilyon dolara çıktı." derler, "İşsizlik yüzde 5'e indi." derler ve "Emekliler çok rahat para kazanıyorsunuz; memurlar çok iyi paralar kazanıyorsunuz." derler ve ardından...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Nefes al biraz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ..."Rahat seyahat ediyorsunuz, rahat ev alıyorsunuz, çocuklarınızla mutlusunuz." dersiniz ve biz de susarız o zaman ama bunu diyemezsiniz.

16,5 milyon emekli bugün aç ve biilaç yaşıyor. 5 bin lirayı veremediniz bunlara 5, 5, 5... (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) 1 defa verdiniz onu da 1 defa ama memurlara gelince seyyanen zammı verdiniz ve biz, Parlamentoyu olağanüstü toplantıya çağırdık. Çağırmadık mı? Çağırdık; niye çağırdık? Çağırdık, neredeydiniz? İçeri girdiniz mi? Eğer yaptığınız doğruysa -o memurlara yüzde 25 zam yapmıştınız, emeklilere yüzde 25 zam yapmıştınız- şu kulislerde oturmazdınız. Girerdiniz içeriye "Evet, çoğunluğu sağlıyoruz, konuşuyoruz; doğru zam yaptık, enflasyona da sizi ezdirmeyeceğiz."

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz, Genel Kurulda bir tane oylamaya girmiyorsunuz, yapılan yoklamaların bir tanesinde bile yoksunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Demirel gibi konuşurdunuz, Ecevit gibi konuşurdunuz, Özal gibi konuşurdunuz; konuşamadınız. "200 milletvekilini sağlayabilirlerse ancak genel görüşme açılsın." dediniz, ondan bile korktunuz değerli arkadaşlar.

Şimdi sizlere bir şey daha söyleyeceğim değerli arkadaşlarım: İnsanları korkutarak sizlerin yanlışlarının önüne geçmek istiyorsunuz. Şu anda Türkiye'de uyuşturucu davaları en çok açılan davadır; cezaevlerinin üçte 1'i uyuşturucu müptelalarıyla veyahut da uyuşturucu satıcılarıyla dolu.

İkinci davayı söylüyorum, kusura bakmayın: İkinci dava, Sayın Cumhurbaşkanına açılan davalardır arkadaşlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hiç öyle değil.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu doğru değildir.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yanlış, yanlış; yok öyle bir şey, yok öyle bir şey!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bakın, hakarete karşıyım ama size bir tavsiyede bulunacağım.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Hakkaniyetli konuş ama hakkaniyetli konuş.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Lütfen dinleyin, önce dinleyin, sonra konuşun.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Hakkaniyetli konuş Başkan ya, sana yakışmıyor!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Demirel'in hikâyesini anlatacağım size. Demirel Başbakanıdır ve Demirel Başbakan olduktan sonra kendisine bir şahıs hakaret etmiştir, Antalya'da bir şahıs hakaret etmiştir.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sana yakışmıyor, doğruyu konuşmuyorsun ya! Hakkaniyetli konuş Selçuk Başkan ya!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Hakkaniyetli konuşuyorum, dinlersen memnun olacağım.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Bir bardak su iç de rahatla ya!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Sayın Bakan, dinlersen memnun olacağım.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Hakkaniyetli konuşmuyorsun ya!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Dinle, ondan sonra Selçuk Bey "haklı" veya "haksız" diyeceksiniz.

Bakın, Yaşar Topçu gelir: "Efendim, size çok ağır hakaretler vardır, küfürler vardır, dava açılmıştır vatandaşa. Vatandaşla ilgili mahkemeye çağırıldım, gideceğim." "Git, davadan vazgeçtiğimizi söyle." der. "Ama efendim, hakaretler var." Gider savcıya, başsavcı der ki: "Evet, dava açtık." "Vazgeçtiğimizi söylüyoruz." "Olur mu efendim, hakaretler var!" "Kim bilir vatandaşın ne derdi vardı; ayağına mı bastık, nasırına mı bastık; aç mıydı, çocuklarının bir problemi mi vardı?" (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Bakın, beraber çalıştık kendisiyle ve ben, Sayın Erdoğan'dan şunu beklerim...

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Devlet Başkanına hiç kimse hakaret edemez.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bakın, çok ağır hakaretler vardır, onlara açılır ama en çok açılan dava Cumhurbaşkanına açılan dava ise eğer burada bir problem vardır. Bu problemi de araştırın diyorum, bu problemin arkasında başka şeyler de olabilir.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ne olabilir? Arkasında başka ne olabilir yani?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bunu da araştırmanızda fayda vardır değerli arkadaşlar, istatistiklere bakabilirsiniz.

Şimdi, vatandaşın -bakın, bu hakaretlere karşı- hem ülkede demokrasinin; konuşma, tartışma, özgürlük alanının daraltılması ifadesidir hem vatandaşın bu yönetime karşı tepki duyduğunun da ifadesidir arkadaşlar, bunu da değerlendirin lütfen.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Tepki koymak hakaret etmek değil; tepki farklı, hakaret farklı.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Toplumu susturarak gerçeklerin üstünü örtemezsiniz. Anayasa toplantı, gösteri ve yürüyüş yapma hakkı tanıyor bizlere, değil mi? Peki, ne diyorsunuz?

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Yapıyorlar zaten.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Yapılıyor. Yapıldı mı? Örnek vereceğim: Hatırlarsanız, çoklu barolar meselesi gündeme geldi. Anayasa "Avukatlar yürüyecek." der. Nereden yürüyorlar? Türkiye'nin her yerinden yürüyorlar avukatlar. Yürümüyorlar mıydı avukatlar? 81 vilayetten Ankara'ya geldiler. Anayasa orada duruyor, keşke Anayasa'yı da getirseydim buraya, Anayasa burada duruyor. Ardından da İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, sabık Bakan, şöyle dedi kendisi: "Efendim, Ankara'ya giremezsiniz." Ya, Anayasa duruyor kardeşim, nasıl giremezler? Sonra günlerce problemler yaratıldı. "Efendim, sembolik olarak bir kısmı Anıtkabir'e gidip çelenk koyabilirler, daha sonra da görüşmelerini yapabilirler." dedi. Ya, niye, ne olur, yürüseler ne olurdu avukatlar? Bu barolar hak arıyorlar. Üç tane müessese var yargıda: Biri savunma, bir diğeri yargı, aynı zamanda savcılık makamı, mütalaa makamı, bir diğeri yargılama, bir diğeri de savunma makamı, değil mi? Savunma mekanizmasından korkuyorsunuz siz, ondan sonra diyorsunuz ki: "Türkiye'de demokrasi var, Anayasa var." Sonra çıkmışsınız "Anayasa'yı değiştirelim." diyorsunuz. Vallahi herkesin ağzında bir terane var: "Anayasa'yı değiştirelim, Anayasa'yı değiştirelim." Ya, siz, Allah aşkına, milletin asgari ücretini artırmak istediniz de, enflasyonu aşağı çekmek istediğiniz de, hayat pahalılığını aşağı çekmek istediniz de, kiralari aşağı çekmek istediniz de mevcut Anayasa'nın hangi maddesi engel oldu, hangisi engel oldu, söyler misiniz bana. (CHP sıralarından alkışlar) Hiçbiri engel olmadı ve söylüyorsunuz: "1982 darbe anayasası, darbe..." Değiştirdiniz kardeşim, hemen hemen hepsini değiştirdiniz. Neyi değiştireceksiniz, neyi değiştireceksiniz ki siz Türkiye'de barışı sağlayacaksınız, huzuru sağlayacaksınız, zenginliği, özgürlüğü sağlayacaksınız? Sonra siz bu Anayasa'ya uymuyorsunuz ki! AYM kararları ne diyor: "Uyacaksınız; yürütme, yargı, yasama, idare; uyacaksınız." Uymuyorsun kardeşim! "AİHM kararlarına uyacaksınız." diyor, uyuyor musun? Uymuyorsun. Yeni yapacağımız anayasada uyacağının teminatı var mı? Yok ki, vallahi yok, billahi yok, tallahi yok Türkiye'de; varsa söyleyin bana, uymuyorsunuz siz bu Anayasa'ya; istediğiniz zaman uyuyorsunuz.

Şimdi, gelelim Cumhurbaşkanının uygulamalarına. Şimdi, belediyelerde çifte standart var mı? Cumhurbaşkanının büyük yetkileri var, çok büyük yetkileri var. Siler, artırır, azaltır; her türlü yetkisi var, olmayan bir yetkisi yok Sayın Cumhurbaşkanının, kararname elinde, kanun hükmünde kararname elinde, karar elinde, Danıştaya gidecek kararlar elinde, Parlamento çoğunluğu elinde, hatta onları da uygulamıyor ya, neyse.

Şimdi, belediyelere çifte standartlar var. Covid dönemi belediyeler para topluyorlar. "Toplayamazsın." "Niye toplayamam?" "E, toplayamazsın, sen paralel devlet mi kuruyorsun?" Kim bunlar? Çeşitli muhalefet partilerinin belediye başkanları. Peki, AK PARTİ'li Belediye Başkanı toplarsa "Toplayabilirsin, makbuldür, mübarektir, yapabilirsin."

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hayır efendim.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yok öyle bir şey, yok, yok!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şehitkamil Belediyesi var.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Peki, gelin, araştırma önergesi vereyim, hemen araştırma önergesi vereceğim; bakın, bir önergem hazır duruyor, bekliyor, ikinci önergeyi vereceğim. Eğer o dönem içerisinde tüm belediyelere aynı yasağı getirdiyseniz mesele kalmayacak.

İkinci, şimdi, devlet bankalarından kredi çekecek belediyeler değil mi? Vermiyor bankalar. Kime vermiyor? Muhalefet belediyelerine vermiyor; CHP'ye, DEM'e. Bu DEM'in de belediye başkanı kalmadı, belki uzlaşıyla muzlaşıyla yeniden olur, kayyum atamaları belki olur. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) İYİ PARTİ'nin zaten kaç tane belediyesi var bilmiyorum, YENİ YOL'un kalmadı zaten, DEVA Partisinin belde belediye başkanlarını bile transfer ettiniz. Bakın, siyasi ahlak çok önemlidir arkadaşlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Aynen öyle.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu transferlere "Dur!" deyin. İster CHP olsun... CHP'ye de sesleniyorum: Siz de transfer etmeyin, dursunlar orada, otursunlar orada. Sonra altı ay kala da siz transfer edin, ondan sonra "Gel kardeşim, seni aday yapıyoruz." diyerek değerliyse... Onun için birbirimize karşı siyasi üstünlüğümüzü kaybetmemek adına kalkıp birbirimize burada nameler yapmayalım. Beraberce siyaset ikliminde adaleti oluşturmanın yolunu araştıralım.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Başkanım, sen de daha önce buradaydın; ne oldu, niye gittin?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Benim derdim Adalet ve Kalkınma Partisi değil, CHP'nin iktidar olması meselesi değil, YENİ YOL'un iktidar olması meselesi değil vallahi billahi. Bugün varız, yarın yokuz; bu Türkiye baki kalsın, bu Türkiye ebediyete kadar devam etsin istiyorum ama zengin kalsın, Avrupa Birliği bizi gerçekten kıskansın, Almanya bizi gerçekten kıskansın, Hollanda bizi gerçekten kıskansın. Kıskanırlar mı ya! Paranızın ne değeri var Allah aşkına söyler misiniz?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Pul oldu, pul!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Geçen gün söyledim: Daha yeni Romanya'dan geldim; bizim paramızın 10 katı daha değerli ley, ley, Romanya, Romanya! Üç yıl olmuş Avrupa Birliğine gireli. Bizi niye almadı? Herkese rağmen olması gerekiyordu.

Diğer şeylere gelince, yurt dışından belediye başkanları para buluyorlar, krediler buluyorlar. Bu kredileri buldukları zaman da Sayın Cumhurbaşkanının imzalaması lazım. Ya, imzalayın kardeşim. Siz burada CHP'liyi, DEM'liyi, MHP'liyi, İYİ Partiliyi falan cezalandırıyorlarsınız.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Hangi belediye imzalanmamış? Hangi belediye imzalanmıyor?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Siz, o şehrin çocuklarını, o şehrin vatandaşlarını cezalandırıyorsunuz. Bakın, yanlış bu, vallahi İslam'a göre de yanlış, devlet geleneğimize göre de yanlış, insanlığa göre de yanlış. Yapmayın bunları arkadaşlar! Gelin, Avrupalı nasıl yönetiyorsa Almanya'yı, Hollanda'yı, İngiltere'yi o şekilde yönetelim diyorum.

Transferler... İstanbul Sözleşmesi'ni getirdiniz -2011 yılında ben buradaydım- bütün partilerin oy birliğiyle geçti.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Neredeydiniz Başkanım?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Sonra on sene, on bir sene, on iki sene kaldı. Sonra bir baktınız ki "Bu İstanbul Sözleşmesi kötü, biz Ankara Sözleşmesi'ni inşa edeceğiz." dediniz, geldiniz İstanbul Sözleşmesi'ni bir kararla kaldırdınız, Parlamento'ya yok muamelesi yaptınız. Bu Parlamento yapmadı mı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İmzalarken neredeydiniz?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Cumhuriyet tarihinde çok nadirdir, bütün milletvekillerinin oy birliğiyle karar verdiği bir kanun maddesi, doğru bir şeydi bu.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Başkanım, senin imzan var mıydı orada?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ardından ne yaptınız siz? "Biz bunu sildik Parlamentosuz." Neyle? Cumhurbaşkanlığı kararıyla. O zaman da oradan bir savcı bu mütalaaya dedi ki: "Bu doğru değil." Aa, Türkiye'de demokrasi varmış, bravo! Hâkimler bağımsızmış. Hiç de öyle değil, ben de sonunu bekleyin, sonunu görün dedim. Bak, olmayacak, hemen diyecekler ki "Cumhurbaşkanı ne derse o olacak." dedim. Türkiye'de yargı bağımsız değildir arkadaşlar, yargı objektif değildir, yargı tarafsız değildir. Yargı, bazı davalarda objektifliğini yitirmiştir; yargı objektifliğini, tarafsızlığını yitirmiştir. Örnek Rahip Brunson davası, örnek benim davam, örnek Deniz Yücel davası, örnek Can Atalay davası, örnek Tayfun Kahraman davası; onlarca örnek verebilirim arkadaşlar. Yanlış, yanlış, yanlış! Bu yanlışları düzeltmek mecburiyetindesiniz. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

Aynı zamanda, belediyelerde vergiler... Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki: "Silkeleyin." Başladınız silkelemeye. Aklınız başınıza yeni mi geldi ya? Daha önce belediyeleri silkelemiş miydiniz? Bütün belediyeler Adalet ve Kalkınma Partiliydi, çok nadir yerlerde CHP'liler vardı, çok nadir yerde MHP'liler vardı; o zamanlar silkelediniz mi?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Başkanım, belediyeler borcunu veriyordu, SGK borcunu; eskilere bakın, ödemişler mi ödememişler mi?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - "Metal yorgunluğu" yaptılar, ağlaya ağlaya görevden aldılar.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Gelin, yine bir araştırma önergesi verelim. Verdim ya, bir daha veriyorum, hadi "evet" oyu verin; hangi belediyeleri silkelemişsiniz, hangilerini silkelememişsiniz görelim bakalım.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bizim belediyeler borcunu veriyordu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Arkadaşlar, açık ve net söylüyorum: Buradaki araştırma önergelerimize, hayati konuda önemli olanlara "evet" oyu verin, o zaman bizi mahcup edin. 2 tane daha önerge vereceğim şimdi size, 2 oldu; bununla ilgili "evet" oyu verecek misiniz? Hayır. Hatırlarsanız bir milletvekili arkadaşınız gelip gece yarısı bana burada kafa tutup meydan okumuştı, sonra beni konuşturmamıştınız. Ertesi gün sabahleyin erkenden geldim. Eşime dedim ki: "Erken gideceğim Meclise." "Ne oldu?" dedi. "Çok erken gideceğim, bir araştırma önergesi yazacağım. Ölür kalırım da 'Korktu.' derler." dedim. "Ne aldı?" derler." dedim "Ne zaafı vardı?" derler." dedim. Geldim, arkadaşlarınız beni harıl harıl aradılar değerli arkadaşlarım, harıl harıl aradılar ve dediler ki "Çeker misin bu önergeyi?" "Çekmem." dedim. Bana "'Selçuk Özdağ korktu.' derler." dedim, "'Selçuk Özdağ ne aldı?' derler." dedim. Aynı zamanda şunu söyledim...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Kim aradı Başkanım, kim aradı? İsmi ver, kim aradı?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Kim mi? Söylerim ismini, çok mahcup olursun bak, çok kötü olursunuz, çok ayıp edersiniz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ben niye mahcup olayım? Seni arayan mahcup olsun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bütün Grup Başkan Vekillerinin bir kısmı beni aradılar. Beni lütfen konuşturmayın daha fazla, konuşturmayın daha fazla.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Birisi burada, aradı mı? Leyla Hanım aradı mı?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Konuşturma, bak, söylerim, ayıp edersiniz, utanırsınız. İsa Mesih Şahin orada. Bana da geldi, dedi ki: "Selçuk ağabey, diyorlar ki: 'Acaba Selçuk Bey alır geçer mi?'" "Ne var?" dedim. "Hani dün bana meydan okuyordunuz, hani mal varlıklarını araştırıyorduk benim ve onun; hadi araştıralım mal varlığımızı." dediğim zaman niye yapmadınız? (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Hadi, hadi, şimdi araştıralım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Araştırma önergesine "hayır" dediniz ya, ellerinizi kaldırdınız. Niye "evet" demediniz? Deyin. "Gelin, bu memlekette temiz eller operasyonu yapalım." diyorum, siz diyorsunuz ki: "Şu hırsız, bu hırsız."

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Niye bağıriyorsunuz ya!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ya, hırsız kimse gelin, hep beraber gereğini yapalım!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - İlçe başkanı bulamadılar, ilçe başkanı.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu kısır döngü böyle mi devam edecek?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Başkanım, biraz da CHP'ye bir şey söylesene ya! İstanbul'a Akın Gürlek'in temiz eller operasyonundan bahset ya!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Allah aşkına, demokrasi lineer, düz çizgi değil mi? Niye fasit bir daire olarak kabul ediyorsunuz demokrasiyi? Lineer bir düz çizgidir demokrasi, fasit bir daire değildir, bir kez elimizden kaçarsa bir daha gelmez arkadaşlar.

O nedenle, gelin, iktidar-muhalefet, hep beraber el ele verelim. Bu memlekette kim hırsızsa, kim yolsuzluk yapıyorsa, kim en büyük teröristse... Bakın, terörist kim biliyor musunuz? Eline silah alanlardan daha büyük teröristleri söylüyorum: Rüşvet alanlar, iltimas yapanlar, irtikâp yapanlar, ihaleye fesat karıştıranlar ve mülakat üzerinden başkalarının kul hakkını yiyenlerdir değerli arkadaşlarım. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - 4 bin sayfa iddianame için de bir şeyler söyle Başkanım!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Daha ne desin!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - O nedenle, ben diyorum ki değerli arkadaşlar, size şunu söylüyorum: Kültür ve Turizm Bakanınız buraya geldi bütçesiyle ilgili ama bir yere gelmedi. Nereye gelmedi? Kartal Otel'i'nin Araştırma Komisyonuna gelmedi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Geldiler ya! Geldi Komisyona. Ne demek "Gelmedi?"

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, AK PARTİ'liler; burada iki tane önemli komisyon kuruldu. Darbeleri... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bitti mi?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Son cümlem, bitireyim efendim.

BAŞKAN - Efendim, süre doldu.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Mikrofonu açmayın efendim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama yirmi beş dakika konuştu, bir dakika verilir ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hayır Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Niye "Hayır Başkanım" cebinden mi veriyorsun?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ve buraya kimler geldi? Süleyman Demirel geldi, Deniz Baykal geldi, buraya Genelkurmay Başkanları geldi. Darbeleri Araştırma Komisyonunda İdris Şahin buradaydın, beraber çalıştık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, gündemimize devam edebilir miyiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siz mi belirliyorsunuz gündemi?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Onlar gelirken bu Kültür ve Turizm Bakanı buraya gelecekti. Siz söyleyecektiniz: "Bakan, gideceksin ve hesap vereceksin."

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu bütçeye "ret" oyu vereceğiz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Başkanım, İstanbul Büyükşehir için de bir şeyler söyle.

BAŞKAN - Diğer söz talebi İstanbul Milletvekili Hasan Karal'a ait.

Sayın Karal, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA HASAN KARAL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Saygıdeğer Bakanlarımız, kıymetli bürokrat arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Diyanet İşleri Başkanlığı toplumsal hayatımızda yalnızca bir kurum değil doğru dinî bilginin kaynağı, itidalin ve sağduyunun taşıyıcısıdır. Varlık sebebi, insanların dinî bilgiyi doğru kaynaklardan edinmesini sağlamak, hurafelerden uzaklaşarak Kur'an ve sahih sünneti doğru anlamalarına rehberlik etmek, aynı zamanda dinin kamplaşmaya, siyasi ayrışmaya ve ranta dönüşmesinin önünde de koruyucu bir rol üstlenmek olmalıdır. Diyanet siyasetten, etnik ayrışmalardan tarikat ve cemaat yapılanmalarına eşit mesafede durmak zorundadır. İnsanların dindarlığını ölçen, tartan, kimliğini ya da ahiretini yargılayan bir makamdan ziyade yol gösteren, rehberlik eden bir kurum olmalıdır çünkü inanç alanında hüküm dağıtmak, insanları tasnif etmek, kimilerini makbul, kimilerini dışarıda görmek din hizmetinin değil dinin ruhuna aykırı bir tahakküm anlayışının ürünüdür.

Yüce Rabb'imiz yarattıklarından kendisine inanana da inanmayana da "benim sevgili kullarım" diyor da biz kim oluyoruz? Bu nedenle, Diyanette ötekileştirme olmaz, din hizmetlerinde ötekileştirme olmaz; kucaklayıcılık esastır. Dini anlatırken şekle değil özüne odaklanmak gerekir. Geleneğin dinin yerine geçirilmesi ve bugüne aynen taşınması özellikle gençlerle aramızdaki mesafeyi artırmaktadır. Bu nedenle din hizmetinin görevi yargılamak değil anlatmak ve anlamaya imkân vermektir. Din adamı ne cennetten arsa pazarlayan ne de cehennem postacıları yapan kişi olmamalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, tarihinin en derin sosyal değişim süreçlerinden birini yaşamaktadır. Yoksulluk giderek yaygınlaşmakta, buna bağlı olarak hayatın birçok alanında ürkütücü bir çözülmenin ve ahlaki değerlerde ciddi bir aşınmanın yaşandığı görülmektedir. Böyle bir dönemde Diyanet İşleri Başkanlığının hayatı iyileştirmeyi hedefleyen, insanın derdine temas eden ve yaraları sarmayı amaçlayan bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Bu sorumluluk alanı genişledikçe Diyanetin kamuoyundaki kurumsal algısı da daha büyük önem kazanmaktadır. Ne yazık ki son yıllarda, Diyanet İşleri Başkanlığı, köklü ve müstesna kimliğine yakışmayacak biçimde sürekli tartışmalarla yıpratılmaktadır. Böylesine köklü ve müstesna bir inanç kurumunun sürekli olumsuz tartışmalarla gündeme gelmesi kurumsal kimliğine yapılmış ciddi bir haksızlıktır. Bu tespiti yaparken şunu da vurgulamak gerekir: Diyanet gibi topluma hitap eden bir kurumda temsil makamındaki herkesin dilinde, tutumunda ve her adımında azami hassasiyet ve sorumluluk bilinci taşıması şarttır çünkü burada söylenen her söz yalnızca bir kişiyi değil doğrudan toplumun din algısını etkilemektedir.

Değerli milletvekilleri, Diyanetin elinde başka hiçbir kurumun sahip olmadığı çok güçlü bir imkân vardır; dünyada hiçbir kurum ya da kuruluş haftada bir gün milyonlarca insanı aynı saatte, aynı mekânlarda bir araya getirme kudretine sahip değildir, ancak cuma vakti dünyada ve ülkemizde milyonlarca insan huşu içinde camilere yönelmekte ve hutbeyi dinlemektedir. Bu imkân korkutan, dışlayan, yargılayan bir dil için değil anlayan, kuşatan ve yol gösteren bir dil için kullanılmalıdır. Cuma hutbeleri, insanlarımızın dinî hayatla ilgili doğru bilgiye ulaşmasını sağlarken aynı zamanda çağın meseleleri karşısında İslam'ın merhametini, adaletini ve

hikmetini görünür kılmalı, günlük hayatta yaşanan sorunlara iyileştirici bir anlayışla yaklaşmalıdır çünkü din, insanı onarmak için gönderilmiştir. Tâhâ suresinde Rabb'imiz "Biz Kur'an'ı sana sıkıntı çekesin diye göndermedik." buyurmaktadır. Din adamının görevi anlatmaktır ama sevdirecek anlatmaktır. Din hizmeti insanlara güven vererek yürütülmelidir. İşte, bu dil ve yaklaşım eksik kaldığında toplumsal alanda ciddi boşluklar ortaya çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, insan sosyal bir varlıktır; sosyalleşme ihtiyacı fitridir. Bu ihtiyaç doğru ve sağlıklı zeminlerde karşılanmadığında insanlar farklı yapılarla ve kimi zaman da dinî istismara açık alanlara yönelmektedir. İşte, tam da bu nedenle cami merkezli bir sosyal hayat projesi tercihten öte bir zorunluluktur. Camiler sadece namaz kılınıp dağılınır mekânlar olmaktan çıkarılmalı, ilk kuruluş gayesine uygun şekilde birer mektep ve irfan ocağına dönüştürülmelidir. Gençlere ve kadınlara yönelik faaliyetler, sohbet ve istişare ortamları, kütüphaneler ve sosyal alanlar cami hayatının doğal bir parçası hâline getirilmelidir. Bu yaklaşım, hem dinî istismara karşı en güçlü koruyucu mekanizma olacak hem de toplumsal çözülmeye karşı sahici ve kalıcı bir set oluşturacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu noktada, camilerimizin yalnızca işlevi değil nasıl inşa edildiği de önemlidir. Medeniyetimizde camiler yaşlıların, hastaların ve engellilerin rahatça ulaşabileceği, tabiri caizse, düzayak şekilde, insanı merkez alan bir anlayışla yapılmıştır ancak bugün birçok camide alt katların ticari alanlara dönüştürüldüğü, ibadethanelere erişimin merdivenlerle zorlaştırıldığı görülmektedir. Bu durum özellikle yaşlılar ve engelliler için ciddi bir erişim sorununa yol açmakta, medeniyet tasavvurumuzla açık bir çelişki oluşturmaktadır. Aynı hassasiyet camilerin mimarisi için de geçerlidir. Cami ihtiyacının, mimarisinin ve şehirle kurduğu ilişkinin Diyanetin bilgisi ve izniyle belirlenmesi gerekir. Amaç, hayrı sınırlamak ya da inisiyatif kısıtlamak değil ibadethanelerin vakarını, şehir estetiğini ve kurumsal sorumluluğunu korumaktır. Bu meyanda, bir önemli konunun da altını özellikle çizmek isterim. Ülkemizin farklı bölgelerinde faaliyet gösteren bazı medreselerde hâlen ağırlıklı olarak klasik dönemlere ait eğitim anlayışlarının sürdürüldüğü bilinmektedir. Bu yapılar tarihsel mirasımız açısından elbette kıymetlidir ancak günümüzün sosyal, pedagojik ve fikrî ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde yeniden ele alınmaları artık kaçınılmazdır. Zira, bugün, ülkemizin en fazla ihtiyaç duyduğu insan kaynağının başında kanaatimce geçmişle bağını koparmadan, bugünü anlayabilen, İslam'ı asrın idrakine sunabilecek bilgi, birikim ve yeteneğe sahip aydın din adamları gelmektedir. Bu ihtiyacın karşılanabilmesi için de medrese eğitimlerinin ilahiyat fakültelerinde olduğu gibi bilimsel, denetlenebilir ve çağın gerekleriyle uyumlu bir formata kavuşturulması büyük önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Diyanetin üstlendiği din hizmeti sorumluluğu yalnızca camiyle, eğitimle ve irşatla sınırlı değildir, bu sorumluluğun bir diğer önemli boyutu da milletimizin hayır duygusu ve güven ilişkisidir. İşte bu güven ilişkisinin en önemli kurumsal taşıyıcılarından biri de Türkiye Diyanet Vakfıdır. Türkiye Diyanet Vakfı, milletimizin hayır duygusunun, infak kültürünün ve dinî hassasiyetlerinin en güçlü kurumsal yansımalarından biridir ancak son yıllarda dinî sivil toplum alanında yaşanan bazı olumsuz örnekler ve şeffaflığa ilişkin oluşan soru işaretleri toplumda dinî kurumlara yönelik güveni ciddi biçimde zedelemiştir. Bu güven kaybı yalnızca kurumları değil iyi niyetle yapılan hayırları ve infak bilincini de olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle, Türkiye Diyanet Vakfının gelir kaynaklarını, yatırım bütçesini ve yürüttüğü faaliyetleri belli aralıklarla açık, anlaşılır ve şeffaf bir biçimde milletimizle paylaşmasının hem Vakfa duyulan güveni yeniden tesis edeceğine hem de Vakfın kurumsal itibarını güçlendireceğine inanıyorum. Altını özellikle çiziyorum: Bu bir suçlama değil bir iyileştirme çağrısıdır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer önemli başlık ise Diyanet TV'nin haber ve yayın politikasıdır. Bugün İslam coğrafyasının ve dünyanın birçok bölgesinde Müslümanlar ağır imtihanlardan geçmektedir. İslam coğrafyasında dinî hayatı doğrudan ilgilendiren, insani, ahlaki ve vicdani boyutu olan çok sayıda hadise yaşanmaktadır. Milletimizin İslam dünyasında olup bitenleri sahil, doğru ve ahlaki bir dille öğrenme hakkı vardır. Bu, aynı zamanda ümmete karşı taşıdığımız bir sorumluluktur ama gelin görün ki ne yazık ki Diyanet TV bu derin gündemi merkeze almak yerine Müslümanların yaşadığı sorunları arka plana iten klasik ve aktüel haber diline yönelmektedir. Oysa, Diyanet TV reyting kaygısıyla değil İslam dünyasının sesi ve ümmetin vicdani olma sorumluluğuyla yayın yapmalıdır. Bu nedenle, haber politikasının hakikati, adaleti ve merhameti esas alan bir anlayışla yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyorum, hepinizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karal, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, Değerli Bakanlar, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; son dönemde sosyal güvenlikle ilgili kısmi iyileştirmeler yapıldı, bununla beraber tarihin en yüksek kaçak eleman çalıştırılan bir dönemdeyiz, sınırlarımız kevgir. Bu dönemde bunu önlemek üzere de servis otobüsleri durdurulup direkt sınır dışı yapılıyor, vur deyince öldürülüyor. Oysa yapılması gereken şey, sigorta primlerini düşürmek. Net ifade edelim ki bu ülkede istihdam sağlayan herkes bir kahramandır ama Sosyal Güvenlik Kurumu bunlara yardımcı olmak yerine âdeta Maliyenin tahsildarı gibi davranarak düşman görmektedir. Bugün yapılması gereken iş, her şeyden önce Kurumun cellatlığını sivile değil kamuya göstermesidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi kaçak eleman çalıştırıyor, çalıştırdığı elemanların çıkışta tazminatını ödemiştir, Millî Eğitim Bakanlığı ücretli öğretmen çalıştırıyor, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ücretli sosyolog, psikolog çalıştırıyor, Diyanet İşleri Başkanlığımız gibi kutsal bir kurum vekil imamlara aylık 21 bin lira, asgari ücretin altında maaş ödüyor. Böyle bir dönemde Sayın Bakanı göreve davet ediyorum.

Bununla beraber, kamu genel itibarıyla engelli istihdamında yükümlülüğünü yerine getirmekten özel sektörün tepesine biniliyor. Burada yapılması gereken husus şu: Evet, özel sektör devletin bu yükünü hafifletmiş, bu konuda katkı sağlamış oluyor ama siz de katkı vererek diyeceksiniz ki: "Engelli istihdamında vergi, prim, hepsini sıfırladık." Böylece -âdeta zekât müessesesi gibi- özür, engelli vatandaşlarımızı istihdam eden işletme de bundan zarar görmeyecek.

Kurumun başka bir problemi şu: İş kazalarında herhangi bir personelin başına bir iş gelmişse rücu davası açarak milyonlarca lira tazminat ödetiyor. Ya, siz zaten prim alıyorsunuz. Bir personeli işletmeci niçin sigorta yapıyor? Böyle bir problem için, kaza olduğunda ayrıca, kusuru oranında rücu ettirerek işletmenin köküne dinamit suyu dökülüyor; bundan da vazgeçilmesi gerekir.

Kamu güvendir. Yıllardır değişik platformlarda sesini duyurmaya çalışan staj ve çiraklık mağdurlarının mağduriyeti hâlen devam ediyor. Devlet görevlileri âdeta evrakta sahtecilik yaparak önce başlatmışlar, sonradan ise "Bu başlangıç sayılmaz." diyerek

çirkinlik örneği ortaya koymuşlardır. Bununla beraber, yine, kariyer mesleklere, 80 bin lira maaş verdiğiniz bir adama siz milyar dolarlık şirketi denetletirseniz suça teşvik edersiniz, yaptığınız da bu. Acilen yapılması gereken iş, personel rejiminin gündeme getirilerek değiştirilmesi, memur-işçi ayrımının kaldırılması.

Sosyal Güvenlik Kurumunu eğer bir iş yerinde kaza olmuşsa, ancak o zaman duyuyoruz, bir de yılda bir asgari ücret tespitinde; ne hâlde olduğu da ortada maalesef ki. Onun için, işçi kazalarına tedbir almak yerine, işletmeye ceza yazmak hiçbir sorunu çözmez.

Değerli milletvekilleri, acı bir husus da şudur: Bu, sosyal devletin temel dinamik ilkelerinden biridir. Bugün nadir hastalıklarda yetim ilaçlar ödenmiyor, insanımızı vicdanı ile dolandırıcılar arasında tercihte bırakıyor, "Bu hasta zaten iyileşmeyecek, boşuna para ödemeyelim, ölsün." deniliyor âdeta. Oysa, hastaya neye mal olursa olsun asla yardım kampanyası açma zarureti doğurmadan Bakanlığın bunu mutlaka üstlenmesi gerekir. Dünyada 60'ın üzerinde ilaç var kabullenilmiş, bizim ülkemizde ise ücreti ödenen ilaç sayısı yalnızca 4.

Değerli milletvekilleri, bugün Sosyal Güvenlik Kurumunun başka bir problemi de işverene olan prim desteğini yükseltmesi gerekirken birçok alanda kaldırmasıdır. Oysa siz bu ülkede bir tane sigortasız eleman çalışmasın istiyorsanız prim desteğini yüzde 10'a çıkarmak zorundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bir taraftan, kaçak işçilerle ülkemizin ne hâlde olduğu ortada çünkü ortada güvenlik yok, ortada bir kurum yok, ortada ceberut gibi milletin tepesine binmeye çalışan bir kurum var.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e ait.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, hoş geldiniz.

Son 2 bütçe dönemidir bahsettiğim bir mesele var, çalışma hayatımızın nasıl bir vasıfsızlaşma tehlikesi altında olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Bu bütçede ortaya konulan albenili kavramlarla Bakanlığın ilgili kurumlarının aslında nasıl uyuşmadığını da gösteriyorum. Vasıfsızlaşan iş gücü piyasası gerçeğini sadece ben göstermiyorum aslında, bu bütçe de itiraf ediyor. Yüzde 28,6 olarak gerçekleşen atıl iş gücü, yüzde 16,4 gerçekleşen genç işsizliği oranı, sanayi sektöründe yaşanan 160 bin kişilik, tarım sektöründe yaşanan 95 bin kişilik istihdam kaybı, hizmet sektörünün yüzde 58,9'a yükselerek piyasanın ana motoru hâline gelmesi, tarım sektöründe yaşanan yüzde 81,7'lik kritik kayıt dışılık oranı bize Türkiye iş gücü piyasasının nitelikli iş gücü gerektiren sanayi ve tarımdan daha az nitelik gerektiren hizmetler ve inşaat sektörüne doğru nasıl yapısal bir kayma içerisinde olduğunu gösteriyor. Bunlar da iş gücü piyasasındaki sorunun kritik bir seviyeye ulaştığını gösteriyor aslında. Bütçe kalemlerine bakıyoruz acaba bir tedbir var mıdır diye. Bakanlık programlarında stratejik hedeflerde işte "ikiz dönüşüm" deniliyor, "insan kaynağı niteliğinin yükseltilmesi" deniliyor, "verimli iş gücü piyasası" deniliyor ama bu denilenlerle İŞKUR'un mevcut operasyonel yapısı arasında ciddi bir uçurum var. Aktif iş gücü programlarından istifade edenlerin yüzde 98,5'i vasıfsız iş gücünü yönetmeye yönelik, sadece yüzde 1,5'na yönelik olan programlar vasıflı iş gücünü yönetmeye yönelik. Bu durum program içerisinde çok büyük bir çelişki olarak karşımızda. Bakın, elinizde 2026 yılı sonunda 80 milyar dolara ulaşacak bir İşsizlik Fonu var, bunun yüzde 70'ini işvereni kurtarmak için kullandığınızdan iş gücünün vasfını arttırmak için kullanmak aklınıza bile gelmiyor ve iş gücü piyasamız vasıfsızlığa mahkûm ediliyor.

Şimdi, Sayın Bakanım, özellikle yapılması gereken bir iş var. İş Kanunu'muzun çağın ihtiyaçlarına göre revize edilmesi. "2025 yılı yapısal reformların yılı olacak." denildi, olmadı. Şimdi Sayın Cumhurbaşkanı söyledi "2026 yılı yapısal reformların yılı." diye, inşallah bu yıl öyle bir şey olur, mahcup etmezsiniz zannediyorum Sayın Cumhurbaşkanını. Ama ne yapacaksınız mesela bu yıl? Bakın, araştırmalar 2030 yılında 102 milyon işin, prosesin görev tanımı yok olacak diyor; buna karşılık da 62 milyon iş ve prosesin ortaya çıkacağını da gösteriyor. Peki, bizim bunun için bir hazırlığımız var mı? Bağımsız bir atipik çalışma kanunumuz neden yok mesela? 2030'da kaybolacak dediğimiz işlere bugün üniversiteler hâlâ adam yetiştiriyor. Bir iş yeri kanunumuz var, iş, meslek, iş yeri tanımı var kanunda, yeni işleri kapsamıyor. İş Kanunu, hâlâ, işçi, işveren üçgeninde fiziksel iş yeri varsayımına sıkışmış durumda; "işten çıkarma", "ekonomik neden", "verimlilik" gibi kavramlarla ele alınıyor oysa işin anlamsızlaşması gibi bir meselemiz var ortada; bu sorun tanımlanmak zorunda. Dünya, yeni işverenlerin algoritmaları olmasını, yapay zekâ kaynaklı iş kayıplarını, özel fonların oluşturulmasını, kısa çalışma yerine teknolojik geçiş ödeneğinin planlanmasını, devlet destekli beceri geliştirmenin, yeniden beceri edinmenin zorunlu olmasını programlıyor; bizim İş Kanunu'muz bunları içermiyor. Birçok çalışma tipi İş Kanunu'nda işçi sayılmıyor ya da sorumluluğu sözleşme hukukuna atıyor. Çalışma Genel Müdürlüğünüz, yarını geçtim, bugünün ihtiyaçlarına dahi cevap veremeyen bu İş Kanunu'nu güncellemiyorsa nasıl yapısal reform yapacaksınız? İŞKUR'un politikalarının savunmacı ve sınırlılığı karşısında iş güvencesini, sosyal güvenliği, sendikal hakkı biz nasıl konuşacağız? Bu kadar hızlı değişen bir çalışma hayatı varken yirmi otuz yıllık kanunlarla nasıl yöneteceğiz bu işleri? Dertlendiğiniz aktif-pasif oranı, bugün 1,61; 2030'da bu işler yok olduğunda bu oran daha da düşecek. O gün emekli maaşları nereye düşecek, bunu hiç hesap ettiniz mi? Mesele sadece bazı işler yok oluyor meselesi değil hukukun, hâlâ, 20'nci yüzyılın çalışma modelinde ısrar ediyor olması. "Tüm kurumları birleştirdik." diyerek yapılan reform bile hepsinin ayrı ayrı mevzuata tabi olması nedeniyle verimlilik getirmiyor. Bakın, tahsilat performansının düşük olmasında bile bu mevzuatsal durumun düzensizliğinin etkisi var. Maalesef, mevcut hükûmet sisteminin içinde bir atalet var ve bu sorunların hiçbirini konuşamıyoruz.

Değerli milletvekilleri, önceki gün Sağlık Bakanlığı bütçesinde söyledim ama asıl muhatabı SGK olduğu için bugün tekrar etmek istiyorum. Bir hastane kuruluyor, ilk önce onun SGK'ye fatura kesecek birimi kuruluyor. Her gün örnekler çıkıyor önümüze; hastanede yatmayıp yatıyor gözükken, yatış süresi uzun gösterilen, kullanılmamış ilaç ve malzemeleri kullanılmış gibi gösteren, yapılmayan tetkik ve görüntüleme işlemlerini yapıldı gösteren, muayene tekrarları üzerinden işlem şişiren, yapılan işlemin gerçekte olduğundan daha farklı bir kodla, daha yüksek bir işlem koduyla fatura kesen ve liste böyle devam edip gidiyor. Bu faturalardaki kayıp kaçak sisteminin bu çağda neden yok edilemediğini, bu hayalî işlemlerin nasıl tespit edilemediğini biri bize açıklasın. Sosyal Güvenlik

Kurumu hastanelerin kendisine gönderdiği faturaların bedelini daha denetim yapmadan hastanelere avans olarak gönderiyor, sonra bu denetim aylarca sürüyor. Denetimler içinde de sadece yüzde 5 örneklem alınıyor. O da önceden belirleniyor mu bilmiyoruz onu ama neden yüzde 100 değil mesela, neden yüzde 5? Teknolojinin ulaştığı bu seviyede, bu dijital çağda bu kadar uzun süreli bir denetleme nasıl kabul edilebilir? Yüzde 5 bir örneklem nasıl yeterli görülebilir? Çağ dışı bu uygulamayı ne zaman sonlandırmayı düşünüyorsunuz? Yenidoğan çetesi gibi kan dondurucu bir utanç yaşadık bu ülkede. Bunu sadece ahlaki bir çöküşle açıklayamayız, bu bize SGK'nın denetim, ödeme ve veri yönetimi konularındaki yapısal eksikliklerini, zaafılarını gösterdi ve bunu nasıl mümkün kıldığını gösterdi. Bu sistemsal probleme karşı o tarihten sonra, bu davalardan sonra hangi tedbirleri aldınız Sayın Bakan? Biz bunları bilmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, çok geniş bir mağdur kitlemiz var, maalesef Çalışma Bakanlığımızdan hepsi çözüm bekliyor. 696 sayılı KHK'yle kadroya geçen 4/D'li işçiler ve aileleri tayin yasağını kaldıracak eş durumu ve iller arası tayin hakkı düzenlemesini yapmanızı, aile bütünlüğünü sağlamanızı bekliyor.

Fahri Kur'an kursu öğreticileri on beş yıldır kadrosuz ve güvencesiz çalıştırılıyor. Sigortaları bile yatırılmayan bu insanlar mağduriyetlerinin giderilmesini bekliyor.

Esnaflar BAĞ-KUR ödeme gün sayısının 7200'e çekilmesi noktasında verdiğiniz sözün yerine getirilmesini bekliyor; her platformda döneminde işçi kategorisine giren staj ve çıraklık sigortasının emeklilik başlangıcına sayılması talebine karşı cevabınızı bekliyor. 2018'de sürekli kadroya alınan işçiler zorunlu emekliliğe tabi tutuldular, düzenlemenin yanlışlığı fark edildi ve revize edildi ama bu arada geçen beş yıllık sürede zorunlu emekli edilenler var ve bunlar sizden çözüm bekliyor, adalet bekliyor.

Şimdi asgari ücret görüşmeleri başladı. İşçinin refahının, işverenin sürdürülebilirliğinin, enflasyonun dengesinin sağlandığı bir ekonomik zemini, asgari ücreti konuşmak zorunda kalmadığımız bir ekonomik sistemi elbette bizler de arzu ediyoruz ama bazı şeylere de mecbur kalıyoruz; asgari ücret rakamı özel sektörün genel ücreti hâline geldiği için mecbur kalıyoruz, ortanca ücret asgari ücretin 1,5 katı olduğu için mecbur kalıyoruz, asgari ücretin 2 katından fazla kazanan çalışan oranı sadece yüzde 20 olduğu için mecbur kalıyoruz, enflasyon hedeflerini tutturamadığınız, enflasyon hırsızlığı yaparak asgari ücretliye geçen yıldan yüzde 15 borçlu kaldığınız için mecbur kalıyoruz, asgari ücreti açlık sınırının altında tuttuğunuz için mecbur kalıyoruz, işçi tarafının katılmadığı, pazarlığı patronların temsilcileriyle aranızda yaptığınız için mecbur kalıyoruz, sisteminizi, teşviklerinizi hep işvereni korumak için verdiğiniz, çalışanı hayat pahalılığından korumak için teşvik vermeyi aklınıza getirmedığınız için mecbur kalıyoruz. Elbette müsebbibi iktidar olsa da içinde bulunduğumuz zor günlerin bizler de farkındayız ama milyonlar yılın başında sizin ağzınızdan çıkacak olan rakama kilitlemiş durumda; milyonlarca çalışan emeğinin karşılığının budanmadan kendisine teslim edilmesini bekliyor, güvenceli bir yaşam bekliyor. Ekonomi bugün ayakta kalıyorsa bu emekle kalıyor, onu kıstığınızda ortada ne refah kalır ne enflasyon düşer. Asgari ücreti düşük tutmak için öne sürdüğünüz onlarca bahane var ama istatistikler, geçmiş ekonomik veriler, raporlar bunların hepsini çürütmek için karşınızda duruyor. Muhalefet, bizler de bunların hepsini komisyon toplantılarında söyledik. Açlık sınırında ücrete mahkûm ettiğiniz asgari ücretliyi krizin müsebbibi gösterip tartışarak bir sorun gibi göstermekten vazgeçin. Bu onların incittiğiniz onurunu daha da fazla incitiyor çünkü mesele gerçekten asgari ücretliler değil, bu ülkenin krizinin meselesi onlar değil; sizin bu sistem üzerinde inşa etmeye çalıştığınız bir rant düzeni var ve faiz düzeni var.

Buradan dönüp asgari ücretliye biraz adalet, biraz vicdan bekliyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İstanbul Milletvekili Birol Aydın'a ait.

Sayın Aydın, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Cumhurbaşkanlığı bütçesini konuşuyoruz. Ben bir soru sorarak konuşmama başlamak istiyorum: Bir baba ve 3 evladı sadece 3 simidin olduğu sofrada oturuyorsa o sofrada "Ben tokum, siz yiye." kim der ya da aynı durumda bir komutan, bir öğretmen ya da bir büyük olsa ne der? Büyük büyüklüğünü kendisini değil maiyetindekileri düşünerek ortaya koyar ve önceler. Büyük "Ben tokum, siz buyurun." diyebilendir; büyük, önce etrafındakileri ısıtandır.

Değerli arkadaşlar, bir ülkede Cumhurbaşkanlığı makamı da böyledir, böyle olmalıdır. Büyüğün büyüklüğü sarayının, uçaklarının, konvoyunun büyüklüğünden değil vatandaşların hayat standartlarının ölçeğinden anlaşılır ve belli olur. Zira, seçim zaferleri sizi sadece başarılı bir genel başkan diye tarihe geçirebilir, yazabilir ama tarihin sayfalarında iyi bir Cumhurbaşkanı olarak yer almak ancak adaletten ekonomiye, eğitimden dış politikaya ülkemiz ve insanımız için doğru işler yapmakla, gerçekleştirmekle mümkün olur.

Değerli milletvekilleri, bir mekanizma, bir formül sizi iktidara getirebilir; aynı mekanizma ve aynı formül, sizi çeyrek asır iktidarda da tutabilir...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Seçimle geldik, mekanizmayla gelmedik.

BİROL AYDIN (Devamla) - ...fakat şu üç soru kritiktir: Ne yapmış da iktidarda kalmış? Ne yapmış da iktidarda kalabilmiş? İktidar olmuş ve yirmi üç yıl iktidarda kalmış ve ne yapmış?

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Yaptıkları çok.

BİROL AYDIN (Devamla) - Temel üç kritik soru budur. Evet, yirmi üç yılın doğrularını ve yanlışlarını bir terazide, yapılanları ve yapılmayanları bir terazide, yapılması gerekirken yapılmayanları, yapılmaması gerekirken yapılanları da bir diğer terazide tartalım. Maalesef her üç terazi de bize ölçünün kaçtığını, dengenin şaştığını göstermektedir.

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Nasıl oluyor?

BİROL AYDIN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, doğru nedir, yanlış nedir? Doğru nedir, yanlış nedir? İşte artık, siz değerli arkadaşlar doğruya ve yanlışla Sayın Erdoğan'ın ağzından çıkacak cümlelere göre karar veriyorsunuz. Her konuda mihenk taşı Sayın Erdoğan olunca ve kendileri de pragmatik olarak sıkça dün siyah dediğine beyaz, bugün beyaz dediğine siyah deme becerisi gösterdiğinden dolayı doğru ile yanlış ayırt edilemez hâle geliyor. Siyasilerden bürokratlara, STK'lerden kanaat önderlerine

Cumhurbaşkanına göre pozisyon alma tavrı herkese jimnastiği öğretti. Eskiden farklı konularda Peygamber'imizi, sahabelerimizi, tarihten büyüklerimizi, fikir adamlarını örnek alan koca bir camiada artık herkes Erdoğan gibi olmaya, onun gibi konuşmaya ve konuşmalarını onun beğeneceği şekilde ortaya koymaya gayret ediyor. İşte, burada konuşan her bir milletvekili arkadaşımız, beş dakika içerisinde, en az 1, 2, 3 defa Sayın Cumhurbaşkanının adını zikrediyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Size ne ya!

BİROL AYDIN (Devamla) - Bu referans durumu bir eziklik durumudur.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Ne alaka ya?

BİROL AYDIN (Devamla) - Temel köklere, kök nedenlere işaret ediyorum. Böyle olunca, referans sadece Tayyip Bey olunca başka değeriniz, Tayyip Bey'den sonrası için kuracak bir tek cümle de kalmıyor değerli arkadaşlar.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Bu hizmetler onun liderliğinde yapılmıştır!

BİROL AYDIN (Devamla) - Bu açıdan, bu vesileyle sözlerimi şu ikazla bitiriyorum: O gün herkes yaptıklarının hesabını tek başına verecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Hesabını veremeyenler düşünsün!

CAVİT ARI (Antalya) - Hesap vereceksiniz!

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Veremeyecek hesabımız yok Sayın Ari!

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a ait.

Sayın Karaman, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimizin kıymetli evlatları; sizleri hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Bugün, burada Cumhurbaşkanlığı bütçesini görüşürken aslında sadece rakamları değil, bu ülkenin yönetim anlayışını, devlet aklının nasıl şekillendiğini, millet iradesinin nerede durduğunu ve adalet terazisinin nasıl işlediğini de konuşuyoruz. Cumhurbaşkanına tanınan olağanüstü geniş yetkiler, demokrasinin temel taşı olan güçler ayrılığı ilkesinde ciddi bir erozyona yol açmıştır. Yasama, yürütme ve yargı arasındaki denge fiilen bozulmuştur. Meclis millet iradesinin tecelli ettiği asli merkez olmaktan uzaklaşmıştır. Yargı ise tarafsızlığı ve bağımsızlığı konusunda toplumda derin bir güven kaybı yaşamıştır.

Bizim itirazımız şahıslara değil sistemin kendisindedir çünkü bu sistem politika üretimini istisnadan koparmış, merkeziyetçi bir anlayışı hâkim kılmıştır. Yerel yönetimler, Meclis ve sivil toplum karar alma süreçlerinden dışlanmış, devlet aklı dar bir merkezde toplanmıştır. Oysa millî görüş geleneği bize şunu öğretir: İstisna olmayan yerde bereket olmaz, denge olmayan yerde adalet ayakta kalmaz. Merkeziyetçi yapı yalnızca siyasi dengeleri değil ekonomik kaynakların dağılımını da adaletsiz hâle getirmiştir. Gelir dağılımı hızla bozulmuş, zengin daha zengin, yoksul daha yoksul hâle gelmiştir. Uygulanan faizci kapitalist ekonomi programı kamu çalışanlarını, emeklileri ve dar gelirli vatandaşlarımızı baskılamak, servet sahipleri yüksek faiz ve varlık artışlarıyla kazançlarını artırmıştır. Bugün, gerçek işsizliğin yüzde 30'lara dayandığı, gençlerin umutsuzlukla evine kapandığı bir tabloyla karşı karşıyayız.

Sayın milletvekilleri, İletişim Başkanlığı kamuoyunda maalesef sansür, engelleme ve tek seslilikle anılmaktadır. Oysa iletişim hakikatin üzerine örtmek değil millet ile devlet arasında köprü kurmaktır. Basının baskı altında olduğu algısı demokratik meşruiyeti zedelemektedir. Geçenlerde Cumhurbaşkanımız bir uçakta "Aileyi korumak birinci derece görevimizdir ve namusumuzdur." diye bir konuşma yapmıştı basın mensuplarına. Ben de bunun ertesi günü bir ilimizde "Ben bu konuşmanın altına imzama atıyorum." demiştim. Yerel gazete bu haberi şöyle yazdı: "AK PARTİ icraatlarının tamamını onaylıyorum." Ben bu gazete sahibini aradım "Niye böyle yazdın? Konuşmamda böyle bir şey söyledim mi?" dedim, dedi ki: "Efendim, İletişim Bölge Başkanlığı benim manşetimi bu şekilde değiştirdi." Ulusal medyanın manşetlerini İletişim Başkanlığının attırdığını hemen hemen tahmin ediyoruz çünkü aynı anda 7-8 gazetede aynı manşet ama yerel medyanın manşetlerine de müdahale ettiklerini duymamıştık, onu da görmüş olduk.

CAVİT ARI (Antalya) - Adrese teslim haber yapıyorlar Sayın Vekilim.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Strateji ve Bütçe Başkanlığına gelince. Devlet Planlama Teşkilatının ve müsteşarlıkların kaldırılmasıyla yok edilen devlet aklının bedelini bugün hep birlikte ödüyoruz. Gıda bolluğu olan ülkede insanlar çöpten yiyecek topluyor, tarım ve hayvancılık bitiyor, tekstil Mısır'a taşınıyor, iş yerleri kapanıyor, işsiz sayısı hızla artıyor. 2024'te 217 milyar lira ayrılan Başkanlık yalnızca 3,5 milyar lira harcamış ama 2025'te bütçe yüzde 34 artırılmış, 2026'da ise 379 milyar lira teklif edilmektedir. Bütçenin yüzde 99'unun yedek ödeneklerden oluşması, keyfiyet alanı yaratmakta, denetimi fiilen ortadan kaldırmaktadır. Tasarruf çağrıları yapılırken bazı kurumların harcamalarının artması toplumda ciddi bir güven sorunu doğurmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanı tasarruf tedbirleri yayınlıyor ama bu tedbirlerin uygulanıp uygulanmadığını denetleme hakkına sahip değil. TMSF ise bugün asli görevinden uzaklaşmış, yaklaşık bin şirketi ve 24 bine yakın personeli yöneten bir kayyum holdinge dönüşmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; savunma sanayisinde yapılanları takdir ve tebrik ediyoruz, başarılarının devamını diliyoruz.

Son olarak da diyoruz ki: Yedek ödenek keyfiyeti son bulmalı, KÖİ projelerinin tüm hazine garantileri şeffaf biçimde açıklanmalı; emekliye, memura, öğretmene, işçiye, çiftçiye ve gence doğrudan destek sağlanmalı. Çalışma Bakanından da asgari ücretin adil bir şekilde teslim edilmesini talep ediyoruz.

Adaleti, dengeyi, istisnayı ve kul hakkını öncelemediği sürece milletin vicdanında bu bütçe yer alamaz diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime yirmi beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.11

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.48  
BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ  
KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.  
2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a ait.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar; bugün burada Meclisin elinden alınmış olan bütçe hakkı ve "Yap, onayla, kendini ibra et." düzenine dönüşmüş sistemden bahsedeceğim.

2018'den sonra yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte artık bütçe ortak akılla hazırlanan bir hükûmet belgesi olmaktan çıkmış, yürütme yetkisini tek başına kullanan Cumhurbaşkanının Meclise sunduğu bir teklif hâline gelmiştir. Merkezî yönetim bütçesi de kesin hesap da artık hükûmet tasarısı değil Cumhurbaşkanlığı teklifidir. Bütçeyi hazırlayan yürütme, bütçeyi uygulayan yürütme, bütçeyi denetleyen kurumların başını atayan yine yürütme, son aşamada bütçeyi ibra eden de yine aynı iradedir. Teknik olarak bütçe yapıyoruz gibi görünüyoruz, fiilen ise harcanmış paranın tahmin cetvelini onaylıyoruz. Büyük ölçekli kamu ihaleleri yapılıyor, ihalelerin kimlere hangi şartlarla verildiği kamuoyuna açık biçimde denetlenemiyor. Kamu-özel iş birliği projelerinde verilen yolcu, hasta ve araç garantileri bütçeye milyarlarca lira yük getiriyor. Bu yükün hangi varsayımlarla olduğu Mecliste tartışılmıyor. Depremler, afetler ve olağanüstü durumlar sonrası toplanan kaynaklar harcanıyor fakat bu kaynakların hangi kurumlara, hangi yöntemle ve hangi denetimden geçerek aktarıldığı Meclise açık biçimde raporlanmıyor. Bütçe dışına çıkarılan fonlar, vakıflar ve kamuya ait kuruluşlar üzerinden önemli miktarda kaynak oluşturuyor ancak bu alanlar klasik bütçe denetiminin dışında bırakılıyor.

Tüm bunlara istinaden buradan Sayın Cumhurbaşkanına da bir çağrı yapmak istiyorum: Sayın Cumhurbaşkanı, bu sistemi denedik, olmuyor. Türkiye sekiz yıldır "Uçacak." denilen bir sistemin içinde, sürekli kriz üreten bir düzene sıkışmış durumda. Ekonomi krizde, hukuk krizde, kurumlar krizde. 2001-2002 ekonomik krizi ağırdı, bedelini millet ödedi ama birkaç yıl içinde krizden çıkıldı. Bugünse ülke sekiz yıldır kriz yaşıyor ve aradan geçen onca zamana rağmen krizden hâlâ çıkılamıyor. Devlet dediğiniz şey sadece binalardan ve bütçe rakamlarından ibaret değildir. Devlet akıldır, hafızadır, kurumsal dengedir. Örnek versek mesela, müsteşarlıklar işte bu devlet aklının beyniydi, bugün o beyin yok. Yerine, yetkisiz, belirsiz, sorumluluğu muğlak, siyasi sadakatle atanmış Bakan Yardımcıları var. Hep eleştirmeyelim, şunu da açıkça söyleyelim: AK PARTİ'nin 2014'e kadar yaptığı birçok doğru işler de vardı çünkü o dönem parlamenter sistem vardı; Meclis güçlüydü, kurumlar çalışıyordu, denge denetim mekanizmaları tamamen devre dışı bırakılmamıştı. Sayın Cumhurbaşkanı, yanıltan dönmek bir zafiyet değil bir fazilettir. Gelin, Türkiye'yi tek kişinin imzasına mahkûm eden bu sistemi daha fazla zorlamayalım. Gelin, Meclisin yeniden güçlendiği, bütçe hakkının gerçekten millete ait olduğu parlamenter rejime bu ülkeyi yeniden döndürelim; bu, en başta sizin sorumluluğunuzdur, ülkenin bugün en acil sorunu da budur.

Bir de şu konuda bir çağrıda bulunmak istiyorum: Mademki bu ülkenin en acil ihtiyacı olarak Meclisin güçlenmesini, bütçe hakkının yeniden millete dönmelerini konuşuyoruz, yerel yönetimler de adalet meselesi de bunun ayrılmaz bir parçasıdır. "Belediyeleri 86 milyonun tamamını ilgilendiren siyasetüstü kurumlar olarak ele alacağız, ayırım yapmayacağız." dediniz. Dün Bursa Milletvekilimiz Hasan Toktaş'ın da ifade ettiği gibi, belediyelere Çevre Bakanlığı gibi bakanlıklardan yardım yapılıyor. İYİ Partinin bugün 16 belediyesi -ki 2 tanesi seçim bölgem Afyonkarahisar'da Çay ve Dereçine Belediyeleridir- bu yardımların dışında tutuluyor. Biz ayrıcalık değil eşitlik istiyoruz. Sözünüzün arkasında duracağınıza, belediyelere siyasi kimliğine bakmadan adil davranacağınıza inanmak istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, bütçe devletin vatandaşına dokunduğu yerdir. İşte, bu yüzden bütçe bir teknik metin değil ahlaki bir tercihtir; biz bu bütçeye bu yüzden itiraz ediyoruz. Bizim tarafımız belli; hesabın sorulduğu, liyakatin esas alındığı, vatandaşla eşit mesafede duran bir devlet düzeninin tarafındayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

İktidar sözcüleri ağzını açtıkları zaman altmış yıl önceki tek parti dönemlerine dem vuruyorlar fakat bugün geldiğimiz noktayı biraz gözden geçirelim. Valiler, il başkanı eş başkanı olmuş; kaymakamlar, ilçe başkanı eş başkanı olmuş. "Eş başkanı" derken, daha doğrusu talimat almadan hiçbir şey yapamıyorlar; düşünlerde, derneklerde muhalefet milletvekillerinin yanında fotoğraf çekilmeye çekiniyorlar, bürokratlar da öyle. Ya, Türkiye'yi getirdiğiniz nokta açısından bu çok önemli.

İkincisi, bir sendika var, sapsarı. Bu iktidar gelmeden önce 50 bin üyesi vardı, iktidarın bütün gücünü kullandığı şu anda milyonun üzerinde üyesi var; Hükûmetten daha fazla Hükûmetin propagandasını yapıyor. İş gücü, bakanlıklara çökmüş, bürokrat atıyor, kendi sendikasının dışında olmayanlar görevden alınıyor. Hele ilk 2-3 dönem ne kadar vatansever, milliyetçi insan varsa onlara düşmanlık... Bir tane adam koymadılar, gök ekin gibi biçtiler. Allah bir gün inşallah fırsat verecek, çok yanlış yaptılar, çok. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Dolayısıyla bu adamlar işçinin, memurun hakkını mı savunacak? Arka bahçe falan değil, yandaşlık değil yani bunun ilerisinde bir şey. Dolayısıyla nemalanıyorlar, ne emeklinin hakkını savunuyorlar ne işçinin ne memurun. Dolayısıyla yüzde 95 medya gücü, devletin tüm gücü; getirdiğiniz noktayla övünüyorsunuz herhâlde.

Bir de ikinci bir konu var, biraz böyle kahve ağzı olacak ama her çıkan adam 3 kere Cumhurbaşkanı... Ya, 3 kere Allah'ı ansalar, Cumhurbaşkanı'dan korktukları kadar Allah'tan korksalar hepsi cennete gidecek. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yani özür dilerim, bir de bu Atatürk düşmanlığı var. Ya, Ebu Cehil'e bu kadar saldırsanız yine cennete gideceksiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hiç de öyle bir şey yok.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Bu benim şahsi fikrim, vatandaş değerlendirecek.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şahsi fikrinizi kendinize saklayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunda defalarca dile getirdik. Bugün bu bütçeyi konuşurken maaşı eriyen işçiyi, kirası ödenmeyen memuru, ay sonunu getiremeyen emekliyi, kepenk kapatan esnafı konuşmak zorundayız. İktidar yedi yıldır "Enflasyon bir yıl sonra tek haneye inecek." diyerek vatandaşa umut dağıttı. TÜİK'in tartışmalı rakamlarına göre enflasyon yüzde 30. Ama gerçekten öyle mi piyasada? Sokakta öyle mi? En az yüz 60. Arada sadece rakam farkı yok, uçurum var. Para pul oldu, tezgâhlar el yakıyor, kiralar ay ay yükseliyor, elektrik, su, doğal gaz faturaları katlandı, maaşlar ise cebe girmeden eriyor. Kısacası bu ülkede milyonlarca çalışan ve emekli açlık sınırının altında yaşamaya mecbur edildi. Asgari ücretin satın alma gücü son bir yılda en az 6.322 lira eridi. Emeklimiz ise ömrünü verdiği devlet kurumlarının kapısında ek ödeme kuyruğuna mahkûm ediliyor.

Sayın Bakan, SSK'nin durumu iyiye gidiyor, söylüyorsunuz. Mali durumun iyi olmasının nedeni emeklinin, çalışanın durumunun kötü olmasıdır. Emekli sayısı artarken bütçede SSK'ye yapılan transferler düşüyor, ortada bir sorun var. 2009'da ortalama emekli aylığının millî gelir içindeki payı yüzde 58'di, bugün yüzde 33'e düştü. Emekliye verilen pay yarıya yakın azaldı.

Aile Bakanı "Emeklilere huzurevinde bakıyoruz." demiş. Lütfen... İhsanda bulunmuş. Anlaşılan Aile Bakanı Türk toplumunun, bu toplumun değerlerini unutmuş. Emekliye lütuflarda mı bulunuyorsunuz? Emekliye sadaka mı dağıtıyorsunuz? Yıllarca prim ödemiş, canını dişine takmış emekliler hakkını istiyor.

Çukurambar'da, Çayyolu'nda bol sıfırlı hesaplar ödüyorsunuz; Sincan'daki, Altındağ'daki emekliye "Neyinize yetmiyor, huzurevi de bakıyor, sosyal yardım alın." diyorsunuz. Bir insan sosyal yardımlarla övünebilir mi? 18-20 milyon insana yardım ediyorsunuz; bu, utanç verici bir şey. Vicdanınız cüzdanınıza sıkışmış. Gözlerinizi makam ve ünvan hırsı mı kör etti? Öyle "Bakıyoruz, veriyoruz." falan demek doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Bu ülkenin her bir insanı aziz ve değerlidir. Emeklilere yapılanlar sosyal yardım kategorisinde değerlendirilemez.

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Ben teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Diğer söz talebi Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a ait.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, kıymetli milletvekilleri ve bürokratlar; şu bir gerçektir: Her ülkenin kendi savunmasını kuvvetlendirmesi, savunma sanayisine yatırım yapması ve ordusunu sürekli olarak modernize etmesi gerekmektedir. Bu inançla, savunma sanayisi üretimimizi takdir etsek de iktidarın son on senedir savunma sanayisi alımları konusunda yaptığı yanlışları da görmezden gelemeyiz. Hatta ülkemizin ulusal güvenliğini düşündüğümüz için iktidarın bu hassas konuyu nasıl keyfeker ve hoyratça kullandığını, iç politikada propaganda malzemesi yaptığını da ibretle izlediğimizi söylemeden edemeyeceğim. 2018 senesini hatırlayalım. Türkiye F-35 projesinin ortaklarından biriydi. Daha AK PARTİ iktidara gelmeden önce Millî Güvenlik Kurulunda bu projeye girme kararı verilmiş ve 100 uçak siparişinde bulunulmuştu. Söz konusu planlama 2040'lı yıllarda dünyanın en iyi avcı uçağı projesine ortak olma hamlesiydi. En az bunun kadar önemli bir nokta daha vardı. Türkiye bu uçakların yedek parça tedarikçilerinden biri olacaktı ve bundan da 12 milyar dolar gelir elde etmesi bekleniyordu. Türkiye bu projeye 1,25 milyar dolar yatırmıştı. Neticesinde hem hava kuvvetlerini güçlendirecek hem de ekonomik bir gelir yaratacaktı. Peki, sonra ne oldu? Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkiler dönemsel olarak gerildi, iktidar hemen Putin'e yanaştı ve S-400 hava savunma sistemini aldı, Türkiye de F-35 projesinden çıkarıldı. CAATSA yaptırımları ilk kez Hava Kuvvetlerini dünyanın en iyi avcı uçaklarından mahrum etmiş oldu. Bunların karşılığı olan millî gururumuz KAAN'ın motoruyla yaşananların sebebi de aslında CAATSA yaptırımlarıdır. Yakın zamanda İngiltere'yle masaya oturuldu. 2030 yılında teslim edilecek Eurofighter savaş uçakları için 10 milyar dolarlık sözleşme imzalandı. İngiltere Türkiye'den aldığı siparişleri sevinçle karşıladı ve kamuoyuna bu durumu da istihdam müjdesi olarak duyurdu. Kısacası, bundan yedi sene önce atılan yanlış S-400 adımının maliyeti kartopu gibi yuvarlanarak 65 milyar dolar olarak karşımıza çıktı; Akdeniz, Ege ve dolayısıyla Kıbrıs üzerinde hava gücü üstünlüğümüzün riske girmesi de cabası.

Geldiğimiz noktada, üzülerek söyleyeceğim ama Türk Hava Kuvvetlerimiz 21'inci yüzyılda Orta Çağı yaşamaktadır. Aktif faz dizinli radar (AESA) teknolojisine sahip tek bir savaş uçağımız mevcut değildir. AESA radarları, basitçe, çok uzaktan düşmanı görebilen ve aynı zamanda elektronik karıştırmadan da etkilenmeyen radarlardır. ÖZGÜR adı verilen F-16 modernizasyon projesi kapsamında, ASELSAN millî AESA'nın burun radarının testlerini hâlen devam ettirmektedir, projenin ne zaman biteceği de belli değildir. Dolayısıyla, Türk Hava Kuvvetlerimizin savaş uçaklarının düşmanı erken görme problemini çözmek için acilen başka tedbirler alması gerekmektedir. Erken ihbar ve kontrol uçaklarımız NATO ve Amerika Birleşik Devletleri destekli Link 16 kabiliyeti vasıtasıyla bu işi halletmekte iken, S-400 alımıyla bundan da mahrum kaldık.

Bize göre almamız gereken tedbirler: Öncelikle kendimiz bir link 17 sistemi geliştirmeliyiz. TÜBİTAK SAGE'nin geliştirdiği aktif radar güdümlü GÖKTUĞ-1 ve GÖKHAN-2 füze projelerini bir an önce tamamlamalıyız. GÖKTUĞ ve GÖKHAN gibi aktif radar güdümlü füzelerin AKSUNGUR-3 ve Akıncı-4 gibi insansız hava araçlarına entegre edilmesine ihtiyaç vardır. Uçak pilot sayısını 2030'lu yıllara kadar 1'e 2, sonrasında da 1'e 2,5 oranına çıkaracak tedbirler kesinlikle alınmalıdır. 2030'lu yıllarda erken ihbar radarlarının en az yüzde 50'si yerli sistemlerle yenilenmeli, nihayetinde erken ihbar radarlarımızın tümü yerli olmalıdır. Hava uzay gücüne 2 adet gözlem uydusu ilave edilmelidir. Hava harp sanayisi 5'inci nesil jet uçakları için motor geliştirmelidir. Siber savunma sistemi güçlendirilmeli, akıllı mühimmat ailesine yerli süpersonik uzun menzilli sistemler de ilave edilmelidir. Bütün parayı İHA'lara ve

SİHA'lara yatırmak akıllıca bir silahlanma stratejisi değildir. Olası bir çatışmada, Allah korusun, bir saat içerisinde 5 uçağımız düşürülür ise telafisi imkânsız durumlarla karşı karşıya kalabiliriz. Dost acı söyler; biz söyleyelim, gerisi karar vericilere kalsın.

Sayın Yılmaz, kurumunuzun yeni göz bebeği Siber Güvenlik Başkanlığı da ülkemize hayırlı olsun. Önemli ve olması gereken bir kurumdu, apar topar kuruldu, hatta öyle ki Meclisten geçmeden, Resmî Gazete'de yayınlanmadan kurulup sonra Resmî Gazete'de yayınlandı. Başkanın ataması aynı hızda olmadı ama yakın zamanda o da atandı. Yeni Başkana da görevinde başarılar diliyoruz. Bu bütçede kurumun bütçesiyle ilgili herhangi bir şey yok ama Sayın Yılmaz Komisyonunda stratejik bütçeden bütçesine para aktarılacağını söyledi, daha da fazla bilgi vermedi, ümitliyiz. Siber güvenlik artık bilindiği üzere, teknik bir başlık değil, devletin egemenlik meselesi. Bugün bir ülke bankalarını, enerji hatlarını, haberleşme sistemlerini, hava sahasını ve kamu verisini koruyamıyorsa o ülke sınırlarını harita üzerinde korusa bile fiilen güvende değildir. İşte bu yüzden Siber Güvenlik Başkanlığı sıradan bir idari birim değil, devletin dijital vatanını koruyan stratejik bir kurumdur. Bu nedenle, Siber Güvenlik Başkanlığı, MİT, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Savunma Sanayii Başkanlığıyla anlık ve güvenli veri paylaşabilen, kriz anında tek merkezden karar alabilen, kamu ve kritik altyapılar üzerinde bağlayıcı denetim yetkisine sahip bir yapı olmak zorundadır. Siber güvenlikte zafiyet sadece teknik bir eksiklik değil, doğrudan siyasi ve stratejik bir zafiyettir. Veri, siber dünyanın petrolüdür, nadir elementidir; veri, vatandır. Vatan savunması tesadüfe belirsizliğe ve denetimsizliğe bırakılamaz. Bu kurum doğru yetkiyle, doğru bütçeyle ve Meclis denetimiyle çalıştığında Türkiye sadece savunan değil, caydırıcı bir dijital güç de olur.

Kıymetli hazırun, bugün görev yaptığımız Meclis çok zor günlerden geçmektedir. Devletimizin kurucu değerleri tıpkı Birinci Meclis-i Mebusandaki Rum, Bulgar ve Arnavut bölücülerin yaptığı gibi bu Genel Kurulda tartışılmaktadır. Burada, beşikteki bebeklerden, kümesteki tavuklara kendileri gibi olmayanlara hayat hakkı tanımamış, binlerce kişinin ölümünden sorumlu hastalıklı bir grup ve onların millettan veresiye nefesle yaşayan elebaşları Gazi Meclisimizin muhatabı hâline getirilmiş, Anayasa ve İç Tüzük'e aykırı bir şekilde kurulan merdiven altı bir komisyonla bu Meclis milletimize karşı yapılan bir kalkışmaya alet edilmeye çalışılmıştır. Kurulu mizansenin parçası olarak şimdi raporlaşmalar başlamış; cumhuriyetimiz, üniter devlet yapımız, devletimizin kurucu anlaşması olan Lozan hedefe konulmuş ve tartışılmaya açılmıştır. Yeni resmî dil tanımları, özerklik istekleri, Türklüğün Anayasa'dan çıkarılması ve Türk milletinin bin yıllık devlet olma yetkisinin adım adım devredilmesi, gitmek istenilen nokta budur. Bunun da pazarlanması "barış" adı altında yapılmaktadır. Tamamen millî, üniter Türkiye Cumhuriyeti'ni hedef alan, bu topraklarda başka yapı kurmak üzere yaptıkları stratejiye de "kullanılan barış dili" diyorlar. Ya, var olduğu günden itibaren bulunduğu her coğrafyayı barış ve demokrasiyle tanıştırmış binlerce yıllık Türk devleti barışı bebek katili ve onun şakşakçılarından mı öğrenecek, bunu anlamak mümkün değildir. Türkiye'de savaş mı var da barışı konuşuyoruz, bunu da anlamak mümkün değildir. Ayrıca katile "katil" haine "hain" demek bir gerçeği teslim etmektir. Kan emici, cani, hain, bebek katiline "sayın" demek ya da denmesini istemek Türkiye'nin huzuru için gerekli olan dil değil, Türkiye'nin bekasına göz dikenlere başka kimlik verme ve onları aklama çalışmalarıdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu millet bu yollardan çok geçti, hiçbir zaman da oyuna gelmedi, yine de gelmeyecektir. Millet, siz ne dersiniz deyin kimin ne olduğunu çok iyi bilmektedir ve ne yapıldığını da çok iyi görmektedir.

Şimdi, önümüzde bu yönde kanuni değişiklik paketleri sunulacak ve bu yüce Meclise bir de bebek katilini ve peşindeki teröristleri affettirme görevi yüklenecek, öyle gözüküyor. Ben şimdi buradan soruyorum: Cumhurbaşkanının İmralı canisini affetme yetkisi yok mudur? Tabii ki var. Madem bu kadar önemli ve memleket için bu kadar gerekli, niye Cumhurbaşkanı bunun için bekliyor ve niye bu yetkisini kullanmıyor? Ha, belki diyeceksiniz ki: "Tek başına bir kişinin alabileceği bir karar değil bu." Peki. "Milletin katılımı gerekli." diyeceksiniz, sonuna kadar haklısınız. O zaman size hodri meydan diyoruz, gelin, o hâlde bu işi milletimize soralım. Gelin, Türk milletine gidelim "Cani teröristbaşı Abdullah Öcalan affedilsin mi?" diyelim "PKK'lılar affedilsin, topluma karıştırılsın mı?" diye gelin hep beraber millete soralım. Bu kadar milletin vekillerinin değil, milletin aslının vermesi gereken bir karardır. Allah herkesi beraber yürüdükleriyle haşredecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYYÜCE TÜRKİŞ TAŞ (Devamla) - Biz asla ve asla milletinize rağmen, bu kadar insanı katletmişler ve onları affedenlerle birlikte olmayacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkiye Taş, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşçı'ya ait.

Sayın Taşçı, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İletişim Başkanlığı bütçesi üzerine konuşmam gerekiyor ama inanırım, ne diyeceğimi bilmiyorum çünkü öyle bir lağım patladı ki İletişim Başkanlığı AK PARTİ'nin propaganda birimi gibi çalışıyormuş, Dezenformasyonla Mücadele Merkezi toplum mühendisliği yapıyormuş; bütün bunlar zemzemle yıkanmış gibi kaldı. Boğazına kadar kirle kuşatılmış bir yapıdan bilgi kirliliğiyle mücadele beklemek ütöpik olur bundan sonra. Yandaş, candaş, yoldaş fark etmeksizin bütün ekranlarda -bu arada ne çok kuyruk acısı birikmişse demek ki- bu lağımdan taşan cerahat konuşuluyor günlerdir. Hizipler, klikler -ki birisi İletişim Başkanıyla anılıyor bizzat- ocular, bucular, şucular, bakanlar, danışmanlar, saray maiyeti, birbirlerini fişleyenler, dosya biriktirenler, dinleyenler; şimdi siz bizden bu çürümeyi mi bütçelendirmemizi istiyorsunuz, bekliyorsunuz? Bu adlı adınca bir tükeniş bütçesidir ve biz bunu reddediyoruz ilk sözcüğünden son sözcüğüne kadar. Siz dönüp dolaşıp niye binlerce insanın mesleğine, özgürlüğüne, canına mal olan yollara tevessül ediyorsunuz? Siz, oturduğunuz koltuklarda oturmaya devam ederken kaç aile mezar taşlarına sarılıyor şimdi. Onlardan birisi kumpas şehidimiz Ali Tatar'ın ölüm yılı dönümü geldi yine, bu vesileyle rahmet olsun. Siz neden hiç ders almıyorsunuz?

Tam da tevafuk gibi tevafuk, Mehmet Akif Ersoy, Safahat'ında der ki: "'Tarih'i 'tekerrür' diye tarif ediyorlar/Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?" Üç yılda bunu kaç defa hatırlattık burada, artık sayısını unuttum. "Aynısını yapıyorsunuz; yapmayın!" diye kaç kere feryat ettik, unuttum. Ne demişti Sayın Cumhurbaşkanı? "Artık 15 Temmuz öncesi gibi davranamayız. 15 Temmuz'u bir milat hâline dönüştüremezsek yazıklar olsun bize!" Hani, nerede o milat? Efendim, bilmem kim, bilmem ne partisinin araya girmesiyle bilmem ne dosyasından çıkarılmış, bilmem kim operasyondan kurtulmak için bilmem hangi partiyi ziyaret etmiş, şu danışman bu savcıya baskı yapmış; bu mu milat? Ben demiyorum, Cumhurbaşkanının ifadesiyle: "Yazıklar olsun o zaman hepinize!" Devlet içinde federatif bir yargı düzeni oluşmuş yeniden, ders almadığınız için; federatif bir bürokrasi oluşmuş yeniden; bu mu milat? O zaman

yazıklar olsun bir kere daha. Bu pespayeliğe dayalı olarak kendini nimetten sayanlara, güç atfedenlere de heykelinin dikilmesini beklerken fare gibi kaçmak, saklanmak zorunda kalanların kaçınılmaz sonunu hatırlatmayı görev sayıyorum.

Eski vekilleri konuşuyor iktidarın, "Oo, bunlar neler ki, şu da var, bu da var." diyorlar, ifşa ediyorlar. Bu arınma değil ki arkadaşlar, bu kirlenmenin ne kadar derin olduğunun belgesi. Devletin bütçesi bu kirli ilişkiler ağının sponsoru değildir, olamaz. Bu hiziplerle anılan kim varsa derhâl görevlerinden el çektilirilmelidir. Bizim bildiğimiz kadarıyla bir seçim yok, bildiğimiz kadarıyla Sayın Cumhurbaşkanının bir sağlık sorunu yok, görevden el çekmiyor; o zaman iktidardaki bu tasfiye yarışı neden? Hangi boşluğun oluşacağı kanaati oluştu da kılıçlar çekildi, bir yer kapma kavgası başladı? Bizi ilgilendiren kısmı sadece burası yoksa kimin tepiştiği, kimin ezildiği, isimler, taraflar değil, tam burasıyla ilgileniyoruz.

Bakın, Çalışma Bakanımız burada, en düşük emekli maaşını 2'ye bile katlasanız açlık sınırını geçmiyor. Çalışanların ortalama ücretine dönen asgari ücret açlık sınırının altında. Şimdi, bu ülkenin insanları bölüşecek bir lokma ekmek, bir göz oda bulamazken paylaşamayan ne ki devrim bir kere daha kendi çocuklarını yemeye başladı. Masanın üstünde ne var ki bu cerahatle anılmayı bile göze aldı artık birileri. Bizi ilgilendiren kısmı burası, başımıza getireceklerinden kaygı duyuyoruz çünkü. Çünkü bıktık aldatılmalarınızdan, kandırılmalarınızdan ve bunların bedelini tekrar tekrar ödüyör olmaktan. Devlet, kurumları değil ki bir parti içindeki hiziplerin ne yekpare bir partinin ne ortakları koalisyonlarıyla yekpare bir iktidarın menfaat taşıeronu değildir, yapmayın bunu. Birbirinize ne yapıyorsanız yapabilirsiniz ama siyaseti esir alan menfaat çetelerinin hesaplaşmasına bu cefakâr milletin geleceğini kurban etmeyin. Ederseniz Rabb'imî bilemem tabii ama Türk milleti hiçbirinizi affetmeyecek, bunu bilin. Milleti değil, kliklerinizi hizaya çekin; milleti değil, kliklerinizi terbiye edin. Milletin ekmeğine el uzatmayı bırakın, bu kliklerin bu azgınlığa sebep imkânlarını ellerinden alın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşcı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İstanbul Milletvekili Mustafa Cihan Paçacı'ya ait.

Sayın Paçacı buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CİHAN PAÇACI (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün adına "Cumhurbaşkanlığı bütçesi" denilen saray bütçesi hakkında İYİ PARTİ adına görüşlerimi ifade etmek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Burada konuşulan şey ne tasarruf ne de halkın refahıdır. Bugün burada konuşulan şey, tek adam rejiminin faturasının bu millete nasıl kesildiğidir. Burada bir devlet bütçesi değil, ucube bir sistemin bekası için oluşturulmuş bir saray harcama planı konuşulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere dünyanın çeşitli ülkelerinde uygulanan temel sistemler vardır. Bunlar bildiğiniz üzere; parlamenter sistem, yarı başkanlık sistemi ve başkanlık sistemidir. Bu sistemler uzun yıllar tecrübeleriyle oluşturulmuş ve hepsinin ortak paydası, denge ve denetimin var olmasıdır. Türkiye'de ise Anayasa'ya ve hukuka uymayan bir iktidar için özel olarak hazırlanmış, tecrübe edilmemiş, adına da "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen ucube bir sistem uygulamaya konulmuştur. Uygulanan bu sistemin temel özelliği bütün yetkilerin tek bir kişide toplanması, kuvvetler ayrılığının yok edilmesi ve denetim mekanizmalarının ise tasfiye edilmesidir. Denetimin olmadığı yerde keyfîlik vardır, usulsüzlük vardır, yasa dışı işlemler vardır. Bu ucube sistem problem çözmek yerine problem üreten bir sistem olarak hayatımızı olumsuz bir şekilde etkilemeye devam etmektedir. Örneğin, sistemin uygulamaya konulduğu 2018'den bu yana ülkemiz derin bir ekonomik krizle karşı karşıyadır. Bu kriz yedi yıldır ortadan kaldırılamamıştır. Değerli arkadaşlar, hangi ekonomik tedbiri alırsanız alın bir ülkede demokrasi ve hukuk yok sayılıyorsa ekonomik krizi yok etmeniz mümkün değildir. Diğer bir deyimle, sistem değişmeden ekonomik kriz maalesef çözülemeyecektir. Siyaseten azınlığın çoğunluğa tahakküm ettiği bu sistem en kısa sürede değiştirilmeli ve güçlendirilmiş, iyileştirilmiş parlamenter demokratik sisteme dönülmelidir. Krizden çıkışın reçetesi de budur.

Değerli milletvekilleri, genel kural bütçeyi kim kullanıyorsa hesabını da onun vermesi esastır ama bu ülkede artık hesap veren yoktur çünkü tek adam rejiminde hesap sormak yasak, sorgulamak ise suçtur. Bugün görüşülmekte olan Cumhurbaşkanlığı bütçesi denetimsizliğin, şatafatın, ihtişamın, keyfiyetin bütçesidir. Halk kemer sıkarken saray kemer gevşetmektedir. Bu bütçede emeklinin, memurun, işçinin, asgari ücretlinin payı yoktur, çiftçinin alın teri yoktur, gencin umudu yoktur ama ne vardır? Sözde itibar vardır. "İtibar" denilen şey ise uçak filolarıdır, konvoylardır, koruma ordularıdır, saraylardır. Ancak mesele para da değildir, mesele hangi siyasal zihniyetin finanse edildiğidir. Bugün Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde yürütülen şey sadece ekonomik bir tercih değil cumhuriyetle hesaplaşma sürecinin mali altyapısıdır.

Değerli milletvekilleri, bir yandan Meclisimizin fonksiyonları yok edilirken, hukuk askıya alınırken, yürütme organı sekreteryaya düzeyine indirgenirken, diğer yandan da Amerika ve İsrail projesi olan BOP'un Türkiye ayağı fiilen uygulamaya konulmuştur. Teröristbaşıyla kurulan her temas terörle mücadelede bir geri adımdır. Terörist başını muhatap alan her girişim Türkiye Cumhuriyeti devletinin üniter yapısını masaya yatırmaktır.

Buradan açıkça ifade ediyorum: Bu millet terör örgütüyle pazarlık yapılması için, katillerle müzakere edilmesi için, devletin meşruiyetinin tartışmaya açılması için yetki vermemiştir ama bugün görüyoruz ki cumhuriyetin temel değerleri, devletin üniter yapısı sessiz pazarlıklara konu edilmektedir. "İmralı süreci" demek milletin iradesinin yok sayılması demektir; "İmralı süreci" demek cumhuriyetin kurucu felsefesinin yok edilmesi demektir.

Değerli milletvekilleri, buradan gerek devlet erkânına ve sivil toplum kuruluşlarına gerekse de siyaset kurumuna siyasetüstü bir anlayışla önemli bir uyarı yapmak zorundayım: Maskeler düşmektedir, perde aralanmaktadır; devletin yapısı tehlikededir, milletin birliği bozulmak istenmektedir. Ülkesini, devletini, milletini seven her vatandaşın bu konuda uyanık olması gerekmektedir; aksi hâlde bu sürecin çok büyük kırılmalara ve telafisi imkânsız olaylara sebebiyet vereceği kesindir.

Bu süreç çok tehlikeli bir algıyı da adım adım inşa etmektedir. Bu ihanet projesi, Kürt kökenli vatandaşlarımızın tamamını terör örgütüyle ilişkilendiren, canibaşı Abdullah Öcalan'ı ise Türkiye'de yaşayan bütün Kürt kökenli yurttaşlarımızın sözde lideri konumuna taşıyan son derece kirli ve bölücü bir anlayışı beslemektedir; bu, asla kabul edilemez. Bu tehlikeli yaklaşım, milleti birbirine hasım hâline getirir, toplumu fay hatları üzerinden böler ve Türkiye'yi son derece tehlikeli bir noktaya sürükler.

Bugün adım adım oluşturulan algı şudur: "Kürt eşittir Öcalan, Kürt eşittir PKK." Biz İYİ Parti olarak oynanan oyunun ve tehlikenin farkındayız, bu oyunu görüyoruz. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu, sürecin başından bu yana her kesimi siyasetüstü bir anlayışla uyarmaya çalışmaktadır ancak oyun büyüktür ve maalesef, medyanın önemli bir kesimi de bu uyarılarımızı topluma iletmek yerine görmezden gelmektedir. Maalesef, her yerden kuşatma altındayız. Türk ile Kürt'ü bilinçli bir şekilde karşı karşıya getirmek isteyen karanlık bir akıl devrededir. Bu karanlık yolun sonu, Allah korusun, bir iç çatışma olma ihtimalini getirmektedir. Ama herkes şunu iyi bilsin ki bu millet bu tuzağa düşmez, bu millet bu oyuna gelmez çünkü bu ülkede Türk de bu milletin evladıdır, Kürt de bu milletin evladıdır. Hiç kimse vatanına, bayrağına, devletine bağlı Kürt vatandaşlarımızı bir terör örgütünün siyasi rehinesi hâline getiremez. Bu hain projenin hedefi Türkiye'yi kaybettirmektir, bu projenin hedefi Sevr'dir.

Buradan tekraren bu hain projenin aktörlerini açıkça uyarıyorum: Bu sürecin sonunda yine zarar gören Türk milleti olur, zarar gören Türkiye Cumhuriyeti devleti olur. Bugün kar topu olan tehlike yarın çığ olarak üzerimize gelecektir. Bu konuda "Aldatıldık." deme lüksümüz de yoktur. Biz İYİ Parti olarak tüm gücümüzle halkımızı uyarmaya ve kararlılıkla mücadeleye devam edeceğiz. Kurtuluş Savaşı'nı yöneten ve bu devleti kuran yüce Meclisimiz yıkım projesinde de kullanılmak istenmektedir. Herkes şunu iyi bilsin ki bu Gazi Meclis ne devletini yıktırır ne de böldürür. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Son söz: Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletidir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, ülkesiyle ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bayrağı, ay yıldızlı al bayraktır. Millî marşı, İstiklal Marşı'dır ve başkenti Ankara'dır. Hiç kimse, hiçbir kuvvet ve hiçbir hain proje bunu değiştiremeyecektir.

Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Paçacı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a ait.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

Görüşmekte olduğumuz 2026 bütçesi devlet bütçesinin üzerinde israf ve olağanüstü gösterişe yönelmiş bir bütçe görüntüsündedir. Kamu maliyesi, artık milletin hakkını koruyan bir araç olmaktan çıkmış, Cumhurbaşkanlığının sınırsız harcama yetkisini finanse eden devasa bir bütçeye dönüşmüştür. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle yasama organı yürütmenin karşısında hesap soran bir merci olmaktan çıkarılmış, önüne konulan kalın dosyalara "evet" demesi beklenen bir noter makamına indirgenmiştir.

Bakin, bütçenin gerçek sahibi olan en üst yürütme makamı yıllardır bu Meclise gelip tek bir satır bütçesini savunmamaktadır. Milyarlarca liralık bütçeleri olan İletişim, Diyanet İşleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı kurumlarının Başkanları da Komisyona gelmeyi kendilerine yük saymaktadır. Hiçbir kamu görevlisi yoğunluk bahanesiyle milletin temsilcilerinden kaçamaz, hiçbir kurum özel olduğunu öne sürerek denetimden muaf olamaz. Hiçbir iktidar Meclisi yok sayarak bu ülkeyi yönetemez.

Değerli milletvekilleri, bütçe gerekçesinde Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretim Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında 89 milyar liralık ödenekten sorumlu olan Bakanlık dururken aynı başlık altında Cumhurbaşkanlığına da aynı bütçe tahsis edilmiştir; programın adı aynı, bütçesi iki yerde. Peki, bu sanayi politikasının sahibi kimdir? Projeyi kim seçecek? Teşviki kim verecek? Başarısızlığın hesabını kim verecek? Cevap yok. Aynı çarpıklığı afet yönetiminde de görüyoruz. Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi gibi hayati bir programdan söz ediyoruz; bu sistemde hesap sormak yoktur, yalnızca yetki toplamak vardır.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe görüşmeleri yapılırken ülkenin gerçek gündemi bu salonun dışında yakıcı hâlde durmaktadır. Bir yanda halktan tasarruf beklenirken ve istenirken diğer yanda külliye'nin bütçesi büyümekte; protokol, vitrin ve gösteriş harcamaları artmaktadır. Emekli geçinemez, asgari ücretli ay sonunu getiremezken saray merkezli yapı itibarı lüksle karıştırmaya devam etmektedir. Üstelik, mesele sadece ekonomi değildir; Türkiye, hukukun üstünlüğünde, kuvvetler ayrılığında, uluslararası endekslerde dibe vurmuştur. 2025 Açık Hükûmet Endeksi'nde Türkiye, 143 ülke arasında 110'uncu sıraya gerilemiştir. Türkiye ekonomik krizde ise bunun sebebi dış güçler, küresel dalgalar veya bölgesel riskler değildir; sorun tamamen tek merkezli yönetim modelinin sağlıksız yapısıdır ama iktidar bu tablonun sorumluluğunu üstlenmek yerine daha fazla iletişim harcamasıyla gerçeğin üzerini örtmeye çalışıyor. Ekonomi kötüye gittikçe propaganda bütçesi büyüyor, algı kampanyaları artıyor.

Bugün Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki İletişim Başkanlığı, tarafsız bir kamu kurumu olmaktan çıkarılmış, siyasi propagandanın merkezi hâline getirilmiştir. Bu siyasal iletişim zincirinin doğal uzantısı TRT de milletin değil, bu propagandanın ekranıdır. "Dezenformasyonla Mücadele Merkezi" adı altında kurulan yapıysa eleştirel sesi susturmanın aparatı hâline getirilmiştir. Eleştiri muhalefetten geldiğinde dezenformasyon etiketi hazırdır. Bu çifte standartsa yalnızca sözde kalmamakta bütçede de kurumsallaşmıştır.

Nitekim, planlama yapamayan, sadece harcama yöneten Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin yüzde 99'u yedek ödenektir; kimin neye, hangi kararla para aktardığı kapalı bir kutudur. Üstüne bir de örtülü ödenek var, neredeyse kime ne verildi bilinmez, bir hesap sorulmaz. Bu kadar denetimsiz para doğal olarak denetimsiz yetki verir, yetki üretir. İşte, bu noktada Külliye'nin gölge bakanlıkları karşımıza çıkıyor; politika kurulları, danışmanlar, konseyler. Bakan var ama yetkisi yok; danışman konuşuyor, bakan susuyor. Bu, devlet değil, çift başlı, gölgeli bir yönetim kaosudur.

E-devlet soyuluyor, yurttaşın kişisel verileri karanlık ağlarda dolaşüyor; dijital güvenlik Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde anayasal bir görev olmaktan çıkmış, inkârla yönetilen kriz alanına dönüşmüştür. Siber Güvenlik Başkanlığı tabelada var, Başkanı atanmış ancak yetkisi belirsiz, bütçede izine rastlanılmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, ekonomik göstergeler de bu yönetim anlayışının bedelini açıkça ortaya koyuyor. Dünyanın en etkin ekonomilerine bakıyoruz; Almanya, Güney Kore, Kanada, Hollanda hepsinde bütçe disiplini sağlayan şey güçlü kurumlar, şeffaf mekanizmalar ve hesap verebilir yönetimdir. Türkiye'de enflasyon küresel ortalamanın 8 katı, gıda fiyatları Avrupa'nın 5 katı, genç işsizlik OECD'nin zirvesinde; gerçekçi bir değerlendirme yapmak zorundayız, Türkiye, ekonomide tarihî bir çöküş yaşıyor. Dünya Bankası verilerine göre Türkiye, gelir düzeyi açısından orta gelir tuzağından bile aşağı doğru kayıyor. Enflasyonumuz G20 ülkeleri içinde açık ara 1'inci, gıda enflasyonu Avrupa ortalamasının 7 katı, Türk lirası son on yılda dolar karşısında yüzde 94 değer kaybetti. "Büyüme var." diyorsunuz ama kim ve ne için? Türkiye'de milyarlarların serveti beş yılda yüzde 52 arttı. Bu, 10 kişinin serveti 5

milyondan fazla asgari ücretlinin bir senelik ücreti olduğu anlamına geliyor ve en yoksul yüzde 50'nin geliri ise aynı dönemde yüzde 27 erimiştir. Çalışanların millî gelirden aldığı pay cumhuriyet tarihinin en dip seviyesine indi.

Sarayın bu yılki bütçesi yaklaşık 600 milyon euroyla 110 milyon euroluk Fransa Cumhurbaşkanlığı bütçesinin ve 55 milyon euroluk Almanya Cumhurbaşkanlığı bütçesinin toplamından 3,6 kat daha maliyetlidir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türkiye'nin kurumlarını işlevsiz hâle getirmiştir. Merkez Bankasının bağımsızlığı yok edildi, TÜİK siyasi talimat kurumuna dönüştü, Hazine'nin borçlanma maliyeti yirmi yılın zirvesine çıktı. Dünya örneklerine bakalım: Almanya'da hükümet, bütçeyi federal parlamento denetimi olmadan harcayamaz. İngiltere'de tek kuruluş kamu ödeneği bile Bağımsız Ulusal Denetim Ofisi tarafından incelenir. ABD'de Başkan, örtülü ödenek kullanamaz, Kongreden gizli harcama yapamaz. Bizde ise Cumhurbaşkanlığı bütçesi "sorma, bilme, karışma" prensibiyle yönetiliyor. Rakamlar çok açık, Türkiye'nin iç borcu beş yılda 5,5 kat arttı. Faiz ödemeleri 2026 bütçesinde 2,7 trilyon olarak öngörülüyor. Bir tarafta halktan alınan vergiler, diğer tarafta sarayın bitmeyen iştahı.

Değerli milletvekilleri, genel tablo böyleyken Cumhurbaşkanının uhdesinde yıl boyunca Gazze, Ukrayna, İran ve Suriye başlıklarında yürütülen zirve diplomasisi bölgede ve ülkemizde maalesef hiçbir kazanım sağlamamıştır. Devletin dış politikası kampanya diliyle, miting üslubuyla iç siyasetin ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir. Cumhurbaşkanlığı protokolleri egemenlik tartışmalarına neden olacak kadar savrulmuştur; Türkiye topraklarında ağır silahlı misafir görüntüleri devlet ciddiyetiyle bağdaşmamaktadır. Papa ziyareti din özgürlüğü değil, egemenlik hassasiyetlerinin nasıl göz ardı edildiğinin göstergesidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Özetle, bu bütçe, yoksulluğu, adaletsizliği ve kurumsal çürümeyi durduracak bir belge değildir. İşte, bu yüzden çözüm açıktır: Türkiye, güçlendirilmiş demokratik parlamenter sisteme dönmek zorundadır çünkü bu ülkenin kurtuluşu tek kişinin takdirinde değil, millet iradesindedir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Antalya Milletvekili Uğur Poyraz aittir.

Sayın Poyraz, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Yılmaz, mevcut sistemde yürütmenin 2'nci adamısınız, samimiyetle ifade etmeliyim ki takdir edilmesi gereken bir kariyere de sahipsiniz; iktidarınızda atanmış yönetici kadrolarına baktığımızda da devlet terbiyesine, aklına ve ahlakına sahip azınlığın içindesiniz, öte yandan, Zaza kökenli bir devlet insanı olarak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının ne olduğu ve ne manaya geldiği konusunda değerli bir örneksiniz. Cumhuriyet tarihimizde defalarca olduğu ve olması gerektiği gibi böyle nice bakan ve devlet insanları var.

Sayın Yılmaz, yürütmenin 2'nci adamı olarak hem de vatandaş Cevdet Yılmaz olarak size bazı sorularım olacak izninizle.

Öncelikle, kendinizi ana dili bakımından yahut başka gerekçelerle siyasi, tarihî ve sosyal açılarından nasıl tanımlarsanız tanımlayın etnik ve dilsel kimliğinize temsilci olarak bebek katili Abdullah Öcalan gibi bir caninin atanmasına herkesten çok sizin itirazınızın olduğu ve olacağı ön kabulüyle hareket ediyorum. Malumunuz, Türkiye'nin kırk bir yıllık bölücü terör sorununun yirmi üç yılında iktidarda AK PARTİ var, yedi yıllık Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde de nihai kararları veren tek bir makam var.

Devletimizin tecrübelerini ve AK PARTİ'nin deneyimlerini bir yana koyup telif hakkı terör örgütünü kuran, yöneten, infaz emrini veren Öcalan'a ait reçetelerin bu süreçte hayata geçirilmesini sözcüleriniz ve medya aparatlarınız devlet aklı olarak pazarlıyorlar. Hemen her kademesinde görev yaptığınız, bugün de odağında yer aldığınız devletin aklı gerçekten böyle bir şey midir?

Bugün milletimizin sinir uçlarına basa basa teröriste "özgürlük savaşçısı" örgüt elebaşına ısrarla "sayın" denilmesinden, lehine bu çatı altında slogan atırılmasından mutmain misiniz?

Müebbetlik terör hükümlüsünün sözde sürecin "başmuhatabı" sıfatıyla kutsanmasının hukuki, bürokratik, siyasi, sosyolojik ve diplomatik sonuçlarının farkında mısınız?

Bu toprakların çocukları olarak belli kutsallarımız var; dinimiz, Peygamber'imiz, cumhuriyetimizin banisi Mustafa Kemal Atatürk'ümüz, devletimiz, milletimiz, bayrağımız, vatanımız. Bunlarda hemfikir olduğumuzu varsayıyorum. Peki, bu kutsallarımızla birleşemeyen, yazılı ve sözlü her beyanlarında kutsallarımızı tahkir edenlerle bir netice alacağınıza gerçekten inanıyor musunuz?

AK PARTİ'nin yirmi üç yıllık iktidarında "açılım" başlığıyla girişilen her kalkışmanın öznesi Kürtler oldu ancak bu süreçler her defasında Suriye'deki gelişmelere endekslendi. 2011'de Suriye'de iç savaş başladı, bizde açılım. 2014'te Putin Esad'ın yanında olduğunu ifade etti, bizde açılım rafa kaldırıldı. 2024'te Suriye'de Şam rejimi düştü, bizde yine açılım başladı.

Sorum şu: Suriye'de Esad rejimi ayakta kalsaydı Kürtler ve demokrasi aklınıza gelecek miydi? Açılımlarınızda eşit ve onurlu yurttaşlar olan Kürtler yerine etnik bölücü terör örgütü PKK ve terör hükümlüsü Öcalan önce Kürtlere vasi olarak atanıyor, iktidarınız ve yönettiğiniz devlet ise Kürtler yerine bu vasilerle muhatap olup kendilerini eşitliyorlar.

Her açılımınız "demokratikleşme" başlığıyla sunuluyor. Sair zamanlarda Kürt'ün Anayasa'mızdan kaynaklanan haklarını gasbedip, Kürt'ü terörist ya da terör iltisaklı ilan edip, tercihlerine kayyum atayıp açılım dönemlerinizde ise Kürt'ün Anayasa'mızdan kaynaklı haklarını lütuf olarak mı sunuyorsunuz? Muhataplarınız da bunu mu kabul ediyorlar? Hiçbir aşamada söz hakkı vermediğiniz eşit ve onurlu yurttaş olan Kürtlere bunu soran var mı?

Son olarak, 10 bini kamu görevlisi, 40 bini sivil 50 bin insanımız şehit edildi. Etkisiz hâle getirilen terörist sayısını da ayrıca hesapladığımızda 150 bini bulan bir sayı var karşımızda. Paralel komisyonunda ise 4 başlık öne çıkıyor: Ana dilinde eğitim, vatandaşlık tanımı, katil Öcalan'ın şahsında af ve entegrasyon.

Kurtuluş Savaşı'nı yönetmiş Gazi Meclisin çatısı altında Cumhurbaşkanı Yardımcısına sormaktan utanç duyuyorum fakat bu kadar ölüm ana dilde eğitim için miydi? Bu kadar ölüm vatandaşlık tanımı için miydi? Bu kadar ölüm katil Öcalan'a özgürlük için miydi? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Yılmaz, devlet idaresinde tam otuz altı sene geçirdiniz, bu süre zarfında cumhuriyetin muteber vatandaşı olmanın verdiği huzur ve güvenle bugün yüce Meclisin huzurundasınız ancak geçmişiniz yok sayılarak bugün karşınıza bölücübaşı bir caninin ne dediği belli olmayan kimlik hezeyanlarının savunucusu olmak gibi acınası bir duruma sıkıştırılmış bulunmaktasınız; takdiri yüce Türk milletine ve vicdanınıza bırakıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Poyraz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, Sayın Bakanlar, kıymetli bürokratlar; aslında burada sadece bütçenizi değil, yirmi üç yıllık iktidarınızın bu ülkeyi nasıl ucuz emek cenneti yaptığını konuşuyoruz. Peşinen söyleyelim: Bakanlığınızın bütçesi emeğe saygı duyan bir sosyal devletin bütçesi değil, bir sosyal çöküşün belgesidir.

Bir bütçe sadece rakamlardan ibaret değildir Sayın Bakan; bütçe, tercihtir, ahlaktır, vicdandır ve sizin bu bütçeniz ne yazık ki vicdansız bir bütçedir. Eğer bu bütçenin vicdanı olsaydı açlık sınırının 30 bin, yoksulluk sınırının 100 bin lira olduğu bu memlekette asgari ücret 22 bin, emekli de 16.800 liraya muhtaç bırakılmazdı. Eğer bu bütçede vicdan olsaydı memlekette çalışan 18 milyonun yarısından fazlası asgari ücretle çalışmak zorunda kalmazdı. Vicdan olsaydı bu bütçede, asgari ücret yaygın ücret hâline gelmezdi. Eğer bu bütçede biraz vicdan olsaydı bir günle muadillerine göre emekli olmak için on yıl, on beş yıl, on yedi yıl çalışmak zorunda kalan insanlar sokak sokak hak aramazdı. Eğer bu bütçede vicdan olsaydı staj ve çıraklık mağdurları çocuk yaşta devlet tarafından kandırılmaz, staj başlangıç süresi sigorta başlangıcı yapılırdı. Memura verip emekliye vermediğiniz 8.077 liralık seyyanen zam bu bütçede olsaydı işte o zaman vicdanlı bir bütçe olurdu. Vicdan olsaydı eğer bu bütçede, emekliler arasında uçurum giderilir, intibaklar yapılır, adalet sağlanırdı. Hasılı, memlekette neredeyse toplumun bütün kesimlerini mağdurlar topluluğuna çevirdiniz, ülke mağdurlar cenneti oldu; hak arayanlar, sokaklara çıkarlar. Bu mağdurlardan hiçbirinin sorununu çözmeyen bir vicdansız bütçeyle karşı karşıyayız, hiçbir şey yok içerisinde.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; hazır, Çalışma Bakanlığı bütçesi görüşülürken çalışma hayatımızdaki en büyük absürtlüklerden olan, yerel yönetimlerde çalışanların her seçimden sonra işleriyle, ekmekleriyle oynanmasıyla ilgili malum konuyu, gelin, bir daha konuşalım. Bu kürsüde daha önce Van ve Diyarbakır Belediyelerinde yaşanan işten çıkarmaları eleştirirken, emekçilerin hakkını savunurken bazı sıralar hop oturup hop kalktı ve Sayın Temelli -tutanaklardan okuyacağım- aynen şöyle söyledi: "Bizim partimizin belediye başkanlığı döneminde işten çıkarılanlarla ilgili hukuki süreç devam ediyor. Bu işten çıkarılanlar 31 Mart yerel seçimlerinden önce, ocak ayında işe alınmış bankamatik memurlarıdır ve soruşturmalar sürüyor." dedi; tutanaklar ortada. Şimdi, ben bir kez daha ve açıkça ilan ediyorum: Sayın Temelli hem bu Meclisin hem kamuoyunun hem de mağdur edilen emekçilerin gözünün içine baka baka kamuoyunu yanıltmıştır çünkü ortada boş laf yok, yorum yok, iddia yok; isim isim, tarih tarih belgeler var. Biraz önce çıkarken almayı unuttuğum belgeler de burada. Sayın Temelli'nin "bankamatik memuru" dediği belediye emekçisi insanlar bunlar, mahkemenin "haklı" dediği, belediyelerin ise bu hakka rağmen işlerini, ekmeklerini iade etmediği insanlar.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hikâye anlatmayın, hikâye anlatmayın!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hikâye mi, gerçek mi, göreceksiniz.

Başta İpekyolu ve Tuşba Belediyeleri olmak üzere hepsi davalarını açtı.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Yat kalk bize şükret! Türkoğlu, yat kalk bize şükret!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Elimdeki evraklar yalnızca istinaftan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - "Şu kürsüde on dakika ne konuşacağım?" de, yat kalk bize şükret!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...üst mahkemeden de işe iade aldığı hâlde işe iade edilmeyen insanların evrakları.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Elinde başka hiçbir şey yok!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Altı yüz gündür insanlar ekmekleri için Van'da eylem yapıyorlar.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Hayırdır ne bu...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Van'a gel, Van'a gel! Bakalım seni kapıdan içeri alacaklar mı? Van'a gelsene! Bakalım Van'ın girişinden seni alacaklar mı? Gevaş'tan arkayı dönüp çıkıp gidersin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bakın, ben size söyleyeyim, sayıları 200'ün üzerinde; Ali Öndil, Musab Yakın, Suat Malkoç, Mehmet Baki Akman, Recep Kural, Mehmet Yasin, Nurullah Kurak...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hadi gel! Oradaki işçilerle dayanışmaya gel bakalım Van'a. Bu gibileri Van'ın kapısından içeri almazlar!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Şimdi, ben tabii 200'ünü okumayacağım, zaman kıymetli, devam edeyim.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Buyurun Van'a gelin! Van'a gelin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hem Diyarbakır'da hem de Van'da bu zulme devam ediyorsunuz. Siz emek teröristisiniz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sen Van'ı da Diyarbakır'ı da ağzına alacak en son insansın ya! Seni Van'ın kapısından içeri almazlar! Gevaş'tan arkayı dönmeyen çekip gidersin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Şimdi, Sayın Temelli, mahkeme kararıyla haklı çıkan bu insanlar bankamatik memuru mu?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hadi oradan!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sen şu anda...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Söylesenize...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hadi oradan!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...bölge idare mahkemesi mi yanlış, iş mahkemeleri mi uyduruyor...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Kurban ol sen Vanlılara, kurban ol Vanlılara, Diyarbakırlılara kurban ol sen!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...yoksa bu kürsüden millete anlattığınız hikâyeler mi gerçek?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Kurban ol, kurban ol! Vallahi onlara kurban ol sen!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Emekçinin alın terine dil uzatmak kolaydır ama...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Yemin ederim, şu an Diyarbakırlılar "Bizim hakkımız buna mı kaldı? Bizim hakkımız Türkoğlu'na mı kaldı?" diyorlar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - ...belge konuşunca ancak böyle bağıırırsınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)  
Gelelim ikinci konuya. Ne demiştiniz? Ne demişlerdi?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Hikâye anlatma! Hikâye anlatma!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bunlar seçimden bir gün önce, bir ay önce alınanlar, öyle mi?

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Yok mu öyleleri, yok mu öyleleri?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sizin zaten Allah'tan korkunuz yok, onu anladık. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Yok mu öyleleri? Yok mu öyleleri?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Allah'tan korkunuz olsa bu kadar emek sömürüsü yapmazsınız.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Bir tane örnek getirsen o da bir şey olur! Konuş bakalım!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hadi oradan!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Hadi oradan! Yok mu öyleleri, onları mı savunuyorsun?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bak, ben sana söyleyeyim.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Kimi savunacağını şaşırdın!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, Ali Selçuk Sezer 2019'da işe girmiş, Müslüm Kızıltaş 2020, Ünal Çelebi 2020, Yunus Değirmencioğlu 2020.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Hepsi kayyumun işe aldıkları, kayyum, kayyum! Haberin var mı kayyumdan? Sen kayyumu mu savunuyorsun?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Diyarbakır'da sekiz yıldır çalışanı çıkardınız siz çünkü siz emek düşmanısınız çünkü siz yalancısınız! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Kayyum on yıldır var, on yıldır!

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Kayyumlar var, on yıldır kayyumlar var!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Evet...

ADALET KAYA (Diyarbakır) - On yıldır o insanlar evlerinde oturarak maaş alıyorlar!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bakın, Battalgazi Özat 2022, Şakir Bekir Ak 2023.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sen kayyumu savun, kayyumu! Savunacak başka şey bulamadı kayyumu savunuyor!

ADALET KAYA (Diyarbakır) - On senedir o insanlar evlerinden maaş alıyor, evlerinden!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Onlar faşist!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Şimdi, efendim, bizim durduğumuz nokta net.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sizin vardığınız nokta faşizm!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Bundan önce olduğu gibi hakkın, hakikatin, emeğin, alın terinin yanında olacağız, bu kadar net. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Keşke emeğin, alın terinin yanında olsan!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Buradaki vatandaş Kürt mü, Türk mü, Alevi mi, Sünni mi umurumuzda değil. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Keşke öyle olsan, biraz vicdanın olsa!

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sahtekârsınız, sahtekâr!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - İYİ Partili mi, DEM'li mi umurumuzda değil. Utanın biraz ya, böyle bir emek sömürüsü olabilir mi?

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Şov yapma!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Siz yaparsınız çünkü sizden her şey beklenir.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Siz sahtekârsınız! Şov yapma oradan!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kayyumun atadığını görmüyorsun çünkü sen o politikanın ortağısın, sen halkın dertlerini konuşmayıp belediye başkanlarına dil uzatıyorsun!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Şimdi, bu mesele siyaset meselesi değil bu mesele ekmek meselesi, ekmek. Tabii, ekmekten anlamak için de biraz vicdan ve adalet duygusu olması lazım.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Biz olmasak acaba ne konuşacaksınız o kürsüde? Biz olmasak ne konuşacaksınız?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Van halkına daha düne kadar "terörist" diyordunuz, konunuz mu bitti, hayırdır?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Çalışma Bakanlığına sesleniyorum: Sayın Bakan da gelmiş.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Düne kadar Diyarbakır halkı teröristi, Van halkı teröristi; hayırdır?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sayın Bakanım, burada işçilerin hakkı yeniyor, hukuk tanımıyor bunlar, mahkeme kararı tanımıyor, Allah'tan korkmuyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Altı yüz gündür bu işçilerin hakkını Çalışma Bakanlığı ne zaman alacak bekleyip göreceğiz.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sayın Bakan, cevap verin, hukuku soruyor. Hukuku soruyor, hukuku! Hukuk olsa sen bu konuşmaları bile yapamazsın!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Geçen sene ben burada bir ihbarda daha bulunmuştum.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Suyunuz ısındı ya, son bir seneniz, haydi bakalım! Halk sizi indirecek, halk faşizme boyun eğmeyecek, halk ırkçılığa boyun eğmeyecek.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Trabzon'daki evinde oturup Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinden maaş alıyor onlar. Elâzığ'daki evinde oturup Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinden maaş alıyor onlar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Sayın Bakanım, bir yıldır işleme almadığınız o ihbarı bir kez daha tekrarlıyorum: Bizim burada çalışan danışmanlarımız var. Danışmanlarımız devlet memuru statüsünde çalıştığı dönemde iki yıl, üç yıl, beş yıl, on yıl, on beş yıl... Bir daha seçilemediği, emekli olduğu, bıraktığı zaman sayın vekillerimiz danışmanlarımızın işi bitiyor. Bu danışmanların tazminat hakları yok mu? Yok.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Danışmanın hakkı sana kalmadı, onu biz savunuruz, vallahi bak; otur sen, biz danışmanın hakkını da savunuruz. Faşizmin savunduğu her şey tehlikelidir. Sana kalmadı danışmanların hakkını savunmak, biz savunuruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, şimdi buradan söylüyorum: Dışarıda ihbar yapıldığında, bir iş yerine gittiğinizde "Beş yıl çalıştım, bunlar benim işime son verdi, tazminatımı vermedi." dediklerinde ne işlem yapıyorsanız Numan Kurtulmuş için de o işlemi yapın çünkü suç işliyorlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Efendim, ben heyeti saygıyla selamlarken bir daha söylüyorum: Bu grup ne emek tanır ne de Allah korkusu tanır. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Haydi oradan!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Haydi oradan, şebek! Şebeksin sen, şebek! Şebeklere de ayıp oluyor ama...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Şebek sensin!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Haydi oradan! Otur yerine! Terbiyesiz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Konuşma!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Hakaret ediyorlar, "şebek" ne demek ya! İmralı'daki şebek!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Otur yerine, indir elini, geç!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Hayır, yalan mı söylediklerim? Terbiyesiz! Mahkeme verileri ortada.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, sataşmadan dolayı...

BAŞKAN - Buyurun.

Sayın Temelli, siz Genel Kurula hitap edin.

(DEM PARTİ ve İYİ Parti sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Haydi gel, gel, gel ya! Ne korktun!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Ne korkacağım! Niye korkacağım!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Gelsene o zaman!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Sen niye konuşuyorsun! Dövecek misin, ne yapacaksın, öldürecek misin! Onu bilirsiniz zaten.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Biz sözümüzle döveriz sizi, sözlerimizle döveriz! Utanmazlar, terbiyesiz, utanmazlar!

Faşistler!

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayalım, atışmayalım.

DEM PARTİ Grubu adına Sayın Grup Başkan Vekiliniz cevap verecektir. Lütfen...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Şerefsizsiniz, haysiyetsizsiniz...

TURAN YALDIR (Aksaray) - Terbiyesizler!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Terbiyesiz de sensin. Hadsiz, haddini bil!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Geç, otur yerine!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Terbiyesiz, utanmaz!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Ne bu ya, hakaret ediyor, sürekli hakaret ediyor bize; ayıp ya!

BAŞKAN - Sayın Temelli, siz Genel Kurula hitap edin.

Buyurun...

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Hakaret özgürlüğü mü var Sayın Başkan?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Evet, böyle bir şey olmaz ya!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - 7/24 hakaret mi dinleyeceğiz bunlardan ya!

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sükûnete davet edin Sayın Başkan. Hakaret ediyorlar, var mı böyle bir şey ya!

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Temiz dile davet edin lütfen.

BAŞKAN - Tutanakları getirtip bakacağım, ben duymadım.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Böyle bir şey olabilir mi ya, böyle saygısızlık olabilir mi ya! Utanmaz ya!

BAŞKAN - Sayın Temelli, siz lütfen Genel Kurula hitap edin.

#### IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş, Antalya Milletvekili Uğur Poyraz ile Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dokuzuncu tur görüşmelerinde İYİ Parti Grubu adına yaptıkları konuşmaları sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tutanaklara bakmanızı ben de rica ediyorum çünkü daha önceki bir hatip de bu Komisyonun kuruluşuna dair... Kaldı ki bu Komisyon bildiğiniz gibi Meclisin ortak iradesiyle kurulmuştur.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Hiç öyle bir iradeyle kurulmadı, hiçbir dayanağı yok.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - İYİ Parti bu Komisyona katılmasa da "merdiven altı komisyon" diyerek bütün Meclisin iradesine yönelik bir hakaret söz konusu olmuştur; bu bir.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Evet, merdiven altı komisyon, bütün Meclisin iradesi değil.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - İkincisi: Sayın Yılmaz, ya, bir Kürt olarak neden Cumhurbaşkanı Yardımcısı oldunuz siz? Yani düşünün, ırkçılığın geldiği şeye bakın, bir Kürt Cumhurbaşkanı Yardımcısı var diye bu kürsüden bu ırkçılığa da tanıklık ettik maalesef.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Biz mi diyoruz?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Asıl ırkçılık bu, asıl ırkçılık bu!

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Kesin sesinizi ya, yeter!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sen kes!

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Hâlbuki bu ülkede Kürtler ve Türkler bir arada, bir hukuk altında var olma mücadelesi veriyor ve dönüp burada deniliyor ki: "Neden Cumhurbaşkanı Yardımcısı oldunuz?"

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Öyle denilmedi, öyle denilmedi.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - İyi ki oldunuz, iyi ki oldunuz. Daha da olacağız, daha da olacağız. Biz yöneteceğiz bu ülkeyi, hep beraber yöneteceğiz; bunu içinize sindiremiyorsunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, İYİ Parti sıralarından gürültüler) Kürtlerin bu ülkede eşit vatandaş olmasını içinize sindiremiyorsunuz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Eşit zaten, eşit zaten.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Bunun adı dünyanın her yerinde ırkçılıktır, bu bir.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Hiç de ırkçılık değil, sensin ırkçı.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Gelelim Van meselesine. Dilinize dolamışsınız. Bizim söylediğimiz çok nettir, 31 Marttan önce belediyeye alınan, Van Büyükşehir Belediyesine alınan, ilçe belediyelerine alınan çalışanlar konusunda büyük sorun vardır. Bunlar bir ihtiyaca binaen alınmamıştır, hatta iktidar partisinin adayları bile işe alınmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yerine niye bin kişi aldınız?

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sus, dinle!

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Bunlar soruşturulsun istedik, komisyonlar kurduk, mahkeme yolu açıktır dedik. Bakın, burada tarih veriyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - O yüzden mahkeme kararlarını uygulamadınız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sözü çok kesildi Başkan, sözü çok kesildi.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - 3 defa "Temelli" dedi ya.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Tamamlıyorum, bir dakika daha.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bitti ya.

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür ediyorum.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Bir dakika daha Başkanım.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Grup Başkan Vekili ya.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Grup Başkan Vekili, Başkan.

BAŞKAN - Efendim, teşekkür ediyorum, uygulamamız öyle, lütfen.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Uzatma yok, uzatma yok.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Bir dakika daha.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Kimseye vermediniz Başkanım, kimseye bir dakika vermediniz.

BAŞKAN - Sayın Başkan, istirham ediyorum yani meram anlaşıldı, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

TURAN YALDIR (Aksaray) - 69'a göre söz alsın, böyle bir usul yok.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Sayın Başkan, bir dakika, önemli...

BAŞKAN - Efendim, herkes için aynı Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Hakkımı şimdi kullanacağım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, Grup Başkan Vekiline bir dakika daha verin, verin bir dakika daha. Sayın Başkan, bir dakika geçti zaten, verseniz ne olur, ne kaybedeceğiz?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bu şimdi eşitlik mi oluyor, ayrıcalık mı oluyor? Bize ek süre istedik mi o kadar müdahaleye?

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - 31 Mart öncesi dediğimizde bunun tarihi 2015-2016 tarihine kadar gider.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Buna biz kıvırma diyoruz. Tutanakta öyle dememişsiniz, tutanakta 31 Marttan önce, ocakta demişsiniz!

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Van Büyükşehir Belediyesi 2016'dan beri kayyum elinde. Senin bundan bilgin yok, haberin yok, seni yanıltıyorlar, sen de geliyorsun burada iftira bulunuyorsun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne oldu, ne oldu?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sizi yönetiyorlar! Bizi kimse yönetmez! Biz bağımsız Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıyız!

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - O kayyum, hâlâ kayyum. İktidar partisine defalarca dedik, bu kadar yolsuzluğa bulaşmış bu insanı görevden alın, soruşturma açın dedik.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ne oldu? Tutanakta...

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Belediye bütçesinin yüzde 60'ı bunlara gidiyor dedik. Sen bunları bilmiyorsun, geliyorsun burada iftira atıyorsun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hepsini biliyorum!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Her şeyi sen biliyorsun(!)

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)  
MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, buyurun.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ya, sataşma yok, niye söz veriyorsunuz?

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Var, var.

BAŞKAN - Var, var.

Sayın Kavuncu, siz buyurun.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sataşma yok ki cevap verdik sadece, hakaret etmeden hem de.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sayın Başkan, bu ne şimdi?

BAŞKAN - Sataşma olup olmadığını ben takdir ediyorum. Açıkça sataşma var ve Sayın Grup Başkan Vekili de cevap verecek.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sataşmıyoruz, neye sataşmışız? Gerçekleri anlatıyoruz.

BAŞKAN - Buyurun.

4.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında İYİ Partiye sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, size yardımcı olayım. Sataşma nasıl var?

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ağzınızı bozmadan konuşun!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Hem de çok ağır ifadelerle var. Bir; grubumuza dönüp "şebek" dendi; bunu herkes duysun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Sizinki de "şerefsiz" dedi.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - İki; bu bugün de değil, grubumuza "tecavüzcü" denildi.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hayır.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - İki gün önce cevap verseydiniz.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Bundan daha ağırları da -daha iki gün önce bu ifadeler de yapıldı- grubumuza dönüp "katiller" denildi.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - İki gün önce cevap verseydiniz o zaman.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hayır, hayır...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Şimdi, sizin için bunlar hafif olabilir ama bizim gibi şerefi olan insanlar için bunlar çok ağır ifadeler. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hadi be oradan!

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hadi oradan!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sizin için hafif olmuş ki iki gün beklemişsin, iki gün. Senin için hafif olmuş ki iki gün beklemişsin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Hadi oradan be, hadi oradan!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Delikanlı gibi o gün cevap verseydin!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Selçuk Türkoğlu Van'a gitti, işçilerle oturdu, görüştü. Kendisine yüzlerce mağdur olmuş vatandaşın şikâyet geliyor.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - İki gün onun için bekledin, değil mi?

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Kayyumdur, başka belediyedir, odur budur. Bunların hakkını burada savunmak, milletin hakkını burada savunmak, vatandaşın hakkını burada savunmak, kendi içinde demokrasi olan, emek olan bir partiye nasıl yakışır anlayabilmiş değilim ya! Yeri geldiğinde proletaryanın dostusunuz, yeri geldiğinde emeğin dostusunuz, yeri geldiğinde mangalda kül bırakmazsınız. Çıktı burada dedi ki: "Böyle iddialar var."

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Anlatıyoruz, ne proletaryası, dinlemiyor musun sen? Kayyum yönetiyor, kayyum.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Düzgünce cevap verin. Bunda bu kadar çıldırarak ne var arkadaşlar?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Verdik, on kere verdik. Dinlemiyorsun, ezbere konuşuyorsun.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Size cevap vermek zorundayız zaten!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Dönüp buraya "şebek" diyecek ne var? "Katiller" "tecavüzcüler" diyecek ne var! Ayıp, yazık, utanın!

Sayın Uğur Poyraz çok net konuştu, açın, kayıtlara bakın "Bu 'terörsüz Türkiye' sürecinde bütün Kürtlerle PKK'yı ve Abdullah Öcalan'ı iştikten bir Zaza olarak rahatsız olmuyor musunuz?" dedi.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - İrkçisiniz, ırkçı; iğnize Kürtleri, Zazaları sindiremiyorsunuz.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Bunu alıp da gene her zamanki gibi bir etnik kimliğe oturtmak asıl ırkçılıktır.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Siz söylediniz, siz söylediniz!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Faşistsiniz, faşistsiniz!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Siz, derdiniz Türkiye değil, bugün bize "faşist" diyorsunuz, daha dün Cumhur İttifakı'na "faşist" diyordunuz!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Yaptığınız telaffuzları duyuyoruz, faşistlik yapan herkese "faşist" diyoruz! Sizin gibi oraya buraya dönmüyoruz, aynı yerdeyiz; faşiste "faşist" diyoruz!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Yok olup gideceksiniz faşistler olarak! Göreceksiniz, Kürtler ve Türkler olarak biz yöneteceğiz, sizin gibi faşistler de eriyip gideceksiniz.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Bir dahaki seçimde yoksunuz arkadaşlar, istediğinizi söyleyin!

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Bitiyorsunuz, eridiniz, bu son çırpınışlarınız, yok olup gideceksiniz faşistler olarak; göreceksiniz, Türkler ve Kürtler olarak biz yöneteceğiz, sizin gibi faşistler de eriyip gideceksiniz!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Onun için söylediğiniz hiçbir hükmü yoktur.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

### III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

#### A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

#### A) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### B) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### C) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### Ç) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### D) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### E) İLETİŞİM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İletişim Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İletişim Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### F) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### G) DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### Ğ) MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### H) SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Savunma Sanayii Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Savunma Sanayii Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

#### İ) STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük'e ait.

Sayın Küçük, bu kadar coşku arasında sizi kürsüye davet ediyorum.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSA KÜÇÜK (Gümüşhane) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Mesleki Yeterlilik Kurumu üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi, bizleri takip eden aziz milletimizi, Bakanlarımızı, bürokratlarımızı, uzmanlarımızı ve bütçe görüşmeleri boyunca yoğun bir mesai ortaya koyan tüm Meclis çalışanlarımızı hürmetle selamlıyorum. Vatan nöbetindeki kahraman güçlerimize şükranlarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Konuşmama Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin sık sık ifade ettiği "niyet, ehliyet ve gayret" sözlerinin altını çizerek başlamak istiyorum. Bu üç kavram ilk bakışta ahlaki çağrışımlar taşısa da kamu yönetimi teorisinin, kalkınma sosyolojisinin, insan sermayesi ekonomisinin ve modern örgüt teorisinin de vazgeçilmez parametreleri arasında yer almaktadır. Zira devlet kapasitesi, kurumların etkinliği ve toplumsal refahın sürdürülebilirliği ancak samimi niyetle, kurumsallaşmış ehliyetle ve süreklilik arz eden gayretle mümkündür. Çünkü çalışma hayatımızın, üretimin ve iş gücü piyasasının temelinde aslında bu üç kavram vardır; niyet sağlam olacak, ehliyet yerinde olacak, gayret ise kesintisiz devam edecektir. İşte Mesleki Yeterlilik Kurumu dediğimizde aslında bu üç kavramın kurumsal bir karşılığını görüyoruz. Bugünün dünyasında küresel rekabetin sertleştiği, teknolojik dönüşümün hızlandığı ve üretim süreçlerinin yüksek nitelikli insan kaynağına bağımlı hâle geldiği bir dönemden geçmekteyiz. Üretimde niteliği artırmanın, iş kazalarını azaltmanın, verimliliği yükseltmenin ve iş gücünü geleceğe hazırlamanın yolu güçlü, yaygın ve dinamik bir ulusal yeterlilik sistemi kurmaktan geçmektedir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu, Türkiye'nin istihdam politikaları içerisinde son derece stratejik bir konuma sahiptir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler Mesleki Yeterlilik Kurumunun bu rolünü Türkiye'nin geleceği açısından hayati öneme sahip olarak görmekteyiz. Zira bilgi, beceri ve yeterlilikle desteklenmeyen hiçbir iş gücü yapısı sürdürülebilir değildir. Yalnızca meslek edinmek değil; o meslekte mesleğin gerekliliklerini doğru, güvenli ve verimli bir biçimde yerine getirmek, çağın şartlarıyla uyumlu hâle gelmek de ancak güçlü bir yeterlilik sistemiyle mümkündür.

Bu noktadan hareketle ülkemizin kalkınma gündeminin yereldeki yansımalarını değerlendirmek ve Gümüşhane başta olmak üzere bölgesel kalkınma konularına da dikkat çekmek istiyorum. Buradan Gümüşhane'mizin bugünü, yarını, sorunları ve kıymetli vatandaşlarımızın haklı beklentilerini dile getirmek istiyorum. Özellikle gençlerimizin büyük şehirlerde umut aramak zorunda kalması hepimizin üzerinde durması gereken önemli bir meseledir çünkü gençlerimiz burada kalır, burada üretir ve burada umut bulursa Gümüşhane de büyür, Gümüşhane de güçlenir. Gümüşhane'miz için umutluyuz, geleceğe güvenle bakıyoruz çünkü bu şehir alın terinin, inancın ve vatan sevgisinin şehridir. Anadolu'nun tertemiz karakterini üzerinde taşıyan Gümüşhane, sahip olduğu potansiyele rağmen uzun yıllardır beklediği yatırımlara geç kavuşmuş, bazılarını ise hâlâ beklemektedir.

Değerli milletvekilleri, bizler bu büyük mirasın varisleri olarak Gümüşhanelilere hizmet etmeyi bir görevden çok bir onur kabul ediyoruz. Bu vesileyle, 1916-1917 yıllarında Harşit Vadisi'nde verilen o kahramanca mücadele yalnızca Gümüşhane'nin değil bütün Türk milletinin ortak destanı, sarsılmaz iradesinin mühürlenmiş hâlidir. "Doğu Karadeniz'in Çanakkalesi" olarak anılan bu cephede Mehmetçik, vatanın bir karış toprağına namahrem eli değmesin diye göğsünü siper etmiştir. Harşit savunması yokluklar içinde verilen büyük bir varoluş mücadelesidir; silahın, cephanenin, imkânın sınırlı olduğu o günlerde imanla, cesaretle ve vatan sevgisiyle yazılmış bir destandır. Bu topraklarda atılan her adımda şehitlerimizin aziz hatırası, kahraman ecdadımızın izleri vardır.

Geçtiğimiz aylarda Kürtün ilçemiz Güvende Yaylası Kabaktepe mevkinde yapılan anma yürüyüşü ulusal hafızanın diri tutulması açısından takdire şayandır. O gün dağlarda yankılanan dualar, okunan İstiklal Marşı'mız ve taşınan bayrağımız geçmiş ile bugün arasında gönül köprüsünü bir kez daha sağlamlaştırmıştır. Bu anlamlı etkinliği düzenleyen Harşit Savunması Vakfımıza, Gümüşhane Valiliğimize ve emeği geçen tüm kurumlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, yıllardır ilimizde sıkça dile getirilen ancak bir türlü hayata geçirilemeyen, her Meclis konuşmamızda gündeme taşıdığımız, çözüm için bakanlıklar nezdinde ısrarla ve kararlılıkla takip ettiğimiz meselelerin bugün hamdolsun, somut çözüme kavuştuğunu ifade etmenin haklı gururunu yaşıyoruz. Bu kapsamda, şehrimizin 6'ncı bölge teşvik sistemine dâhil edilmesi, 2026 yılı içerisinde Gümüşhane-Bayburt Havaalanı'nın faaliyete alınacak olması, Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesi'nde yol, enerji, doğal gaz ve su iletim altyapılarının tamamlanması, Kelkit Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulum sürecinin tamamlanması, doğal gaz bulunmayan 3 ilçemizde doğal gaz altyapısının tamamlanmış olması, ilimizin devlet hastanesinde anjiyo ve kemoterapi ünitelerinin faaliyete geçirilmesiyle birlikte hastanemizin doktor ve diğer sağlık çalışanları açısından güçlendirilerek ilimize kazandırılması, ilimizin eski hastane arazisinde inşa edilmesi planlanan toplum sağlığı merkezi içerisinde sağlıklı hayat merkezi, aile sağlığı merkezi, 20 ünitelik diş hastanesi, 112 acil istasyonu, sağlık hizmetleri ve halk sağlığı laboratuvarı bulunacak şekilde 2026 yılında gerçekleştirilmesinin planlanmasında, GÜMSAŞ Yaşam Evleri sorununun TOKİ'yle yürütülen çalışmalar neticesinde çözüme kavuşturularak vatandaşlarımızın mağduriyetinin giderilmesi ve güvenli barınma hakkının temin edilmesinde, tarım ve kırsal kalkınma projeleri sayesinde bölgemizde en fazla yatırım alan iller arasında yer almasının sağlanmasında, şehrimizin kalkınması, istihdamın artırılması ve hemşehrilerimizin yaşam kalitesinin yükseltilmesi adına son derece kıymetli kazanımlardır. Bu önemli hizmetlerin ilimize kazandırılmasında Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, Gümüşhane'nin meselelerine büyük hassasiyetle yaklaşan ve desteklerini hiç esirgemeyen Sayın Devlet Bahçeli Bey'e aziz hemşerilerim adına şükranlarımı sunuyorum. Tüm ilgili bakanlarımıza ve bakanlık yetkililerimize teşekkür ediyorum. Ayrıca, şehrimizin 6'ncı bölge teşvik sistemine dâhil edilmesi için sürece katkı sunan başta Ticaret ve Sanayi Odası Başkanımız Değerli İsmail Akçay Bey olmak üzere tüm sivil toplum kuruluşlarımıza, basınımızın güzide temsilcilerine teşekkür ediyorum. Gümüşhane'mizin için çalışmaya, üretmeye ve takip etmeye kararlılıkla devam edeceğimizi bir kez daha ifade ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şehrimiz adına son derece sevindirici bir gelişmeyi de bu yüce çatı altında ifade etmeden geçemeyeceğim. İlimizin 6'ncı teşvik sistemine dâhil edilmesiyle birlikte gençlerimizin iş umudunu artıracak, üretimi, sanayi ve ticareti güçlendirecek, ilimize yeni bir ivme kazandıracak, ekonomik canlılığa, bölgesel kalkınmaya kalıcı katkılar sunacağına inandığım ve bizlerin de öncülük ettiği çağrı merkezi yatırımlarının Gümüşhane'ye kazandırılması bizler için büyük bir kazanımdır.

GÜMSAŞ Yaşam Evleri sorununun çözümü ve çağrı merkezi yatırımlarının ilimize kazandırılmasında emeği geçen başta Belediye Başkanımız Sayın Vedat Soner Başer olmak üzere şehrimize yatırım yapan Türk firma yöneticilerine şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, beldelerimizde, maalesef, doğal gaz bulunmamaktadır. Beldelerimizde doğal gaz olmaması yalnızca bir konfor meselesi değil, göçün önlenmesinden nüfusun beldelerde tutulmasına, yaşam standartlarının yükselmesinden sağlık koşullarının iyileştirilmesine ve bölgesel kalkınmanın hızlandırılmasına kadar uzanan çok boyutlu ve hayati bir ihtiyaçtır. Bu bağlamda, Gümüşhane-Giresun Yol Projesi şehrimizin ve insanımızın kader yoludur. Bu güzergâhta ölümlü kazalar sıkça yaşandığı için bir an önce bu yolun yapılmasını bekliyoruz.

Aynı şekilde su yönetimi; tarımsal ve kırsal kalkınma açısından başta Şiran ilçemizin büyük bir kısmının sulama suyu ihtiyacını karşılayacak olan Akbulak Göleti olmak üzere, Kelkit, Köse ve Torul ilçelerimizde de devam eden gölet projeleri kritik yatırımlardır. Bu projeler tamamlandığında Gümüşhane'nin tarımsal üretimde kapasitesi önemli ölçüde artacaktır.

Bazı köylerimizde hâlâ telefon ve internet erişimi bulunmamaktadır. Eğitimde fırsat eşitliği, e-devlet hizmetlerine erişim, tarımsal veri takibi, güvenlik ve acil durum iletişimi için dijital altyapının güçlendirilmesi şarttır.

Sözlerimi burada bitiriyor, bütün Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Küçük, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'e ait.

Sayın Sedef, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen ve sosyal medya aracılığıyla takip eden aziz Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, çalışma hayatı devlet ile millet arasındaki en temel bağlardan biridir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak da bu konuda duruşumuz nettir; emek kutsaldır, alın teri siyasetin değil hakkın ölçüsüdür, gelir adaleti sosyal devletin varlık sebebidir. Bu kapsamda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın yürüttüğü çalışmaları desteklemekle birlikte, sahadan aldığımız geri dönüşleri de burada dile getirmek istiyorum. Kayıt dışı istihdamla mücadelenin daha etkin devam ettirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin artırılması, çalışanların ücretlerini enflasyona ezdirmeyecek güçlü sosyal politikaların sürdürülmesi, emeklilerimizin yaşam standartlarının iyileştirilmesi, Mesleki Yeterlilik Kurumunun daha geniş alanda, daha fazla sektöre yayılması, bu başlıklar Türkiye'nin hem sosyal hem de ekonomik geleceğinin temel taşlarındandır.

Çok önemli olduğunu düşündüğümüz bir konu da esnaf ve sanatkârlarımızın odalar ve kooperatifler aracılığıyla kullandıkları kredi limitlerinin artırılması ve esnaflarımızın emeklilik için aranan prim gün sayısı şartının 9000 günden 7200 güne düşürülmesi Yozgatlı hemşehrilerimizin ve bütün esnaf ve sanatkârlarımızın beklentileri arasındadır.

Değerli milletvekilleri, dünyada rekabet artık bilgi, beceri ve teknoloji üzerinden yürümektedir. Bugün Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından verilen yeterlilik belgeleri hem işverenin hem çalışanın güvencesi hâline gelmiştir ancak geliştirilmesi gereken yönleri de mevcuttur. Belgelendirme süreçlerinin Anadolu'nun tüm şehirlerine daha eşit yayılması, yeni nesil mesleklerin, yapay zekâ, siber güvenlik, savunma teknolojileri, yenilenebilir enerji gibi alanların mesleki yeterlilik sistemine hızla dâhil edilmesi, mesleki eğitim ile özel sektör arasındaki bağın güçlendirilmesi sağlanmalıdır.

Türkiye, son yıllarda terörün kökünün kazındığı, vatandaşlarımızın huzur ve güvenlik ortamında geleceğe umutla baktığı yeni bir döneme adım atmıştır. Bu noktada Milliyetçi Hareket Partisinin kararlı duruşu, Cumhuriyet İttifakı'nın iradesi ve güvenlik güçlerimizin fedakârlığı belirleyici olmuştur. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin defaatle ifade ettiği üzere, terör varsa huzur yoktur, huzur yoksa kalkınma olmaz, terör bitmeden de Türkiye tam bağımsız olamaz. Bugün geldiğimiz noktada şehirlerimiz nefes alabilir hâle gelmiş, Türkiye terörle mücadelede tarihi bir başarı elde etmiştir. Bu başarı, aynı zamanda, ülkemizin üretim, istihdam ve ekonomik gelişim politikalarının sağlıklı işleminin de ön şartıdır. "Terörsüz Türkiye" vizyonunun başarıya ulaşacağına ve ülkemizin önüne konulan bentlerin kırılacağına olan inancımız tamdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin stratejik hedefi, üretimi, istihdamı, savunma sanayisini ve millî teknolojisini güçlendirmektir. Bu hedef doğrultusunda çalışma hayatında huzurun sağlanması, işçinin, işverenin ve devletin ortak paydada buluşması, sosyal devlet anlayışının güçlendirilmesi, mesleki eğitimde yerli ve millî bir modelin yaygınlaştırılması Türkiye'yi 21'inci yüzyılın lider ülkeleri arasında daha da yukarıya taşıyacaktır.

Değerli milletvekilleri, konuşmanın kalan bölümünü seçim bölgem, güzel şehrim Yozgat'a ayırmak istiyorum. Yozgat, her zaman devletine bağlı, devletinden başka bir güç tanımayan, millî ve manevi değerlerine sadık bir şehirdir. Yozgat'ımızın çalışma hayatı ve sosyal güvenlik konularında bazı taleplerini Meclisimizin dikkatine sunmak istiyorum. Organize sanayi bölgelerimizin istihdam kapasitesinin artırılması, ilimizde bulunan toplam 3 organize sanayi bölgesinin teşvik kapsamında 6'ncı bölgeye alınarak yatırımın daha cazip hâle getirilmesi, genç işsizlik oranının düşürülmesi, gençlerimize yönelik mesleki eğitim ve girişimcilik desteklerinin artırılması, kırsalda çalışan mevsimlik işçilerimizin sosyal güvenlik haklarının güçlendirilmesi, engelli istihdamının artırılması, emeklilerimizin ekonomik şartlarının iyileştirilmesi, özellikle memurlarımıza yansıtılan seyyanen ödemenin emeklilerimize de verilmesi hususlarında sahada ciddi beklentiler bulunmaktadır. Yozgat sadece bir İç Anadolu şehri değildir, ülkemizin dört bir yanına ulaşım akslarının kesişim noktasında, lojistik açıdan stratejik bir avantaja sahip vatansever evlatlarıyla dolu bir Anadolu şehridir. İç Anadolu'nun kalbinde yer alan Yozgat'ımız hızlı tren ve havaalanı gibi lojistik imkânları, güvenli yapısı ve coğrafi konumuyla savunma sanayisi yatırımları için en uygun illerden biridir. Her zaman devletin yanında yer almış, millî ve manevi değerlerine sınırsız bağlı olan Yozgat, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzda daha büyük rol üstlenmeye hazırdır. Ülkemiz Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ve Cumhuriyet İttifakı'nın sağlam duruşuyla savunma sanayisinde destan yazmakta, yerlilik ve millîlik oranını tarihin en yüksek seviyelerine taşımaktadır ancak bu dev hamlenin meyveleri yalnızca büyük şehirlerimizde değil tüm Anadolu'daki şehirlerde de yeşermelidir. Milletimizin güzide kuruluşları, ASELSAN, TUSAŞ, ROKETSAN gibi kurumlarımız aracılığıyla Yozgat'ımıza bir savunma sanayi üretim tesisi kurulması artık bir tercihten öte bir zaruret hâline gelmiştir. Bu stratejik

yatırımın Yozgat ve ülkemiz için sağlayacağı faydalar çok nettir; şehrimizde yetişmiş insan gücünü yerinde değerlendirerek tersine göçü teşvik edecek, binlerce hemşehrimize yüksek katma değerli iş imkânı sağlayacak, yan sanayiye tetikleyerek Yozgat ekonomisine ivme kazandıracak, bölgesel kalkınma farklarını azaltacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler de diyoruz ki milliyetçilik, ülkenin her köşesini sanayiyle, üretim ve istihdamla ihya etmektir. Bu vesileyle, ilgili bakanlıklarımız başta olmak üzere, Hükümetimizin ilgili tüm kademelerini savunma sanayisi yatırım haritasına güzel şehrimiz Yozgat'ı da en kısa sürede dâhil etmeye davet ediyorum. Yozgat, bu millî davada sorumluluk almaya hazırdır.

Değerli milletvekilleri, bugün bütçesini görüştüğümüz Diyanet İşleri Başkanlığımıza da Yozgatlı hemşehrilerim adına bir çağırım olacak: Yozgat merkez ilçe ve köylerimizde yaklaşık 189'a yakın camimizde imam-hatip bulunmamaktadır. Bu eksiklik, özellikle kırsal bölgelerde yaşayan hemşehrilerimizin din hizmetlerine erişimini ciddi şekilde aksatmaktadır. Camilerimiz, milletimizin birlik ve beraberliğinin, manevi hayatının temel taşıdır. İmamı olmayan cami, ışığı yanmayan bir ocak, sesi kısalmış bir mihrap demektir. Yozgat'taki imam ihtiyacı acilen karşılanmalı, camilerimizin kapıları yeniden beş vakit açık tutulmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, 2026 bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sedef, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'na ait.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, MHP Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi, aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Türk devleti tüm dinamikleriyle milletimizin ve devletimizin bekasını, birliğini, dirliğini temin ederek ulvi hedeflere emin ve kararlı adımlarla ilerlemektedir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle kabiliyetlerini pekiştiren ve geliştiren Türk yönetim sistemi merkezdeki taşıyıcı kolonları sağlamlaştıran, yeni çağın ihtiyaçlarına cevap verebilen bir hüviyete kavuşmuştur. Bu minvalde, Millî İstihbarat Teşkilatımız tarihî ve millî sorumluluklarını yerine getiren çalışmalarıyla göz doldurmakta, güven vermekte, bizleri cesaretlendirmektedir. Kendisini yutmaya çalışanların boğazında duran, kendisini sindirmeye çalışanların oyunlarını bozma kabiliyetini her zaman muhafaza eden, üzerinde hesap yapanların defterlerini düren Türk milletinin isimsiz kahramanlarının yaptığı çalışmalar elbette takdiri hak etmektedir. Kaldı ki teknoloji alanında gelişmelerin istihbarat kültürünü ve toplama yöntemlerini etkilediği bir çağda sahip olduğu ve geliştirdiği yeni yöntemlerle Türk milletinin oyun kurucu vasfını haiz olmasının sağlanması da ziyadesiyle kıymetlidir. Türk milletine dost ve kardeş ülkelere, gönül coğrafyamıza ve yok saymamızın asla mümkün olmadığı, hakkına göz dikilmiş mazlum milletlere umut olan, Türk ve Türkiye Yüzyılı mefkûremize koşar adım yaklaşmamızın en stratejik taşı "terörsüz Türkiye" gibi bir idealin gerçekleşmesinde güvenlik ve istihbarat teşkilatımızın gayreti görmezden gelinmeyecektir. Bu vesileyle ifade etmek isterim ki "önce ülkem ve milletim" ahlakıyla geri dönmeyi düşünmeden yola çıkanlara, Türk ve Türkiye sevdasını ruhunun ve bedeninin her zerresinde taşıyanlara, Malazgirt ruhunu fikrî harcı, Çanakkale ruhunu millî vecdi, Kocatepe ruhunu ise varlığının ibreti görenlere yârdan vazgeçmek şöyle dursun, serden geçip önden giden isimsiz kahramanlara saygı olsun, selam olsun, rahmet olsun diyorum.

Kıymetli milletvekilleri, bölgesel ve küresel ahvalin izlenmesi, tehditlerin tespiti ve fırsatların değerlendirilmesi için hayati önem arz eden Millî Güvenlik Kurulu gibi bir müessesenin kurumsal omurgasını oluşturan Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin uzmanlık gerektiren çalışmalarını da değerli görmekteyiz. Millî beka için gösterdikleri gayretlerden dolayı Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğimize de huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

İnsanlığın başlangıç noktasından itibaren heybesine doldurduklarıyla yine insanlığa hizmet için önemi inkâr edilmeyecek bir sorumluluğu yerine getirdiğine şahitlik ettiğimiz Devlet Arşivleri Başkanlığının bundan sonra da tarihe ve gelecek nesillere karşı olan sorumluluğunu stratejik bir anlayışla yerine getirmeye devam edeceğine inancımız tamdır.

Elbette, birçok stratejik konuda ciddi sorumluluklar yüklenen bir diğer kurum olan İletişim Başkanlığı bütçesinin de hayırlara vesile olmasını diliyorum. Özellikle algı yönetimi çalışmalarının ve rivayetlerin kol gezdiği, âdeta dezenformasyon çöplüğüne dönen internet ve sosyal medyanın kucaklayıcı, mücadeleci bir anlayışla amaca matuf bir mecra hâline gelmesi için yapılan çalışmalara da İletişim Başkanlığına da muvaffakiyetler diliyorum.

Bütçemizin milletimize ve yüce devletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Osmanağaoğlu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'e ait.

Sayın Özdemir, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığına bağlı bazı kuruluşların bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, insanlık, Sanayi Devrimi'nin ardından girdiği ve yüksek hızla devam eden ilerleme sürecine 1940'lı yıllardan sonra uzaya ve başka gezegenlere erişim, böylelikle de rekabetin yeni koşullarına uzanan süreçle başlamıştır. Bu çabalar, bilgisayar teknolojisinin ve uzaktan haberleşme imkânlarının getirdiği diğer koşullarla istihbarat çalışmalarını ve faaliyetlerini de derinden etkilemiştir. Belirsizliğin, düzensizliğin ve meydan okumaların fazla olduğu mevcut zaman diliminde ise yeni bir kırılmayla daha karşı karşıyayız. Haber kaynakları ve bunların güvenilirlik derecesi her ne kadar fazla hatta çoğu da açık alanlardan temin edilse bile analiz ve işleme yeteneği açısından teknolojinin getirdiği yüksek kazanımlar devletler arası verilen mücadelelerde fark yaratmaktadır. Bu sebeple, Millî İstihbarat Teşkilatının başta kuantum teknolojisi olmak üzere ileri nesil yapay zekâ ekosistemine sahip olması elzem hâle gelmiştir. Karar alma süreçlerinde son derece değerli katkıları olan, millî şuura sahip inanmış kadroların sergilediği üstün gayretler kadar teknolojiyle, doğru yöntemlerle harmanlanmış bir çalışma sisteminin muadil istihbarat

kuruluşlarıyla kıyaslandığında kendi kurumlarımızı farklı ve üstün kılmasını sağlamak gerekir. Allah, vatan, namus yani Kur'an, bayrak ve silah üzerine edilen şerefli yeminlerin tutulması için sergilenen üstün gayretlerle verilen emeklerin hedefe tam manasıyla ulaşması için teknolojiye azami ölçüde istisna edilmelidir. Bu durum, espionaj faaliyetleri kadar kontrespiyonaj alanında da Türk mührünün vurulması mecburiyetini doğurur. Son dönemlerde ülkemize karşı yürütülen bazı casusluk faaliyetlerinde şimdiye kadar alışlagelmedik metotların kullanıldığının anlaşılması bizi buna mecbur kılmaktadır. Malum ve meşum yapılanmaların mensubu bulunduğu ülkelerin durumuyla, bilhassa savunma sanayimizle alakalı yürüttükleri anlaşılacak uğraşları dikkate alındığında resmi yahut özel tüm savunma sanayi kuruluşlarımızın hem fiziki hem de veri güvenliklerinin tesis edilebilmesi için ayrı bir politika geliştirilmesinin de gelinen aşamada elzem olduğu görülmektedir.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye, Cumhurbaşkanlığı'nın dirayetli duruşu ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği istikrarlı yapı sayesinde bölgesinde lider, küresel seviyede ise giderek daha fazla söz sahibi olmayı başarmıştır. Türk ve Türkiye Yüzyılı hedeflerimizin gerçekleştirilmesi için tüm kurumlarımız eş güdüm hâlinde, üstün bir gayret içerisinde.

"Terörsüz Türkiye"nin hayata geçmesiyle beraber ülkemizin küresel bir güç olması istikametinde kararlılıkla ilerleyişinde İletişim Başkanlığımızın da sorumluluğu oldukça fazladır. Zira, aynı anda 5 lobi, küresel seviyede ülkemize karşı hem kamuoyunu hem de diğer ülkelerin karar alma mekanizmalarını etkileyebilmek için aktif bir faaliyet yürütmektedir. Rum, Ermeni, siyonist ve son olarak Hindu lobilerine ilaveten İslamofobik yapılanmalar doğrudan Türkiye'yi kötüleyecek, uluslararası itibarımıza saldıran, aziz milletimiz arasında kin ve nefret tohumları ekmek üzere FETÖ'yle de iş birliği yapmak suretiyle uğraş vermektedir. Bu şartlarda, gerek bölgesel ve uluslararası politikalarımız gerekse küresel barış ve istikrarın tesisi için sürdürdüğümüz gayretlerimizin sağlıklı mekanizmalarla doğru biçimde anlatılması önemlidir. Sosyal medyanın psikolojik harekâtlar ve beşinci kol faaliyetleri için ana mecralar hâline geldiği gerçeği bu şartlarda göz ardı edilemeyecektir. Dünyayla beraber ülkemiz de belirsizliklerle dolu ve öngörülemez bir iklimle artık her an tetikte ve teyakkuzda olmalıdır. İletişim Başkanlığımız bu anlamda yedi gün yirmi dört saat uyanık ve şuurlu olmak durumundadır.

Bu çabalarda kamu yayıncısı olarak önemli bir sorumluluğu yerine getiren TRT'nin de faaliyetlerini başarılı bulduğumuzu ifade etmek istiyorum. Türk milletinin gür sesini ve Türkiye'nin tezlerini küresel seviyeye ulaştırmada etkin bir yayıncılık anlayışı sürdüren TRT'nin millî değerlerimizden olduğu unutulmamalı, kurumsal niteliğinin yıpratılmaması için herkes gereken hassasiyeti göstermelidir.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken bütçeye olumlu yönde oy vereceğimizi grubumuz adına ben de belirtiyor, Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İstanbul Milletvekili Edip Semih Yalçın'a ait.

Sayın Yalçın, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı bütçe görüşmeleri dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve siz muhterem üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Batılı siyaset adamları sömürmek veya vesayet altına almak istedikleri ülke ve toplumlar için kadim kavramları tek tek, en küçük ahlaki kaygı duymadan istismara devam etmektedir. Batı dünyasında artık azgın ulusalcılık ön plandadır; eşitlik, toplumculuk, sosyalizm ve liberalizm dışlanmıştır; İslamofobi ve yabancı düşmanlığı ön plandadır; insan hakları ve demokrasi dışlanmıştır. Bu sebeple, Batı dünyasında basiretsiz, yetersiz ve zayıf liderlerin işbaşına geldiğine şahit olunmaktadır. Ne yazık ki bataklıkta gül bitmemekte, çoraklaşmış vicdanlarda demokrasinin kökleri de kurumaktadır. Sözünü ettiğimiz olumsuz gelişmeler, Batı toplumlarında diasporaların entegrasyonunu neredeyse imkânsız hâle getirmiştir. Bu hazin tabloya rağmen insanoğlunun yeni bir dünya nizamı, yeni bir kurtuluş hareketi arayışı sona ermemiştir. Belki de yüzlerce yıl öncesinde olduğu gibi ışık bir kez daha Doğu'dan yükselecektir.

Dünya yeni bir hürriyet çılgılığı, yeni bir sağduyu ve vicdan sesi duymak için umutla beklemektedir. Emperyalizm için artık deniz bitmiş, kara görünmüştür; sömürü düzeni bozulmuş, sömürü kaynakları birer birer ellerinden çıkmaya, tükenmeye başlamıştır. Medeniyet canavarı son kalan tek dişini de kaybetmiştir; artık çiğneyememekte, yutamamaktadır. Batı dünyasını ekonomik hovardalığın son bulması kaygısı; daha da kötüsü, güvenlik endişesi almıştır. Eskinin istilacı ve yağmacıları şimdi ayakta kalmanın çaresini ya kendi kabuklarına çekilmekte ya da küçük çıkar birlikleri oluşturmakta aramaktadırlar.

Yerküre, uluslararası kuruluşların değerini, önemini ve etkisini yitirdiği bir dönemden geçmektedir. NATO ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kurumların varlığı ve müessiriyeti tartışılmaktadır. NATO'nun klasik güvenlik konsepti eskimiştir; bu kuruluş temel fonksiyonunu yitirmiş, flulaşmıştır. Varşova Paktı defnedileli uzun yıllar olmuştur. Birleşmiş Milletler ise uluslararası sorunları çözme kabiliyet ve gücünü yitirmiştir. Birleşmiş Milletler soykırımcı İsrail'e bile söz geçirememektedir. Bu kaotik ortamda Türkiye kendisine yeni bir savunma ve güvenlik mimarisi tesis etmek durumundadır. Türkiye; ya bağımsız, bağlantısız hareket edecek ya Avrupa Birliği'nin yeni güvenlik mimarisine eklemlenecek ya da NATO yeniden şekillenirken yeni bir rol üstlenecektir.

Önümüzdeki dönemde, küresel olmaktan daha çok, sınırlı, kapsamlı ve bölgesel güvenlik mimarilerinin ortaya çıkması muhtemeldir. Elbette bütün bunlar ülkemizde uzun uzun tartışılması ve üzerinde mutlaka bir şekilde karar alınıp hayata geçirilmesi gereken hayati konulardır. Bugün ABD bile NATO'dan ayrılmayı tartışmaktadır. Siyasi diplomasiye çok, ticari diplomasiye ağırlık veren yeni Amerikan yönetimi politikacıdan çok kabızmal hüviyetindedir. ABD yönetimi, NATO'nun ülkeye trilyonlarca dolara mal olduğu düşüncesindedir. ABD, zaman içerisinde eski infirat politikalarına yani kendi içine ve bölgesine dönme, dış politikada bağımsız davranma stratejisine dönerse şaşırılmamalıdır.

Bu arada, dün Türkiye'yi küçümseyip silah ambargosu uygulayan, altmış yılı aşkın süredir AB kapısında bekleten Avrupalı dostlarımız, Türkiye'ye muhtaç duruma düşmüşlerdir. Rusya-Ukrayna savaşı, Filistin meselesi, Azerbaycan-Ermenistan çatışması gibi bölgesel krizlerde oynadığı rol, Libya başta olmak üzere Afrika ülkelerinde attığı stratejik adımlar dünyanın dikkatini Türkiye'nin üzerine toplamıştır. Askerî, siyasi ve kültürel tesir yüzdesini sergilediği barış diplomasisiyle takviye eden Türkiye, küresel bir yumuşak

güç olarak sivrilmiştir. Bölgesinde ve dünyada oyun kurucu bir aktör hâline gelen Türkiye'nin bu misyon ve vizyonu dünyada takdirle karşılanmaktadır.

Türkiye'nin gerek bölgesinde gerek dünyada barış ve uzlaşma ikliminin merkezi olarak görülmeye başlamasında, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın tecrübeli bir devlet adamı sıfatıyla oynadığı rolün altını çizmek lazımdır. Bugün, AB çevrelerinde, Avrupa'nın savunma ve güvenlik mimarisinde Türkiye'nin öncü rol oynama beklentisi hâkimdir. Batılı politikacılar ve uzmanlar bunu zaman zaman açık açık dillendirmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin 21'inci yüzyılda "lider ülke Türkiye" ülküsü hayalden gerçeğe intikal yolundadır. Dünyanın gidişi Türkiye Yüzyılı'na doğrudur. Türkiye Yüzyılı adım adım gerçekleşmektedir. "Terörsüz Türkiye" hamlesi de Türkiye Yüzyılı hedefine giden yolda önemli bir kilometre taşıdır. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli "terörsüz Türkiye" hamlesini başlattıktan sonra Türkiye'de çok şey yaşanmış, çok şey değişmiştir.

İç ve dış siyasette tam manasıyla paradigma değişimi gerçekleşmeye devam etmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi lideri "terörsüz Türkiye'nin hayata geçmesi için bütün siyasi riskleri göğüsleyip bizzat gövdesini taşın altına koymuş; Milliyetçi Hareket Partisi kadroları da büyük bir bağlılık ve güven hissiyle liderinin arkasından tereddütsüz yürümüştür. En beklenmedik anda gelen "terörsüz Türkiye" hamlesi, ufukta toplumsal barış güneşinin parlamasını sağlamış, siyasi uzlaşma alanını alabildiğine genişletmiştir. Bu hamle ülkede iyimserlik havasının hâkim olmasını sağlamış, geleceğe dair umutları artırmıştır. Terörün bir gün bitebileceğine inanmayan çoğu çevreler bile "terörsüz Türkiye" çabalarının doğurduğu müspet hava karşısında şaşkınlığını gizleyememiştir.

Öte yandan "terörsüz Türkiye" adının atılmasından bu yana partimizce çeşitli temalar altında çok sayıda etkinlik düzenlenmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi kadroları "terörsüz Türkiye" hamlesinin sebep ve gerekçelerini milletimize anlatmak için yurdun dört bir yanına, köylere varıncaya kadar yayılmıştır. Sahada gerçekleştirilen gözlemler ve halkla kurulan yakın temaslar sırasında alınan tepkilere dair teşkilatlarımıza gelen bilgiler fevkalade olumludur. Terörsüz bir Türkiye tesis etmek, toplumsal barışı ve bin yıllık kardeşliği kuvvetlendirmek hususunda partimizin başlattığı girişimin kamuoyunda hararetle desteklendiği de görülmektedir. Buna rağmen Türk milliyetçiliği davasının siyasetteki alevleri Milliyetçi Hareket Partisi "terörsüz Türkiye" teşebbüsü dolayısıyla haksız şekilde ihanetle de suçlanmaktadır hatta devletin yıkılışa sürükleneceği, Sevr'in geri getirildiği iddiaları bile ortaya atılmıştır. Türk milletinin asla ortadan kaldırılmayacak varoluş refleksi ve beka azmi maalesef yok sayılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluş felsefesini hülâsa eden "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." düsturu unutulmuştur. Cumhuriyetini ilelebet temadi edeceğine dair sarsılmaz iman göz ardı edilmiştir. Partimize dönük yakışsız saldırı ve suçlamalar hâlen bütün hızıyla devam etmektedir, meyveli ağaç taşlanmaktadır esasında. Hâlbuki "terörsüz Türkiye" çabaları; ihanet değil ferasettir; ülkemizi ferah çıkarmak, refaha giden yolun önünü açmaktır; Türkiye'yi huzura, sükûna kavuşturmadır; Türkiye'ye dönük kirli oyunları bozmak, tezgâhları boşa çıkarmaktır.

Değerli milletvekilleri, bir terör örgütünün tasfiyesini sağlamak suç olabilir mi? Sosyal barışı temin etmek kabahat olabilir mi? Siyasetin meşru zeminde ve meşru yollardan yapılmasına zemin hazırlamak ihanet olabilir mi? Terörsüz bir Türkiye kurmak suç sayılabilir mi? Terör meselesini şehitler vermeden, gaziler gelmeden çözmek ihanetle eş değer tutulabilir mi? Asıl ihanet "terörsüz Türkiye" çabalarını sabote etmektir, baltalamaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı lider Devlet Bahçeli, kendince bir siyasi denklem kurmak için "terörsüz Türkiye" hamlesinde bulunmuştur. Gayesi; kirli bir oyunu bozmak, Türkiye'nin egemenlik haklarını korumak ve güney sınırlarımızdan gelen tehdidi bertaraf etmek için öncelikle dâhilde barışı sağlamak ve iç cepheyi sağlamlaştırmaktır çünkü dışarıdan gelen tehdidi savuşturmanın yolu bir ve bütün olmaktan geçmektedir.

İcra erkinin iradesini ortaya koyan Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan sayesinde "terörsüz Türkiye" olgusu bir devlet politikası hâline gelmiştir. Şimdi, artık ayağımız yere daha sağlam değmektedir. Artık, gelecekte daha emin, yarından daha umutluyuz. Elbette milletimiz bekasına dönük her türlü tehdidi en küçük tereddüt göstermeden bertaraf edecek iradeye sahiptir. Devletimizin temadisi için elbette her Türk ferdi şahadet şerbetini her an içmeye hazırdır. Lakin ateşi eliyle tutmak yerine maşa kullanmak varsa yani terörün kaynağını güç kullanmadan kurutmak mümkünse neden bu yol denenmesin? Neden toplumsal barışı güçlendirecek, bin yıllık kardeşlik hukukunu sağlamlaştıracak bir ortam oluşturulmasın? Bunun aksini ancak muarızlarımız ister. Nitekim İsrail, güney sınırlarımızdan gelen terör tehdidinin devam etmesi için entrikalarını sürdürmektedir. ABD emperyalizmi bölgedeki hesaplarından vazgeçmiş değildir. Bu arada, PKK'nın tasfiye süreci sırasında bölgede doğan boşluklardan yararlanma ve bu durumdan vazife çıkarma arayışında olan bazı fırsatçıların olduğu da gözden kaçmamalıdır. Irak ve Suriye'nin kuzeyinden Akdeniz'e uzanan bölücülük kuşağını hayata geçirme planları Türkiye tarafından engellendikten sonra, emperyalist aktörler taşeron ve vekillerine yeni görevler vermişlerdir.

Diğer taraftan, SDG'nin ve arkasındaki Amerikan emperyalizmi ile siyonist İsrail'in hesaplayamadıkları şey, Türkiye'nin güvenliğini sağlama ve egemenliğini korumadaki kararlılığıdır. Türkiye devleti sahnelenen oyunu görmektedir değerli arkadaşlar, gereken refleksi göstermekte asla tereddüt etmeyecek ve üzerine düşeni yapacaktır. Türkiye, nevezuhur tezgâhlar peşindeki yeni iş birlikçilerin mevcut aktörleri bypass ederek bölgede bir oldubitti yaratmasına müsaade etmeyecektir, bölgesel güvenliğini ve toprak bütünlüğünü tehdit eden yeni coğrafi dinamikler oluşturmaya çalışan maceraperestleri etkisiz hâle getirecektir.

Diğer taraftan, soykırımcı İsrail, Türkiye'nin güvenliğini tehdit eden terör ortamının devamı için bir yandan Irak ve Suriye'de istikrarı bozma çabalarını sürdürürken diğer yanda da Doğu Akdeniz'de tezgâh peşinde koşmaktadır. Türkiye iç güç mücadelesinde bölgesel çıkar ortakları devşirmek isteyen İsrail, Yunanistan ve Kıbrıs Rum kesimini kışkırtarak kendi emellerine alet etme hevesindedir. İsrail, Türkiye ile Yunanistan arasındaki ihtilafları kaşımakta, Doğu Akdeniz'de ülkemizin güvenliği açısından hayati bir konumda bulunan Kıbrıs Adası'na her açıdan yatırım yapmaktadır. Umarız, Atina yönetimi Türkiye'nin müessiriyeti ve caydırıcılığı karşısında Orta Doğu'daki kirli hesapları bozulmaya başlayan İsrail'in gazına gelmez, tahriklere kapılmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EDİP SEMİH YALÇIN (Devamla) - Umarız Kıbrıs Rum kesimi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ve Kıbrıs Türklerinin varlığına dönük tehditkâr tutumunu kuvveden fiile geçirmez.

Saygılarımla Genel Kurulu selamlıyorum.

Sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yalçın, teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Değerli milletvekilleri, diğer söz talebi Ankara Milletvekili Yaşar Yıldırım'a ait.

Sayın Yıldırım, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YAŞAR YILDIRIM (Ankara) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan evvel, Manisa Şehzadeler Belediye Başkanı Gülşah Durbay'a Allah'tan rahmet dilerim, Sayın Genel Başkanları başta olmak üzere Cumhuriyet Halk Partisine başsağlığı dilerim.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Çok teşekkür ederiz.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Milliyetçi Hareket Partisi adına Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesiyle ilgili söz almış bulunmaktayım.

Kıymetli milletvekilleri, Diyanet İşleri Başkanlığına geçmişten bugüne kadar sistemli, organize bir saldırının olduğunu her safhada görüyoruz, elimizle tutuyoruz. Bu organize saldırıların temelinde Diyanet yoktur, Türkiye'de din düşmanlığı yoktur, diyanet düşmanlığı da yoktur; Türkiye'de İslam düşmanlığı vardır; İslam düşmanlığının üzerinden, Diyanet üzerinden İslam'a saldırı vardır. Bugünkü yaşadığımız ve yaşayacağımız hadiseler hep bize bunu göstermiştir ve bu işin organizasyonunu kim yapar? Haçlı artıkları ve Yahudi sevicileri. Haliyi kaldırdığınızda onları görürsünüz.

Şimdi, bir de anketçiler sıraya girdiler. En son, bir hafta evvel, gazetelere yansıyan bir anket şirketinin araştırdığına göre Diyanete olan güven aşağı inmiş, çok enteresan. Efendim, bizim de ilk aklımıza gelen 2023 anket sonuçları. 2023 seçimlerindeki anket sonuçlarında Milliyetçi Hareket Partisini, oy birliğiyle, anketçilerin yüzde 95'i barajın altına gömdü ve halka ilan ettiler. Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi barajdan nasıl çıktı? Barajın üzerine çıktı, Türkiye'nin 3'üncü büyük partisi oldu ve yeri burada, işte buradalar. (MHP sıralarından alkışlar) Anket şirketlerinden, koskoca profesörlerden, koskoca bilim adamlarından daha biz özür duymadık. "Biz bunu yaptık, kusura bakmayın!" da demediler. Yine eğer anket şirketleri doğruyu yansıtsalar, doğruyu bize servis etseler, bugün Cumhurbaşkanlığı makamında oturan Sayın Recep Tayyip Erdoğan değil yüzde 60'la gelen Sayın Kılıçdaroğlu'ydü. Onu da gördük. Şimdi, bundan ne çıkıyor? Eğer, bu anket şirketleri, bunların yüzde 95'i -yüzde 5'ini ayırıyorum- doğruyu söylüyorlarsa olan nedir? Doğruyu söylemiyorlarsa Diyanetin itibarı yükselmiştir. Eğer bu anket şirketleri Diyanete diyorsa ki: "Efendim, sizin itibarınız düştü, güvenliğiniz düştü." demek ki yükselmiş. Benim buradan anket şirketlerine bir tavsiyem var: Bir de kendinizi test edin, size olan güvene bir bakalım, sıfırın altında kaç çıkacak? (MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Diyanet mevzu olduğunda birçok konuda ve hususta saldırılar var. Bunların da başta gelenlerinden biri de hacdır. İşte geçen gün gazete yazmış: "Diyanet Başkanı değişti, bir şey değişmedi. Bu Başkan da 20 kişiyle Suudi Arabistan'a gitti." "Efendim, geçen Diyanet İşleri Başkanı mutfakçıyı götürdü hacca, çorbacıyı götürdü, terziyi götürdü, aşçıyı götürdü."

Şimdi, efendim, hac Suudi Arabistan'da yapılır. Yoluna güç yetirenlerin Kâbe'yi hacetmesi Allah'ın insanların üzerine bir hakkıdır, bu ayettir. Allahutaala diyor ki insanlara: "Hac benim sizin üzerinize bir hakkımdır. Gücü yetenin Kâbe'ye gelip Allah'ın evini ziyaret etmesi lazım." Hüküm bu. Gücü yeten ne yapıyor? İhrama giriyor başı açık -erkekler için söylüyorum- ayağı çıplak "Emret!" diye geliyor. "..."<sup>3</sup> "Emret Allah'ım. Biz geldik Allah'ım. Emret Allah'ım." diye geliyor. Şimdi, bunun organizasyonunu da yapan kimdir? Diyanettir. Dünyada 3 milyon insan hac yapar her sene. Hac biter, hacın hazırlıkları tekrar başlar. Bunların 2 milyonu dünyanın diğer ülkelerindendir, 1 milyona yakını da Suudi Arabistan Hükümetinin, Krallığının mensuplarıdır.

Şimdi, hac Allah'ı ziyaret, hac Allah'a yakınlaşmadır, hac Allah'la buluşmadır, hac Allah'ın kendisini hissettirmesidir, hac Allah'ı iliklerine kadar hissetmektir; hac budur. Hac Allah'ın kullarına, insanlara rahmetidir, bereketidir, lütfudur, ikramıdır, keremidir, ihsanıdır. İnsanlar Mekke'de kendilerine Allah'ın hazırladığı nimetlerle buluşur, gidenler bilir, gitmeyenlere bir şey demiyoruz, Allah niyeti olup da gitmek isteyen herkese de hacı nasip etsin. ("Âmin" sesleri)

Şimdi, buradaki en büyük sıkıntı şu: Dünyanın en büyük organizasyonudur bu, 3 milyon insana hac yaptıracaksınız. Ne yapacaksınız bunları, arefe günü, Kurban Bayramı'ndan bir gün evvel Arafat'a çıkaracaksınız, 25 kilometre taşıyacaksınız, yürüyecek veya gelecek akşama kadar bekleyecekler, akşam Müzdelife'ye indireceksiniz, 10 kilometre; orada vakfeyi yapacak, dua edecek, bir kısmı gece bir kısmı sabah namazından sonra Mina'ya gelecek. Ne yapacak? Taş atacak, kurbanını kesecek, tıraş olacak. 3 milyon insan; Bursa'nın insanı alıyorsunuz, taşıyorsunuz. Daha sonra ne yapacaklar? Efendim, ihramdan çıkacak Kabe-i Muazzama'da tavafı ve sayı yapacaklar; arkasından iki gün daha Mina'ya gidecekler. Bunu 3 milyon insan üç günde yapacak, böyle bir organizasyon bu organizasyonun içerisinde 100 bini de Türk, Türk hacısıdır. İşte, Diyanet, bu Türk hacısının bu ibadetini yaptırıyor; Mekke'den, Medine'den havaalanından alıyor, otele yerleştiriyor, bütün ibadetlerini yaptırıyor. Ve bu ibadetleri yaptırdıktan sonra 2025 yılında kendine verilen bir ödül var, o da Elmas Ödülü. Bütün ülkeler arasında bu organizasyonu en iyi yapan Türkiye diye Diyanet İşleri Başkanımıza Elmas Ödülü verilmiştir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi süre çok az, hac bu kadar zamanda anlatılmaz, vaktimiz az. Burada Diyanete binlerce görevli lazım; aşçı lazım, doktor lazım, terzi lazım, ütücü lazım, din adamı lazım; binlerce görevli lazım. Diyanetin yaptığı iş kendi insanımıza hizmettir. Yani bizim 3 tane şehrimizden daha fazla kalabalık hacıya en iyi şekilde hacını yaptırıp kazasız belasız evine teslim etmek. Şimdi, tabii, eleştiriler burada oluyor. "Efendim, hacca niye gitti? Diyanet İşleri Başkanının ne işi var? Kaç kişi gittiler?" Diyanet İşleri Başkanlığı kaç kere gidilecekse, kaç kişiyle de gidilecekse Suudi Arabistan'a gidecek, hac organizasyonu yapılacaktır; bunu dünya yapıyor, Türkiye de yapacaktır. Bunu Diyanet İşleri Başkanı yapmıştır, yapmaya devam etmektedir; yaptıkları hizmetten dolayı kendilerinden Allah razı olsun. Yine, şirketlerden hac hizmetinde bulunanların da hepsinden Allah razı olsun.

Bununla ne birlikte kıymetli milletvekilleri, Allah tekrar tekrar gitmek isteyenlere, niyeti olana hacını nasip etsin. Hac farklı bir şeydir.

BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) - Âmin, ben de istiyorum Başkan.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - İnşallah Allah size de nasip eder, Erkan Akçay'a da nasip eder.

BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) - Sen çok gidip görmüşsün.

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Allah sayısını artırsın.

Diyanetin buradaki görevi, en önemli görevlerden biridir hac ve bunu layıkıyla, en güzel şekilde dünyaya örnek olacak şekilde yapmaktadır.

Bununla birlikte -süremiz azaldı- vekil imamlar problemimiz var, fahri Kur'an kursu öğreticileri problemimiz var. "Diyanet bütçe üzerinde şunu alıyor, bunu alıyor." Alınan bütçenin yüzde 90'ı nereye gidiyor? Görevliye gidiyor. Bu görevlilerin hepsi bize İslam'ı yaşıyor. Biraz evvel burada Yozgat Milletvekilimiz dedi ki: "Camilerimizde imam yok." O imamlar da görevlendirildiği zaman bütçeden daha fazla pay vermemiz lazım. Türkiye yüzde 99'u Müslüman olan bir ülkedir. Bütçeden Diyanetin aldığı pay yüzde 1'dir, az bilebilir. Yaptığı hizmet ile yaptığı görev...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR YILDIRIM (Devamla) - Sürem bitti. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, çok teşekkür ediyorum.

Grup adına son söz, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'e ait.

Sayın Bülbül, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi içerisinde yer alan Cumhurbaşkanlığına bağlı Savunma Sanayii Başkanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, aziz Türk milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada ve bölgemizde çatışmaların vekil güçler seviyesinden asıl güçler seviyesine çıktığı, çok katmanlı risk ve tehditlerin en üst seviyeye yükseldiği günümüz koşullarında ülkemiz savunma sanayisi alanında âdeta tarih yazmaktadır. Savunma sanayimizin güçlenmesiyle ülkemize yönelen her türlü tehdide karşı caydırıcılığımız artmakta; bu sayede huzur, güven ve refah ortamı tahkim edilmiş olmaktadır. Merhum fikir ve dava adamı Dündar Taşer'in dediği gibi; çadırını sırtlanların yolu üzerine kurmuş bir devlet olarak ülkemiz, coğrafyası, yer altı ve yer üstü kaynakları, jeopolitik ve jeostratejik konumu itibarıyla tarihin her döneminde büyük ve çetin mücadelelerin odak noktası olmuştur. Coğrafyayı vatan hâline getiren Türk milletinin hâkimiyetiyle birlikte bu topraklar ehliyalıbe karşı hilalin kalpgâhı hâline gelmiş; bu noktada birçok tehdide, birçok çatışmaya, birçok mücadeleye sahne olmuştur. Doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine dünyanın göz bebeği konumunda olan ülkemizin güvenliğini ve bekasını temin etmek, aziz vatan topraklarını kanlarıyla sulayan kahraman ecdadımıza ve kıyamete kadar millî varlığını devam ettirecek olan nesillerimize karşı asli vazifemizdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde son yıllarda savunma sanayisi alanında yapılan büyük hamleler neticesinde millî teknoloji ve yerli imkânlarla üretilen ve geliştirilen savunma sanayisi ürünleriyle kullanılan araç, silah ve mühimmatta yüzde 82 seviyesinde bir yerlilik oranına ulaşılmıştır. Bu durum, caydırıcılığımız başta olmak üzere, savunma sanayisi alanında uluslararası rekabet gücümüzü ve ihracat potansiyelimizi oldukça yüksek bir seviyeye çıkarmıştır. Hava, kara ve denizde ülkemizin millî güvenliğini güçlendiren şu anda sayamayacağımız kadar fazla sayıda araç ve savunma sistemleri Türk Silahlı Kuvvetlerimizin envanterine kazandırılmıştır. Ülkemiz İHA ve SİHA teknolojisinde dünyanın önde gelen 3 ülkesinden 1'i hâline gelmiş ve yine, kendi savaş gemisini yapabilen 10 ülkeden 1'i olmuştur. 2025 yılı içerisinde ROKETSAN tarafından üretilen LEVENT hava savunma füzesi ilk kez bir deniz platformundan atılmış; yine, TAYFUN balistik füzesi sesin 5 kat üstünde hıza sahip olarak hipersonik özellikle geliştirilmiş, TUSAŞ tarafından üretilen HÜRJET'in İspanya'ya satım sözleşmesi imzalanmış ve Kale Jetin ürettiği turbojet füze motoru Brezilya'ya ihraç edilmiştir. Böylelikle, ilk kez yerli jet ihracatı için sözleşme imzalanmış ve ilk kez bir başka ülkeye jet motoru ihraç edilmiştir. Yine, TCG AKHİSAR'ın Romanya'ya satışı gerçekleşmiş, ilk kez hem NATO hem de AB üyesi olan bir ülkeye savaş gemisi ihraç edilmiştir. Ülkemiz savunma sanayisi kendi kendine yetebilen ve ayrıca ihracatta da büyük artış meydana getiren yüksek teknolojlili ve katma değeri yüksek bir pozisyonuna yükselmiştir. 2025 yılının ilk dokuz ayında savunma sanayisi ihracatımız 6 milyar dolara ulaşmış ve sektörde yüz bine yaklaşan nitelikli istihdam meydana getirilmiştir. ASELSAN, ROKETSAN, TÜBİTAK SAGE ve Makine ve Kimya Endüstrisinin iş birliğiyle ülkemizin millî ve yerli çok katmanlı hava savunma sistemi Çelik Kubbe'nin 47 farklı bileşeni Türk Silahlı Kuvvetlerine teslim edilmiştir. Yine, geçtiğimiz ay Bayraktar KIZILELMA tarihinde ilk kez bir insansız savaş uçağı tarafından havada hareket hâlindeki jet motorlu hedefi başarıyla vurmuş ve bu, dünya tarihine geçen bir gelişme hâlini almıştır. Ülkemizde meydana gelen bu gelişmeler bazı kasıtlı çevrelerin ifade ettiği gibi savaş hazırlığı veya yatırımı olarak görülemez; bilakis, bunlar, caydırıcılık kazanmak suretiyle barış içinde yaşama azmimizi ve kararlılığımızı ifade etmektedir.

Değerli milletvekilleri, savunma sanayimizde meydana gelen bu önemli gelişmeler ve büyük atılımlar aziz milletimizi gururlandırmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz de bu hususta savunma sanayisi şirketlerimizi tebrik ediyor, bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Şimdi şahısları adına, lehinde, Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt'a söz veriyorum.

Sayın Kurt, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEVLÜT KURT (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, yalnızca bir bütçeyi değil Türkiye'nin istikbalini, yerli ve millî kalkınma iradesini ve bu iradenin sahadaki güçlü karşılığını konuşuyoruz; güçlü ve bağımsız bir devlet olmanın kararlarını kendi veren bir Türkiye inşa etmenin ne anlama geldiğini konuşuyoruz. AK PARTİ iktidarları döneminde Türkiye edilgen bir güvenlik anlayışından çıkmış, kendi savunma mimarisini kuran, teknolojisini üreten ve caydırıcılığını sahada gösteren bir ülke hâline gelmiştir. Bu dönüşümün arkasında kararlı bir liderlik ve kesintisiz bir vizyon vardır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu bu vizyon, savunma sanayisinde tarihî bir kırılma noktası yaratmıştır. Türkiye, artık başkalarının güvenlik şemsiyesi altında bekleyen değil kendi teknolojisini üreten, kendi savunmasını kendi iradesiyle şekillendiren bir ülke hâline gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; uzun yıllar boyunca Türkiye'ye "Bekle." "İzin al." "İthal et." denildi. Biz, bu zinciri kırdık; bugün, tasarlayan, üreten ve ihraç eden bir Türkiye gerçeğiyle karşı karşıyayız. Kahramanmaraş, bu yeni Türkiye'nin sessiz ama

güçlü imzalarından biridir. Şehrimizde yükselen savunma sanayisi yatırımları üretim kültürüyle birleşmiş, nitelikli istihdamı, yüksek teknolojiyi ve stratejik değeri beraberinde getirmiştir. Türk Havacılık ve Uzay Sanayisinin Kahramanmaraş'taki varlığı sadece bir yatırım değil gençlerimiz için gelecek, şehrimiz için katma değer, ülkemiz için ise teknoloji gücüdür. Bu yatırımlar tesadüf değil; elbette planlı, hedefli ve güçlü bir devlet aklının ürünüdür.

Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu net bir ilke vardır: Savunma alanında bağımsız olmayan bir ülke, siyasette de ekonomide de bağımsız olamaz. Bugün, ASELSAN, ROKETSAN ve TUSAŞ bünyesinde üretilen her sistem bu ilkenin somut karşılığıdır.

Kahramanmaraş'ta görev yapan her mühendis ve her teknisyen yalnızca bir iş yapmıyor, bu ülkenin bağımsızlığına doğrudan katkı sunuyor. 2002 yılından önce savunma sanayisindeki yerlilik oranı yüzde 20 iken bugün bu oran AK PARTİ iktidarı sayesinde yüzde 80'lerin üzerine çıkmıştır. Dolayısıyla, Türkiye artık savunma sanayisinde ihracat yapan, dostuna güven veren, gerektiğinde caydırıcılığını sahada gösteren bir ülke olmuştur. Bu tablo tesadüf değildir. Bu tablo, güçlü liderliğin, istikrarlı yönetimin ve milletle kurulan sağlam bağın sonucudur. Kahramanmaraş üretmeye devam edecektir, TUSAŞ güçlenmeye devam edecektir. AK PARTİ, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye'yi savunmada da teknolojiye de zirveye taşımayı sürdürecektir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ bütçeleri günü kurtaran değil yarını inşa eden bütçelerdir. Kahramanmaraş'a yapılan her savunma yatırımı "Türkiye Yüzyılı" hedeflerinin sahadaki karşılığıdır. Bizim anlayışımızda, millîlik söylemde değil üretim haritalarında vücut bulur, yerli ve millî duruş sloganlarda değil mühendislik çizimlerinde yazılıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEVLÜT KURT (Devamla) - AK PARTİ'nin farkı tam da budur.

Aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kurt, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

#### BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.37

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Değerli milletvekilleri, yürütme adına yapılacak konuşmalara birazdan başlayacağız ancak Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına söz vermeden önce okutacağımız bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi vardır. Bu tezkere, ülkemizin de üyesi bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütü Ana Sözleşmesi'nin 19'uncu maddesi gereğince hükûmetlerin uluslararası çalışma konferanslarında kabul edilen sözleşme ve tavsiye kararları hakkında yasama organına bilgi sunulmasına dairdir. ILO Sözleşmesi gereği olan Cumhurbaşkanlığı tezkeresini okuttuktan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına söz vereceğim.

Şimdi Cumhurbaşkanlığı tezkeresini okutuyorum:

#### VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

##### A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, 2025 yılı Haziran ayında düzenlenen Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 113'üncü Oturumu'nda kabul edilen 192 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Sözleşme ve 209 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Tavsiye Kararı hakkında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani tarafından bütçe görüşmeleri sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi sunulmasına ilişkin tezkeresi (3/1253)

#### Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

2025 yılı Haziran ayında düzenlenen Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 113'üncü Oturumu'nda kabul edilen 192 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Sözleşme ve 209 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Tavsiye Kararı hakkında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Profesör Doktor Vedat Işıkhani tarafından bütçe görüşmeleri sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi sunulmasına ilişkin ilgede kayıtlı yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet Yılmaz  
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

#### III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) İLETİŞİM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İletişim Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İletişim Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Savunma Sanayii Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Savunma Sanayii Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Bakanı hem bu konudaki açıklaması hem de bütçe üzerindeki görüşlerini paylaşmak üzere kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Işıkhani. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN - Sayın Başkan, Saygıdeğer Cumhurbaşkanı Yardımcım, değerli milletvekilleri; Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun en büyük karar organı olan Uluslararası Çalışma Konferansı'nda bu yıl kabul edilen uluslararası çalışma sözleşmeleri hakkında Yüce Meclisi bilgilendirmek üzere söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ILO Ana Sözleşmesi'nin 19'uncu maddesi, Uluslararası Çalışma Konferansı'nda kabul edilen sözleşme ve tavsiye kararlarının üye ülke hükümetlerince bilgilendirme amacıyla bu metinleri onaylamayı, yetkili ulusal makama sunulmasını öngörmektedir. Bu yıl haziran ayında düzenlenen 113'üncü Uluslararası Çalışma Konferansı'nda 192 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Sözleşme ile sözleşmeyi tamamlayıcı nitelikte 209 sayılı Tavsiye Kararı kabul edilmiştir. Konferans esnasında yapılan oylamada ülkemiz de söz konusu sözleşme ve tavsiye kararının kabul edilmesi yönünde oy kullanmıştır.

ILO Yönetim Kurulu Mart 2022'de gerçekleştirdiği 341'inci Oturumu'nda biyolojik tehlikelere ilişkin standartlarda boşluklar olduğunu belirterek Uluslararası Çalışma Bürosunu bu hususta yeni standartlar getirmekle görevlendirmiştir. Kısa adıyla 192 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikeler Sözleşmesi iş yerlerinde çalışanları biyolojik tehlikelere karşı korumaya odaklanan ilk uluslararası sözleşmedir.

Sözleşmenin amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz: Çalışanları biyolojik tehlikelere karşı korumak, sağlık ve güvenliği artırmak, bilgi ve eğitimi geliştirmek, sağlık gözetimini güçlendirmek, hazırlık ve müdahaleyi sağlamak, işveren ve çalışanların sorumluluklarını belirlemek, toplum sağlığını korumak. Sözleşme biyolojik tehlikeler, çalışma ortamında biyolojik tehlikelere maruziyet, biyolojik risk, biyolojik risklerin yetkin makamlar tarafından değerlendirilmesi ve çalışanlar kavramlarını tanımlamaktadır. Sözleşme tüm ekonomik faaliyetler sektöründe çalışanlar için geçerlidir.

ILO sözleşmeleri onaylanmaları durumunda üye devletler için bağlayıcı enstrümanlardır. Konferans tarafından kabul edilen 209 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelere Karşı Tavsiye Kararı ise 192 sayılı Sözleşme'nin uygulanmasını desteklemek amacıyla, işyerinde biyolojik tehlikelere karşı alınacak önlemler konusunda daha ayrıntılı ve esnek tavsiyeler sunmaktadır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan, ILO Sözleşmesi'ne niye uymadığınızı da açıklayın. Dilovası katliamını açıklayın Sayın Bakan!

NAZIM ELMAS (Giresun) - Dinle, dinle!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Söz konusu sözleşmenin kod kısmında aşağıdaki başlıklar altında önemli değişiklikler yapılmıştır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakın, Dilovası katliamı oldu arkadaşlar. Dilovası katliamı hakkında açıklama bekliyoruz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - İşe alma ve yerleştirme, izin hakkı, yurda dönüş, hak sahipliği, konaklama ve dinlenme tesisliği, gemide ve karada tıbbi bakım...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakın, insanlar öldü, açıklama bekliyoruz. Çalışma Bakanından açıklama bekliyoruz, bize hikâye anlatmasın!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - ...sağlık ve güvenliğin korunması ve kazaların önlenmesi, kıyıdaki sosyal tesislere erişim, bayrak devletinin sorumlulukları, gemide şikâyet prosedürleri.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan, bakın, bu insanlar öldü. Dilovası'nda katliam oldu, bahsedecek misiniz Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bilindiği üzere, Denizcilik Çalışma Sözleşmesi'nin onay süreci ülkemizde de devam etmektedir. Yüce Meclise bu bilgileri saygılarımla arz ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Açıklamanızı bekliyoruz Sayın Bakan, insanlar öldü! Bakın, çocuk işçiler öldü, çocuk işçiler!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Sayın Başkan, Saygıdeğer Cumhurbaşkanı Yardımcım, kıymetli milletvekilleri; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2026 yılı bütçesi hakkında siz değerli milletvekillerimize bilgi vermek amacıyla huzurlarınızda bulunuyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan, Komisyon'da bana cevap vermediniz, burada cevap bekliyorum sizden. Çocuk işçiler bunlar, çocuk! Cevap bekliyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Sözlerime başlamadan önce, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi, yüce Meclisimizi ve değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünyada çalışma hayatının mevcut durumu ve geleceğe evrilme süreciyle ilgili nasıl bir tabloyla karşı karşıya olduğumuzu sizlerle paylaşmak isterim. Dünya öyle bir dönemden geçiyor ki artık "çalışma hayatı" dediğimiz alan neredeyse her gün yeniden yazılıyor, yeniden şekilleniyor. Teknolojinin gelişme hızı, birbirine bağımlı hâle gelen ekonomiler, küresel belirsizlikler, iklim krizinin tüm dengeleri değiştirmesi; bunların hepsi emek piyasalarının kökten dönüştüren bir dalga'nın en büyük parçalarıdır. Artık sadece makineler değişmiyor, işin nasıl yapıldığı, çalışanın beklentisi, işletmelerin rekabet anlayışı, hatta toplumların refahı üzerinde kurulu tüm formüller bile sil baştan yenileniyor. Bugün "dijitalleşme, yapay zekâ, yeşil dönüşüm, esnek ve yeni nesil çalışma modelleri" gibi kavramlar bizzat hayatın içinde her çalışana ve her işvereni doğrudan etkileyen gerçekler olarak karşımızda duruyor. İşin mahiyeti değiştikçe dünyanın dört bir yanındaki özellikle kırılgan grupların sosyal korunma ihtiyacı artıyor, istihdam güvencesi konusu daha yüksek sesle tartışılır hâle gelmiştir. Buna bir de teknolojinin meslekleri baştan sona değiştiren etkisini eklediğimizde karşımıza bir zorunluluk çıkıyor, o da emeği ve üretimi geleceğin şartlarına hazırlamak.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Çocuk işçilerden bahsedin, nasıl öldürüldüler? Niye hesap vermiyorsunuz? İddianamede Çalışma Bakanlığı niye yok? Bunu açıklayın Sayın Bakan. Neden sümen altı ettiriyorsunuz suçlarınızı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bugün birçok meslek önemini kaybederken başka alanlarda yeni iş ve istihdam alanları açılıyor. Bu dönüşümü okuyamayan ülkeler geride kalıyor, ancak bunu okuyup önceleyen ve fırsata dönüştüren ülkeler ise hem ekonomik hem de sosyal anlamda güç kazanıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan, ben bunu size sonuna kadar soracağım! Bu çocuklar öldü; bakın, bu çocuklar öldü!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bakanlık olarak biz de bu bilinçle, Türkiye'nin çalışma hayatını bu küresel değişimin pasif bir izleyicisi değil güçlü bir aktörü hâline getirme iradesindeyiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) İş gücü piyasalarımızı daha dayanıklı kılacak, sosyal koruma ve sosyal güvenlik sistemimizi yarınlara hazırlayacak, çalışanlarımızın beceri dönüşümünü hızlandıracak politikaları, hazırlama ve uygulama noktasında bunu bir mecburiyet olarak görüyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - "Yapacağız, edeceğiz." değil, bu çocukların gözlerine bakarak konuşun Sayın Bakan; bu çocuklar öldü öldü, 7 kişi öldü! Sayın Bakan, Dilovası'na gelin, bugün daha önemli bir şey yok!

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - Bugün sizlerle paylaşacağım çalışmalarımız, hedef ve önceliklerimiz Türkiye'nin bu küresel dönüşümde güçlü, rekabetçi, üretim odaklı ve aynı zamanda, dikkatinizi çekiyorum, kimseyi dışarıda bırakmayan çalışma hayatı vizyonunun açık bir göstergesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kısaca yaptığım bu küresel değerlendirme sonrasında, deprem bölgesinde Bakanlığımızın faaliyetine ilişkin son durumu sizlerle paylaşmak isterim. Yaşadığımız 6-7 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerden hemen sonra Bakanlık olarak çok hızlı bir şekilde hareket ederek bölgedeki işverenlerimizi, çalışanlarımızı ve ailelerini korumak için bütün imkânlarımızı seferber ettik.

**ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli)** - Sizin hatalarınız yüzünden bu bina yandı, cayır cayır yandı; binayı yıkarak sorumluluktan kurtulmaya çalışıyorsunuz! Bakın, bu binayı yıktılar ki sorumluluklarını örtbilsinler!

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - Çünkü fabrikaları, iş yerleri, atölyeleri yıkılmış bu şehirleri istihdam ve ekonomik anlamda hızla ayağa kaldırmamız gerekiyordu.

**ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli)** - Bakın, arkadaşlar, bakın, şu binayı yıktılar sorumluluktan kurtulmak için. Şu çocukların anaları ağlıyor, babaları ağlıyor; böyle bir şey olmaz arkadaşlar! Olmaz böyle bir şey, ben bunu kabul edemem, Kocaeli Milletvekili olarak hayatta kabul etmem bunu, hayatta kabul etmeyeceğim Sayın Bakan!

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - Bu doğrultuda, kısa çalışma ödeneğinden nakdi ücret desteğine, toplum yararına programlardan işsizlik ödeneğine kadar pek çok mekanizmayı hızla devreye aldık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

**ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli)** - Dilovası'na gelin Dilovası'na; cinayet bu ya, iş cinayeti!

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - Bugüne kadar sadece bu alanlarda yaptığımız harcama tutarı 40 milyar liranın üzerine çıktı.

**HALUK İPEK (Amasya)** - Başkan, yeterince meramını anlattı, müdahale etmen lazım. Yeterince anlattı...

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - O zor günlerde vatandaşımızın geçimini sağlamak, iş yerlerinin kapanmasını engellemek ve insanımızı üretimden koparmamak için attığımız bu adımlar bu deprem bölgesinin yeniden dirilişinin en kritik müdahaleleri oldu. Depremden hemen sonra 11 şehrimizde sigortalı çalışan sayısı neredeyse yarı yarıya gerilemişti.

Bazı verileri sizlerle paylaşmak isterim: 2022 Aralık ayında yani depremden önce 11 şehrimizde toplam 1 milyon 889 bin sigortalı bulunuyordu, depremle birlikte bu sayı ne yazık ki yarı yarıya azalmıştı. Bugün çalışan sayısını depremden önceki seviyenin de üzerine çıkarmayı başardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gururla söyleyebilirim ki şu an sigortalı sayımız 2 milyon 59 bine ulaşmış durumda. Deprem bölgesinde bulunan işverenlerimizin prim borçlarını erteledik, yapılandırma sürelerini uzattık, üzerlerindeki idari ve mali yükü hafifleterek üretime ve ekonomiye tutunmalarına destek olduk. Kısacası, asrın felaketine karşı devlet-millet el ele verdik. Biz de Bakanlık olarak bu büyük dayanışmanın çalışma hayatındaki ayağını tam olarak yerine getirmek için büyük bir çaba gösterdik. Deprem bölgesindeki vatandaşlarımıza teslim edilen konut ve iş yeri sayısı gün geçtikçe artıyor. Anahtar teslim törenlerini büyük bir gururla izliyoruz. Türkiye asrın felaketini asrın dayanışmasına dönüştüren bir ülke oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, biz bunu başardıysak önce aziz milletimizin duaları, sonra Saygıdeğer Cumhurbaşkanımızın vizyonu ve kararlılığıyla başardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu Meclisteki tüm milletvekillerimizin, özellikle Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Adıyaman ve Malatya illeri başta olmak üzere bölge milletvekillerimizin azmi ve kararlılığıyla başardık. Bu vesileyle her bir milletvekilimize teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sosyal güvenlik sistemimiz sosyal devlet ilkesinin en somut yüzüdür. Bu nedenle biz SGK'nin hem kapsayıcılığını hem mali sürdürülebilirliğini hem de hizmet kalitesini güçlendirmeyi stratejik bir öncelik olarak ele alıyoruz. Amacımız yeni nesil çalışma modelleriyle uyumlu, vatandaşın kolay erişebildiği, şeffaf, güçlü ve geleceğe sağlam basan bir sosyal güvenlik yapısı inşa etmektir. Bugün geldiğimiz noktada, 2002 yılında SGK'nin gelirlerinin giderleri karşılama oranı yüzde 71,5 iken 2025 yılı sonunda bu oranın yüzde 95,3'e çıkacağı öngörülmektedir. Prim gelirlerinin emekli aylıklarının ve sağlık harcamalarını karşılama oranı aynı dönemde yüzde 60,9'dan yüzde 75,1'e yükselmiştir.

**ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli)** - SGK suçluyken SGK'yi mağdur göstermeyi nasıl başardınız iddianamede Sayın Bakan? Bu büyük cinayete nasıl imza attınız?

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - Yine 2002'de SGK açığının millî gelire oranı yüzde 2,2 iken 2025 yıl sonu itibarıyla bu oranın 0,42'ye kadar düşmesi beklenmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kıymetli milletvekilleri, bu rakamlar sosyal güvenlik sistemimizin mali yapısında sağladığımız iyileşmenin ne kadar güçlü olduğunu açıkça göstermektedir. İşverenlerimizin mali yükünü prim teşvikleri ve desteklerimizle hafifletirken Bakanlık olarak istihdama doğrudan katkı vermeye devam ediyoruz. 1 Ocak 2023-30 Eylül 2025 döneminde yaklaşık 2 milyon iş yerine 13 milyon 222 bin sigortalıdan dolayı - rakama dikkatinizi çekiyorum- toplam 890 milyar lira teşvik sağladık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

**GAMZE TAŞCIER (Ankara)** - İşsiz sayısını da açıklayın Sayın Bakan.

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - SGK'nin kapsayıcılığını artıran en önemli göstergelerden biri de aktif sigortalı sayısıdır.

**TAHSİN OCAKLI (Rize)** - Çalışana yüzde 3, yüzde 3. Yüzde 3 SGK primi yüklediniz çalışana.

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - 2002'de 12 milyon olan aktif sigortalı sayısı 2025 Eylül ayı itibarıyla yüzde 120 artarak 26,5 milyona ulaşmıştır. Kayıt dışı istihdam oranı ise 2002'de yüzde 52 iken 2025 üçüncü çeyrek verilerine göre yüzde 26,9'a gerilemiştir.

**TAHSİN OCAKLI (Rize)** - 7 milyon işsiz var; 7 milyon genç işsiz evinde.

**ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla)** - Değerli milletvekilleri, 2025 Ocak ayında en düşük emekli aylığını 14.469 liraya ve Temmuz ayında ise 16.881 liraya yükselttik.

**GAMZE TAŞCIER (Ankara)** - Bozdur bozdur, harca(!)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Emeklilerimize verilen bayram ikramiyesini 4 bin liraya yükselttik. 2018'den bu yana 366,7 milyar lira ikramiye ödemesi gerçekleştirdik. Sosyal güvenlik kapsamının yüzde 99 seviyesine ulaşmış olması Türkiye'nin sosyal devlet kapasitesinin ulaştığı noktayı ve elde ettiği başarıyı göstermektedir.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Emekliler, ev gençleri geçinememekten dolayı ne olacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - "Herkese sağlık güvencesi" temel hedefimiz doğrultusunda, herhangi bir sosyal güvencesi olmayan vatandaşlarımız yalnızca 1.560 lira genel sağlık sigortası primi ödeyerek tüm aile fertleriyle sağlık hizmetlerinden yararlanabilmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu çocuklar sigortasız çalıştırıldı! Bu çocukları sigortasız çalıştırdınız Sayın Bakan, ne sigortasından bahsediyorsunuz! Bunlar sigortasız çalıştırıldı arkadaşlar! Sigortasız çalıştırıldı bunlar!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Dikkatinizi çekiyorum: Dünyanın en ileri uygulamalarından biri olan sosyal güvenlik reformuna öncülük ettiği için Saygıdeğer Cumhurbaşkanımıza her zaman şükran borçluyuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sigortadan falan bahsediyor! Yalan yanlış işler bunlar ya! Bu çocukların sigortası yoktu!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Eczanelerde ilaç yok Sayın Bakan! Kur fiyatından haberiniz var mı!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Eylül ayı itibarıyla 5,7 milyon kişinin GSS primleri devletimiz tarafından karşılanmış olup yıl sonu itibarıyla bu kapsamdaki tutarın 128,7 milyar liraya ulaşması beklenmektedir. İlaç ve tedaviye erişimde kapsamı sürekli genişleterek vatandaşımızın yanında olmaya devam ediyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Evet, ilaç bulamıyor vatandaş şu an eczanede!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - 2000'li yılların başında geri ödeme listesinde - dikkatinizi çekiyorum- 3.986 ilaç bulunurken...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Bizim dikkatimizde, sizin dikkat etmeniz lazım!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Dinlerseniz...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Dinliyoruz; zaten hep masal dinliyoruz Sayın Bakan, biraz da gerçekleri anlatın!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - ...açıkladığımız 72 ilacın geri ödemeye alınmasıyla birlikte bu sayı 8.877'ye ulaşmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Ne büyük gurur(!)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Kanseri ilaçları yok.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kanseri ilaçlarını veremediniz hastalara, kanseri ilaçlarını.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Yalnızca 2025 yılında 465 ilaç listeye eklenmiş olup bunların 56'sı kanser tedavisinde kullanılan özel ilaçlardır.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kanseri ilaçları verilmiyor, doğruyu söyleyin!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - İlaçlar listede var ama eczanede yok.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Anlaşma yapmış olabilirsiniz ama ilaç yok, eczanelerde yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Tip 1 diyabetli çocuklarımız için sürekli glikoz izlem cihazlarını geri ödeme kapsamına aldık.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Ne kadar fark veriyorlar peki o cihazlar için?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - 2024 Aralık-2025 Eylül döneminde 76 binin üzerinde reçete ve yaklaşık 610 milyon liralık maliyet SGK tarafından karşılanmıştır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çocuklar şekerlerini ölçemiyor ama!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - "55 yaşında ölmüyorlar." diyen SGK Başkanınız var ya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bu cihazların ailelerimize sağladığı kolaylık ve çocuklarımızın yaşam kalitesini yükseltmesi bizim için en büyük memnuniyet kaynağıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Ne kadar cihaz parası farkı ödüyorlar Sayın Bakan, haberiniz var mı?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - SGK mağdur mu, onu söyleyin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Sağlık hizmetlerinin doğru basamaklarda kullanılmasını sağlamak amacıyla yeni teşvik mekanizmalarını hayata geçiriyoruz. Tomografi ve MR görüntülemelerinde kullanılan ilaçlı maddelerin hastaneler tarafından temin edilmesi uygulamasını hayata geçirdik.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Randevu alırsa kullanır. Randevuları ne zamana veriyorsunuz?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Emeklileri bütçeye yük görüyorsunuz, yük. Yıllarca prim ödemişler, o ödedikleri primlerin karşılığını veriyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - SMA'lı hastalar için 2017'den bu yana geri ödeme kapsamında bulunan ilaca ek olarak kullanım kolaylığı sağlayan yeni bir ilacı daha listeye aldık.

Hemofili A hastalarında evde deri altı uygulama imkânı tanıyan tedaviyi geri ödeme kapsamına aldık. Özellikle çocuklar açısından büyük kolaylık sağlayan bu düzenleme bu ailelerimizin yaşamını ciddi şekilde iyileştirmiş ve kolaylaştırmıştır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Katledilenlere gelseniz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Aile hekimlerinin reçete edebildiği ilaç sayısını 6 bine yükselttik.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sigortasız çalıştırılıp katledilenlere bir gelseniz! Ne zaman geleceksiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Ayrıca akılcı ilaç kullanımı çerçevesinde, raporlu ilaçlar hariç, kutu sınırlaması getirerek israfın önüne geçiyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakın, gerçekler burada Sayın Bakan, Türkiye'nin gerçekleri burada!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Son olarak, SGK tarihinde devrim niteliğinde olan, kanser tedavilerinde...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Onlara, o laflara karnımız çok tok!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - ...önemli bir adım daha atarak, 25 farklı kanser alt türünde kullanılan 5 immünoterapi ilacını ve kistik fibrozis tedavisinde kullanılan ilacı Temmuz 2025 yılı itibarıyla geri ödeme listesine aldık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kistik fibrozis hastası bin hastamız bu tedaviden faydalanmıştır.

Son dönemde ödemeye aldığımız bu hizmetlerden bazılarını sizlerle paylaşmak isterim. Kanser ilaçlarında 45 bin hasta için 9 milyar lira, SMA'lı 637 hasta için 1,3 milyar lira, hemofili 788 hasta için 1 milyar lira, ailevi Akdeniz ateşinde 3.255 hasta için 500 milyon lira, sürekli glikoz ölçüm cihazlarında 25 bin hastamız için 810 milyon lira harcama yapılmıştır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Vicdanınız rahat mı Sayın Bakan? Cinayetlerden bahsedin bir de!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - SMA'lı bir hastamız için ortalama 2,2 milyon, hemofili hastası bir vatandaşımız için ortalama 2 milyon lira harcama SGK bütçesinden yapılmıştır. Vatandaşlarımızın sağlığını ilgilendiren ve onların yükünü hafifletecek her konuda onların yanında olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sabah bir gidin, gidin, hastaneleri bir ziyaret edin!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Hiçbir şey, hiçbir şey ama hiçbir şey çocuklarımızın, emeklilerimizin ve vatandaşlarımızın sağlığından daha önemli değildir.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - MESEM'lerde ölen çocuklar çocuk değil mi?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Katlettiniz çocukları ya! Neyden önemli değil Sayın Bakan?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Dilovası'nda ölen 3 çocuk çocuk değil miydi Sayın Bakan?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yani bir de böyle cümleler söyleyebiliyorsunuz. El insaf ya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, görüldüğü üzere "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." şiarıyla, tek bir vatandaşımızın sağlığı için ne gerekiyorsa onu yapmaktan çekinmiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bir de böyle cümleler söyleyebiliyorsunuz ya! İnsanın bir yüzü kızarır ya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Çok iyi bildiğiniz gibi en temel insan hakkı olan sağlık ve sosyal güvenlik hizmetleri bugün örnek gösterilen ülkelerde bile büyük bir finansal krize karşı karşıyadır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Hiç umurunuzda değil! İstifa etmeniz gerekir sizin!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bu sorunların çözümü için hükümetler ya finansal kesintilere giderek ya da kendi vatandaşlarından büyük rakamlar talep ederek sistemi sürdürmeye çalışmaktadır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - 7 insan öldü ya, 7 insan! 3'ü çocuk 7 insan öldü, umurunuzda değil!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Dünya bunu yaşarken bizler vatandaşımıza neredeyse ücretsiz sağladığımız bu hizmetleri gittiğimiz her yerde yurt içinde tüm vatandaşlarımıza, yurt dışında ise mevkidaşlarımıza gurur duyarak anlatıyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Dünya sizin yaptığınızı görmedi! Böyle bir şey görmedi bu dünya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bu gururun en önemli parçası da bu yasaları çıkaran sizlersiniz, yüce Meclisimizdir. Biz vatandaşımızın sağlığına, emeklilik güvencesine, sosyal koruma haklarına duyduğumuz saygı gereği bu politikaları kesintisiz bir şekilde güçlendirmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Onun için mi emekliler otogarda yatıyor! Böyle mi sahip çıkıyorsunuz bu ülkenin emeklisine!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Sosyal devlet anlayışını her alanda hayata geçirmeye, milletimizi hayatın riskleri karşısında yalnız bırakmamaya da kararlıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çalışma hayatımızın tüm ekosistemini daima değişen şartlara uyum sağlayan, ihtiyaçlara hızla cevap verebilen dinamik ve güçlü bir yapıya oturtmak için kararlı bir şekilde çalışıyoruz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 16 bin lira emekli maaşı alanlar sürerken sizin bu söylediğinizin hiçbir kıymeti yoktur!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Çünkü biliyoruz ki Türkiye'nin yarınları ancak bugünün emek ve üretim gücünü daha nitelikli hâle getirerek güvence altına alınabilir. Bakanlık olarak çalışma hayatında sosyal diyalogun bir gereği olarak tüm istişare mekanizmalarını aktif bir şekilde kullanıyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - İşçi sınıfı olmadan nasıl sosyal diyalog yapacaksınız asgari ücrette! İşçi temsilcisi yok masada, hangi sosyal diyalog!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - 2025 yılında Üçlü Danışma Kurulunu ve Kamu Personeli Danışma Kurulunu topladık. 14. Çalışma Meclisini de "Çalışma Hayatında Dijital Dönüşüm" başlığıyla yakında toplayacağız. 2016'dan bu yana uyguladığımız asgari ücret desteğini 2025 yılı için bin liraya çıkarmıştık. Bu kapsamda, 2025'in ilk dokuz ayında 1,5 milyon iş yerine toplamda 46,8 milyar lira destek sağladık. Ayrıca, ücretlilerin asgari ücrete kadar olan gelirlerinden vergileri kaldırmıştık.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Asgari ücret 22 bin lira, nasıl geçiniyor insanlar soruyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - 2026'da toplam -rakam çok önemli- 1 trilyon 92 milyar lira vergiden bu kapsamda vazgeçmiş olacağız, bu tutarın Bakanlığımızın 2026 bütçe teklifi tutarının 2 katından daha fazla olduğunu dikkatinize çekmek isterim.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Patronlardan affettiğiniz vergiler ne olacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Biz, sonuçta emeği korumayı, üretimi, büyütmeyi, çalışanıyla, işvereniyle milletimizin tamamını güçlendirmeyi temel vazifemiz olarak görüyoruz. Bu doğrultuda attığımız her adım Türkiye'nin yarınlarına daha güvenle bakabilmesi için. Geçtiğimiz hafta, 2026 yılında geçerli olacak asgari ücretin belirlenmesi için Asgari Ücret Tespit Komisyonumuzu topladık.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Kiminle topladınız? İşverenle. İşçi temsilcisi nerede?

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - İşçiler gelmedi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - İşçi ve işveren temsilcilerimizle görüşerek sosyal diyalog sürecini aktif bir şekilde sürdürüyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - İşçi temsilcisi olmadan hangi sosyal diyalogla karar vereceksiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Her yıl olduğu gibi bu yıl da 2026 yılı asgari ücret miktarının çalışanlarımızın gelirlerini enflasyona ezdirmeyecek, istihdam ve makroekonomik dengeleri koruyacak ortak bir noktada belirlenmesi için Komisyon olarak çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Asgari ücret 50 bin lira olmalı, 50 bin!

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Açlık sınırından kurtaracak mısınız Sayın Bakanım, açlık sınırından!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlık olarak en temel sorumluluklarımızdan bir diğeri de her bir çalışanımızın insana yakışır iş koşullarında çalışmasını sağlamak, iş sağlığı ve güvenliğinde en yüksek standartlara ulaşmaktır.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - İş cinayeti sayısı kaç?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Çalışma ortamlarını sürekli olarak daha güvenli ve daha nitelikli hâle getirmeye gayret ediyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Dilovası'nda ondan mı yandı insanlar cayır cayır?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - 4 Temmuz 2025 tarihinde Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini topladık.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bunlar mı güvenli, bunlar mı? Bu iş cinayetlerinden bir bahsedin ya! İstifa etmeniz gerekir Sayın Bakan!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Burada, ülkemizin 2026-2030 dönemine yön verecek olan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi'nin hazırlık sürecini başlattık. Bu belge Türkiye'nin iş yerlerinde güvenlik kültürünü yükseltmeyi hedefleyen kapsamlı bir yol haritası olacaktır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Denetim yapmıyorsunuz, denetim yok; o yüzden insanlar ölüyor. Kocaeli iş cinayetlerinde 1'inci sırada, haberiniz var mı Sayın Bakan!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - 2022 yılı sonunda İSG hizmeti alan 166 bin iş yeri sayısını bugün itibarıyla 782 bine çıkardık. Aynı şekilde, İSG hizmeti alan çalışan sayısını 6 milyon 400 binden 11 milyon 257 bine çıkardık.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Dilovası katliamında iş güvenliği uzmanı fabrikaya hiç gitmemiş, hiç! Haberiniz yok! Neden bahsediyorsunuz!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - İş müfettişi sayınız kaç? İş müfettişi sayınızı da açıklayın!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Diğer yandan, saygıdeğer Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, iş sağlığı ve güvenliği konusunda ihmali olanların gözünün yaşına bakmıyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sizin gözünüzün yaşına kim bakacak!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - İşverenler, uzmanlar, belediyeler ve kamuda sorunu olan kim varsa gereğini yapıyoruz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Neymiş gereği! Ne oldu! Hep affediliyorlar!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Buna bir cevap verin, cevap! Bu cinayetlerden bahsedin! O laflara karnımız tok!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, 2025 Aralık ayı itibarıyla 10.957 iş yerinde rehberlik ve teftiş faaliyetlerini yürüttük. Bu kapsamda 1 milyon 328 binin üzerinde çalışana ulaştık.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Geçen sene de aynısını dediniz, Dilovası yaşandı bu ülkede!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bu incelemeler sayesinde yaklaşık 992 milyon liralık eksik işçilik alacağının işçilere ödenmesini sağladık. Çalışanın hakkı ve alın teri söz konusu olduğunda asla tereddüt etmiyoruz. Denetim süreçlerimizde de bu ilkemizden asla taviz vermiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ben bir tane başarınızı buldum: Kimseyi duymadan böyle konuşmak büyük bir başarı(!)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin istihdam vizyonunu ekonomi yönetimimizle tam bir eş güdüm içinde sağlam ve uzun vadeli bir çerçeveye oturttuk yürütüyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu cinayetlerden bahsedin! Bakın, arkadaşlar, bu cinayetler işlendi Dilovası'nda, AK PARTİ'li arkadaşlar da baksın! Bu cinayetler işlendi ya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Çünkü biliyoruz ki sürdürülebilir büyümenin, toplumsal refahın ve güçlü geleceğin en kritik bileşeni istihdamın istikrarlı yapıda olmasıdır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakan Bey, tek kelime bahsetmiyor, olur mu, vicdanınız rahat mı arkadaşlar! Vicdanınız rahat mı, hepinize soruyorum ya! Bu çocuklar öldü, bahsetmiyor işte! Son beş dakika!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Bakanlık olarak hayata geçirdiğimiz tüm politika ve programlarımızı bu anlayışla şekillendirmeye devam edeceğiz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Çocuklar öldü, çocuklar, çocuklar öldü burada; çocukların öldüğü yerde kimse konuşamaz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Ekim ayında, dikkatinizi çekiyorum, Türkiye istihdamda tarihin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Geniş tanımlı işsizlik kaç, onu da açıklayın, geniş tanımlı işsizliği de açıklayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Vicdanınız acıyor mu hiç ya? Şu çocukların hâline bakın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Buna göre, iş gücümüz 157 bin kişi artarak 35,8 milyona, istihdam edilenlerin sayısıysa 185 bin kişi artarak 32,8 milyona yükselmiştir. İşsiz sayısı 27 bin kişi azalmış, işsizlik oranı yüzde 8,5'e gerileyerek son otuz aydır tek haneli seyrini sürdürmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Geniş tanımlı işsizlik kaç, onu da açıklayın.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Her 3 gençten 1'i ne işte ne eğitimde Sayın Bakan!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Dikkatinizi çekiyorum, önümüzdeki üç yılda istihdamı yıllık ortalama 842 bin kişi artırmayı hedefliyoruz. Son verilere göre gençlerde işsizlik oranının yüzde 15,6'ya gerilemesi, eğitimde ve istihdamda yer almayan genç oranının yüzde 25,4'e gerilemesi uyguladığımız politikaların en somut sonuçlarıdır.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Hah, onları dedim işte! 25,4'ü gerileme mi sayıyorsunuz? Vallahi helal olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Negatif büyüme, negatif büyüme(!)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - 2002'den bugüne kadar 5,5 milyon kadın, 561 bin engelli, yaklaşık 5,5 milyon genç, İŞKUR hizmetleriyle iş sahibi olmuştur.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan bu cinayetlerden bahsedin, bakın, çocuklar öldü, çocuklar, 15-16 yaşındaki çocuklar öldü, tek kelime bahsetmiyor. Vicdanınız rahat mı arkadaşlar, olur mu böyle bir şey ya?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - İlave istihdam oluşturan işverenlerimize sigortalı başına 41 bin liraya kadar prim desteği veriyoruz. Bu teşvik 2026 yılı sonuna kadar hazırlıklarımız devam etmektedir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - O kadar çok hatası var ki Çalışma Bakanının, istifa etmesi lazım, a'dan z'ye.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Aynı zamanda istihdam desteklerimizin finansman kaynağı olan İşsizlik Sigortası Fonu'nu güçlü bir şekilde yönetiyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Kaç kişi yararlanıyor, kaç işçi yararlanıyor? İşsizlik Sigortası'ndan kaç işçi yararlanıyor?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - SGK suçlu olduğu hâlde SGK'yi mağdur ilan etmişler arkadaşlar!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Fon büyüklüğü bugün itibarıyla 600 milyar lirayı aşmış durumda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dikkatinizi çekiyorum, engelli vatandaşlarımız için çok daha kapsayıcı bir ekosistem kuruyoruz, istihdam ekosistemi kuruyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Cinayetlerden bahset, cinayetlerden! Nasıl oldu da örtbas ediyorsunuz, sümen altı ediyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Engelsiz İŞKUR Platformu'yla tüm hizmetleri tek çatı altında topladık.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İŞKUR sizin rüşvet ve yanlı kurumunuz hâline getirildi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Zihinsel engelli bireyler için hayata geçirdiğimiz Destekli İstihdam Projesi kapsamında -dikkatinize- her birey için 26 bin liraya kadar destek veriyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu halk sizi affetmez Dilovası'ndan bahsetmezseniz. Vallahi bu halk sizi affetmez!

(AK PARTİ sıralarından "Sayın Başkan, atın şunu dışarıya!" sesi)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - 2025 Temmuz ayında başlattığımız Engelsiz İşgücü Uyum Programı kapsamında 81 ilde 10 bin kişilik bir kontenjan oluşturduk.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakın, bahsedemiyorsunuz, tek kelimeniz yok. İstifa etmelisiniz Sayın Bakan. Böyle iş olmaz! Bu çocuklar öldü.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Bakanım, Sayın Gergerlioğlu'na bir cevap verin. Ya, Sayın Bakanım, Sayın Gergerlioğlu'na bir cevap verin.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yarım saattir cevap bekliyor Gergerlioğlu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Kademeli olarak uygulanan bu programdan bugüne kadar 5 binden fazla engelli vatandaşımız faydalanmıştır. Geçmişte olduğu gibi engelli vatandaşlarımız artık evlerinde oturmuyor. Engelli mühendislerimiz, robotik kodlama yapan engellilerimiz, yapay zekâ uzmanlarımız, içerik üreticilerimiz, girişimcilerimiz ofislere, fabrikalara, iş yerlerine, atölyeye gelerek Türkiye'nin üretim gücüne güç katıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Ya, nasıl alkışlayabiliyorsunuz! Şu rezaleti nasıl alkışlıyorsunuz! Arkadaşlar vicdanınız sızlamıyor mu ya? Şu çocuklar Bakanın hatası yüzünden öldü.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ölümünden bahsediyor, sizler de alkışlıyorsunuz ya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Bu kapsamda çalışmak isteyen engelli kardeşlerimizi üretime ve istihdama biz yönlendireceğiz, kimseyi dışarıda bırakmayacağız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan, bunlara cevap vermelisin ve istifa etmelisin, yargılanmalısınız!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Engelli kardeşlerimizin yanında olup Bakanlık olarak onlara en büyük desteği biz vereceğiz ve Türkiye Yüzyılı'nı onlarla birlikte inşa edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yargılanmalısınız, yargılanmalısınız!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, kadın istihdamında ise son yılların en güçlü atılımlarını gerçekleştirdik.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Neden bahsediyorsunuz siz! İş cinayetlerinden bahsedin, Kocaeli 1'inci sırada.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - "Kadın istihdamı" diyorsunuz, Dilovası'nda ölenlerin hepsi kadındı. Öldürmek için mi alıyorsunuz iş yerlerine!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞİKHAN (Devamla) - 2024 Eylül ayında uygulamaya koyduğumuz İşgücü Uyum Programı (İUP) özellikle iş gücüne katılmada zorluk çeken kadınlar, gençler, engelliler ve öğrenciler için yeni bir kapı

olmuştur. Bu programdan bugüne kadar yaklaşık yarım milyona yakın vatandaşımız faydalanmış olup katılımcıların yüzde 82'si kadınlardan oluşmaktadır. İUP'tan faydalanmak isteyen vatandaşlarımızın illerde bulunan Çalışma ve İŞKUR müdürlüklerimize başvurmalarını istihdam ediyorum. Önümüzdeki dönemde de bu programı başarıyla uygulamaya devam edeceğiz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Işıktan'dan masallar.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - 2025 Şubat ayında Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan İŞKUR Gençlik Programı'yla üniversite öğrencilerine hem iş disiplini kazandırmayı hem de mezuniyet sonrası istihdam şanslarını yükseltmeyi hedefliyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu çocukların gözünün içine bakarak konuş Sayın Bakan, suçlusunuz ve istifa etmelisiniz. Suçlusunuz, istifa etmelisiniz, yargılanmalısınız Sayın Bakan! Vicdanınıza nasıl anlatıyorsunuz bunu ya? Nasıl vicdansızsınız ya! Olacak iş mi bu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Türkiye'nin yükseköğretim tarihindeki en büyük, çalışma hayatına hazırlık projesi olan İŞKUR Gençlik Programı'na desteklerinden dolayı Saygıdeğer Cumhurbaşkanımıza gençler adına teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Böyle suç bastırıyorsunuz, Erdoğan'a teşekkür suç bastırma mekanizması.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Hem eğitimde hem istihdamda olan gençlerimiz için de İşgücü Uyum Programı kapsamında yeni politikalar geliştiriyoruz.

KEZİBAN KONUKCU (İstanbul) - Bu ölen çocukların, kadınların hesabını verin önce!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, tüm bu adımlarımızda tek bir hedefimiz var; dönüşümün gerektirdiği yeni becerilerle çalışanlarımızı donatmak, sosyal korumayı güçlendirmek, istihdamı desteklemek, sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilirliğini güvence altına almaktır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakın, bakın, bu çocuklara bakın! Bakmamakta ısrar ediyorsunuz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Türkiye'nin emek gücü bu dönüşümün gerisinde kalmayacak, tam aksine bu dönüşümün âdeti öncüsü olacak, öncüsü! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İddianame elimde, nasıl da kendinizi gizlemeye çalışmışsınız; affetmeyeceğiz bunları.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Saygıdeğer Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Cumhuriyet İttifakı'yla birlikte önümüzdeki dönemde "terörsüz Türkiye" hedefimiz nihayetinde güçlenen birliğimizle, beraberliğimizle, kardeşliğimizle Türkiye'yi daha iyi noktalara ulaştıracağız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bak, Esma Gikan, 3 çocuk annesi. Bakın, 3 çocuk annesi, 3 çocuk annesiz kaldı arkadaşlar, görün. Babası perişan, ne yapacağını bilemiyor.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Asgari ücret ne olacak Sayın Bakan? Asgari ücret ne olacak? Açlık sınırı 30 bin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - "Terörsüz Türkiye"nin getireceği yatırım ortamının istihdamda ve çalışma hayatında ne gibi ilerlemeler sağlayacağına yönelik bir örnek vermek istiyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu çocuk 16 yaşında, 16 yaşında bu çocuk, 16 yaşında, görün şunu.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, en düşük emekli aylığını asgari ücret seviyesine çıkarıyor musunuz çıkarmıyor musunuz, onu net açıklayın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Şırnak'ta 2022 yılında işsizlik oranı yüzde 21,5 idi...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - 3 çocuk annesi katledildi, hep bu Bakanlığın hatası yüzünden, Dilovası Belediyesinin hatası yüzünden.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - ...Gabar petrolleriyle oluşan yatırım ortamı ve İŞKUR hizmetlerimizle 2024 yılında bu oran yüzde 7,9'a gerilemiştir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - En düşük emekli aylığı kaç para olacak Sayın Bakan?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının Gabar petrolünü açıklamasının mantığı nedir ya? Siz Dilovası'na cevap verin.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Milyonlarca insanı ilgilendiren asgari ücretle ilgili detaylı konuşmadınız.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Şırnak örneğinde bu hızlı ve çok önemli iyileşme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - Sayın Başkan, bir dakika...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şırnak'taki İŞKUR yolsuzluklarını anlatın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Cevap veremiyorsun Sayın Bakan, cevap veremiyorsun! Sayın Bakan, nasıl oluyor, vicdanın sızlamıyor mu?

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen tamamlayın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN (Devamla) - ...terörsüz Türkiye'yle tüm bölgede ve Türkiye'de neden görülmesin.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Bakanım, asgari ücretten bahsediniz, asgari ücret ne olacak?

CAVİT ARI (Antalya) - Esnafı niye kandırıyorsunuz Sayın Bakan, bir de ona açıklama yapsanız. Esnafı kandırıyorsunuz, 7200 iş gününü...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Ek süreyi asgari ücrette kullanın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN (Devamla) - Türkiye'nin her karış toprağında Saygıdeğer Cumhurbaşkanımızın gösterdiği Türkiye Yüzyılı istikametinde yürümeye, üretmeye, istihdamı artırmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Esnafı niye kandırdınız? Yapılamayacak iş için niye söz verdiniz? Esnaf sizin yüzünüzden mağdur Sayın Bakan.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakın, bakın, gerçekler burada!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken 2026 yılı mali bütçemizi en verimli şekilde kullanacağımızı belirtmek isterim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Son verme, Dilovası'dan bahset! Ya, yazıktır ya! Tek kelime edemedin ya! Tek kelime edemedin.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN (Devamla) - Şimdiye kadar ve bundan sonraki görüşmeleri yapacağınız katkı ve desteklerden dolayı her birinize teşekkür ediyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu akşam nasıl başını yastığa koyacaksınız!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN (Devamla) - Bütçe maratonu döneminde yoğun faaliyet gösteren tüm Meclis çalışanlarına, stenograf personelimize, uzmanlarımıza, danışmanlarımıza ve emekçilerimize teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu ölenlere bir Allah'tan rahmet dileyin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Dilovası katliamından bahset; 7 kişi öldü, 3'ü çocuk, sizin hatalarınız yüzünden.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN (Devamla) - 2026 yılı bütçesinin ve bu bütçeyle gerçekleştireceğimiz tüm çalışmalarımızın ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, aziz milletimizi ve sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Dilovası'na diyecek tek kelimeniz yok mu!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Cevap veremedi Sayın Bakan, cevap veremedi arkadaşlar, görüyorsunuz. 3'ü çocuk 7 kişi, yanarak öldü, kömürlerini seyrettiniz, hiç kimsenin umurunda değil, işte bakın, vicdansızlığın resmi...

BAŞKAN - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Vedat Işıkhan'a teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, yürütme adına ikinci söz Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz'a aittir.

Sayın Yılmaz, buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı, grubun yarısı yok.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; sizleri şahsım ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan adına saygıyla sevgiyle muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Valla Cumhurbaşkanlığı Yardımcım, bu grubun yarısı yok. Sayın Cumhurbaşkanlığı gelse tüm grup geliyordu, siz geldiğiniz için yarısı gelmiyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sözlerimin başında 752'nci Vuslat yıl dönümü vesilesiyle Anadolu'nun gönül ve irfan dünyasına yön vermiş büyük mütefekkir Hazreti Mevlâna Celâlettin Rûmî'yi rahmetle minnetle yâd ediyorum.

Aynı şekilde, Manisa Şehzadeler Belediye Başkanı Sayın Gülşah Durbay Hanımefendi'ye de Cenab-ı Allah'tan rahmet; ailesine, sevenlerine, Cumhuriyet Halk Partisi camiasına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Bugün 2026 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi görüşmeleri kapsamında Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların 2026 yılı bütçeleri ile 2024 yılı kesin hesaplarını Gazi Meclisimizin takdirlerine sunduk.

Gün boyu burada ifade edilen farklı siyasi partilerden milletvekillerimizin görüş ve önerilerini dinledik. Biraz sonra, konuşmamız tamamlandıktan sonra soru-cevap bölümü de var, orada da isteyen istediği soruyu sorabilir; bir kısmına sözlü, bir kısmına yazılı cevaplar verilir. Meclisimizin bir İç Tüzük'ü var, bir usulü var ve bir üslubu var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) O çerçevede her türlü soruya, eleştiriye açık olduğumuzu ama usule, üsluba da herkesin riayet etmesi gerektiğini buradan bir kez daha hatırlatmak istiyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Herkesin riayet ettiği...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığımız bağlı ve ilgili kuruluşlarıyla birlikte devletimizin stratejik hedeflerine yön vermekte, iç ve dış politikada öncelikleri belirlemekte ve bakanlıklarımız arasında koordinasyonu sağlamaktadır. Aynı zamanda, Türkiye Yüzyılı vizyonu ve devletimizin makro hedefleri doğrultusunda kurumlar arası uyumu tesis etmekte, yürütülen faaliyetlerin seyrini yakından takip ederek ihtiyaç duyulan düzenlemelerin zamanında hayata geçirilmesi için gerekli tedbirleri almaktadır. Bu çerçevede, ilgili kanun ve mevzuatla oluşturulan politika kurullarımız vardır, bunlar istişari mahiyette yapılar olarak çeşitli alanlarda dünyadaki gelişmelere, Türkiye'deki ihtiyaçlara bakarak politikalar üretmektedir. Ayrıca, bakanlıklar arası bazı faaliyet alanlarımız var. Tek bir bakanlığın yapacağı, alacağı eylemlerle, aksiyonlarla sonuç almanın mümkün olmadığı, birçok bakanlığın, kurumun eş güdüm içinde çalışması gereken alanlarda da yine belli kurullarımız var, onların da birçoğuna ben başkanlık ediyorum. Bunlar arasında Ekonomi Koordinasyon Kurulumuz, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulumuz, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulumuz, Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi Yönlendirme Kurulumuz, Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemleri Kurulu ve Nüfus Politikaları Kurulu önde gelen kurullarımızdır. Bunları çalıştırıyoruz, bütün ilgili kurumlarımızı bu kurullarda bir araya getirip eylem planları, stratejiler oluşturup bunları hayata geçiriyoruz ve takip ediyoruz. Ayrıca, son dönemlerde artan önemine binaen iklim değişikliğiyle birlikte tüketim kalıpları, nüfus, birçok etkenle öncelikli bir konu hâline gelen su konusunda da bir komisyon oluşturmuş durumdayız. Bununla ilgili de toplantılarımızı, hazırlıklarımızı sürdürüyoruz.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığı dinamizm ve hızlı karar alma kapasitesiyle bu sene mart ayında Dijital Dönüşüm Ofisini, İnsan Kaynakları Ofisini ve Finans Ofisini ilga ettik, bu üç ofisi ortadan kaldırdık. Yatırım Ofisi ile Finans Ofisini

birleştirdik, tek bir ofis hâline getirdik "Yatırım ve Finans Ofisi" şeklinde. Diğer taraftan, İnsan Kaynakları Ofisini Personel Genel Müdürlüğümüzle entegre ettik, Dijital Dönüşüm Ofisimizi ise Meclisimizden kanunu geçen Siber Güvenlik Başkanlığının bir parçası hâline getirme yönünde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu örnek de gösteriyor ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi iyileştirilmeye, geliştirilmeye her zaman açık bir sistem. İhtiyaçlar, yeni ihtiyaçlar ortaya çıktıkça, yeni değerlendirmeler yapıldıkça dinamik bir şekilde kendini geliştiren bir yapı olduğunu ifade etmek isterim.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili çeşitli değerlendirmeler yapıldı, geçmişe göre daha az yapılıyor ama onu görüyoruz çünkü artık milletimizin çeşitli seçimlerde onayladığı, onay verdiği bir sistem olduğunu herhâlde herkes artık daha fazla görüyor, kabul ediyor ama yine de bazı değerlendirmeler yapıldı, onlara da müsaadenizle birkaç cevap vermek isterim.

Öncelikle şunu söylememiz lazım: Demokratik sistemlerde farklı yönetim biçimleri vardır, bunların hepsi demokratiktir ama yönetim sistemi olarak farklılık arz ederler; başkanlık sistemi de vardır, parlamenter sistem de vardır, yarı başkanlık sistemi de vardır; üçü de demokratik dünyada görülen sistemlerdir. Her birinin de farklı alt versiyonları olduğunu biliyoruz. Örneğin İngiltere'deki parlamenter sistem ile Kıta Avrupasındaki parlamenter sistem arasında da belli farklılıklar olduğunu biliyoruz. Nitekim bizim de önceki sistemimizin farklı bir parlamenter sistem olduğunu hep birlikte biliyoruz, çok çeşitli zafiyetler içeren bir sistem olduğunu biliyoruz. Halkımızın referandumda onayıyla "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" dediğimiz, Türkiye'nin özel koşullarına uygun, kültürüne uygun bir yapılanmayı gerçekleştirmiş durumdayız. Bu sistem, yeni sistem birçok testten başarıyla geçti, kim ne derse desin. Son beş altı yıl özellikle, bir taraftan dünyada risklerin, belirsizliklerin yükseldiği bir dönem oldu; bölgemizde jeopolitik gelişmelerin, savaşların, çatışmaların yoğunlaştığı bir dönem oldu, pandemi gibi tüm dünyayı sarsan bir hadisenin yaşandığı bir dönem oldu. İçeride, yine "asrın afeti" dediğimiz, tarihimizin en büyük afetini yaşadık. Ekonomik şartlarla ilgili yine çeşitli süreçler yaşandı. Bütün bu süreçlerde Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin avantajını gördüğümüzü, yaşadığımızı rahatlıkla ifade edebilirim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hızlı karar alan, uygulayan etkin bir sistem olarak Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi kendisini ispat etmiştir ama hep altını çiziyorum, bugün de ifade edeceğim: Bu, daha iyileştirilemeyeceği anlamına da gelmiyor; daha da iyiye, daha gelişmiş bir yapıya doğru dönüşmeyeceği anlamına da gelmiyor. Tam aksine, tecrübelerle, yaşadığımız süreçlerle birlikte sistem iyileştirilmeye de her zaman açık bir sistem.

Bir diğer husus da şu, bunun da altını çizmek isterim: İyi ki bu küresel ve bölgesel fırtınalı dönemde Cumhurbaşkanlığı gibi güçlü bir ittifakımız var, iyi ki Recep Tayyip Erdoğan gibi güçlü, dirayetli, tecrübeli bir liderimiz var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Liderlik her zaman önemlidir ama fırtınalı zamanlarda, zor zamanlarda bir kat daha önemlidir. Bugün, Türkiye, siyasi istikrarıyla dünyadan birçok alanda pozitif ayrıışan bir ülkedir. Sorunlarımız da elbette var ama bu sorunları aşma kapasitemiz de var. Bunu da birçok vesileyle ortaya koymuş durumdayız.

Cumhurbaşkanlığıyla ilgili "saray" ifadesini kullanıyor muhalefetten değerli arkadaşlarımız. Tabii ki saray değil orası, milletin evi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Biz milletin evi olarak görüyoruz ve belki gelip bir gün görürsünüz ziyaret ederseniz. Nasıl bir kurgu var zihninizde bilmiyorum ben ama orası bir çalışma mekânı; orada bürokratlarımız var, çalışanlarımız var, kamu görevlileri var, gece gündüz bir mesai harcanıyor, birçok durumda mesai kavramına bakılmadan bu ülkenin ihtiyaç duyduğu çalışmalar, faaliyetler yürütülüyor. Siz "saray" derken neyi kastediyorsunuz bilmiyorum ama benim ofisim orada, daha önce de bakanlıklar yaptım, hiçbir farkı yok, bir çalışma ortamı. Sonuçta o çalışma ortamında milletimize hizmet etmeye gayret ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Milletin evi, milletin hizmetinde. Bugün biz varız, yarın, on yıl sonra, yirmi yıl sonra kim gelir bilemeyiz; orası hiçbir partiye ait değil, hiçbir kişiye de ait değil.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, en uzun iki senel

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Milletin evidir, milletin gönlüne giren Külliye'nin kapısından da girer; milletin gönlüne giremeyen oranın bir saray olarak hayalini kurar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, en fazla iki sene kalabileceksiniz orada.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığıyla ilgili, bütçesiyle ilgili de bazı eleştiriler yaptınız, o eleştirilere de cevap vermek isterim.

CAVİT ARI (Antalya) - En fazla iki sene kalacaksınız, söyleyeyim. Tadını çıkarın şimdiden.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - İkinci yirmi beş yıllık dönemimizi...

CAVİT ARI (Antalya) - En fazla iki sene veya iki buçuk sene, fark etmez. Erkene alırsanız erken, değilse en fazla iki buçuk sene.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bugünkü Cumhurbaşkanlığımız geçmişteki Cumhurbaşkanlığı değil, bazen karıştırılıyor, sanki o eski sistemimizdeki Cumhurbaşkanlığı makamıymış gibi değerlendiriliyor, öyle değil. Bugün yönetimimizin merkezi Cumhurbaşkanlığı. Yasamada millî iradenin tecelligâhı Türkiye Büyük Millet Meclisimiz, Gazi Meclisimiz; yürütmeye de millî iradenin tecelli ettiği makam Cumhurbaşkanlığı makamı. Eskiden doğrudan seçiliyordu biliyorsunuz, artık doğrudan halkımızın sandığa gidip seçtiği bir Cumhurbaşkanımız var, millî iradenin doğrudan yansıdığı bir makam var. Ve burada yürütme makamı olarak Cumhurbaşkanlığı, eski sistemdeki Başbakanlık ile Cumhurbaşkanlığının birleşmiş hâli. Eskiden iki tane ayrı makam vardı biliyorsunuz, dolayısıyla ayrı maliyetler, masraflar vardı; aslında yeni sistem bunları sadeleştirmiş durumda. Yıllar itibarıyla fark etmekle birlikte geçmişte Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı bütçelerini birleştirirseniz toplam bütçenin binde 3'üne, 4'üne denk gelirdi geçmişteki masraflar; bugün binde 1'i seviyesinde, binde 1,1, binde 1,2 seviyesinde; geçmişe göre çok daha düşük maliyetle çalışan bir merkezden, bir karargâhtan bahsediyoruz, yönetim sistemimizin kalbinden bahsediyoruz. Son derece makul düzeylerde bir maliyetle bu stratejik görevin yerine getirildiğini ifade etmek isterim. (Gürültüler)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Hangi Başbakanın 12 tane uçağı vardı?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - 2026 yılı genel bütçe teklifimizde de Cumhurbaşkanlığı bütçesinin artış oranı bir önceki yıla göre yüzde 25,75; genel teklifteki artış oranı ise 28,38. Yani gelecek yıla ilişkin bütçe teklifimizdeki artış oranlarına bakarsanız Cumhurbaşkanlığı makamının veya kurumlarının bütçe talebi ortalamanın altında, üstünde değil, ortalamadan daha az artıyor, bunu da ifade edeyim.

Yine şunu Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekillerinin bilgisine getirmek isterim ki, bize tahsis edilen bütçenin yüzde 33'ü uluslararası anlamda askerimizin bulunduğu, çeşitli kurumlarımızın bulunduğu barışı destekleme giderlerinden oluşuyor yani bu, Cumhurbaşkanlığı tarafından kullanılmıyor, transfer ediliyor barışı destekleme giderleri anlamında. Yüzde 5'i Yatırım ve Finans Ofisine transfer edilip faaliyetlerini yürütmesi için; yüzde 4'ü acil destek giderlerinden, illerimizde oluşan acil birtakım konulara hızlı müdahale etmek anlamında kullanılıyor. Bunları topladığınızda Cumhurbaşkanlığına tahsis edilen bütçenin yüzde 41'inden fazlası başka alanlara transfer edilen unsurlardan oluşuyor.

Diğer taraftan, geçmişte olmayan, şu anda olan Millet Kütüphanemiz var. Buraya da yine Cumhurbaşkanlığı bütçesinden harcama yapıyoruz, tüm giderlerini Cumhurbaşkanlığı bütçesinden karşılıyor. Kütüphanemizi milyonlarca gencimiz, öğrencimiz veya yetişkin vatandaşımız ziyaret ediyor ve artık dünyanın sayılı kütüphanelerinden biri hâline geldi. Yedi gün/yirmi dört saat çalışan bir kütüphanemiz. Oranın da giderlerini yine Cumhurbaşkanlığı bütçemizden karşılıyor ve son derece hassas bir şekilde harcamalarımızı yerine getirdiğimizi ifade etmek isterim.

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Muhalefeti davet edin, gelsinler.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, yine, Kongre ve Kültür Merkezi'miz var, burada da çeşitli etkinlikler düzenliyoruz. Daha önce belki otel odalarında veya özel birtakım toplantı mekânları kiralanarak yapılan faaliyetleri şimdi biz kendi altyapımızla, imkânlarımızla yapıyoruz, çeşitli bakanlıklarımıza da bu imkânı sağlıyoruz. Bir örnek vermek gerekirse, gelecek yıl NATO Zirvesi yapılacak. Türkiye gelecek yıl zirveler yılı yaşayacak gerçekten. Bir taraftan COP31 Antalya'da... Muhtemelen 100 binin üzerinde katılımcısı olacak. Dünyanın en büyük uluslararası organizasyonu Birleşmiş Milletler Taraflar Konferansı COP31 Türkiye'de Antalya'da yapılacak. Diğer yandan Antalya Diploması Forumu'muz yapılacak, artık gelenekselleşiyor. Bir yandan Türk Devletleri Zirvesi yapılacak Türkiye'de. Diğer taraftan da yine ülkemizde Ankara'da NATO Zirvesi gerçekleşecek. Sadece bu zirveye 10 bin civarında bir katılım bekleniyor. Burada da Külliye'mizin, milletin evinin bütün altyapısı, imkânları kullanılmış olacak, daha düşük maliyetle bu organizasyonu gerçekleştirmiş olacağız.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; kurumlarımızla ilgili de kısa kısa bilgiler arz etmek isterim. Strateji ve Bütçe Başkanlığımız Cumhurbaşkanlığı'mıza bağlı önemli bir kurum. Geçmişte Devlet Planlama Teşkilatı vardı biliyorsunuz, Devlet Planlama Teşkilatının ana hizmet birimleri ile geçmiş Maliye Bakanlığımızın Bütçe Genel Müdürlüğünü birleştirilerek oluşturulmuş güçlü bir yapı, doğrudan Cumhurbaşkanlığı'mıza bağlı. Kalkınma planlarını, yıllık programları, çeşitli stratejileri hazırlayan bir kurumumuz. Bir taraftan da Cumhurbaşkanımız adına bütçe sürecindeki teknik çalışmaları yürüten bir kurumumuz, Hazine ve Maliye Bakanlığımızla birlikte elbette. Bu kurumumuz işlevlerini güçlü bir şekilde gerçekleştiriyor. Dünyadaki ekonomi alanındaki yine uluslararası kurumlarla ilişkilerde önemli roller üstleniyor.

Bir diğer stratejik kurumumuz İletişim Başkanlığımız. Geçmişte farklı isimler altında iletişimle ilgili kurumlar vardı ülkemizde. Bunlar derlendi toplandı "İletişim Başkanlığı" adı altında daha güçlü bir yapı sağlandı. Bu yapının da son derece önemli olduğunu, özellikle bugünün dünyasında... Şimdi, hep tartışıyoruz; devletler arası rekabet, birtakım uluslararası organizasyonlar, istihbarat kurumları, bunların farklı yöntemlerle toplumları etkileme çabaları, bütün bunları görüyoruz ve İletişim Başkanlığımız bu alanda son derece önemli bir rol oynuyor. Ülkemizin bütün bu etkilere karşı dayanıklılığını, direncini artırma, milletimizin dezenformasyonlara karşı, tahriklere karşı direncini artırma noktasında son derece etkili faaliyetler yürütüyor. Bu noktada emeği geçen herkese de teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir taraftan da şunu söylememiz lazım: "X" denilen bir sosyal medya var, geçenlerde oradaki bazı hesapların hangi ülkelerden yayın yaptıklarını ilk defa şeffaf bir şekilde ortaya koydular. Bu vesileyle bir kez daha gördük ki bir maskeler var -görünen isimler, amblemler, kullanılan ifadeler- bir de onun arkasındaki farklı sistematik organizasyonlar var. Bunlar devletlerle bağlantılı yapılar olduğu gibi birtakım FETÖ ve FETÖ benzeri terör örgütleri de bu süreçleri çok etkili bir şekilde kullanmaya çalışıyorlar. Biz, halkımızı, insanımızı bunlara karşı korunmasız bırakamayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu teşkilatımız kapsamında CİMER dediğimiz yine önemli bir yapı var. Bu da vatandaşımızın şikâyetlerini, kamuyla ilgili beklentilerini ortaya koyduğu son derece katılımcı bir mekanizma ve bunu da etkili bir şekilde kullanıyoruz.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ya, bizim sorulara bile cevap vermiyorlar.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Diğer bir kurum, Cumhurbaşkanlığı'mıza doğrudan bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı. Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili çeşitli arkadaşlarımız konuşmalar yaptılar. İslam dininin sahih kaynaklara dayalı şekilde doğru anlaşılmasını ve topluma rehberliği esas alan din hizmetlerini ülke içinde ve dışında güçlü bir kurumsal yapıyla sürdürmektedir. Özellikle hac ve umre organizasyonlarının hep ödül kazandığını, 1'inci olduğunu da biliyoruz. Kaliteli bir şekilde bu organizasyonları gerçekleştiriyor ve diğer faaliyetlerini yürütüyor.

Millî Saraylar İdaresi yine önemli bir idaremiiz. Bu da güçlü bir şekilde geçmişten gelen mirası koruyor ve değerlendiriyor. Geçen aylarda uluslararası bir faaliyetine katıldım ben, Avrupa'dan gelen, dünyanın farklı yerlerinden gelen müzeciler vardı, yine, oradaki sarayların idaresinden sorumlu yapılar vardı. Burada da gerçekten büyük mesafe aldığımızı söyleyebilirim. Milyonlarca insan, turistler veya içerideki insanlarımız buraları ziyaret ediyorlar.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, Antalya Müzesi yıkıldı, ne zaman yapılacağı belli değil.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Büyük oranda kendi yağında kavrulur hâle geldi, çok ciddi kaynaklar da oluşturur hâle geldi. Bu eserleri de çok iyi bir şekilde koruyup geleceğe, gelecek nesillere taşıyan bir idaremiiz.

Devlet Arşivleri Başkanlığımız aynı şekilde... Hafıza önemli. Biz, Türkiye Cumhuriyeti olarak sıradan bir ülke değiliz, ülkelerden, devletlerden bir devlet değiliz; köklü bir tarihimiz var kim ne derse desin. Selçuklu'dan Osmanlı'ya, cumhuriyete uzanan köklü bir geleneğimiz var ve bunun en güzel yansımalarından biri Devlet Arşivleri Başkanlığımız. Burada da büyük bir dijitalleşme yapıldı, kaynaklar dijital ortama aktarıldı, korunuyor ve araştırmacıların, çeşitli ülkelerin hizmetine sunuluyor. Son derece etkili bir şekilde çalıştığını ifade edebilirim.

Bir diğer stratejik, önemli kurumumuz Savunma Sanayii Başkanlığımız. Şimdi, "savunma sanayisi" deyince hemen akla güvenlik geliyor. Doğru, elbette güvenlik çok çok önemli. Güvenliğin olmadığı yerde ne demokrasi olur ne kalkınma olur, güvenlik elbette olacak. Özgürlükler pahasına değil özgürlüklere zemin oluşturan bir ortam olarak güvenliği algılamamız lazım; insan odaklı

bir güvenlik anlayışıyla hareket ediyorsak öyle anlamamız lazım. Ben üç temel işlevini görüyorum savunma sanayisinin: Birincisi güvenlik elbette. Güvenli olmak için kendi teknolojinizi üretmek zorundasınız.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Ama yabancı İHA Elvedağ'a gelene kadar farkına varmadınız.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Yakın tarihte başkalarının araçlarıyla kendilerini savunmaya çalışanların ne tür durumlara düştüğünü hep birlikte gördük. Dolayısıyla, kontrol önemli güvenlikte, millî bir kontrol son derece önemli.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - İnsansız hava araçları Ankara'ya kadar ulaştı Sayın Yılmaz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - İkincisi, bağımsız dış politika. Millî, yerli bir savunma sanayisi olmayan bir ülkenin bağımsız dış politikası olmaz, olamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, dış politikada -hep diyoruz ya "bağımsız Türkiye"- nasıl bağımsız olacağız? İşte, kendi millî unsurlarımızı geliştirerek bunu yapacağız. Son yirmi üç yılda Sayın Cumhurbaşkanımızın iradesiyle; bunlar rastgele olmadı, yüzde 20'lerden yüzde 82'lere çıkan yerlilik, millîlik oranı kendiliğinden olmadı, güçlü bir siyasi iradeyle oldu, kararlılıkla oldu; iyi stratejiler, öncelikler tayin ederek oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve bugün sadece güvenlik değil, sadece dış politika değil, refah açısından da önemli bir sektör hâline geldi. Bakın, sadece bir rakam söyleyeyim size: 2024 yılında, bir önceki yıla göre yüzde 30 artış olmuştur ihracatımızda, 7,2 milyar dolara ulaştı geçen yıl ihracatımız; bugün kasım ayı itibarıyla 7,5 milyar ancak şu anda -Savunma Sanayii Başkanımız da burada, ondan da aldığım daha taze bilgilerle söylüyorum- 8,5 milyar dolar civarında bir ihracata gelmiş durumdayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah, yakında, önümüzdeki yıllarda çift haneli ihracatları göreceğiz.

Bu niçin önemli değerli kardeşlerim? Geçmişte paramızı verip alamadığımız savunma sanayi ürünlerini bugün biz dünyaya parası mukabilinde satar hâle geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu başaran bir ülkemiz. 100 bin civarında nitelikli istihdam oluşturuyoruz bu alanda. "Start up"larla, yeni girişimlerle, bu yapay zekâ gibi teknolojilerin entegrasyonu ile yepyeni ufuklar açılmış durumda önümüzde. Bir taraftan Çelik Kubbe gibi çok önemli bir projeyi hayata geçiriyoruz; işte, KAA'yla, Kızılirma'sıyla, çok farklı füze teknolojileriyle, kamikaze, "drone" teknolojileriyle farklı bir boyuta, farklı bir seviyeye doğru bu sektörümüzü taşıyoruz. Ürün bazlı olarak dünyaya da daha fazla açılmaya başladık; bu, önümüzdeki süreçte artarak devam edecektir. Dolayısıyla dünyada dost ülkelerle, müttefik ülkelerle elbette, daha fazla iş birliği içinde savunma sanayimizi daha yükseklerle taşıyacağız. Bu vesileyle, savunma sanayimize katkıda bulunan kamu ve özel sektör tüm kurumlara, tüm kişilere milletimiz adına şükranlarımızı sunuyoruz, sağ olsunlar, var olsunlar. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Millî İstihbarat Teşkilatımız yine Cumhurbaşkanlığımızın stratejik kurumlarından bir tanesi; çok köklü bir kurumumuz, gelenekleri olan bir kurumumuz ama aynı zamanda modern teknolojilere, imkânlarla da çok hızlı uyum sağlayan bir kurumumuz. Dış, teknik ve siber istihbarat alanlarında nitelikli istihbaratla, riskleri ve tehditleri iyi değerlendiren bir yaklaşımla görevini icra ediyor. Yine "terörsüz Türkiye" konusunda da, devlet politikası hâline gelmiş bu alanda çok önemli işlevler gördüğünü, yapıcı işlevler gördüğünü de buradan ifade etmek isterim. Millî İstihbarat Teşkilatımızın ismi bilinmeyen kahramanlarına da buradan selamlarımızı, sevgilerimizi sunuyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığımızın bu kurumlarını çok güçlü bir siyasi iradeyle, çizdiği Türkiye Yüzyılı vizyonu ile yönlendiren, liderlik yapan Cumhurbaşkanımıza da burada şükranlarımızı sunuyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Yirmi üç yıl, dile kolay, çok büyük bir tecrübe, çok büyük bir liderlik ve milletin desteğiyle, başka hiçbir gücün değil, milletimizin desteğiyle, sandıklarda halkımızın verdiği destekle, duayla bugünlere gelen Cumhurbaşkanımıza da tüm bu kurumlarımıza gösterdiği yol göstericiliği için, liderliği için şükranlarımızı sunuyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bütçeyle ilgili çok fazla detaya girmek istemiyorum. Pazar günü kapanış oturumumuz var. Orada, kapanış konuşmasında belki ekonomiyle ilgili, bütçeyle ilgili yine daha farklı değerlendirme yapma imkânı olacaktır. Konuşurken zaman çok hızlı geçiyor, baktım, üç dakika kalmış. Dolayısıyla, çok fazla sabrınızı da zorlamak istemiyorum. Sadece birkaç konuda sizlerin sorularına cevap vermeye çalışacağım.

Cumhurbaşkanlığımızın harcamalarını söylemiştim. Anayasa'yla ilgili tartışmalar oldu. Burada bizim yaklaşımımız açıktır, yeni, sivil bir Anayasa'yı savunuyoruz, seçim beyannamemizde de var, parti programımızda da var. Aslında bütün partilerin seçim beyannamelerinde bu var. Yani millete böyle daha iyi bir anayasa vaadi hemen hemen tüm partilerin seçim beyannamelerinde, politika belgelerinde var. Biz de bu yönde bir çalışmayı, mutfak çalışmasını sürdürüyoruz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 50+1'i değiştirecek misiniz? Kaça indireceksiniz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bütün partilere de çağrı yapıyoruz. Bunun asıl mekânı tabii ki yüce Meclisimizdir, burasıdır, bu mekândır. Burada partiler arası bir komisyonun, bir grubun oturup bu farklı bakış açılarını müzakere ederek, tartışarak ülkemize hak ettiği bir Anayasa'yı kazandırmasını temenni ediyoruz. Geçmişten gelen Anayasa'da çok değişiklik yapıldı, doğru, darbe sonrası yapılmış bir Anayasa'ydı malum; o vesayetçi zihniyetin etkileri büyük oranda giderildi ama hâlâ bazı kalıntıları olduğunu görüyoruz ancak çok sayıda değişiklik ile iç tutarlılığın bir ölçüde zayıfladığını, iç yapısında yeni, daha tutarlı bir yaklaşımın faydalı olacağını düşünüyoruz. Bunlardan da belki daha önemlisi, gelecek odaklı bir anayasaya ihtiyacımız var.

CAVİT ARI (Antalya) - Cevdet Bey, sizin iktidarınızda 2 kere Anayasa referandumu yapıldı. Yargıyla uğraşacağınıza bu bahsettiğiniz konularda düzenleme yapsaydınız.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Gençler için, gelecek için yeni teknolojileri, dünyanın yeni şartlarını dikkate alan, yeni perspektifleri dikkate alan bir anayasaya ihtiyaç duyduğumuza inanıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, iki düzenlemeyi sizin döneminizde yaptınız, biz "hayır" oyu verdik, siz "evet" dediniz. Yargıyı dizayn edeceğinize keşke bu konuları düzenleyeseydiniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu anayasa hem devletin kurumlarını daha etkin çalıştıran, daha uyumlu çalıştıran bir anayasa olmalı hem de birey-devlet ilişkilerini daha özgürlükçü, daha hak, hukuk temelli tanımlayan bir anayasa olmalı diye inanıyoruz ama bu, bizim tek başına yapabileceğimiz veya Cumhurbaşkanlığı olarak yapabileceğimiz bir konu değil; diğer partilerle birlikte en geniş mutabakatı sağlayarak yapmamız gereken bir alan. Hem sistem eleştirileri yapıp hem de "Anayasa çalışmalarına girmeyiz." diyenlerin çok tutarlı olduğunu ifade edemem doğrusu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Yani eğer gerçekten burada daha iyi bir anayasa, daha iyi bir sistem istiyorsanız buyurun, çağrı yapıyoruz: Gelin, birlikte çalışalım, ortak akılla çalışalım. Hepimiz bu ülkenin vatandaşlarıyız, hepimiz daha güçlü bir gelecek arzu ediyoruz ve bunu başarabiliriz. Türkiye birçok şeyi başardı, bunu da başarabilir diye inanıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Alevilikle ilgili değerlendirmeler oldu, şunu ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sürem tamamlandı mı?

BAŞKAN - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, lütfen tamamlayın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Peki.

Alevilikle ilgili değerlendirmeler oldu. Burada Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığıyla çok sayıda faaliyet var; zaman açısından detayına girmeyeceğim.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Biz o Başkanlığa karşıyız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Burada bile sona bıraktınız.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Cemevlerini niye ibadethane kabul etmiyorsunuz?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Kürt vatandaşlarımızın ana dillerini rahatça konuşmasını, Aleviliğin artık bir tabu olmaktan çıkıp tartışılır, açık bir konu hâline gelmesini, Roman vatandaşlarımızın sorunlarını, başörtüsü meselesini, birçok konuyu tabu olmaktan çıkaran AK PARTİ'dir, Cumhuriyet'tir, Recep Tayyip Erdoğan'dır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu sorunların tarihsel kökenlerinin nerelerde aranması gerektiğini de milletimizin ve sizin ferasetinize bırakıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Alevi kökenli bir valiniz yok Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım? Alevi kökenli bir valiniz yok memlekette.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, zaman olmadığı için detayına girmeyeceğim, yalnız şu konuyu ifade etmek istiyorum, birçok arkadaşımız söyledi: Bu bağımlılıkla mücadeleyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, lütfen tamamlayın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Tamamlıyorum.

...bu yasa dışı bahis ve şans oyunlarını, kumarla mücadeleyi...

CAVİT ARI (Antalya) - Esas toplumu çökerten konular bunlar.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - ...yaklaşık bir yıldır Sayın Cumhurbaşkanımızın oluşturduğu bir komisyonla bu konuları çalıştık, çok kapsamlı bir eylem planı hazırladık ancak bunu kamuoyuna açıkça sunmadık doğrusu, her kuruma sorumlu oldukları eylemleri gönderdik ve bunları gerçekleştirmelerini talep ettik.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bağımlılığın arttığını kabul ediyorsunuz yani.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Eylem planımızda 7 ana öncelikli alan, 37 hedef, bu hedefler kapsamında 71 eylem bulunuyor. 7 alan şunlardan oluşuyor: Elektronik haberleşme ve sanal ortamda tespit ve müdahale, bunu etkili bir şekilde yapma ama takdir edersiniz ki bir siteyi kapatıyorsunuz başka bir site açılıyor; burada yine de yapay zekâyı da kullanarak gece gündüz mücadele ediyoruz.

Yeni planımızda gündeme getirdiğimiz en önemli konulardan biri, finansal sistem aracılığıyla bu işe müdahale, paranın akışını izleyerek kuru kontrol etme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, lütfen tamamlayın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - O zaman, detaylarına girmeyeyim ama şu kadarını söyleyeyim: Bu konuda çok etkili, çok kapsamlı bir eylem planını uyguluyoruz. Bir kısım sonuçlarını kamuoyunda görüyorsunuz, bundan sonra da görmeye devam edeceksiniz diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütçemizin, kurum bütçelerimizin hayırlı olmasını diliyorum. Bütün kurumlarımızın -Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğimizi unuttum- bütçelerinin şimdiden hayırlı, bereketli olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çalışma sergileyen bürokrat arkadaşlarımıza, Meclis çalışanlarına, stenograflara, katkıda bulunan tüm gruplara, tüm milletvekillerine teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Pazar günü tekrar bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına, aleyhinde olmak üzere, Konya Milletvekili Ali Yüksel'e söz veriyorum.

Sayın Yüksel, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Nereye gidiyorsunuz?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Nereye gidiyor ekip Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım? Herkes gidiyor ya, bir müdahale edin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Nereye gidiyorlar?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Başkanım, olur mu böyle bir şey ya!

CAVİT ARI (Antalya) - AK PARTİ Grubu nereye gidiyor Sayın Meclis Başkanım? Ya, dinleyin, Ali Yüksel Bey konuşacak. Ayıp ya!

ALİ YÜKSEL (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve değerli halkımızı saygıyla selamlıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Kendi bütçesini takip etmeyen bir AK PARTİ Grubuyla karşı karşıyayız.

ALİ YÜKSEL (Devamla) - Bugün bütçeyle birlikte ekonominin hâlipürmelalini, ekonomik açıdan borcu gırtlığına dayanmış bir halkın giderek artan öfkesini, bize vekâlet veren insanların taleplerini vekilleri olarak burada dile getirmeye çalışıyoruz.

Devlet insanların mal, can, namus, akıl, inanç ve nesil emniyetini korumak için vardır; devletin varlık ve meşruiyetinin temeli budur.

(Uğultular)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, bu nedir ya; lütfen ama!

ALİ YÜKSEL (Devamla) - Bu sorumluluğu taşımayan siyasetçiler...

BAŞKAN - Sayın Yüksel, sürenizi tuttum, bir dakika...

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, bir de Bakanlık yapmış olan arkadaşlar var; yani bu...

BAŞKAN - Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli milletvekilleri, Sayın Kirişçi, değerli vekillerim; bütçe tebriği için daha vakit var. Lütfen, Sayın Bakanlarımızın hatipleri dinlemesine izin verin.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Yüksel, buyurun.

ALİ YÜKSEL (Devamla) - Bu sorumluluğu taşımayan siyasetçiler ve bürokratlar elbet bir gün mutlaka Hak divanında ve hukuk önünde hesap verecektir.

Bugün 1 dolar 43, euro 51, 1 gram altın 6 bin liraya dayandı. Devletin görevi bir avuç mutlu azınlığın refah ve mutluluğunu daha da artırmak değildir. Bu bütçe alın terini görmeyen, çalışanı kendi hâline, çaresizliğe terk eden, emekliyi yük gibi gören, gençleri evlere, sokaklara terk eden bir anlayışın ürünüdür. Yeniden Refah Partisi bu borç, faiz ve israf bütçesine karşıdır, eminim ki AK PARTİ'nin değerli seçmenleri de karşıdır.

Bu ülkede stajyer ve çıraklar yıllarca çalıştırılıp sigortasız sayılıyorsa, emekleri yok hükmündeyse, "Geleceğiniz var." denilerek bugünü çalınıyorsa bu mudur sosyal devlet?

Bu ülkede gençler iş aramaktan yorulmuş, başvuru yapmaktan bıkmış, cevapsız kalan CV'lerle hayata küsmüşse sorun tek başına gençlerde değil, bu düzenin kendisindedir.

Emeklilere gelince, bir ömür çalışmış insanlar bugün torununa harçlık veremiyorsa, pazarda fileyi yarıya kadar dolduramıyorsa, ilaç ile ekmek arasında tercih yapmak zorunda bırakılıyorsa bu sadece ekonomik bir tablo değil; bu, vicdanın iflasıdır.

Cumhurbaşkanlığı bütçesine gelince, karşımıza bambaşka bir Türkiye'ye çıkarılıyor. Ülke yangın yeryiken, çiftçi borçla ayakta durmaya çalışırken, esnaf kepenk kapatırken, işletmeler iflas bayrağını çekerken, kimileri fabrikalarını başka ülkelere taşıırken, gençler yurt dışına kaçmaya çalışırken sarayın bütçesi kabardıkça kabarıyor. Tasarruf vatandaşa, israf itibardan tasarruf edilmeyeceğini savunan saraya mı? Bir yanda milyonluk araçlar, uçaklar, koruma orduları, diğer yanda faturaları üst üste koyup "Hangisini ödeyebilirim?" diye düşünen halk; bu mudur adalet, bu mudur devlet ciddiyeti, bu mudur yetim hakkı sayılan kamu kaynaklarını millet için kullanmak?

Değerli arkadaşlar, buradan milletin sesini haykırıyorum: Vatandaşa sıkacak kemer deliği kalmadı, esnaf alacağını alamıyor, borcunu ödeyemiyor. Emekçi ve emeklinin üç kuruşundan tasarruf ederek ekonomik düzene girmez.

Bugün önümüzdeki bu bütçe halkın bütçesi değildir; bu bütçe bir avuç mutlu azınlığın konforunu, refah ve mutluluğunu koruma bütçesidir; bu bütçe milletin sofrasından eksiltilecek yazılmış bir bütçedir.

Sürekli "Büyüyoruz." diyorsunuz, evet, büyüyen bir şey var; zengin ile yoksul arasındaki, halk ile saray arasındaki, adalet ile vicdan arasındaki uçurum büyüyor; ölümler, kısırlık, sakat doğumlar, intiharlar, çeteleşme, fuhuş, uyuşturucu, kumar, psikolojik hastalıklar, dağılan aileler, yolsuzluklar büyüyor.

Bu millet yoksulluğu ve adaletsizliği tabii ve zorunlu bir sonuç olarak kabul etmez, gün gelir hesap da sorar; bu millet susturuldukça geri çekilen değil, bastırıldıkça ayağa kalkan bir millettir. Milletimiz sabırsızlıkla seçimi bekliyor. Şunu herkes bilsin ki şimdi, hiçbir iktidar halktan ve Hak'tan daha güçlü değildir ve tarih bize göstermiştir ki hak, hukuk ve adalet her şeyden üstündür.

Sandık saraydan büyüktür diyor, saygılarımı sunuyorum efendim. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yüksel, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, hem Cumhurbaşkanlığının bütçesini hem de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesini görüştük. Bu görüşmemiz üzerine son değerlendirmeyi yapacağım. Şuradan başlamak istiyorum: Özel hastaneler. Avrupa'da özel hastaneler azalırken, devlet hastaneleri çoğalırken Türkiye'de özel hastaneler neden çoğalıyor, niçin devlet hastanelerinin sayıları azalıyor bunu bir düşünmeye davet ediyorum.

İkinci olarak da Sayın Bakana buradan bir çağrım var. Biz hastaneye gidiyoruz, şahsen ben özel hastaneye gidip tedavi olduğumda veya devlet hastanesine gittiğimde, özellikle özel hastanelerde bana bir fatura imzalatmıyorlar, ben istersem getiriyorlar; burada ne yazdığını, nasıl bir fatura yapıp buraya gönderdiklerini ben bilemiyorum. Bu, hemen hemen hepimiz için geçerli değerli arkadaşlar. Bütün özel hastanelerde -biraz önce Milletvekilimiz Sema Silkin Ün Hanımefendi de dile getirdi- bu faturaların tek tek gözden geçirilmesi lazım. "Random" usulü değil, tesadüfi metotla değil, yüzde 5'ile değil, yüzde 99'uyla değil, yüzde 100'üyle mutlaka buraların incelenmesi ve kontrol edilmesi lazım; milletin parasının özel hastane sahiplerine haksız bir şekilde transfer edilmemesi lazım. Buna da bir çare söylüyorum: Nasıl ki biz muayene olduğumuz zaman e-devlete düşüyor, e-nabıza düşüyor orada hangi tahlilleri yaptırdıysak, kim ne tespit, teşhiste bulunduyorsa, aynı şekilde faturalar da buraya düşmeli. Bize imzalattıkları faturalara baktığımız zaman da çok küçük, kargacık burgacık, küçücük, mikroskopla zor okursunuz veyahut da efendime söyleyeyim, teleskopla zor okursunuz. Bunları da yeniden düzenlememiz lazım.

Bir de siz "EKDS" diye bir sistem çıkarmıştınız. Neydi bu? Hastaneye gidenlerin, kimin gittiğini görebilmek için bir sistem koydunuz "Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi" diyerek. Peki, bu sistemle ilgili yazı yazdınız, Türkiye'deki vakıf ve özel hastanelerin hemen, derhâl buraya şu tarihe kadar yani temmuz ayına kadar geçmelerini istediniz ama daha sonra tekrar bir yazı yazarak bunu kaldırdınız. Neden yazdınız, neden kaldırdınız? Çünkü burada suistimallerin olduğunu gördünüz veyahut da buradaki dedikoduları ortadan kaldırmak istediniz, özellikle suistimalleri. Sonra neden kaldırdınız bunu, niçin bu yazınızın arkasında durmadınız? Bu da aynı şekilde Türkiye'nin parasının birilerine peşkeş çekildiğinin bir göstergesidir değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de şöyle bir problemimiz de var bizim: Sendikalı işçiler devlet dairelerinden paralarını alıyorlar, maaşlarını alıyorlar ama oradaki bürokratların, öğretim üyelerinin üzerinde maaşlar alıyor; alsınlar ama buradaki öğretim üyelerinin veyahut da bulundukları devlet dairelerindeki üst bürokratların, emirlerinde çalıştıkları kişilerin yani amirlerinin maaşlarının düşük olmaması gerekir. Bununla ilgili olarak da mutlaka bir kamu personel rejimine ihtiyacımız var, reformuna ihtiyacımız var; bunu Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının, Cumhuriyet'in mutlaka yapması gerekmektedir. Buna da en bariz örnek, geçenlerde bütçe görüşmelerinde burada bir zam teklifi geldi; üst bürokratlara zam, bazılarına zam, bazılarına değil. Pekî, burada kariyer uzmanlarına zam, merkezdekilere zam, taşradakilere zam yok. Pekî, müfettişlere zam var ama belediyelerde çalışan müfettişlere yok, kendi içinde denetmenlere de yok. Kendi içerisinde bile çelişki arz eden buradaki zam teklifini çok ciddi şekilde bir nakıs görüyorum. Aynı zamanda, devlet dairelerinde çalışan 6,5 milyon memura, 16,5 milyon emekliye de hakaret kabul ediyorum, çok ciddi şekilde haksızlık kabul ediyorum. O nedenle, bununla ilgili olarak düzenlemeyi de topyekûn kolektif olarak yapmamız gerekmektedir.

Engelli istihdamı... Arkadaşlar, bakın, özel sektörde yani şirketlerde engelli istihdamı var. Eğer bir şahıs 1.000 kişi çalıştırıyorsa orada bundan 30 kişiyi engelli olarak almak zorunda; eğer almamışsa, 3 kişiyi, 4 kişiyi almamışsa burada asgari ücretin 5 misli cezasını ödüyor. Ödesin cezasını ama burada öncelikle kamuda çeşitli sınavlarla engelli alımları yapıyor, kotayı önce kamunun doldurması lazım. Sen kotayı doldurmuyorsun, sonra da özel sektöre de Deli Dumrul gibi hemen üzerine çöküyorsun "Sen 3 kişi çalıştırmadın." diyorsun. Bu da doğru bir sistem değil değerli arkadaşlar. Bir diğer yandan da sigorta primlerini almayınız bu insanların. Özel sektöre ceza yazıyorsunuz, kamuda da kotasını doldurmuyorsunuz.

Asgari ücret açlık sınırı... Hiçbir kamu kurumu asgari ücretin aşağısında ücret ödeyemez ama ödediğiniz yerler var, kamunun ödediği yer var. Neresi? Ücretli öğretmenlikler, ücretli psikologlar, ücretli sosyologlar ve vekil imamlarla beraber fahri Kur'an kursu öğreticileri. Bunlara niye asgari ücretin altında -açlık sınırının altında zaten asgari ücret- maaş veriyorsunuz? Bu doğru bir şey değil arkadaşlar; gelin, işçinin emeğinin hakkını alın teri kurumadan önce vermenin yolunu araştırın derim.

Özellikle, bu fahri Kur'an kurslarıyla ilgili olarak da bir teklifim var. On beş senedir bu insanlardan 20 bine yakın insan buralarda çalışmış; otuz gün çalışmış, sekiz dokuz gün sigorta yatırılmış. Niye sekiz dokuz gün? Tam yatırın. Sonra, bunların maaşları niye asgari ücretin altında? Neden bunların özlük haklarını vermiyorsunuz? Bakın, vekil imamlara kadro vermişsiniz, vekil müezzinlere kadro verin; ihtiyaç varsa vereceksiniz.

Türkiye'deki Diyanet İşleri Başkanlığının da aynı şekilde çok ciddi bir reforma ihtiyacı var. Köylerde camiler var, cemaatler yok; aynı köyde 3 tane cami var. Ben Müslüman'ım, eşim Kur'an kursu öğreticisi, emekli ama bunlarla ilgili olarak da bir düzenleme yapmanız lazım. Bazı yerlerde imamlar var; bazı yerlerde, Manisa'nın Salihlisinde bile imamların olmadığını gözlemliyoruz. Bunlarla ilgili de bir düzenleme yapmanız gerekiyor. Bunu yaparsak eğer hem tasarruf etmiş oluruz hem de aynı şekilde, doğru bir din anlayışını takdim etmiş oluruz.

Burada doğru din anlayışından bahsedildi. Yani Diyanet İşleri Başkanlığı Atatürk'ün kurmuş olduğu Diyanet İşleri Başkanlığı arkadaşlar, elbette ki sahip çıkarız. Orada sağlıklı, doğru bir din anlayışının milletimize öğretilmesi lazım. Bidatlardan, hurafelerden uzak olarak bunu yapmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim.

Buraya bir kanun teklifi gelmişti arkadaşlar; bir, "meal" yazdığı zaman, burada Diyanet İşleri Başkanlığının kurmuş olduğu komisyon bunları toplatabilecek veya yakacak. Biz "Bir dakika, ne yakması? Neyi toplatıyorsunuz siz?" dedik. Diyanet İşleri Başkanlığının kurmuş olduğu heyet Türkiye'deki bazı âlimlerin üzerinde mi? Burada "meal" yazmasının ancak şöyle düzeltirebilmiştik: Efendim "meal" yazmazsak "sonsuzluğun mesajları" yazarsak o zaman Diyanet İşleri Başkanlığında kurulan heyet bunu inceleyemeyecek.

İkinci olarak ne vardı arkadaşlar? Burası çok önemli, bakın, söylüyorum size: Neydi? Hac ve umre organizasyonu var; bu hac ve umre organizasyonlarıyla ilgili olarak eskiden Başbakanlığa bağlıydı vakıflar, Diyanet İşleri Vakfı. Kim denetliyordu? Başbakanlık teftiş kurulları. Kim denetliyordu? Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Sayıştay denetliyordu. Cumhurbaşkanlığına geçtikten sonra Sayıştayı baypas ettiniz, aynı zamanda da Başbakanlık Denetleme Kurulu yok, Vakıflar Genel Müdürlüğü yok. Ne demişsiniz orada, getirdiğiniz kanunda cümle olarak? "Cumhurbaşkanı istediği takdirde buranın denetlenmesi..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlıyorum efendim.

Niye Cumhurbaşkanı istediği takdirde? "Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu burayı denetler." diye niye diyemiyoruz? Diyelim arkadaşlar, diyelim. Üzerinde hiçbir lekenin olmayacağı yer Diyanet İşleri Başkanlığı, o nedenle hassasiyetle durulması gerekir.

Burada da bu fahri Kur'an kursu öğreticileriyle ilgili haksızlığın yapılmaması gerekir diye düşünüyorum.

Asgari ücret... Bakın, bir işçiye bir işveren 22.104 lira para veriyor, asgari ücret ve bu, insanlara neye mal oluyor? 30.881 liraya mal oluyor. Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "İşverenler elinizi taşın altına koyun." Ya, burada, Hükûmet para vermiyor ki bunlara, hatta Hükûmet bunlardan para alıyor, para. Ne alıyor? Sosyal Güvenlik Kurumu işçi payı alıyor, Sosyal Güvenlik Kurumu işveren payı alıyor, İşsizlik Fonu payı alıyor buradan. Bu İşsizlik Fonu'nun da yüzde 15'inden faydalanabiliyor insanlar, yüzde 85'inden faydalanamıyor. Buralara da şöyle dediniz: "İşverenleri tekrar, yeniden istihdamı oluşturmak adına bu noktada bir sübvansede edelim veya teşvik edelim." diyerek söylediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, son kez sözünüzü uzatıyorum. Lütfen, tamamlayın.

Buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Değerli arkadaşlar, aynı zamanda, burada asgari ücretle ilgili olarak yapılması gereken şeylerden bir tanesi de işverenlere şunu yapmanız lazım: Sigorta, Sosyal Güvenlik Kurumu payı ve vergi yarı yarıya düşürülmelidir,

siz de bunu yapmalısınız. Şimdi, en büyük şirket... Sayın Cumhurbaşkanı öyle demiyor muydu? "Türkiye'yi bir şirket gibi yöneteceğiz." diyordu. Şirket gibi yönetiyorsanız eğer, en büyük işveren Sayın Cumhurbaşkanı o zaman. Sayın Cumhurbaşkanına düşen görev de burada bunun yarı yarıya indirilmesi.

Diğer bir konuya gelince... Arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız dedi ki: "Orası saray değil." Saray da kötü kelime değil. Niye? "Beyaz Saray" diyorlar, bizim Osmanlı'dan da gelen ifadelerimiz var, saraylarımız var; buralar da millete aitti. Kime aitti yani? Ümmete ait değil miydi, millete ait değil miydi? Ama buna rağmen, burası millete aitse bugüne kadar bazı muhalefet partisi genel başkanlarının oraya hiçbir zaman çağırılmadığını gördük, ne bayramlarda çağırıldık ne seyranlarda çağırıldık ne de tarihi günlerde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - O nedenle, Sayın Cumhurbaşkanının da bizatihi uygulamasıyla oranın millete ait olduğunu genel başkan yardımcılarını veya genel başkanları davet edip göstermesi lazım diyorum.

Bütçenin hayırlı olacağını düşünmüyorum. Neden düşünmüyorum? Çünkü bu bütçe fakirler için yapılmış, yoksullar için yapılmış bir bütçe değil; zenginleri daha zengin, fakirlerin sayısını çoğaltmak ve fakirleri daha fakir yapmak için yapıldığını düşünüyorum.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya söz veriyorum.

Sayın Kavuncu, buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bir hakkı teslim etmek istiyorum. Ben Komisyon görüşmelerinde de Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde konuşmuştum. Bütün bakanlıklar içerisinde vermiş olduğumuz soru önergelerine en fazla cevap aldığımız yer Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı, Sayın Cevdet Yılmaz, yüzde 90 oranında sorumuza cevap vermiş. Komisyonunda ben kendisine bazı sorular sordum, bir hafta içinde de bu soruların cevabı yazılı olarak geldi, bir iki tanesi eksik kaldı. Umarım, bu, bazı bakanlara örnek olur. Zira burada bazı bakanların bırakın soru önergelerimize cevap vermeyi, şurada sorduğumuz sorulara bile "Yalan ve iftira." diyerek çok ağır ithamlarda bulunduklarını gördük. Bunu kabul etmemiz mümkün değil; zira soru bir fırsattır, kendinizi ifade etmek için bir fırsattır, eleştiri bir nimettir, özeleştiri bir fazilettir; tabii, anlayana, bunu becerebilene. Tabii, Sayın Cevdet Yılmaz'ın hakkını teslim ettim, övmüyorum çünkü yapması gerekeni yapıyor ama teşekkür ediyoruz. Öyle bir ortama girdik ki bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle, millet iradesini, Meclisi tanımayan bir anlayışla karşı karşıyayız. Evet, yaptınız, sağ olun ama Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini de nasıl övdüğünüzü anlayamıyorum Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım. Yani bu bütçenin sahibi Cumhurbaşkanı, evet, mevzuat gereği böyle bir yükümlülüğü yok, buraya gelmeme hakkı olabilir ama bütçe millettten topladığınız parayı nasıl harcadığınızı bize anlattığınız yer. Yürütmenin başı da bütçenin sahibi. Biz burada kendisini görmek, bu bütçeyi savunmasını istemek durumundayız. Bu ülkenin nasıl bu kadar faize, enflasyona mahkûm edildiğini, bu sene Türkiye'nin nasıl 2,7 trilyon faiz ödeyeceğini yani geçen senenin yüzde 40 üstünde; Sağlık Bakanlığının, Savunma Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin üstünde bu ülkeyi nasıl faize mahkûm ettiğini gelsin anlatsın yürütmenin başı. Bu, demokrasiye, millet iradesine olan bir saygıdır. İşte, mevzuatta, hukukta, İç Tüzük'te gelmemesi de olur. Olur tabii, siz de gelmeyebilirsiniz, hiçbiriniz gelmeyebilirsiniz ama burası milletin Meclisi ve millet bunu sizden bekliyor.

Personelle ilgili artışı sormuştum "Yüzde 61'lik artış nereden kaynaklanıyor?" diye. Gelen cevapta ilga edilen başkanlıklardan bahsediyorsunuz. Ben bunu okuyunca demek ki kapandığına göre personel sayısı düşecek diye anlıyorum. Orası tam net olarak açıklığa kavuşmadı bizler için. Hani "Cevap verdiklerime de pişman ettiniz." demeyin. Bu verdiğiniz cevapların bir kısmıyla da tatmin olmadık; onu da iletmiş olayım.

Ya, saray kısmına hiç gelmeyeceğim çünkü Çalışma Bakanlığıyla ilgili çok konu var elimde. Zaman olursa oraya tekrar dönerim.

Sizin de hakkınızı teslim edelim, 12 tane soru sormuşuz, 2'si hariç 10'una cevap vermişsiniz. Grubumuzdaki genel ortalama da öyle. Bunu, özellikle bu karneyi açıklıyorum, önemlidir çünkü noktasına virgölüne dokunamadığımız bütçeyle ilgili en azından - çünkü bizim sorduğumuz sorular, milletin bize sorduğu sorular- bunu kale alıp, bunu dikkate alıp cevaplamamız bile önemlidir, kıymetlidir, Anayasa gereğidir. Yani burada övücü bir şey söylemiyorum, görevinizi yaptığınız için biz teşekkür etmek durumunda bırakıyoruz. Bu da bu sistemin yarattığı bir başka sıkıntı.

Şimdi, 2 önergeye cevap vermemişsiniz; biri işçi ölümleriyle ilgili, biri de Afşin-Elbistan Termik Santrali'yle ilgili. Onu daha yeni sorduk, on beş gün süresi var, belki 23 Aralık'a kadar cevaplamış olursunuz.

Şimdi, enteresan bir konu var bu MESEM'lerle ilgili. Bakın, biz, Millî Eğitim Bakanlığına bir soru sormuşuz bundan yaklaşık bir buçuk yıl önce, 24 Haziran 2024 tarihinde demişiz ki: "Çocuklarımızı yolladığınız iş yerleri -yetişkinler için hadi uygun olmasını bırakın- çocukların sağlığı, ruh sağlığı, psikolojisi için uygun mu, değil mi?" Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığından bize gelen bir cevap var. Bakın, bugün yaşadığımız birçok sıkıntının temelini, sebebini de açıklayan bir cevap. Diyor ki Millî Eğitim Bakanlığı: "Valiliklere biz yazı yazdık, MESEM vasıtasıyla gönderdiğimiz çocuklarımızın gittiği iş yerlerine bakın." Gelen cevap şu: 12.600 iş yerinin çocukların çalışmasına uygun olmadığını Millî Eğitim Bakanlığı bize söylüyor ama "Denetleme görevi benim değil, bunu Çalışma Bakanlığı denetleyecek." diyor. Şimdi, bu bir ayıptır. Bunu bile bile de hâlen bu MESEM'e yollayıp bu çocukları bir köleliğe sokacak ve bunları ölüme götürecek yerlere göz göre göre göndermek bana göre çok büyük bir faciadır.

Utanç verici bir durumu her ne kadar MESEM kapsamında olmasa da biz Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısında yaşadık ve buna müsaade etmememiz lazım arkadaşlar. Sonuna kadar, bütün siyasi partiler, buraya gelen o gencecik kız çocuklarının burada, bu çatı altında böyle bir duruma nasıl maruz kaldığını bütün detaylarıyla sonuna kadar takip etmek mecburiyetindeyiz; milletvekili olarak bu hepimizin görevi.

Bakın, bir başka konu bugün bana ileildi, Çalışma Bakanlığını yakından ilgilendiriyor. Hani maden kazası olduğunda "Bu işin fitratında var." diyorsunuz ya, bakın, bu işin fitratında falan yok bu. Zonguldak'ta yapılan bir denetimde, Zonguldak'taki Kozlu, Üzümez ve Karadon kömür madenlerinde 5 tane çok ciddi sıkıntı tespit ediliyor. Sıkıntılar da şunlar: Bir grizu patlaması hâlinde havalandırmayı çalıştıracak yedek sistemin, yedek jeneratörün olmadığı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bununla beraber, işte, tahliye kanallarını çalıştıracak yedek sistemin olmadığı tespit ediliyor ve "Bu madenler acilen kapansın." deniliyor ve kapatılmıyor biliyor musunuz? Talimat mı veriliyor, ne oluyor, kapatılmıyor ve bu madenler üç gündür çalışıyor. Şimdi, Allah esirgesin, bu madende bir kaza olduğunda çıkıp da bize "Bu işin fitratında var." diyemezsiniz. Biz şunu diyebiliriz: Sizin fitratınızda var; tedbirsizlik, ihmalkârlık AK PARTİ Hükûmetinin fitratında olan bir durumdur arkadaşlar. Bunu başka türlü açıklayamam ben. Çalışma Bakanından bu konuyla ilgili detaylı bir açıklama istiyoruz oradaki işçilerimizin sağlığının, canının tehlikeye düşmemesi için.

İşsizlikle ilgili rakamların, kusura bakmayın, bir makay olduğuna inanıyoruz. Çünkü baktığınız zaman buradaki işsizlik oranına... Atıl iş gücü dediğimiz rakam 2023'te yüzde 22,1'miş, bugün eylül ayı itibarıyla yüzde 28,6'ya çıkmış. Öyle yüzde 8'ler falan... Bu milleti kandırmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Atıl iş gücü yıldan yıla yükseliyor.

Ücret artışları, manşet enflasyon... "Enflasyona ezdirmedik." Bu da kimse kusura bakmasın çok ucuz bir tanımlama. Enflasyona ezdiriyorsunuz çünkü manşet enflasyon dar gelirlinin yaşadığı enflasyonu karşılamıyor. Dar gelirlinin temel üç harcaması var; barınma, gıda ve bununla beraber de ulaşım. Bakın, yüzde 44 mü, 2024'teki enflasyon oranında mı buradaki artışlar? Yüzde 65'in üzerinde. Dolayısıyla siz ezdirdiniz.

Üniversite öğrencilerinin yüzde 75'i bir yıl içerisinde iş bulamıyor. Şimdi, geçenlerde burada bir tartışma oldu, muhalefeti eleştirdiniz, dediniz ki: "Açılan üniversitelerin sayısı ve nitelikleriyle ilgili sürekli olumsuz konuşuyorsunuz. Ya, belki bu üniversitelerin içinden bir ODTÜ, bir Boğaziçi çıkacak. Niye bu ümidi, niye bu umudu taşıyorsunuz? Bir gün gelecek bu üniversiteler de ODTÜ ve Boğaziçiyle kalite olarak eşitlenecek."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Arkadaşlar, siz iktidarda olursanız, doğru, bu üniversiteler ODTÜ'yle, Boğaziçiyle eşitlenecek çünkü bırakın bunların niteliğini, kalitesini artırmayı mevcut üniversitelerimizin kalitesini yerlere düşürdünüz, yaptığınız müdahalelerle bu üniversitelerin seviyeleri indi. Dolayısıyla, evet, çok yakında daha iki yıllık, üç yıllık üniversitelerle ODTÜ gibi, Boğaziçi gibi güzide kurumlarımızın aynı seviyeye gelme ihtimali maalesef sizin iktidarınız var olduğu sürece bir ihtimaldir, onu da söyleyelim.

Gizli vergi zammıyla da bana göre -hani ağır bir kelime kullanmak istemiyorum ama- resmen vatandaşın gelirine el konuluyor ve bu gelir cebinden alınıyor. Nasıl? Vergi diliminden dolayı. Bakın, yeniden değerlendirme oranının altında bu vergi dilimlerini artırdığınız için manzarayı ben size söyleyeyim: Bugün itibarıyla asgari ücretin katbekatı olmuş yani normal...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Tamam.

Yani yeniden değerlendirme oranı üzerinde veya eşit miktarda yapsaydınız şu anda en düşük vergi diliminin 415 bin lira olması lazımdı ama şu anda en düşük vergi dilimi 158 bin lira yani çaktırmadan vatandaşın cebinden para almaktır bu.

Teşekkür etmeden önce bir ricam var, Selçuk Özdağ'a verdiğiniz sürenin 3 katını istiyorum zira kendisi aynı sürede bizim anlattığımızın 3 katı konuya değiniyor.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ona bir çözüm... Efendim, fazla süre verin, benimkini almayın da.

BAŞKAN - Yani bu konuyu Genel Kurulun değerlendirmesi lazım. Hakikaten haksız rekabet var burada. Sayın Özdağ aynı süre içerisinde üç dört kat konuşma yapabiliyor, tebrik ediyorum.

Evet, şimdi diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'a ait.

Sayın Akçay, buyurun.

İnşallah hac da nasip olur.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bugün burada demokrasimizin işleyişinden ve millet iradesinin tecellisinden bahsederken üzülerken şahit olduğumuz hazin bir çelişkiyi, bir siyasi tutarlılık sınavını hatırlatmak istiyorum. Cumhuriyet İttifakı olarak yönetimde istikrarın sağlanması için Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin inşasında yer aldık, emek verdik. Bu sistemin temsilde adaleti sağladığını ve yönetimde çift başlılığı ortadan kaldırdığını, istikrarı perçinlediğini, doğrudan demokrasiyi kuvvetlendirdiğini görmek ve anlamak lazımdır. Yasama gibi yürütmeyi de doğrudan milletin seçmesinin neresi yanlış? Millî iradenin tecelli etmesi neden bazılarını rahatsız ediyor? Ancak bu kürsüye çıkıp sabah akşam sisteme demediğini bırakmayanlar, "tek adam" rejimi diyerek millet iradesini yaftalayanlar dönüp aynaya bakmak zorundadırlar. "Hafızayıbeşer nisyan ile maluldür." derler ama rakamlar unutmaz, sandık yalan söylemez. Türkiye'de siyasetin matematiği ortadadır. Yıllardır dillerinden düşürmedikleri o yüzde 10'luk psikolojik ve tarihî eşğin altında oy alıp bugün bu sıralarda oturanlar bunu acaba neye borçludurlar? 2018'de ve 2023'te milletimizden aldıkları oy nispeti barajın altındayken bugün burada grup kurup, komisyonlarda görev alıp sonra da dönüp kendilerini Meclise taşıyan, temsil

adaletini artırmış olan bu sisteme "ucube" demek, en hafif tabiriyle siyasi anlayışsızlıktır. Eğer eleştirdiğiniz, yerden yere vurduğunuz bu sistemin getirdiği ittifak imkânı olmasaydı o oylarla Gazi Meclisin kapısından girebilir miydiniz? Aldıkları oylar barajı aşmaya yetmeyenlerin ittifak sisteminin can simidi sayesinde Meclise girip sonra o can simidine karşı çıkması, bindiği dalı kesmekten başka bir şey değildir.

Burada bir hakikatin altını özellikle çizmek istiyorum. "Meclis işlevsizleşti, yasama zayıfladı." diyerek eleştirenler şu salona lütfen bir baksınlar. Bugün, Gazi Meclis, cumhuriyet tarihinin en yüksek temsil oranına, en geniş siyasi yelpazesine sahiptir. 14 siyasi partiden milletvekilleri geçerli oyun yüzde 95'inden fazlasını temsil etmektedir. Özlediğiniz eski sistemdeyse, neredeyse her 2 oydan 1'i Meclis dışında kalıyordu. Eskiden oyların barajlara takılıp heba olduğu, millet iradesinin Meclise tam yansımadağı dönemler artık geride kalmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sayesinde bugün Meclisimiz her zamankinden daha çoğulcu, her zamankinden daha katılımcıdır ve temsil nispeti çok yüksektir; farklı sesler, farklı renkler bu çatı altında kendisine yer bulmuştur. Yüzde 95 temsil oranına ulaşmış bir Meclise "işlevsiz" demek millet iradesini gözden ırak tutmaktır. Yani bu sistem iddia edildiği gibi demokrasiyi daraltmamış, yasamayla birlikte yürütmeyi de seçen doğrudan demokrasiyi güçlendirmiş, temsilde adaleti zirveye taşımıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini eleştirenler, bundan önceki sistemi de aynı gerekçelerle eleştiriyorlardı. Eskiden yapılan aynı eleştiriler şimdi yeni sistem üzerinden yapılıyor.

Değerli milletvekilleri, hem sistemin nimetlerinden sonuna kadar faydalanacaksınız, sistemin sağladığı aritmetik sayesinde milletvekili rozeti takacaksınız hem de kalkıp bu sisteme karşı neredeyse savaş açacaksınız. Bu, akla ve vicdana sığmaz. Tavsiyemiz şudur: Eleştirdiğiniz sistemle varlık bulurken yani lütfen bir kat daha fazla düşünelim, hiç olmazsa bu sisteme saygı duyulsun çünkü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olmasaydı bugün burada cevap verecek kürsüleri de olmayacaktı.

Sayın Başkan, ekonomimizde istihdam artmaya devam ediyor. 32,7 milyon çalışan ve tek haneli işsizlik rakamlarını takdir ediyoruz. Sahada yapısal bir tezdâd da gözlemliyoruz. Sanayicimiz ara eleman değil, aranan eleman bulamamaktadır. Genç işsizliği yüzde 20'lerdeyken makinelerin boş kalması kabul edilemez. Gençlerimizi sadece diplomaya değil mesleğe yönlendirecek insan ve iş gücü planlaması şarttır ve ayrıca mesleki eğitime de çok büyük ağırlık verilmelidir.

Diğer bir husus da çalışanlarımızın ve emeklilerimizin alım gücüdür. Rakamların büyümesine paralel vatandaşın alım gücü de aynı nispette artmıyor. Ocak ayında memur ve emekliye sadece enflasyon farkı dışında ilave refah payı da verilmelidir. Ayrıca maaşları küçülten gelir vergisi dilimleri de yeniden düzenlenmelidir. Temel ihtiyaç maddelerindeki fahiş fiyat artışlarına karşı çok daha etkili mücadele edilmelidir. Kamuda çalışma barışı için 3600 ek gösterge talepleri karşılanmalı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Başkan, tamamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...mühendis ve kariyer mesleklerinin ücret dengesizliği giderilmeli, yardımcı hizmetler sınıfı kaldırılarak buradaki personel eğitime uygun kadroya geçirilmeli, görevde yükselme sınavları da açılmalıdır.

Esnaf ve kadınlar müjde beklemektedir. Küçük esnafın BAĞ-KUR primi 7200 güne düşürülmeli, ev hanımlarına emeklilik hakkı gündeme alınmalıdır ve sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilirliği de bir önemli meseledir. Aktif-pasif oranı 1,60 seviyesine kadar gerilemiştir; bu rakam bir uyarıdır. Sistemi ayakta tutabilmek için prim yükünü artırmak yerine kayıt dışılıkla mücadeleye daha fazla ağırlık verilmelidir. İşçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin denetimler çok daha fonksiyonel hâle getirilmelidir diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akçay, lütfen, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bu düşüncelerle, Cumhurbaşkanlığımızın ve ilgili kurumların, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçelerinin ülkemize, ilgili kurumlara, milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akçay, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Sayın Bakan ve sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlk konuşmacımız Muş Milletvekili Sümeyye Boz konuşmasına başlarken, Sayın Bakan, size emeğin dünyasından bahsedeceğini söylemişti; emeğin dünyasına dair ben de bir katkı yapayım. Bugün, Sivas Divriği'nde maden şirketi olan OYAK Ermaden 700 işçisini çıkartıyor. İşçiler şu anda Divriği Cumhuriyet Meydanı'nda bir direniş çadırı kurdular. Neden çıkartıyor? Kâr elde edemiyormuş. Nasıl kâr elde edecek? Bu işçileri çıkartıp daha ucuza çalışacak işçileri işe alarak.

Şimdi, emeğin dünyası gerçekten böyle bir dünya hâline gelmiş durumda. İşsizlik üreten, yoksulluk üreten, çocuk işçi üreten ve o işçilerin can güvenliğini sağlayamayan, işçi cinayetlerinde dünya rekoru kıran bir emeğin dünyası var karşımızda. MESEM'yle ve güvencesiz çalışmasıyla, bütün boyutlarıyla baktığımızda bu dünya gerçekten katlanılabilir bir dünya değil. Buna karşı yapılması gerekenler varken maalesef sizi dinlediğimizde bizim dile getirdiklerimize dair neler yapılıyor, neler yapılmıyor, bunun bir muhasebesini sizden dinlemeyi beklerken siz hiç bunlara dokunmadınız bile.

Bakin, yine, kanun teklifine dair bir sunum yaptık, dedik ki bir kanun teklifi hazırladık. Bu kanun teklifinin neye denk geldiğine sanırım dikkat etmediniz.

Şimdi, 5510 sayılı Yasa, emekliler arasında çok ciddi farklılıklar yarattı. Hani meşhur bir şey vardır ya "eşit işe eşit ücret" diye. Aslında eşit emekliye de eşit bir maaşın verilmesi gerekirken emeklilerin dünyasında da çok ciddi bir eşitsizlik var ve bu da 5510 sayılı Kanun'dan sonra yaşanan durumla ilgili. Bu kanun teklifinin amacı, burada artık bir adaletin sağlanma gerekliliğidir.

Bir başka mesele asgari ücret, yine bu konuya değindik, bugünlerde konuşuluyor, yakında Asgari Ücret Tespit Komisyonu bir ücret belirleyecek fakat bu ücret geçen yıl açlık sınırının biraz üstünde belirlenmişti, iki ayda açlık sınırını egale etmişti. Bugün konuşulan rakam şu anda 30 bin lirayı aşmış olan açlık sınırının altında, durum bu kadar vahim. Asgari ücret aslında bir işe başlama ücretidir ve yoksulluk sınırının en az yarısı olmak zorundayken -bugün bütün Avrupa ülkelerinde bunu görmeniz mümkün- Türkiye'de

bir sefalet ücretine dönüşmüş durumda. Bunun bir nedeni de Asgari Ücret Tespit Komisyonunun yapısıyla alakalı bir şey. Emeğin dünyası müdahil olamıyor buraya, emekçiler yok, genellikle sermaye ve sermayeyle birlikte hareket eden bir hükümet anlayışınız var, bunu bu yapıdan kurtarmak gerekiyor. Gerçek anlamda bir konsensüsün sağlanabileceği, sendikaların, işçi ve emekçi temsiliyetinin güçlü olduğu bir yapıyla adaletli bir ücretin tespiti önemli. Tabii ki bunun için sendikal haklar konusunda da aslında önemli adımların atılma zamanı gelmedi mi? Çok ciddi anlamda grev yasaklarının olduğu, sendikal hakların kısıtlandığı bir ülkede yaşıyoruz.

Bir başka önemli konu İşsizlik Sigortası Fonu. Şimdi, İşsizlik Sigortası Fonu yanılmıyorsa 600 milyar liraya yaklaştı, devasa bir fon. Şimdi, bu Fon sermayeyi fonlayan bir fon oldu yani işsizlere katkı sağlama... Kaldı ki koşulları çok zor yani İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanabilmek için gerçekten o koşulları sağlamak çok zor. Sadece bu yıl 70 milyar ödenmiş işsizlere, bunun 2 katından fazlası işverene verilmiş. Diyebilirsiniz ki: "Bu şekilde fonlayarak işsizlikle mücadele ediyoruz." Fakat ben datalara bakıyorum, verilere bakıyorum, işsizlikte öyle katkı sağladığınız ve işsizliği aşağı çeken bir gelişme de yok. Demek ki bu, sermayeyi fonlayan ama işsizliğe çözüm üreten bir kullanım akli değil dolayısıyla İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki bu düzenlemeyi de değiştirmek gerekiyor.

Bir başka önemli konuyu Bitlis Vekilimiz Sayın Hüseyin Olan dile getirdi, hem ilaç konusunu hem sağlık harcamaları konusunu, hastane konusunu; siz bu konuya da değinmediniz. Sağlık harcamalarına baktığınızda, sağlık harcamalarının yüzde 95'ten fazlasını -yanılmıyorsa- aslında Sosyal Güvenlik Kurumu yapıyor, Türkiye'deki sağlık harcamalarının. Neden? Çünkü hastanelerinizi kapattınız. Neden? İlaç fabrikalarını kapattınız tıpkı KİT'lerin özelleştirilmesi gibi. Aslında kamusal yararı, kamusal hakları gözetken yapıları kapatırsanız, her şeyi piyasanın insafına bırakırsanız siz bu rakamları ödersiniz, sosyal güvenlik açığı devam eder, insanlar iyi bir sağlık hizmeti alamadığı gibi aslında piyasaya teslim olurlar. Gerçekten, bugün sağlık hizmetlerine baktığımızda hastane inşaatlarından geçinen müteahhitlerin desteklendiği, ilaç firmalarının desteklendiği, o yüzden de bu türden ciddi rakamların ödendiği bir sağlık harcamasıyla karşı karşıya kalıyoruz. Bu, aslında belki de düzeltmeye başlayacağımız ilk konulardan biri yani sağlık hakkının var edilmesi için düzeltmeye buradan başlamamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı konuşmanızı dikkatle dinledim. Genel anlamıyla bütçe hakkında da defalarca konuştunuz ve bu bütçeye dair konuşmalarınıza ilişkin -kapanışta belki biz de değineceğiz ama- dediniz ki: "Bir anayasaya ihtiyacımız var." Çoğunlukla bu Mecliste bir anayasa mevzuu konuşulur, özellikle Meclis Başkanımız da zaman zaman sivil anayasayı dile getirir. Bu 12 Eylül anayasasından gerçekten kurtulmak gerekiyor, gerçekten demokratik, toplumsal mutabakatı gözetken, konsensüsün neredeyse başarıyla gerçekleştirildiği bir anayasayı yapmak bütün siyasetçilerin gündeminde, toplumun gündeminde fakat bu anayasaya giden yol, anayasanın yolunu düzenleyen taşlar bütçeden geçiyor. Bütçeler her yıl yapılan bir toplumsal mutabakatın da adıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Şimdi böyle bütçeler yaptığınız bir ülkede hayalini kurduğunuz bir anayasayı yapmanız çok da mümkün değil Sayın Yılmaz. Bu bütçeler toplumsal bir konsensüsü yansıtmıyor, toplumsal mutabakatı yansıtmıyor. 24'üncü bütçeyi yapmanıza rağmen geçmişteki 23 bütçenin tekrarıyla karşı karşıya kalıyoruz ki her seferinde toplum çok daha zor koşullarda, çok daha ayrılmış bir yere doğru gidiyor dolayısıyla bence bütçelerden başlamak iyi olurdu.

Bugünkü sunumlarımızda da dikkat etmişsinizdir, barışı, ekmeği, bir aradalığı savunan, barış hukukunu özellikle dile getiren konuşmalar yaptık; diğer taraftan, barışın dili üzerinde özellikle yoğunlaştık; diğer taraftan, ayrımcılığa karşı, hem kimliklerinden hem inançlarından dolayı insanların ayrımcılığa uğramaması konusuna vurgu yaptık ve son olarak da sisteme dair, bu sistemin nasıl çalışması gerektiğine dair sunumlarımızı gerçekleştirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Evet, şunu görüyoruz ki bir program, bir planlama ve bir koordinasyon eksikliği söz konusu çünkü hem orta vadeli programlara baktığımızda hem planlamaya baktığımızda hem de koordinasyona baktığımızda bu eksikliği görüyoruz. Mesela, bakanlar arasında bir koordinasyon yok, her bakanın kendi stratejisi farklı bir yöne gidiyor. Dolayısıyla ortak bir stratejide oydasma yok bir kere, bu bir sistem sorunu; kuvvetler ayrılığı, denge denetleme mekanizmaları, koordinasyon, planlama. Parlamenter sistemden başkanlığa geçiliyorsa başkanlık sistemi olmalı, yarı başkanlık sistemi olmalı ama Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini sürekli onaracağız diye diye bu zaman kaybına artık son verecek bir yaklaşıma mutlaka sahip olmalıyız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma Bakanıyla başlamak istiyorum.

Sayın Işıkhan "İstihdamda rekor kırdık." dedi; yalan, işsizlikte rekor daha fazla. Bakın, son bir yılın 15 yaş üzeri çalışabilir yaştaki nüfusu 492 bin kişi artmış, istihdamdaki artış sadece 83 bin; aynı dönemde gerçek işsiz sayısı 776 bin kişi artmış, gerçek işsiz sayısı 12 milyonu aşmış. Bunları burada kabul etmek çok zor mu Sayın Bakan? Bakın, rakamlar burada.

Geliyorum, bakın, milletvekilleri size soru sordu, Kocaeli'de bu insanlar niye öldü Sayın Bakan? Bir açıklama yapmadınız; bırakın açıklamayı, burada başsağlığı dilemediniz Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, Esmâ Dikan; 10, 12, 13 yaşındaki çocukları yetim kaldı. Bu insanlar neden sigortasız çalışır? Neden denetim yapmazsınız? Yargılanmıyorsunuz, istifa etmiyorsunuz, burada açıklama yapmıyorsunuz. Yapın Sayın Bakan; bakın, daha sonra Meclisin itibarı... Ya, bu milletvekilleri, Kocaeli milletvekili, Sakarya milletvekili, bizler; bu halka bir borcumuz var.

Geliyorum, 2007'de iş kazası sayısı 80 binken 2024'te 734 bini aşmış. Demek ki bir tuhafılık var, eksiklik var, denetim sorunu var Sayın Bakan ama bunları konuşmıyoruz.

Geliyorum, asgari ücret; toplantılar yapılıyor. İşçi nerede? Yok. Ve açıklamanız şu: "Daha rakam vermek için erken." Neyi bekleyeceğiz? Milyonlarca insan açık sınırının altında maaş alıyor. Neye göre belirleyeceksiniz? Tabii ki burada milletvekillerini, gerçek verileri, toplumun, insanların geldiği durumu dikkate alın. 28 mi, 29 mu, 30 mu? Bakın, felaket rakamlar bunlar. Ve acı bir şey söylemişsiniz, Mısır'da asgari ücret daha azmış. İşinize geldiği zaman Mısır'la kıyaslayın, hukukun üstünlüğünde Uganda'yla kıyaslayın, insan haklarında Güney Afrika'yla kıyaslayın. Yahu, bakın, Türkiye'de 32 milyon ücretli çalışandan 10 milyonu asgari ücretli, Mısır'da 36 milyon ücretli çalışandan 3,5 milyonu asgari ücretli Sayın Bakan. Bu nasıl bir örnek? Ne olur gerçekleri konuşalım burada, lütfen...

Sayın Cevdet Yılmaz, çok şey söylemem lazım ama sığdırmaya çalışacağım. Öncelikle belediyelerimize dair "Kent mutfakları, kreşler, süt yardımı, okul yardımı fantastik harcamalar." demişsiniz. Vallahi ben sizin bütçenizi, bu halka davranışınızı fantastik olarak görüyorum. Niye kent mutfağı açar bir belediye? Niye halk ekmek açar bir belediye? Niye süt verir bir belediye? Niye kreş açar bir belediye? Siz yapmadığınız için Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. (CHP sıralarından alkışlar) Asıl fantastik olan ne biliyor musunuz?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Asıl işlerini yapsınlar dedim, ondan söyledim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, tarımda 12,7 küçülmüşüz, negatif büyümüşüz(!) Ya, bak, sıkıldıkça, üzüldükçe, uçakta açıp açıp bunu dinliyorum, yirmi yıla damgasını vuracak. "12,7 küçüldük." demek neyinizi eksiltir ya? Bu kadar mı kibirlisiniz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Açıklayacağım, merak etmeyin; birazdan açıklayacağım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Küçüldük, hayır negatif büyüdük, negatif büyüyüyoruz(!) Olmaz, asıl fantastik bir açıklama, yatırım bütçe verisi budur.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Soru-cevapta açıklayacağım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bakın, Cem Avşar, Tekirdağ Milletvekili, Alevi yurttaşlarımızın sorunlarına, uğradığı ayrımla ilgili çok önemli bir konuşma yaptı ama otuz dört dakikalık konuşmanızın son otuz saniyesinde, orada bile Alevi yurttaşlara ayırdığınız süre otuz saniye bakın. "Neden Kültür Bakanlığı'nda bir daire başkanlığına sığdırılmayacak kadar Alevi toplumu haklara sahip olmalı?" diyor, buna niye cevap vermiyorsunuz? "Diyanetin bütçesinin neden binde 4'ünü Alevilere -işte o daire başkanlığı olarak maalesef ki- belirlediğiniz alana ayırıyorsunuz?" diyor, niye bunlara cevap vermiyorsunuz?

Geliyorum, bakın...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Binde 4.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Binde 4, evet.

"Niye saray?" diyorlar. "Halkın evi." diyorlar. Vallahi kimse bilmiyor, saraya yaklaşabilmek için 6 tane bariyerden, barikatlardan geçmek lazım. Öyle saray halka açık falan bir yer değil, herkes de merak ediyor ama ben size şunu söyleyeyim: Harcamalar gerçekten rahatsız edici. Şimdi, 2018'de 255 tane araç, bunun 15'i zırhlıydı; şimdi 467 tane araç var, birçoğu zırhlı. Bununla da yetinmiyoruz, 2026 bütçesinde 20 tane daha araç alacağız. Neden?

Geliyorum -bir sürü bulgu var- çok garip, bakın, Cumhurbaşkanlığında Sayıştayın bulgusu yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Devlet Arşivleri Başkanlığı, bulgu yok; Dijital Dönüşüm Ofisi, bulgu yok; Diyanet İşleri, bulgu yok; Finans, bulgu yok; bulgu yok, bulgu yok, bulgu yok. Cumhurbaşkanlığıyla ilgili Sayıştay tek bir bulguya rastlamamış, olabilir mi böyle bir şey? Olur çünkü orası ayrı bir yer.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayıştay görevini yapmıyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, İletişim Başkanı burada. Ben nereden buldunuz bu Başkanı, merak ediyorum? Arkanızdaki bürokratların çoğuyla oturduk, konuştuk, tanıştık, sohbet ettik; iletişim kuramadığımız tek kişi İletişim Başkanı. (CHP sıralarından alkışlar) Allah Allah! Ya, MİT'in başındaki adam geldi, herkesle konuştu ama İletişim Başkanıyla iletişim yok. Burada da yok herhâlde, bilmiyorum burada mı?

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - İletişim Başkanı yok.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Buradaydı, burada.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yok, kayıp, inanılmaz bir durum!

Şimdi, Sayın Başkan, bakın, harcamalar, örtülü ödenek... Örtülü ödenekle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bakın, ocak-kasım dönemi harcaması 13 milyar lira; aylık 1,8 milyar, günlük 39 milyon, saatte 1 milyon 641 bin, dakikada 27.350, saniyede 455. Şimdi bunu niye söylüyorum? Bakın, koruma giderleri, emniyet, savunma; bunların hepsiyle ilgili harcamalar ayrı yerlerde zaten, o kalemlerle yaklaşık 790 milyarlık bir bütçe ama temsil giderleri, uçak giderleri, örtülü ödenek inanılmaz rakamlara geliyor ve denetimsiz, Sayıştay hiçbir bulgu bulamıyor.

Son olarak; bakın, savunma sanayisi dâhil bu ülkenin ihracat yapması bizi mutlu eder. "Bu kadar ihracat yaptık." Güzel! Bir kez daha söylüyorum: "Gabar'da petrol bulduk." Güzel!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem...

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Batı Karadeniz'de doğal gaz bulduk." Güzel! "8,5 milyar dolarlık yeni anlaşma yaptık." Güzel! Güzel de bütçede bunları konuşuyoruz da neden bu ülkenin nüfusunun beşte 4'ü, yüzde 80'i açlık sınırının ve yoksulluk sınırının altında yaşıyor ya?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Öyle bir şey yok!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet, sakın kabul etmemezlik yapmayın.

İthalat yapalım, savunma sanayisi güçlensin, Gabar'da petrol bulalım... Diyor ya: "Karşı çıkıyorsunuz." Niye çıkıyım karşı, benim babamın tarlası mı orası? Çıksın, çıkartın ama yahu, gerçekleri konuşalım. "Açın pencereleri, açın pencereleri, açın pencereleri." Yazın doğal gaza yüzde 25 zam. Burada, ne olur, bir parça gerçekleri konuşalım, sefaleti konuşalım, yoksulluğu konuşalım. Bunları konuşmak ve bu insanlara dokunmak fantastik yatırımlar değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Teşekkür ediyorum. Umarım bunlara cevap verirsiniz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Bakan.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Asli işleri yapın, sonra diğer işleri yapın diyoruz, söyledığımız bu.

BAŞKAN - Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Şimdi diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya ait.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Mevlâna Celâlettin Rûmî'nin vuslatının 752'nci yıl dönümü yani Şebiarus'un 752'nci yıl dönümü. Hazreti Mevlâna'yı rahmetle yâd ediyor; onun edep, merhamet ve adalet merkezli öğütlerinin buradaki kürsüde de herkese rehber olmasını temenni ediyorum.

Şehzadeler Belediye Başkanı Sayın Gülşah Durbay'a da Allah'tan rahmet diliyorum; mekânı cennet olsun. Sevenlerine, ailesine, CHP camiasına da başsağlığı diliyorum.

Bugün konuşmalarda çok şeyler söylendi Sayın Başkanım, 4 grup başkan vekilinin konuşmasına da cevap vereceğim için aslında süremim çarpı 4'le eşitlenmesini arzu ediyorum. Adaletle Mecliste söz hakkımızı kullanmak için bence en uygunu bu olur.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii canım, iki saat verin(!)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şimdi, Cumhurbaşkanlığı ve Çalışma Bakanlığının bütçelerini görüşüyoruz. Bugün Cumhurbaşkanlığı denilince, ne hikmetse, kurumsal bir yapıyı değil, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı hedef alan konuşmalarla karşı karşıya kaldık. Bir düzeltme yapmak istiyorum öncelikle, Sayın Selçuk Özdağ idi. Bu ülkede en çok açılan davaların sıralamasını yapmış, 2'nci sırada da Sayın Cumhurbaşkanımızın hakaret davaları açtığını iddia etmişti. Rakamları aldım, 2'inci sırada hakaret var ama bu hakaret davası TCK madde 125 yani vatandaşların birbirlerine yapmış olduğu hakaretlerle ilgili dava. Bu, 2024-2025 yılının rakamları. Cumhurbaşkanına hakaret davası TCK 229, tamamen ayrı bir madde olarak görüşülüyor, dava sayısı da ilk 10'a bile girmemiş durumda. Bu düzeltmeyi özellikle yapmak istiyorum. 2025 yılında ise 1'inci sırada hakaret var, yine TCK 125; vatandaşların, insanların birbirleriyle olan hakaret davaları, Cumhurbaşkanına hakaret davası dediğimiz TCK 229 ilk 10'a bile girmemiş, sayılamayacak kadar az sayıda olduğu için bu istatistikte çıkmamış. Bu düzeltmeyi öncelikle yapmak istiyorum. Neden bunu yapmak istedim biliyor musunuz? Sanki bir şey bulmuş da bunun üstünde çok şey söyleyecekmiş gibi bu veriler üzerinden konuşmayı marifet sayıyorlar ama bu yanlış verilerle bu milleti kandıramazlar.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayı verin; Sayın Başkan, sayıları varsa sayı verin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu çıktıların fazlasını da aldım, zahmet etmesin Sayın Selçuk Özdağ, kendisine de zaten konuşmamdan sonra vereceğim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Mail atın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Mail de atarız.

Siyasi ahlakı konuşacaksak bunları hepimizin bilmesi ve doğru şeyler üzerinden konuşmamız gerekir diye düşünüyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden bahsediyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin en temel artısı ve özelliği Cumhurbaşkanının doğrudan vatandaş tarafından seçilmesi. Ülkemizde seçimler yapılmakta, Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmakta ve ülkemizde muhalefet de çıkıp bu kürsüden her istediğini istediği gibi konuşmakta ancak unutmayın, "demokrasi" sadece sonuç beğenildiğinde hatırlanan bir kavram değil. Seçimlerde ne dedi muhalefet? En büyük vaatleri ne idi? "Parlamentar sisteme geri döneceğiz." dediniz, bunu ısrarla söylediniz ama bir taraftan da masalar kurdunuz, 6 Genel Başkanı "Cumhurbaşkanı yardımcısı" ilan ettiniz. Hadi bu da olmadı, 7'nci, 8'nci de eklendi. Bu da olmadı, Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı adayınız, 2 büyükşehir belediye başkanını -birisini sağına, birisini soluna- yanına aldı, onları da "Cumhurbaşkanı yardımcısı" ilan etti. Vatandaş şunu sordu: "'Parlamentar sisteme döneceğiz.' diyorsunuz ama vadiniz bu iken çıkıyorsunuz, Cumhurbaşkanı yardımcısı ilan ediyorsunuz, demek ki bir tutarsızlık var." Vatandaş anlamaz, görmez, duymaz, bilmez zannediyorsunuz. İşte, vatandaş bunları anlayıp bildiği, gördüğü için sandıkta çok iyi cevabını verdi ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Recep Tayyip Erdoğan'a oyunu verdi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Montaj kasetlerle Sayın Başkan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ayrıca, Cumhurbaşkanının, Cumhurbaşkanlığı sisteminin dışında, vatandaşının...

CAVİT ARI (Antalya) - Montaj olduğunu Sayın Cumhurbaşkanı kendisi söyledi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Vatandaşın anlamadığını, görmediğini ve engellendiğini söyleyerek aslında hâlâ vatandaş küçük gören vesayetçi bir zihniyetin altyapısının da olduğunu görüyoruz. İşte, vatandaş buna müsaade etmedi. Vatandaşımız her şeyi görüyor, ölçüyor, biçiyor, tartıyor. İşte bu sebeple de sandıkta oyunu yirmi üç yıldır AK PARTİ'ye veriyor, bütçe yapma görevini de yine AK PARTİ'ye ve Sayın Cumhurbaşkanımıza veriyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - 411 belediyeyi kazandı CHP, 1'inci parti Sayın Başkan. Vatandaş ölçtü, biçti, tarttı; sizin gidici olduğunuza karar verdi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Müsaade ederseniz konuşmamızı tamamlayacağız, siz konuşmanızı yapmıştınız, bir dinleyin lütfen.

Bugün Bakanlarımız da Cumhurbaşkan Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz da milletvekillerimiz de hepimiz icraatlarımız üzerinden konuşmak için bir çaba ve gayret içerisindeyiz ve kürsüye çıktığımızda icraatlarımızı söylediğimizde de sürekli bir sataşmayla engellenmeye çalışılıyor. Sorun değil, siyasetin özünde olabilir; Meclisin kürsüsünde, konuşmalarda sataşmalar da olabilir ancak iş muhalefetin konuşmasına geldiğinde maalesef kişiselleştirilmiş hakaretleri ve saldırıları duyduk. Yönettiğiniz 3 büyük belediye var, büyükşehir belediyesi var; İstanbul, İzmir, Ankara; keşke orada yaptığınız icraatları en azından çıkıp anlatsaydınız da biz de sizi dinleseydik. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Anlattım ya az önce.

CAVİT ARI (Antalya) - Belediyeler bütçelerinin görüşmelerini yapıyorlar zaten.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İcraat anlatmak yok ama haklısınız, haklısınız; icraat anlatmak için önce icraatınızın olması gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Belediye hizmetlerini yerinde anlatıyorlar Sayın Başkan.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ne alakası var bütçeyle?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Belediye bütçeleri belediyelerin meclislerinde tartışılıyor, burası ülkemiz için.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ortada bir icraat da yok; yolsuzluk var, hırsızlık var, arsızlık var. Az önce kreşlerden bahsettiniz "Kreş yaptık, kreş yaptık." diye hatta Cevdet Yılmaz Başkanımız "Bunları niye belediyeler yapıyor?" diye söylediğinde eleştirdiniz. Bakın adı "kreş yapmak" ama orada da 100 milyon liralık -daha da aşkın- bir yolsuzluk ortaya çıkmıştır maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Yıllarca İstanbul'u yönettiniz, 1 tane kreşiniz yok!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Nerede çıktı ya! Ya, bu olacak şey mi ya!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Bunu kabul etmiyorum, böyle bir şey yok!

CAVİT ARI (Antalya) - İftira!

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Böyle bir iddia da yok, kaldı ki iddianame hazırlanmamış. Bu doğru değil ama Sayın Başkan.

CAVİT ARI (Antalya) - İftiracısınız!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Müsaade edin, konuşmamı tamamlayayım, cevabınızı Ali Mahir Başkan verecektir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vereceğim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şöyle bir sistem kurulmuş Sayın Başkanım, kreş yapılacak diye belediye bütçesinden paralar bir şirkete aktarılmış. Bir taraftan bu şirkete aktarılan paralarla kreş yapılmamış, bunlar ekosisteme aktarılmış. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Böyle bir mahkeme kararı yok ama Sayın Başkanım.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - İddianamede var mı? İddianamede bile yok!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bir tane yolsuzlukla ilgili belge çıkarıp gösterin. Belge göstermeden nasıl böyle iş!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Maalesef, iş adamlarının da ümüklerine çökülmüş "İlla bir kreş yapın, illa bir anaokulu yapın, yuva yapın." diye de böyle bir ekosistemi kurmuşlar.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bir haftadır söylüyorum bir tane bir belge gösterin diye.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Böyle bir şey olamaz.

CAVİT ARI (Antalya) - Size iftiracılık yakışmıyor, düzeltin.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 800 tane kreş açılmış, 800 kreş!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunların hepsi, bunların hepsi çok açık ve net iddianamede de var, şahitleri de var. (CHP sıralarından gürültüler)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Hükûmetin bütçesine gelin, Hükûmetin bütçesine. Bırakın belediyeleri, Hükûmete gelin.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Siz İBB Grup Başkan Vekili misiniz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İşte bu yüzden icraat olmayınca konuşacak bir şey bulamadıkları için bu boş vaatlerle gün geçiriyorlar, bu boş vaatlerle kavga çıkarmaya çalışıyorlar. Burası Meclisin kürsüsü ise kavga etmektense icraat konuşacak işler yapmalarını ben de bu güzel, anlamlı günde Allah'tan temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah iyi icraatlar yaparsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Halk 2'nci kez verdi hatta 3 kez verdi pardon. 4'üncüyü de verecekti de fırsat vermediniz, şimdilik!

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Gizli tanıklardan biri herhâlde sizsiniz! Böyle bir şey var mı ya!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Siyasi ahlak yasasını...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, siyasi ahlak, evet, erdemli olmayı gerektirir; karşınızda konuşanı sabırla dinlemeyi de gerektirir, biraz dinleyin lütfen. Varsa cevabınızı verirsiniz. Mahkemeler işlerini yapıyorlar.

CAVİT ARI (Antalya) - İftira atan birisi var karşımızda!

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - İftira atıyorsunuz Sayın Başkan, iftira atıyorsunuz! Az önce konuşmacıya "Hâkim misin, savcı mısın?" diye kendiniz dediniz, şimdi aynı şeyi siz yapıyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu ülkede, bu ülkede "terörsüz Türkiye" süreciyle ilgili sürekli bir kurcalama hâli var.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, gerçekten herkese iftira atıyorsunuz konuşmanızda.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu bu Mecliste çok önemli bir görev icra ediyor. Hâlâ aynı zihniyet maalesef "Kürtleri birileri temsil eder, Türkleri birileri temsil eder." diyerek demokrasinin özüne de zarar

veriyorlar. Sistem öyle bir sistem ki Cumhurbaşkanlığı sisteminde kim kimi istiyorsa Cumhurbaşkanı olarak gidiyor, oyunu kendisi veriyor. Burada temsiliyet diye bir şey yok. Vatandaş kendi seçimini yapıyor. Artık, Kürtleri ve Türkleri kategorize etmekten, vatandaş ikinci sınıf olarak görmekten, sizin kendi seçiminizin daha üstün olduğuna inanmaktan vazgeçin çünkü vatandaş buna inanmıyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesi, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - On beş dakika oldu!

CAVİT ARI (Antalya) - Bizi yordu valla!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Buna vatandaşımızın inanmadığını tekraren söylüyorum.

Aynı konu yine Aleviler üzerinden sürekli gündeme getiriliyor. Ülkede bir çatışma ve kızışma ortamını yaratmak elbette ki birilerinin arzusu ve isteği, buna müsaade etmedik. (CHP sıralarından gürültüler)

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Ayıp ya, çok ayıp!

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Ya, ne ilgisi var ya! Ne ilgisi var ya!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ayda yılda bir kere Aleviler konuşuluyor, rahatsız oluyor ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Aleviler yaptığımız her türlü icraatımızdan çok memnunar.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Cemevlerini ibadethane sayın o zaman! Getirin kanunu!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Cemevlerine verdiğimiz desteklerden de çok memnunar. Söyledikleri tek bir şey var "CHP gölge etmesin, başka bir şey istemeyiz." diyorlar, yaptığımız icraatlardan da çok memnunar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kanunu getirin...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - İşinize geldi mi çatışma... Devlet Bahçeli de bizim gibi düşünüyor, getirin kanunu!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bir konuda elbette ki kimsenin hakkını yemek istemem. Sayın Selçuk Özdağ'ın konuştuğu kadar hızlı kimse konuşamıyor, büyük bir ehliyet ve liyakat olduğunu söylüyorum. Sayın Cumhurbaşkanımızın atamalarıyla ilgili "Ehliyet ve liyakatten yoksun." demişti. Unutmayın ki bir zamanlar Genel Başkan Yardımcısı olduğunda onu atayan da Sayın Recep Tayyip Erdoğan'dı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şu anki milletvekilliği bile tamamen bu Recep Tayyip Erdoğan karşıtlığı üzerine kurgulanmış durumda. Bence dönüp Cumhurbaşkanımıza bir teşekkür etmeli. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, teşekkür ederim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, açıkça bir iftira attı.

BAŞKAN - Oturun, oturun, yerinizden...

Buyurun.

#### V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bakın, değerli milletvekilleri, ben bilen insandan korkmam, o bildiğini bilir; bilmeyenden de korkmam, bilmediğini bilir ama az bilenden çok korkarım, ne bildiğini bilir ne bilmediğini, aynen böyle olduğu gibi. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Boş konuşuyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, eğer ki iddianamenin bir yerinde, herhangi bir savcının iddiasında kreşlerle ilgili 100 milyonluk bir iddia varsa, soruşturma varsa bugün bırakacağım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Var, var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, hiç utanmıyor musun, yalan söylüyorsun ya! Ya, yazık ya! Ya, sen inançlı bir insansın, gıybet yapıyorsun, iftira atıyorsun ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

VEYSAL TİPIOĞLU (Kocaeli) - Böyle bir üslup olmaz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, yazıklar olsun, yazıklar olsun, yazıklar olsun ya! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Van) - Sana yazıklar olsun, sana yazıklar olsun! Bir hanımefendiyle nasıl konuşacağını öğren!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, böyle şey olur mu ya!

Bakın, bir kez daha söylüyorum: O insanlar cezaevinde, o insanlar şu anda savunmasız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Açın, açın Başkanım, yarım saat konuşsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Burada seçilmişler iftira atıyorsa bu çok vahim bir durumdur. Nereden çıkardı? Duyduğu her şeyle ilgili bir iftira atıyor. Yargılama başladı. Leyla Şahin Usta'nın bildiği bir şey varsa bakın orada gizli tanıklar var, onlara isimler takmışlar, Leyla Şahin de gitsin, bildiğini anlatsın; buradan iftira atmasın, buradan iftira atmasın!

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Sensin iftiracı!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yazık, yazık, gerçekten yazık!

Sayın Başkan, bu Meclise yakışmıyor. Ne varsa çıkar, çıkar bir evrak göster, çıkar bir evrak göster ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hemen söyleyeceğim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, çıkar bir evrak göster! Gösteremezsin, konuşursun, konuşursun! Buyur, konuş!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Bağırarak bu iş olmaz. Çok bağırınca haklı olduğunuzu zannediyorsunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

4.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Türkiye'de, 1'inci davanın -en fazla- uyuşturucu kullananlar veyahut da uyuşturucu satıcıları, baronlar, torbacılar olduğunu; 2'ncisinin ise soruşturmaların Sayın Cumhurbaşkanıyla ilgili hakaretler üzerine bina edildiğini söylemiştim. Siz "dava" diyorsunuz, soruşturma bu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Soruşturma da davayla bağlantılıdır ya, daha neler ya!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - En fazla soruşturma, 2'nci olarak Sayın Cumhurbaşkanına açılmış olan soruşturmalardır. Davaların sayısı 40-50 bin civarındadır, bu davalar devam ediyor. 17 yaşın altında çocuklarla ilgili de dava vardır.

İkinci olarak da "liyakat ve ehliyet" diyorsunuz. Liyakat ve ehliyet konusunda sözlerimin arkasındayım. Atamaların çoğunluğu liyakat ve ehliyet esasına uygun davranılarak olmamıştır. Beni de Sayın Recep Tayyip Erdoğan atamamıştır, beni Ahmet Davutoğlu atamıştır. Sayın Ahmet Davutoğlu Genel Başkandı, ben MKYK üyesiydim. Ardından da o bizi ilan etti, Sayın Ahmet Davutoğlu beni Genel Başkan Yardımcısı olarak atamıştı. Sayın Erdoğan da atayabilirdi beni ama Sayın Erdoğan'ın o zamanki atamaları genellikle doğru atamalardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ama ne zaman ki Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine evrilmiştir, daha sonra ise rektör atamaları dâhil olmak üzere çoğu partizanca yapılan atamalardır.

Teşekkür ederim.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Genel Başkan kimdi?

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, sizinle ilgili bir şey yok.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kısacık...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vardır Leyla Hanım konuşunca, bakmaya gerek yok.

BAŞKAN - Evet, buyurun bakalım.

5.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ben uzatmayacağım. Neyi kastettiğini, kimi kastettiğini anlamadım, isim isim söyledi ama arada bir imada bulundu; uzatmayacağım ben.

Bu hafta Mevlâna'nın ölüm yıl dönümünün olduğu hafta, ben de bir beyitle kendisini anmak istiyorum. "Ay vurmuyorsa yüzüne, güneş vurmuyorsa pencereye/Ne ayda ne de güneşte ara kabahati, gözlerindeki perdeyi arala." diyorum, teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

KAYHAN TÜRKMENOĞLU (Van) - Ne alakası var ya!

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Ne alaka şimdi, ne oldu?

BAŞKAN - Evet, teşekkür ederiz.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

6.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bu kreşle ilgili...

AYHAN BARUT (Adana) - Bir dakika milletvekillerine söz verilmiyor...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Lütfen bir daha sataşmaya mahal verin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bilgi sordunuz, bilgiyi söylüyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Varsa söyleyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İş adamı Sarp Yalçinkaya'nın ifadelerinden bahsettim ve bu ifadelerin hepsi dava dosyasında var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Burada bunları küçümseyerek, bunları yok sayarak kendilerini kandırırlar, kendileri inanabilirler bunlarla ilgili ama söyledığımız kaynaklar çok sağlam ve mahkemedeki iddianamedeki ifadelerden ve bu tanıkların söyledikleri şeyler. (CHP sıralarından gürültüler)

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Oturun, bir dinleyin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, evet, bu ortamda konuşmak çok zor. Neden dersiniz; benim söylediklerime tahammül edemeyecek kadar sabırsızlar, gerçekleri duymak acı geliyor...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Doğru olmayan şeyler!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...evet ama bu iddianamedeki iddiaların nasıl da çıktığını göreceksiniz, yargılanmayı da göreceksiniz. Biz sabırla mahkemeyi izlemeye devam edeceğiz.

CAVİT ARI (Antalya) - Attığınız yalanın hangi sayfada olduğunu söyleyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sizden tek bir ricam...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın, ara vereceğim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama bir dakika, bir dakika Sayın Başkanım...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum.

Sayın Başkanım, sözlerimi tamamlıyorum, sataşmayacağım da.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tek bir cevap vereceğim, isim verdi.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Demedi kardeşim, ne dedi ki? Ne dedi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İsim verdi.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ne var bunda? Ne var bunda?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onlar istedikleri kadar yalan desin, dolan desin; ben kendim bildiklerimizi, bu ülkenin mahkemelerinin iddianamelerinin doğru olduğuna inanarak bu cümleleri söyledim.

Geçen gün bir şey söylemiştim, sadece sonunu tekrar ederek bitireceğim: Selametle, selametle, selametle... (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu "selametle"nin ne olduğuna da geri dönüp kayıtlara bakarsanız Ali Mahir Bey, daha iyi olur, anlarsınız.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, şimdi, sadece çok kısa bir bilgi verme zorunluluğum var, isim verdi çünkü.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Başkanım, Ali Mahir Başarır'ın ismini vermedi ki.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, Sarp Yalçinkaya... Açarsanız... Önemli, sataşmadan öte bir şey var burada.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ne sataşması?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Maddi gerçek var, maddi gerçek.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Lütfen... Bir maddi gerçek var.

BAŞKAN - Buyurun.

7.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, Sarp Yalçinkaya İBB dosyasında yargılanıyor, tutuklanıyor. Savcılıkla bağlantılı 2 avukat gidiyor "8 milyon dolar verersen, itirafçı olursan çıkacaksın." diyor.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Yanında mıydın?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Parayı bir kuyumcuya veriyor.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Yanında mıydın?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bugün, bugün, bugün çıktı bu; bugün, bugün!

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Yanında mıydın? Ya, yanında mıydın sen?

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sen söylerken yanında mıydın?

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - O avukat sen miydin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Daha sonra, adamı dolandırıyor avukatlar ve adam bugün suç duyurusunda bulunuyor.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Ya, bırak Ali, Allah aşkına, bırak ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bunu kreşe bağlıyor. Ya, yazık; bir milletvekili, Grup Başkan Vekili yalan söyler mi?

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Ya, adamın ilk dediğine inan o zaman! Adamın ilk dediğine inan!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yalanı sen söylüyorsun, bağırmaıyla olmaz bu!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İş bu noktaya gelmiş, insanlar cezaevinde savcılık tarafından gönderilen avukatlarca tehdit ediliyor, dolandırılıyor.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Adam her türlü dolandırılmış!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bugün savcılığa düştü, bunu kreşe bağladı. İşte, cehalet bu! Yazık ya, yazık, yazık!

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Siz kaç para verdiniz de aldınız?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Adam her türlü dolandırılmış Ali Mahir Bey!

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Gerçekten yazık!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Bu tartışmayı burada bitirelim, lütfen yeni bir tartışmaya zemin hazırlamayalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamam, yeni tartışmaya sebep vermiyorum.

BAŞKAN - Tamam.

8.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben yalan söylemiyorum, gerçekleri söylüyorum.  
Kiler Holdingin sahibi Nahit Kiler'in, Adem Soytekin'in ve daha pek çok ismin aynı kreş konularıyla ilgili ifadeleri var.  
ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sizin milletvekiliniz ya!  
LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu konudaki çek evrakları da doğrulanmakta ve bu beyanlarla örtüşmekte.  
ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, ben buna nasıl cevap vermeyeyim; milletvekiliniz, milletvekiliniz!  
LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben kamuoyunun takdirine bırakıyorum.  
ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Milletvekiliniz söylüyor, ne diyeyim ben, bravo! Vahit Kiler'i söylüyor ya!  
LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.  
BAŞKAN - Evet, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.53

#### ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

#### III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

##### A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

##### A) ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### B) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU (Devam)

1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### C) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### Ç) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### D) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### E) İLETİŞİM BAŞKANLIĞI (Devam)

1) İletişim Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İletişim Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### F) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### G) DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### Ğ) MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

##### H) SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Savunma Sanayii Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

- 2) Savunma Sanayii Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- 1) STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz.

İlk soru Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'e ait.

Sayın Demir, buyurun.

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza ilk sorum: Kamuoyuna yönelik yapılan açıklamalarda savunma ihracatında sürekli olarak rekor kırıldığı ve iddialı rakamlara ulaşıldığı belirtilmektedir. Ancak bu rakamların, sadece gerçekleşen teslimatları değil imzalanmış sözleşme tutarları hatta bazı kesinleşmemiş ön anlaşma veya niyet mektubu düzeyinde tutarları içerdiği iddia edilmektedir. Bu eleştirileri nasıl yanıtlarsınız?

Diğer sorum: Savunma Sanayii Başkanlığımız KOBİ ve alt yüklenici firmalara nasıl ve ne tür destekler sağlamaktadır?

Diğer sorum ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımıza: Birinci dereceye yükselen devlet memurlarımıza verilmesi beklenen 3600 ek gösterge düzenlemesi ne zaman hayata geçiriliyor?

Diğer sorum ise dijitalleşme ve yeşil dönüşüm sürecinde çalışma hayatının uyumunu sağlamak adına Bakanlığınızca yürütülen projeler nelerdir?

Ayrıca, mesleki eğitim ve çıraklık ve staj uygulamalarıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Muş Milletvekili Sümeyye Boz...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Kadınları ve kız çocuklarını giyim kuşamı, bedeni ve yaşam tercihleri üzerinden hedef alan, LGBT+'ları tehdit ve sapma olarak kodlayan bu dil Diyanetin kamusal göreviyle nasıl bağdaşmaktadır? Hutbelerin kadınları aile içi şiddete, farklı cinsel kimlikleri de nefret suçlarına açık hâle getirdiği bilinirken ortaya çıkan her ihlalin siyasal ve hukuki sorumluluğunu Diyanet üstlenecek midir? Aile adına kadını birey olmaktan çıkarıp itaate zorlayan bu söylem Aile Bakanlığının sözde eşitlik politikalarını fiilen hükümsüz kılmıyor mu? Kadınlar öldürülürken sessiz kalan bir kurumun kamusal gücünü ahlak polisliği ve ideolojik mühendislik için kullanması meşru mudur?

Devasa kamu bütçeleri toplumsal barışı güçlendirmek yerine ayrımcılığı ve kutuplaşmayı derinleştirmek için mi harcanmaktadır?

Son sözüm cinsiyetçi ırkçılara: Leyla Zana "..."<sup>4</sup>

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

Sayın Türkoğlu, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Karayolları yol ihalelerini veriyor, sonra saldırm çayıra mevlam kayıra. Bakım onarım ve karla mücadelede çalışan taşeron işçiler ağır koşullarda çalışıyor, asgari ücret veriliyor; gece gündüz çalışıyor, fazla mesai verilmiyor; sendikalaşmalarına müsaade edilmiyor, yemek dahi verilmiyor. Böylesine kötü şartlarda çalışmalarına rağmen bir üst işveren olarak Karayolları konuyla ilgilenmiyor. Buradan Çalışma Bakanına bu konuyu iletiyorum.

2019'dan bu tarafa Cumhur İttifakı söz verdiği hâlde kadro çalışması yapmıyor. Yalnızca onlar değil mutfak çalışanları, kiralık araç şoförleri, KİT'lerde çalışanlar; hepsi de bunun içerisinde.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Sayın Başkan, Anayasa Mahkemesi kararlarının idare açısından bağlayıcılığı çerçevesinde 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin dezenformasyona ilişkin hükmünün iptal edilmesinin uygulamaya etkilerinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede, Anayasa Mahkemesi, 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin dezenformasyonla ilgili hükümlerini iptal etmiştir. Buna rağmen Dezenformasyonla Mücadele Merkezi hâlen faaliyetlerine nasıl devam etmektedir?

İkinci sorum: Kritik projelerde yönetici ve teknik personel sirkülasyonunun yüksek olduğu iddiaları doğru mudur? Bu durum proje takvimlerini ve kurumsal hafızayı nasıl etkilemektedir? Millî Yetkinlik Hamlesi gibi programlar bu sorunlara çözüm sunmakta mıdır?

Diğer bir sorum da an itibarıyla CİMER'e yapılan toplam başvuru sayısı kaçtır? CİMER'e yapılan başvurularda ortalama işlem süreci kaç gündür?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Bakan, bu ülkede SMA ve DMD gibi nadir hastalıklar, kanser tedavileri, genetik rahatsızlıklara sahip bebekler yaşamak için kampanya açmak zorunda bırakılıyorsa ortada bir sosyal devlet değil, sosyal vicdansızlık vardır. Devlet neden tedaviyi üstlenmiyor? Neden aileleri sokakta para toplamaya mahkûm ediyorsunuz?

Cumhuriyet Halk Partisi olarak teklif ettiğimiz en düşük emekli maaşının asgari ücrete eşitlenmesi ve asgari ücretin 39 bin liraya çıkarılması talebimizi dikkate alacak mısınız yoksa sarayın günlük harcamasının 58 milyon liraya çıktığı 2026 bütçesinde

milletin gözünün içine baka baka "Kaynak yok." yalanını söylemeye devam mı edeceksiniz? 865 milyar liradan 447 milyar liraya düşürülen sosyal güvenlik bütçesiyle tasarrufun emekliden, emekçiden, hastadan, dar gelirli vatandaştan yapılmasını hangi sosyal devlet anlayışıyla açıklıyorsunuz?

Cevaplarsanız sevinirim.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - İlk sözümüz Leyla Zana'ya saldıran ırkçılara, faşistlere: Leyla Zana Kürt halkının onurudur, Leyla Zana tarihtir; onun mücadelesi sizleri de dönüştürecek, az sabredin.

Sayın Bakan, güvencesiz kadınlar adına size soruyorum: Kadınların emeklilik haklarını kolaylaştıracak mısınız? Kadınların doğum borçlanmasından faydalanabilmesi için 3 çocuk yapması ve doğumdan önce de belirli bir süre çalışmış olması gerekiyor ama gel gör ki konu erkeklerde böyle mi? Değil. Erkeklerin askerlik yapması borçlanmaları için yeterli oluyor. Kadınlara önceden sigortalı olma şartı aranmaksızın doğum borçlanmasının önünü açacak mısınız? Bununla ilgili bir kanun teklifi verdik, bundan haberdar mısınız ve kadınların emeklilik hakkına ulaşabilmesi için yasal bir çalışmanız var mıdır? Milyonlarca kadın adına bu sorunun cevabını sizden bekliyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

AYHAN BARUT (Adana) - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına soruyorum: Asgari ücretin 22 bin, emekli maaşının 16 bin lira olduğu memleketimizde açlık sınırı 29 bin, yoksulluk sınırı ise 93 bin lira seviyesinde. Bu durum ülkemizde, maalesef, açlık, yoksulluk ve sefalet düzeni yaratmıştır. Enflasyon canavarı, yüksek faizler ve fahiş zamlar bu çileyi büyötmektedir. Asgari değil insanca yaşam istiyoruz. Asgari ücretin en az 39 bin liraya çıkarılmasını istiyor musunuz? Bu konuda adım atmayı düşünüyor musunuz? En düşük emekli maaşını asgari ücret seviyesine çıkarmak için iktidarın bir planlaması var mı?

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına: Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletvekili danışmanlarına kıdem tazminatı ödememek için onları 31 Aralıkta işten çıkarıp 1 Ocakta yeniden işe alacak. Meclis çatısı altında sürdürülen bu hukuksuzluğa ve emek sömürüsüne müdahale edecek misiniz yoksa bu konu Bakanlığınızın ilgi alanında değil mi?

MESEM Projesi kapsamında onlarca işçileştirilmiş çocuk iş yerlerinde katlediliyor. Bu sömürü sistemine son verecek misiniz? Ölümlerden bir nebze olsun sorumluluk duyuyor musunuz?

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına: Cumhurbaşkanlığının bütçesine ve harcamasına esirgenmeyen kaynaklar emeklilere ve emekçilere neden ayrılmıyor?

AYM, Türkiye Varlık Fonu ve bağlı şirketlerinin TBMM denetiminden muaf tutulmasını öngören yasayı iptal etti. Söz konusu iştiraklerin Meclis denetimine eksiksiz açılmasını sağlayacak mısınız?

Son sözüm faşistlere: Leyla Zana Kürt halkının onurudur, değeridir, tarihidir. Leyla Zana "..."<sup>5</sup>

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Nisan 2023'te sözleşmesi imzalanan, Kasım 2024'te biteceği söylenilen Alanya Payallar Devlet Hastanesi yüzde 40 seviyesini aşamamıştır. Bir buçuk yıl önce bina çevresinde yaşanan toprak kayması için "Hiçbir sorun yok." denmişti ancak bu nedenle inşaat gecikmiştir. Soru önergeme hastanenin 2026 yılı içinde biteceği yanıtı verilse de 2027'den önce bitmesi mümkün görünmüyor. Bu hastanenin tamamlanması Alanya'mızın batı bölgesi ve Gündoğmuşumuz için hayati önemdedir ve mevcut hastanenin yükünü hafifletecektir.

2015 yılında yapımına başlanan Yeniköy Barajı'nın yüzde 90'ı tamamlanmış olmasına rağmen sahada çalışma yoktur. Yeniköy Barajı Alanya'mızın batı bölgesindeki tarımsal sulama için hayati önemdedir. Sondajlar kurumuş, yer altı suları tükenmektedir.

Buradan Alanyalı hemşehrilerim adına soruyorum: Payallar Devlet Hastanesi ve Yeniköy Barajı ne zaman bitecek?

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Cevdet Yılmaz Başkana olacak sorum.

Bir önceki Diyanet İşleri Başkanı Alevilerin ibadet mekânı olan cemevlerine statü verilmesini "kırmızı çizgimiz" diye nitelendirmişti; bu yaklaşım, milyonlarca Alevi yurttaş açısından yalnızca bir idari tutum değil inanç özgürlüğünü, eşit yurttaşlık ilkesini zedeleyen açık bir dışlama olarak algılanmıştı. Bugün yeni bir Diyanet İşleri Başkanı var, bir önceki başkan gibi mi düşünecek, Anayasa'nın eşitlik ilkesi ve inanç özgürlüğü noktasında Alevi toplumunun taleplerini dikkate alan yeni bir tutum mu olacak yoksa aynı tutum devam mı edecek?

Sayın Başkan, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığından bahsettiniz birkaç kelimeyle, Alevi toplumunun taleplerini sadece "İhtiyaçlarını karşılıyoruz." penceresinden mi görüyorsunuz?

Bir sözümüz de Leyla Zana'ya saldıran ırkçılara: Leyla Zana Kürt halkının onurudur, onun mücadelesi sizleri de bir gün mutlaka dönüştürecektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bu Meclis burada bitmez. Herkes gördü, Çalışma Bakanına defalarca Dilovası katliamını sordum, cevap vermedi, veremedi çünkü suçlular, utanmıyorlar ve hesap vermiyorlar. Bu gece Genel Kuruldan çıkmayacağım ve açıklama bekleyeceğim, bu mazlumlar için açıklama bekleyeceğim. Bilirkişi raporu ve iddianame üzerinde siyasi baskı var. Bakanlık kaçak iş yerini denetlemediği, iş güvenliği uzmanları depoya hiç gitmediği, İŞKUR'un 50 metre yakınında olan ve yangın tertibatı olmadığı hâlde ruhsat alan iş yerine işçi gönderdiği için Bakanlık suçludur. Çalışma Bakanı çok suçlu ama iddianamede SGK suçtan zarar gören gösteriliyor, böyle bir utanmazlık olamaz! SGK çok suçlu ama iddianamede suçtan zarar gören gösteriliyor, böyle bir şeyi hayatta görmedim. O kadar suçlular ki hesap veremiyorlar. Çalışma Bakanı ve Dilovası Belediye Başkanı istifa etmelidir.

BAŞKAN - Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı...

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Benim sorularım Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımıza olacak.

Sayın Bakanım, BAĞ-KUR'luların emeklilik koşullarına yönelik düzenlemeler toplumda yakından takip edilmektedir. Küçük esnafın korunması önemlidir. 7200 gün şartına ilişkin çalışmalar 2026 yılında somutlaşacak mıdır?

Bir diğer sorum: Spinal müsküler atrofi (SMA) hastaların tedavilerinde kullanılan ilaçlar Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanıyor mu? Gelişmeler nelerdir?

Bazı kanser ilaçlarının yüksek maliyetli olduğu için Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmadığı doğru mudur? Akıllı ilaçlar geri ödeme kapsamında mıdır? 2025 yılı içinde ne kadar ilaç geri ödemeye alınmıştır? Geri ödemeye alınan ilaçlar arasında kanser ilaçları var mıdır? Geri ödemedeki yerli ilaç sayısı ve oranı nedir?

Belediyelerin Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarına ilişkin tahsilat ve yapılandırma sürecinde kamu mali dengesi açısından önemi büyüktür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Levent Uysal...

LEVENT UYSAL (Mersin) - Sayın Bakanım, fedakâr kadınlarımızın ve annelerimizin iki talebini sizinle paylaşmak isterim efendim.

Biliyorsunuz, 2 milyon kadın çiftçimiz var ve zor şartlarda çalışıyorlar. Özellikle kadınlarımızın SGK primlerinin ve desteğinin, aynı zamanda yıpranma payı desteğinin devletimiz tarafından ödenmesi talepleri vardır.

İkincisi ise ülkemizde 6 milyonu aşkın engelli insanımız var, özellikle de fedakâr annelerimiz bu çocuklarımıza bakıyorlar. Annelerimizin, SGK primlerinin devletimiz tarafından ödenmesi ve ne kadar erken olursa emeklilik talepleri vardır efendim.

Çok teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Van Milletvekili Zülküf Uçar...

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Son yıllarda Amedspor maçlarında JİTEM övgüsü, beyaz Toros tehditleri başta olmak üzere Kürt halkına hakaret edildiği ve tehditlerin yapıldığı birçok spor müsabakası yapıldı. Son olarak, dün oynanan Bursaspor-Somaspor maçında Kürt halkının politik değeri olan sevgili Leyla Zana hakkında hakaret içerikli tezahüratlar yapıldı. Alenen sergilenen bu nefret diline ve Kürt düşmanlığına şimdiye kadar gerekli müdahale yapılmadı. Cumhurbaşkanının kardeşlik diline dair açıklama yaptığı gün gerçekleşen Kürt düşmanlığı ve ırkçı söylemler hakkında derhâl adli soruşturmalar başlatılmalı ve ırkçı şahıslar cezalandırılmalıdır. Amedspor ve Kürt düşmanlığına karşı Cumhurbaşkanlığı ne zaman sorumluluk almayı düşünmektedir?

BAŞKAN - Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına sormak istiyorum: Bugün eczanelerde pek çok kronik ilaç bulunamıyor, hastalar ilaçlarına ulaşamıyor, eczaneler ilaçsız. Serbest piyasada euro kuru 50 TL iken ilaçta euro kuru ise hâlâ 21,67 TL; aradaki fark tam 2,5 kat. Plan ve Bütçe Komisyonunda bunu sorduğumda kümülatif olarak artış yaptığınızı söylediniz. Sayın Bakan, reel euro kuru ile ilaç euro kurundaki farklılık sizce normal mi? Hastalarımız daha ne kadar ilaçsız kalacak? Toplumun en önemli sağlık danışmanı olan eczaneler kan kaybediyor, bu konuda önlem alacak mısınız? DMD ve SMA hastalarının mağduriyeti daha ne kadar devam edecek? Koruyucu sağlığa ve ilaca ayırdığınız ödeneği acilen güncellemelisiniz. Vatandaşın ve ülkenin her yerinde 7/24 sağlık hizmeti veren eczacıların ve hastaların sesini duymalısınız.

BAŞKAN - Evet, şimdi sorulara cevap vermek üzere Komisyona söz veriyorum.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sorulara Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız cevap vereceklerdir.

Ben bütçelerimizin ülkemize, aziz milletimize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; saat on birden bu yana, öncelikle, burada konuşma yapan, söz alan, yapıcı eleştirilerde bulunan tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Doğru ve net bilgilerle, süremin yettiği çerçevede cevaplamada bulunacağım. 2026 yılı bütçesinde Sosyal Güvenlik Kurumuna ayrılan payın düşük olduğuna yönelik milletvekillerimizin bir eleştirisi oldu. Sosyal Güvenlik Kurumunun bütçesi, merkezî yönetim bütçe kapsamı dışında olup ayrı bir bütçedir. 2026 yılı merkezî yönetim bütçesinde Sosyal Güvenlik Kurumuna ayrılan pay, Bakanlık bütçesi üzerinden SGK'ye ayrılan teşvikleri 261,3 milyar lira, açık finansman ise 43,7 milyar lira kalemlerini kapsamaktadır. Dolayısıyla, sosyal güvenlik sisteminin finansman kaynağını sadece genel bütçeden aktarılan pay üzerinden değerlendirmek doğru bir yaklaşım değildir. Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesinin 2026 yılında 7 trilyon 130 milyar lira olacağı öngörülmektedir.

Sayın Gergerlioğlu özellikle konuşmamı yaptığım dönem içerisinde sürekli bağırarak mesajlarını iletmeye gayret etti.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Bağırarak değil Sayın Bakan, düzeltin lütfen.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN - Konuşmamı dinlemiş olsaydı o konuşmada da özellikle... Dilovası yangınında hayatını kaybeden vatandaşlarımıza tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum. Dilovası'nda yaşanan bu elim facianın ilk...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Hesap vermediniz Sayın Bakan, hesap vermediniz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN - Cevap veriyorum ama cevap veriyorum, lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İstifa etmen gerekiyor, yargılanman gerekiyor!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN - Lütfen dinleyin, lütfen dinleyin.

...ilk anından itibaren ailelerimizin yanında oldum. Devlet olarak kimseyi yalnız bırakmadık ve bırakmayacağız. Olayla ilgili adli süreç hâlen devam etmektedir, yargının yürüttüğü soruşturmayı titizlikle ve yakından takip ediyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - SGK'yi mağdur ilan etmişsiniz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN - Bununla birlikte, idari açıdan üzerimize düşen sorumluluğu gecikmeden yerine getirdim; 3 başmüfettişimizi ve 2 müfettiş görevlendirdim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Ya, SGK suçlu, SGK'yi mağdur ilan etmişsiniz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN - Soruşturma kapsamında SGK Kocaeli İl Müdürü, İl Müdür Yardımcısı, Gebze Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürünü görevden aldık.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İddianamede siz olmalısınız, Dilovası Belediye Başkanı olmalı!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN - Çalışma ve İş Kurumu Kocaeli İl Müdürü, İŞKUR Dilovası Hizmet Merkez Müdürü, İŞKUR CİMER'den Sorumlu Şube Müdürü personelini görevden aldık. Hem adli hem de idari soruşturmalar eş zamanlı olarak devam etmektedir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - İddianamede siz yoksunuz, neyi söylüyorsunuz bana?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN - Az önce açıkladığım gibi ihmali, kusuru, sorumluluğu olan kim varsa gözünün yaşına bakmadan gerekli işlemi yapacağız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - En başta sizsiniz, siz! Siz istifa etmelisiniz!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN - Suçluların ve sorumluların yargı önünde hesap vermesi için bu sürecin sonuna kadar takipçisi olacağız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Dosyaları nasıl kapattığınızı şimdiden görüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN - Milletimizin vicdanını yaralayacak hiçbir ihmale asla müsaade etmeyeceğiz.

"SMA'lı hastaların tedavilerinde kullanılan ilaçlar SGK tarafından karşılanmıyor." gibi bir iddiada bulunuldu. Konuşmamda da ifade etmiştim aslında kıymetli milletvekilleri: SMA tedavisinde kullanılan "nusinersen" etkin maddeli ilacın bedeli Tip 1 hastalar için 2017'den, Tip 2 ve Tip 3 hastalar için de 2019'dan beri SGK tarafından karşılanmaktadır. Sağlık Uygulama Tebliği'nde yer alan ödeme kriterlerinde yenidoğan SMA taraması kapsamında, tarama sonucu genetik analizi pozitif olan hastalarda da ödenecek şekilde düzenleme yaptık. Yine, SMA hastalarının tedavisinde kullanılan ve hâlihazırda geri ödeme kapsamında olan "nusinersen" etkin maddeli ilaca alternatif olarak oral yolla kullanılacak olan "risdiplam" etkin maddeli ilaç 2025 yılında hastalarımızın erişimine sunulmuştur. SMA hastalığında ilaçların geri ödeme kapsamındaki düzenlemeleri tekrar gözden geçirdik. O hâlde, şöyle diyebiliriz: SGK tarafından SMA'lı hastalarımızın talepleri karşılanmaktadır.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - DMD'ler?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT İŞIKHAN - İşsizlik sigortasıyla ilgili sorular var ancak özellikle 2025 bütçesinde SGK'ye yapılan transferler artarken sağlık sistemini kaldırmak için bu transfer harcamalarının özel hastanelere gittiği iddiası var, bu iddia kesinlikle doğru değil. Özel hastanelere yapılan ödemelerin tedavi harcamaları içindeki payı 2013 yılında yüzde 23,40 iken 2024 yılı sonunda yüzde 10,45'e düşmüştür, 2025 yılının ilk yedi ayında ise bu oran yüzde 6,78'e gerilemiştir. Bu yüzden "Özel hastanelere aktarılan pay artıyor." ifadesi gerçeği yansıtmamaktadır.

Bundan sonraki sorulara, sayın vekillerimizin sormuş olduğu sorulara yazılı olarak yanıt vereceğim.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de katkıda bulunan herkese teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Grup Başkan Vekillerinin de bazı soruları oldu, onlara da kısa kısa cevaplar vereceğim. Rakamlar vererek izah ettiğimiz hâlde ısrarla Cumhurbaşkanlığının eskiye göre daha fazla harcama yaptığını iddia ediyorsunuz. Bu doğru değil, rakamlar sizi doğrulamıyor. Az önce söyledim, binde 1 civarında, binde 1,1-1,2 civarında bir harcama söz konusu, eski sisteme göre daha düşük bir harcama. Kaldı ki şunu da söylemek zorundayım: Cumhurbaşkanlığı'nın adayları olan Cumhurbaşkanımız değil de rakibi seçilmiş olsaydı şimdi altı Cumhurbaşkanı Yardımcısı olacaktı, kim bilir kaç tane bakan olacaktı. 1990'lı yıllarda, 35-36'ları bulmuş o koalisyon dönemlerinde, muhtemelen 30'un üstünde de bakan olurdu. Asıl, o zaman, Cumhurbaşkanlığı makamı bir israf noktasına dönüşürdü. Bu kadar fazla makam... (CHP sıralarından gürültüler)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Kontrol edersiniz o zaman... En azından şeffaf olur o zaman, o zaman şeffaf olurdu.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Bir de ilan edilen resmî Cumhurbaşkanı Yardımcılarının dışında da kimlere Cumhurbaşkanı Yardımcılığı sözü verildi, onu da bilmiyoruz, onları da eklerseniz çok daha fazla olur. (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Olmadık bir şey söylediniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Belediyelerle ilgili "Fantastik harcamalar yapmasınlar." dediğimi söyledi Sayın Grup Başkan Vekili. Şunu söyledim ben, çok açık ve net; lütfen, bir tarafını alıp bir tarafını bırakmayın: Belediyelerin asli işleri var. Bir belediyenin asli işi vatandaşın temiz, sağlıklı içme suyunu ulaştırmaktır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ulaştırıyorlar.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Melen Barajı'nı yapın, yapalım onu. Melen Barajı'nı yapın bir.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - ...trafik sorununu çözmektir, trafik çilesini bitirmektir, yol yatırımları yapmaktır, yeşil alanları artırmaktır, daha yaşanabilir bir şehir ortamı oluşturmaktır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Vatandaş önce doymak istiyor, doymak istiyor.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Yaptığınız baraj çatlasın, sonra onu konuşun. Kaç milyar gitti?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Bu altyapıları bırakıp, bu önemli temel işleri bırakıp başka işlerle uğraşıyorlarsa doğru yapmıyorlar dedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Niye bıraksın Sayın Başkan, niye bıraksın?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Haberiniz yok, halktan koptunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Siz bunu haklı buluyorsanız aynı anlayışla devam edin. Ben, ısrarla aynı şeyi söylüyorum.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Size oy verince vatandaşın tercihi doğru, muhalefete oy verince yanlış mı oluyor?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Diğer taraftan, tarımla ilgili de söylediğim sözü izah edeyim size: Keşke kullanmasaydım tabii, teknik bir ifade, doğru bir ifade teknik olarak ama anlıyorum ki siyaseten yanlış bir ifade kullanmışım çünkü çok istismar ettiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Etmedik, etmedik.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, bakın, bu teknik olarak, Google'ı açın, İngilizcesini de, Türkçesini de sorgulayın, ekonomik literatürde bu, teknik bir ifade. Ya "Eksi 12,7 negatif büyüdük." diyeceksiniz veya "Artı 12 küçüldük." diyeceksiniz. Bu matematiksel bir ifade biçimi ama ben keşke "12,7 küçüldük." deseydim de bu tartışmalar olmasaydı.

CAVİT ARI (Antalya) - Keşke.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Herkes de sizin gibi olsa.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Eyvallah, tamam, yanlış yaptım yani siyaseten yanlış yaptım ama teknik olarak bir yanlış söz konusu değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Ayrıca da üçüncü çeyrekle ilgili söyledim o rakamı, bunu da çarpıttı bazı arkadaşlar, sanki yıllık bir rakam söylüyordum gibi konuştular. Yıllık olarak dördüncü çeyrekte daha iyi bir rakam bekliyoruz. 12,7 üçüncü çeyreğe ait bir rakamdı; topladığınız zaman, bu yıl beklediğimiz yüzde 6 küçülme. Bakın, eksi 6 demiyorum, yüzde 6 küçülme diyorum, matematiksel ifade bu. Dolayısıyla bunu daha fazla istismar etmenin bir anlamı yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamam, konu düzeldi ama Sayın Başkanım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Ekonomik literatürde de teknik olarak doğru bir terim, siyaseten anlaşılan yanlış yaptım ama iki saati aşkın konuşmamda bula bula bir tek bunu eleştirmeğe değer bulduysanız da başarılı bir konuşma yapmışım demektir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Seviye meselesi efendim, seviye meselesi.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Diğer taraftan, "Külliye halka açık değil." gibi bir ifade kullandınız. Bir defa orada bir cami var, cuma dâhil namazlar kılınıyor ve herkes geliyor, kütüphane 7/24 açık, kongre merkezi açık. Ayrıca Külliye'nin daha resmî bölümlerini gezmek isteyenler için, belki Ali Mahir Bey de gezmek isteyebilir, o yüzden adresi söyleyeyim: "Ziyaret.tccb.gov.tr" (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Turist olsun, vatandaşımız olsun, herkes bu siteye girebilir, "Gezmek istiyorum." diyebilir ve bunlar belli bir sistem içinde gezdiriliyorlar yani "Vatandaşa açık değil." ifadeniz doğru değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir gün gezerim.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Lütfen, gezmek istiyorsanız bu siteye girebilirsiniz veya benden randevu istersiniz, ben gezdiririm yani o mesele değil.

Değerli arkadaşlar, ayrıca bu örtülü ödenekle ilgili ifadeler kullanıldı. Örtülü ödenek, tüm ülkelerde kullanılan, devletin millî güvenliğe ilişkin devletin ihtiyaçları için kullanılan bir mekanizma; öyle sınırsız bir mekanizma da değil, kanunlarımızla sınır konmuş buna. Nedir bu sınır? "Bütçe başlangıç ödeneğinin binde 5'ini geçemez." demiş kanunlarımız ve geçen yıl itibarıyla 2024 yılında genel bütçe başlangıç ödeneğinin on binde 5'ini kullanmış Cumhurbaşkanımız. Bakın, binde 5 sınır, on binde 5'ini kullanmış, limitin 10 kat altında bir kullanım söz konusu. Bu yıl itibarıyla on binde 3 civarında kullanım, öyle ifade ettiğiniz gibi sanki bütçenin tamamı, büyük bir kısmı bu işlere harcanıyormuş gibi ifadeler doğru değil ama ihtiyaç oldukça da elbette kullanılacak, tüm ülkelerin kullandığı gibi.

Diğer yandan taşıt sayılarıyla ilgili... Cumhurbaşkanlığımızda 20 taşıt konuyor standart olarak. Bir ihtiyaç çıkabilir, acil bir şey olabilir diye 20 taşıt koyuyoruz, doğru ama 2024 yılında sadece 7 taşıt alınmış. Konmuş 20 taşıt ama fiilen alınan 7 taşıt. 2025 yılında yine 20 taşıt koymuşuz, şu ana kadar 1 tane bile alınmamış. Ha, NATO zirvesi geliyor, belki onun için bir ihtiyaç olursa bir alım yapılabilir, yapılmaz demiyorum ama genelde bu 20 taşıt konuyor, bir ihtiyat ödeneği olarak konuyor, acil bir ihtiyaç çıkar, kullanılabilir diye konuyor ama geçmişe baktığınız zaman bunun pek de kullanılmadığını görüyoruz; bunları ifade etmiş olayım.

Diğer taraftan, Mehmet Demir Bey, savunma ihracatıyla ilgili sorular sordu, az önce bahsettim; 8,5 milyara çıktık. Daha sevindirici olanı şu "backlog" diyorlar yani sırada bekleyen siparişler bu miktarın neredeyse 2 katı kadar dolayısıyla bu, bu yıla özgü bir yükseliş değil; önümüzdeki yıllarda da ciddi anlamda bir savunma sanayisi ihracatı yapacağımızı şimdiden gelen siparişlerden anlıyoruz, neredeyse bugünkü ihracatın 2 katı kadar talep söz konusu, sipariş söz konusu. Bu da sektörümüzün geldiği yeri, gücünü gösteriyor. Büyük bir tedarik sistemi var ve en iyi taraflarından biri şu savunma sistemimizin: Amerika'da, Batı'da, çok yaşlı çalışan bir nüfus var bu sektörde, biz de ise yaş ortalaması 34; çok daha genç ve gelecekte çok daha ümit vadeden bir grubumuz var.

Sayın Sümeyye Boz, kadınlarla ilgili sorular sordu. Kadınlarla ilgili meseleyi, sadece LGBT kontekstinde tartışıyorsanız kadınlara büyük bir haksızlık yapıyorsunuz; birincisi bu. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

İkincisi: Küreselci söylemlerin etkisi altındasınız ve geçmişe bakarsak oryantalist bir bakış açısıyla kendi toplumumuza bakıyorsunuz; bunları buradan ifade etmek isterim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu, uzun bir entelektüel tartışma ama bakış açınıza hiçbir şekilde katılmadığımı, Kürt halkının da sizin bu bakış açınıza en küçük bir prim vermeyeceğini de buradan ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Diğer taraftan, açlık, yoksulluk sınırlarıyla ilgili Ayhan Barut Bey bazı ifadelerde bulundu. Değerli arkadaşlar, Türkiye -2015'ti zannediyorum en son mutlak yoksulluğu ölçtüğü tarih- geldiği nokta itibarıyla bir defa resmî olarak artık mutlak yoksulluğu ölçmüyor, göreceli yoksulluğu ölçüyor. Medyan gelire göre yüzde 40'ın altı, 50'nin altı, 60'ın, 70'in altı gibi. Gelişmiş ülkeler de böyle yapıyorlar, mutlak yoksulluğu ölçmüyorlar artık, göreceli yoksulluğu ölçüyorlar. Türkiye'de açlık ve yoksulluk sınırı dediğiniz TÜRK-İŞ'in yaptığı hesaplamalar. Yoksulluk olarak hesapladığı -geçen ay gördüm televizyonlardan- "97 bin" diyor. Yani neredeyse 2.500 dolara yakın bir geliri olanı yoksul olarak tarif ediyor. Siz 5 bin dolar da dersiniz, açık artırmaya da çıkabilirsiniz, tüm toplumu da yoksul ilan edebilirsiniz. Ama bir uluslararası ölçüte, istatistiğe dayalı bir yaklaşım değil bu; sendikal olarak hazırlanmış, muhtemelen sendikal taleplerine baz teşkil etmek üzere yapılan çalışmalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Tamamlandı süremiz, evet süremiz tamamlandı.

Bu, şu anlama gelmiyor... Biz elbette en küçük yoksulluk oranıyla da mücadele etmeye devam edeceğiz, güçlü bir sosyal politikayla yolumuza devam edeceğiz.

Geriye kalan soruları -vaktim yetmedi- yazılı olarak cevaplamaya gayret edeceğiz diyorum.

Tekrar bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, dokuzuncu tur üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Şimdi sırasıyla, dokuzuncu turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2026 yılı

bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

#### ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

##### 1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

###### ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 447.903.261.000

BAŞKAN - Kabul edenler...

(Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun kürsüye doğru yürümesi)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim vicdanım kabul etmiyor! (AK PARTİ sıralarından "Ya, ayıp ya!" sesleri, gürültüler) Dilovası'nda katliam oldu ve ben kabul etmiyorum! Bu gece buradayım. Kabul etmiyorum! Bu çocukların hesabını kimse veremez! Bu çocukların kimse hesabını veremez! Ben bu Meclisten bu gece çıkmam arkadaşlar! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Çalışma Bakanı hesap vermediği müddetçe bu Meclisten çıkmam ben!

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Gergerlioğlu, bu yaptığınız Anayasa ve İç Tüzük'e aykırı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Bakın, bu insanlar öldü! Bu insanlar öldü kardeşim!

BAŞKAN - Siz meramınızı anlattınız, tutanaklara geçti. Lütfen, Meclisin mehabetine uygun davranmaya davet ediyorum. Çalışmalarımızı İç Tüzük ve Anayasa'ya göre tamamlayalım lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ömer Vekilim, oylamadan sonra...

BAŞKAN - Sizin zaten söyleyeceklerinizi Türk kamuoyu duydu yani meramınız da gitmesi gereken yerlere ulaştı.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, tamam.

(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

##### 2) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

###### (A) CETVELİ

Toplam Ödenek 449.592.559.687,05

Bütçe Gideri 421.348.414.293,73

Kullanılmayan Ödenek 28.244.145.393,32

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabı kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

#### MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

##### 1) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

###### ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 280.439.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

###### GELİR CETVELİ

TOPLAM 278.439.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

##### 2) Mesleki Yeterlilik Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

###### (A) CETVELİ

Toplam Ödenek 317.654.000,00

Bütçe Gideri 261.047.764,03

Kullanılmayan Ödenek 56.606.235,97  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

**(B) CETVELİ**

Bütçe Geliri Tahmini 170.696.000,00  
Bütçe Geliri 318.986.987,79  
Bütçe Gelirinden Ret ve İadeler 181.425,00  
Net Bütçe Geliri 318.805.562,79

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**CUMHURBAŞKANLIĞI**

**1) Cumhurbaşkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**

**ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 21.286.534.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Cumhurbaşkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi Kesin Hesabı**

**(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 12.942.966.800,00

Bütçe Gideri 12.572.434.217,57

Kullanılmayan Ödenek 370.532.582,43

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI**

**1) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**

**ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 39.495.902.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**

**(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 24.165.140.315,09

Bütçe Gideri 23.927.175.054,49

Kullanılmayan Ödenek 237.965.260,60

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ**

**1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**

**ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 590.052.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**

**(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 283.241.000,00

Bütçe Gideri 260.641.187,69

Kullanılmayan Ödenek 22.599.812,31

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

İletişim Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

#### İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

##### 1) İletişim Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

###### ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 7.564.179.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İletişim Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

İletişim Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

##### 2) İletişim Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

###### (A) CETVELİ

Toplam Ödenek 5.124.905.000,00

Bütçe Gideri 5.057.697.213,06

Kullanılmayan Ödenek 67.207.786,94

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İletişim Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

#### DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

##### 1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

###### ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 174.389.341.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

##### 2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

###### (A) CETVELİ

Toplam Ödenek 97.558.174.930,60

Bütçe Gideri 97.259.407.576,80

Kullanılmayan Ödenek 298.767.353,80

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Arşivleri Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

#### DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI

##### 1) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

###### ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.532.678.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Arşivleri Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Devlet Arşivleri Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

##### 2) Devlet Arşivleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

###### (A) CETVELİ

Toplam Ödenek 849.073.000,00

Bütçe Gideri 773.413.067,99

Kullanılmayan Ödenek 75.659.932,01

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Arşivleri Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.  
Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Genel toplamı okutuyorum:

#### MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI

##### 1) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 4.084.667.000  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.  
Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Genel toplamı okutuyorum:

##### 2) Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı (A) CETVELİ

Toplam Ödenek 5.338.519.240,31  
Bütçe Gideri 5.250.879.258,86  
Kullanılmayan Ödenek 87.639.981,45  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.  
Savunma Sanayii Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Genel toplamı okutuyorum:

#### SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI

##### 1) Savunma Sanayii Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 1.546.524.000  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

##### GELİR CETVELİ

TOPLAM 1.600.000.000  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Savunma Sanayii Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.  
Savunma Sanayii Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Genel toplamı okutuyorum:

##### 2) Savunma Sanayii Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı (A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.059.835.758,00  
Bütçe Gideri 1.002.296.287,23  
Kullanılmayan Ödenek 57.539.470,77  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

##### (B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 837.052.000,00  
Bütçe Geliri 1.060.779.395,71  
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.138,43  
Net Bütçe Geliri 1.060.778.257,28  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Savunma Sanayii Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.  
Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Genel toplamı okutuyorum:

#### STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

##### 1) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 378.985.152.000  
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.  
Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.  
Genel toplamı okutuyorum:

**2) Strateji ve Bütçe Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**  
**(A) CETVELİ**

---

Toplam Ödenek 155.259.370.685,00

Bütçe Gideri 3.561.206.566,87

Kullanılmayan Ödenek 151.698.164.118,13

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, kabul edilen bütçelerin milletimiz, ülkemiz ve kurumlarımız için hayırlı olmasını diliyorum.

Böylece, dokuzuncu turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı olmalarını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, dokuzuncu tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddelerini sırasıyla görüşmek üzere 18 Aralık 2025 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:22.55